

Siemenluettelo

Hyötykasviyhdistys ry / Nyttväxtföreningen rf

POSTIOSOITE, TOIMISTO,

Alku & juuri -puoti
Pasilankatu 2 B,
00240 Helsinki
tilaukset: tilaukset@hyotykasviyhdistys.fi
puoti: 040-4557141
toimisto: info@hyotykasviyhdistys.fi
puh. 040 455 7142

TOIMINNANJOHTAJA

Katja Uski, 040 592 2122
katja.uski@hyotykasviyhdistys.fi

PUHEENJOHTAJA

Henriette Kress,
040 0477878,
hetta@kolumbus.fi

ANNALAN PUUTARHA

Hämeentie 154, 00560 Helsinki,
annala@hyotykasviyhdistys.fi
puhelin: 044 272 1259 (puutarhuri)

KIRJANPITÄJÄ

Maija Pulkkinen

PÄHKYLÄ

viestinta@hyotykasviyhdistys.fi

ALUEOSASTOT:

ELELÄ-POHJANMAA

Antti Karhumäki,
antti.karhumaki@gmail.com

PIRKANMAA

Etsii aktiivisia hallitukseen!
yht. Titta Teisko 040 867 7286

VARSINAIS-SUOMI

Tuija Suokas,tuijair.suokas@gmail.com

KUOPIO

parsapottu@gmail.com

PÄIJÄT-HÄME

Pirjo Jokinen,
pirjopipsa.jokinen@gmail.com

JÄSENMAKSU 2025

32€/henkilö, 20€/perheenjäsen
64,40€/yhteisö

Jäseneksi haluava voi liittyä verkko-
kaupan kautta tai ottaa yhteyttä
puhelimitse, kirjeitse tai sähköpostin
kautta yhdistyksen toimistoon.
Yhdistys ottaa vastaan lahjoituksia ja
testamentteja toimintansa tukemiseen
tilille FI76 1023 3000 2142 91.

Huom!

**Useiden kasvien nimet ovat
muuttuneet Viljelykasvien
nimistössä 2024.**

**Siemenluettelossa on käytössä
nämä uudet viralliset nimet.**

HYÖTYKASVIYHDISTYKSEN JÄSENYYS

Jäsenmaksu on 32 euroa
vuodessa. Jäsenedut:
hyotykasviyhdistys.fi/jasenyys

PUHELINNEUVONTA

PUUTARHURIMME
NEUVOVAT JÄSENIÄ
PUUTARHA-ASIOISSA
TI-TO KLO 13-15.
044 726 3751
044 272 1259

JÄSENASIAI JA

OSOITTEENMUUTOKSET
info@hyotykasviyhdistys.fi

040 455 7142
Huom! Maistraattiin, posttiin
tai Hyötykasviyhdistyksen
verkkokauppaan tehty
osoitteenmuutos ei välity
jäsenrekisteriimme.

TERVETULOA

LEHTIARKISTOON!

Klikkaa www.hyotykasviyhdistys.fi -sivulla olevaa
jäsen sivuille-linkkiä.
Käyttäjätunnus on jäsen-
numerosi, joka on Pähkylän
osoitelipukkeessa.
Salasanasi on ensimmäisellä
kerralla etunimi+postinumero
(esim. Liisa54500).
Vaihda salasanasi.

Sisällys:

Taimien kasvatusohjeet **8**

Vihannekset **9**

Yrtit **50**

Kukat, kaksi- ja monivuotiset **70**

Kukat, yksivuotiset **91**

Yksivuotisten kukkien

siemenseokset **107**

Maisemointi- ja
maanparannuskasvit **107**

Viljat **111**

Idätys ja versotus **112**

Värikkäät **113**

Koristeheinät **114**

Huonekasvit **116**

Kannen kuva Kasjan Farbisz / Pixabay

Hyötykasviyhdistyksen 32. siemenluettelo

TOIMITUS & TAITTO: Pusztai Mervi, Sainio Satu, Sauvola Elina,
Uski Katja ja Luoma-Tuominen Johanna (taitto)

KUVITUS: Tupu Vuorinen copyright

PAINOPAIKKA: Grano Oy, Helsinki

ISSN: 1237-6671

Kasvatuksen iloa!

Tarjoamme monipuolisen siemenvälikoiman sekä runsaasti vanhoja lajikkeita ja luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä kotitarveviljelyyn.

Valitse luonnonmukaisia ja biodynaamisia siemeniä, jolloin

- kasvatat kotipihaan ja luomuviljelyyn sopivia lajikkeita.
- tuet luonnonmukaista ja biodynaamista siementuotantoa.

Valitse vanhoja viljelykasveja ja lajikkeita, jolloin:

- saat helppohoitoisia ja varmoja kasveja. Pitkään viljellyt kasvit pystyvät liittoutumaan sienijuurten kanssa uusia lajikkeita paremmin. Sienijuuret auttavat kasveja ravinteiden- ja vedenotossa sekä parantavat niiden vastustuskykyä tauteja vastaan.
- edistät geeniperimältään ja kulttuurihistorialtaan arvokkaiden lajien säilymistä.
- korjaat herkullista satoa ja kasvatat kukkia

Valitse hyönteiskasveja, jolloin:

- lisäävät puutarhan monimuotoisuutta
- ehkäiset hyönteiskatoa
- tarjoat pölyttäjiille arvokasta ravintoa
- houkuttelet puutarhaan harvinaisia hyönteisiä
- varmistat hyvän pölytyksen hedelmä- ja marjakasveille
- pääset kasvien lisäksi tutkimaan ja ihastelemaan hyönteisiä

TUOTENUMEROHAKU VERKKOKAUPASSA

Hakutoiminto helpottaa verkkokaupassa asiointia.

- Mene osoitteeseen: <https://hyotykasviyhdistys.fi/tuotteen-lisays-ostoskoriin>.
- Katso tuotenumero siemenluettelosta tai verkkokaupasta.
- Kirjoita numero kenttään ja klikkaa painiketta 'Lisää'. Voit syöttää kaikki tilausnumerot peräkkäin ja lisätä/muuttaa lukumäärää vasta 'Ostoskori'-vaiheessa. Myös tuotteen poistaminen onnistuu vielä tässä vaiheessa. Muista tarkistaa tilaus!

Näin ostat siemeniä

Verkkokaupasta:

<https://hyotykasviyhdistys.fi/tuote-osasto/siemenet/> Siemenvälikoima täydentyy verkkokauppaan reaaliajassa. Tilauksia toimitetaan ympäri vuoden, huomio että siementen saatavuudessa voi tapahtua muutoksia, jokin pieni eräinen siemen saattaa loppua jo alkuvuonna.

Tilauslomake:

Täytä keskiaukeaman lomake ja postita se meille (Pasilankatu 2 B 00240 Hki) tai skannaa: tilaus@hyotykasviyhdistys.fi. Huomio vaihtoehto jossa tuotteen voi korvata vastaavalla.

Alku & juuri -puoti:

Samalla käynnillä saat hankittua muutkin viljelytarvikkeet! Pasilankatu 2 B (Huolintatalo), 00240 Helsinki.

SIEMENMYyntITAPAHTUMAT

Annalan siementori 1.-2.3.2025

(Hämeentie 154, J-rakennus, Helsinki)

Helsingin kevätmessut 27.-30.3.2025

(Helsingin messukeskus)

Annalan taimitori 15.5.2025

Takuu ja palautusoikeus

Siemenet täyttävät EU:n siementarkastuslain määräykset. Siemenet säilyvät pisimpään kuivassa ja viileässä paikassa.

Asiakkaalla on oikeus palauttaa tavara 14 päivän sisällä sen saatuaan. Tuotteen tulee olla vahingoittumaton ja avaamattomassa alkuperäispakkauksessa.

Otamme mielellämme vastaan palautetta ja toiveita.

MERKKIEN SELITYKSET

Mv = monivuotinen

Yv = yksivuotinen

Kv = kaksivuotinen

 = Uutuus

 = Luonnonmukaisesti tuotettu siemen

 = Biodynaamisesti tuotettu siemen

 = Perinnelajike eli pitkään viljelty lajike

 = Hyönteiskasvi, eli perhosia, pölyttäjiä tai muita hyönteisiä houkutteleva kasvi

 = värjäyskasvi

Ahkeraliisa	116	Jättitulukukka	53	KYNTELIT	55
Aitoelämänlanka	92	Jättiverbena	93	Kynttilätulukukka (ranskantulukukka)	88
Aitohunajakukka	107	KÄALIT	12	Kähäräpersilja	62
Aitokissanminttu	50	Kaliforniantulionikko	93	Kähärsinappi	16
AJURUOHOT	50	Kamomillasaunio	54	KARSAMÖT	78
Alppiakileija	70	Kanelibasiilika	51	Kärsimyspassio	116
Alppiipiikkiputki	82	Kangasajuruoho	50	Kääpiöauringonkukka	91
Amerikanvuokko	90	Karhunjuuri	54	Kääpiöjapaninakileija	70
APILAT	107	Karhunlaukka	44	Kääpiösametitikukka	66
AURINGONKUKAT	91	Karvaskaunokki	93	KÖYNNÖSKRASSIT	97
BASILIKAT	50	Karvaisoiso	24	Lakritsikasvi	55
Belladonna	91	Kaukasiankirahvikukka	77	Lakritsisametitikukka	66
Chilipaprika	31	Kaukasianmaksaruoho	79	Lamopinaatti	23
Dalmatianpietaryrtti	70	Kaukasianpitkäpalko	74	Lanttu	23
ELÄMÄNLANGAT	92	Kaunokainen	74	Latva-artisokka	24
Elefanttiheinä	114	KAUNOKIT	74	LAUKAT	44, 56
Englanninunikko (keltavaleunikko)	89	Kaunopunahattu	63	Lehmänpapu (pitkäpapu)	24
Etelänarnikki	52	Kaura	111	Lehtimangoldi (ruotimangoldi)	26
Etelänmunkki	70	Kaurajuuri	17	Lehtisalaatti	39
Etelänrasti	92	KEHÄKUKAT	93	Lehtoakileija	70
Etelänruusuohoho	71	Kehtolehti	74	Lehtosalvia	79
Euroopanallpittähti	71	Keijunmekko	94	Lehtosinilava	78
Euroopanmerikaali	9	Kellokärhö	75	Leikkoleijonankita	100
Haisusametitikukka	66	Kelloköynnös	94	Linssi	112
Harjaneilikka	81	Kellopeippi	75	Liperi	56
Harmaakäenkukka	77	Kellosormustinkukka	86	Liuskaratamo	24
Harmaamalva	71	KELLOT	75	Loistoperhoskukka	96
Hehkuvarakkaus	77	Keltajuurikas	12	Lumotupakka	105
Herkkuhyppykurkku	9	Keltakatkero	76	LYHTYKOISOT	24
HIBISKUKSET	116	Keltakaunokki	74	Lännenkermesmarja	113
HIERAKAT	9	Keltakosmos	97	Maariankello	75
HIETASINAPIT	10	Keltalupiini	109	Maarianohdake	56
Hopeahärkki	71	Keltapunahattu	63	Maissit	25
Hopeamaruna	71	Keltasauramo	113	Maitokello	75
Huiskuvuoriminttu	52	Keltasinappi	109	Makeastevia	56
Humala	71	Keltaukonhattu	89	Malabarinpinaattio	25
Hunajameloni	27	Keräsalaatti	39	Mali	56
Hyasinttipapu	92	Kesäharso	95	MALVAT	79
Hyvänheikinsavikka	41	Kesäiiso	52	Mangoldi	26
Härkäpapu	10	Kesäkurpitsa	20	Marjasavikka (mansikkapinaatti)	42
Iisoppi	52	Kesäkuuruoho	95	MARUNAT	56
IISOT	52	Kesäkynteli	55	Maurinkiihtomalva	57
Iltahelokki	53	Kesämalvikki	95	Maustekirveli	57
Isoaurankukka	92	Kesäpäivänhattu	95	Maustekorianteri	54
Isoauringonkukka	91, 108, 111	Keto-orvokki	81	Maustemeirami	58
Isohelokki	72	Kevätruusuileinikki	76	Mehiläislaidun	107
Isohietasinappi	10	Kevätvuohenjuuri	76	MEIRAMIT	58
Isohirvenjuuri	53	Kiinanasteri	95	Meksikonhuovinkukka	98
Isokaunosilmä	72	Kiinansipuli	44	MELONIT	26
Isokirjopeippi	116	KILKAT	76	MINTJUT	58
Isokonnantatar	72	Kirjohtalonkukka	96	Mirrinminttu	80
Isoköynnöskrassi	97	Kirjolupiini	76	Mooseksenpalavapensas	80
Isolyhtykukka	72	Kirjöpäivänsini	92	Morsiusharso	80
Isomaksaruoho	79	Kirjorevönhäntä	37	MUKULAMAKSARUOHOT	80
Iso-olkikukka	92	Kivikärsämä	78	Mukulaselleri	42
Isopäivänkakkara	72	Kivikkokilkka	76	Munakoiso	27
Isoräpelö	115	Kivikkomäkiminttu	54	Mungopapu	112
Isosametitikukka	100	Kivikkosuopayrtti	86	Munkkineilikka	81
Isosiniheinä	114	KOHOKIT	77	MURO- JA RIKKASAVIKAT	41
Isotähtiputki	72	Komeasilkikukka	101	Mustajuuri	28
Isotsinnia	104	Koreakärsämä	78	Mustasilmäsusanna	117
Isoukonkello	75	Koreaniiso	52	Myskimalva	79
Isovesikrassi	112	Koreatörmäkukka	96	Myskialvia	65
Italianpantaheinä	115	Koristehirssi	115	Mäkimeirami	58
Jaloängelmä	73	Koristeportulakka	97	Narsissitupakka	105
Jalokallioinen	73	Korutsinnia	104	NÄTKELMÄT	29
Jalokiurunnans	73	KOSMOKSET	97	Nauris	28
Jänönhäntä	115	Kotipelargoni	117	Neidonmaksaruoho	79
Japaninkaali	16	Kreikanmäkimeirami	58	NEILIKAT	81
Japaniretikka	36	Kruunusuvikkakara	18	Niittysuolaheinä	112
Japaniryrttiputki	53	Kuitupellava	109	NIVELRETIKAT	36
JUURIKKAAT	11	Kullero	77	Nokkonen	29
Juuripersilja	62	Kultakärsämä	78	Nukenkaulus	99
Juurisikuri	43	Kumina	55	Nukkaköynnöskrassi	98
Jättihibiskus	116	KURKUT	18	Nuokkulaukka	81
Jättikarhunputki	73	KURPITSAT	19	Nurmilauha	115
Jättipietyrtti	74	Kuukausimansikka	23	Ohra	111
Jättisipuli	44	Kvinoa	41	Okra	30

Oleanteri	117	Ruiskaunokki	100	Tarharitarinkannus	73
Öljyretikka	110	Ruisvirna	109	Tarhasalkoruusu	87
Oopiumiunikko	106	Ruoholaukka (ruohosipuli)	45	Tarhasarviorvokki	82
ORVOKIT	81	Ruokaherne	29, 111	Tarhasininata	115
Otahämähäkikukka	99	Ruokaporkkana	38	Tarhasuolaheinä	9
Palavarakkkaus	77	Ruokaretikka	36	Tattari	111
Pallerokiurunukka	99	Ruotiselleri	42	Teehibiskus	116
Palmukaali	14	Rusomonakoiso	28	Tiikerikaunosilmä	103, 114
Palsternakka	30	Ruusjuuri	84	Tilli	67
Palturitupakka	106	Ruusukaali	15	Timjami	50
PAPRIKAT	31	Ruusumalva	80	Tipuhilppa	103
Parakrassi	58	Ruusunätkelmä	85	Tiuhabasilika (pikkubasilika)	51
Parsakaali	14, 112	Ryhmäleijonankita	100	TOMAATIT	47
PARSAT	32, 117	Ryhmäsamettikukka	101	Tomatillo	25
PAVUT	33	Ryytifenkoli	57	TSINNIAT	104
PELARGONIT	117	Ryytineito	65	TULIKUKAT	88
Peltoherne	109	Ryytisalia	65	Tummaretikka	36
Peltokehäkukka	93	Rönsyakankaali	85	Tummatulikukka	88
Peltolinunnajalka	109	Saksankirveli	65	Tuntomimosa (tuntokasvi)	118
Pensasköynnöskrassi	98	SALAATIT	39	Tuoksuampiaisyrtti	67
Pensasvärisherne	113	Salaattifenkoli	40	Tuoksuheliotroppi	118
Persiantuoksuapila	107	Salaattiherne	29	Tuoksuherne	104
PERSILJAT	62	Salaattikleitonia	41	Tuoksuorvokki	82
Pesusenikurkku	34	Salaattisekoitus	16, 40	Tuoksupielus	105
Piiankieli	99	Salaattisikuri	43	Tuoksureseä	105
PIIKKIPUTKET	82	Salaattivuonankaali	41	Tuoksuruuta	68
Pikarikarstaohdake	83	SALVIAT	65	TUPAKAT	105
Pikkulupu (pikkuluppio)	56	SAMETTIKUKAT	100	Turkinunikko	106
Pillisipuli	44	SAMETTIKUKAT (yrttikäyttö)	66	TADYKKEET	88
Pinaattikiinankaali	16	Sareptansinappi	17	Tähkähelipeippi	89
Pinaatti	35	SELLERIT	42	Tähkälaventeli	68
Pioniunikko	106	Sidesalaatti	40	Tähkäädäyke	88
Polkuhaarikko	83	SIEVIKIT	101	UJUNKOT (valeunikot)	89
Preeriävärिमinttu	69	SIKURIT	43	UKONHATUT	89
Puistolemmikki	83	SILKKIKUKAT	101	Unelma	117
Puna-apila	108	Silkkimaloppi	102	Unelmatädyke	89
Punafenkoli	57	Silkkiunikko	106, 109	UNIKOT	89, 106
PUNAHATUT	62	Siloendiivi	43	Vaahtera-aulio	118
Punajuurikas	11	Silopersilja	62	Valkoapila	108
Punakärsämo	78	Silpoydinherne	29	Valkohietasinappi	10
Punakellukka	83	Sini-ikiviuhko	102	Valkohurtanminttu	68
Punakonnanyrtti	84	Sinimailanen	110, 112	Valkojuurikas	12
Punakosmos	97	Sinipallo-ohdake	85	Valkolupiini	112
Purppurapunalatvio (purppurapunalatva)	84	Sinipellava	85	Valkopärskäjuuri	86
Punaparsamaite	35	Sinipiikkiputki	83	Vehnä	111
Punarevonhäntä	37	Sinisalvia	102	Venäjänraakuuna	57
Punavärिमinttu	69	Sinisievikki	101	Veriapila	108
Puolanminttu	58	Siniuinukko (sinivaleunikko)	89	Verihanhippi	90
Purasruoho	64	Siperiankärsämo	78	Verhierakka (viinisuoalaheinä)	9
Purjo	45	Sirokesäkynttilä	102	Veripeippi	68
Purppuramalvikko	84	Siropäivänhattu	95	Vihanneskrassi	112
Purppuraratamo	63	Sirosilkkikukka	102	Vihannespaprika	31
Purppurasilkkilyrtti	84	Sitruunamelissa	67	Vihannesportulakka	67, 112
Purppuratulikukka	88	Sitruunavärिमinttu	69	Vihannessinappikaali (rukola)	49, 112
Pyöröjänönputki	99	Soijapapu	45	Vihannessinappi (komatsuna)	17
Ranskalainen lehtipersilja	62	Sokeriherne	30	Viherminttu	58
Rantakukka	83	Sokerimaissi	25	Vihersipuli	45
Rapea keräsalaatti	39	Somapellava (punapellava)	99	VILJAT	111
Rauniokikka	76	Soodajääpäivikki	46	Villasormustinkukka	86
Rehuesparsetti	108	SÖRMUSTINKUKAT	86	VIUHKALOBELIAT	98
Retiisi	36	Spelttivehnä	111	Vuokot	90
Reunuspietaryrtti	63	Sulkaneilikka	81	Vuorikaunokki	74
REVONHÄNNÄT	37	SUOMUMAKSARUOHOT	79	Väinönputki	68
Riippalobelia	98	SUOPAYRTIT	86	Välimerenleukoja	102
Riippapelargoni	118	Sysshohdekukka	87	VÄRIMINTUT	69
Riippaviidakkokurkku	37	Syysädekukka	87	Värimorsinko	113
Rikkaporkkana	96	Talvikynteli	55	Värireseä	114
Rohtonukula	63	Tarhaidänunikko	89	Värisaflori	113
Rohtopähkämä	64	Tarhaillakko	87	Westerwoldinraiheinä	110
Rohtopunahattu	63	Tarhakehäkukka	94, 110	Yrtti-iiso	52
Rohtoraunioyrtti	85	Tarhalaukkaneilikka	87	Yrttiselleri	69
Rohtosalkoruusu	64	Tarhalobelia	98		
Rohtosamettikukka	66	Tarhamaltsa	46		
Rohtosarviapila	112	Tarhaneito	103		
Rohtosormustinkukka	86	Tarhaorvokki	103		
Rohtosuopayrtti	86	Tarhabetunia	103		
Rohtovirmajuuri	64	Tarharaparperi	46		
Rosmariini	64	Tarharistikki	87		

<i>Abelmoschus esculentus</i>	30	<i>Brassica oleracea</i>	12	<i>Daucus carota</i> subsp. <i>sativus</i>	38
<i>Abutilon xhybridum</i>	118	<i>Brassica oleracea</i> Botrytis-Ryhmä	12	<i>Delphinium risteymiä</i> Pacific Giant-Ryhmä	73
<i>Achillea</i>	78	<i>Brassica oleracea</i> Capitata-Ryhmä	12	<i>Delphinium risteymiä</i>	73
<i>Achillea alpina</i>	78	<i>Brassica oleracea</i> Conica-Ryhmä	15	<i>Deschampsia cespitosa</i>	115
<i>Achillea filipendulina</i>	78	<i>Brassica oleracea</i> Gemmifera-Ryhmä	15	<i>Dianthus</i>	81
<i>Achillea millefolium</i>	78	<i>Brassica oleracea</i> Gongylodes-Ryhmä	13	<i>Dianthus barbatus</i>	81
<i>Achillea ptarmica</i> var. <i>multiplex</i>	78	<i>Brassica oleracea</i> Italica-Ryhmä	14	<i>Dianthus carthusianorum</i>	81
<i>Achillea tomentosa</i>	78	<i>Brassica oleracea</i> Rubra-Ryhmä	15	<i>Dianthus plumarius</i>	81
<i>Acmella oleracea</i>	58	<i>Brassica oleracea</i> Sabauda-Ryhmä	13	<i>Dictamnus albus</i>	80
<i>Aconitum</i>	89	<i>Brassica oleracea</i> Sabellica-Ryhmä	14	<i>Digitalis</i>	86
<i>Aconitum lycoctonum</i> subsp. <i>lycoctonum</i>	89	<i>Brassica rapa</i> Chinensis-Ryhmä	16	<i>Digitalis lanata</i>	86
<i>Adonis vernalis</i>	76	<i>Brassica rapa</i> Narinosa-Ryhmä	17	<i>Digitalis purpurea</i>	86
<i>Agostache</i>	52	<i>Brassica rapa</i> Nipposinica-Ryhmä	16	<i>Digitalis purpurea</i>	86
<i>Agostache cana</i>	52	<i>Brassica rapa</i> Perviridis-Ryhmä	17	<i>Diplotaxis</i>	10
<i>Agostache foeniculum</i>	52	<i>Brassica rapa</i> Ruvo-Ryhmä	16	<i>Diplotaxis erucoides</i>	10
<i>Agostache rugosa</i>	52	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	28	<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	10
<i>Agrostemma githago</i>	92	<i>Bupleurum rotundifolium</i>	99	<i>Dipsacus sativus</i>	83
<i>Ajuga reptans</i>	85	<i>Calendula</i>	93	<i>Doronicum orientale</i>	76
<i>Alcea rosea</i>	87	<i>Calendula arvensis</i>	93	<i>Dracocephalum moldavica</i>	67
<i>Äikekengi officinarum</i>	72	<i>Calendula officinalis</i>	94	<i>Dracocephalum officinalis</i>	52
<i>Allium</i>	44, 56	<i>Calendula officinalis</i>	94, 110	<i>Echinacea</i>	62
<i>Allium ampeloprasum</i> var. <i>porrum</i>	45	<i>Callirhoe involucrata</i>	84	<i>Echinacea pallida</i>	63
<i>Allium cepa</i> Jättisipuli-Ryhmä	44	<i>Callistephus chinensis</i>	95	<i>Echinacea paradoxa</i>	63
<i>Allium cepa</i> Vihersipuli-Ryhmä	45	<i>Campanula</i>	75	<i>Echinacea purpurea</i>	63
<i>Allium cernuum</i>	81	<i>Campanula lactiflora</i>	75	<i>Echinops bannaticus</i>	85
<i>Allium fistulosum</i>	44	<i>Campanula latifolia</i> var. <i>macrantha</i>	75	<i>Echium plantagineum</i>	99
<i>Allium schoenoprasum</i>	45	<i>Campanula medium</i>	75	<i>Erigeron Speciosus-Ryhmä</i>	73
<i>Allium tuberosum</i>	44	<i>Capsicum</i>	31	<i>Eruca vesicaria</i> subsp. <i>sativa</i>	49, 112
<i>Allium ursinum</i>	44	<i>Capsicum annuum</i> Chili-Ryhmä	31	<i>Eryngium</i>	82
<i>Althaea officinalis</i>	64	<i>Capsicum annuum</i> Paprika-Ryhmä	31	<i>Eryngium alpinum</i>	82
<i>Amaranthus</i>	37	<i>Carthamus tinctorius</i>	113	<i>Eryngium planum</i>	83
<i>Amaranthus caudatus</i>	37	<i>Carum carvi</i>	55	<i>Eschscholzia californica</i>	93
<i>Amaranthus tricolor</i>	37	<i>Centaurea</i>	74	<i>Eutrochium purpureum</i>	84
<i>Anchusa capensis</i>	92	<i>Centaurea benedicta</i>	93	<i>Fagopyrum esculentum</i>	111
<i>Anemone</i>	90	<i>Centaurea cyanus</i>	100	<i>Festuca Glauca-Ryhmä</i>	115
<i>Anemone multifida</i>	90	<i>Centaurea macrocephala</i>	74	<i>Foeniculum vulgare</i> Azoricum-Ryhmä	40
<i>Anethum graveolens</i>	67	<i>Centaurea montana</i>	74	<i>Foeniculum vulgare</i> Dulce-Ryhmä	57
<i>Angelica archangelica</i>	68	<i>Cephalaria gigantea</i>	77	<i>Foeniculum vulgare</i> Punaletti-Ryhmä	57
<i>Angelica gigas</i>	73	<i>Cerastium tomentosum</i>	71	<i>Fragaria vesca</i> var. <i>sempreflorens</i>	23
<i>Anthriscus cerefolium</i>	57	<i>Chelone lyonii</i>	84	<i>Gaillardia aristata</i>	87
<i>Antirrhinum majus</i> Maximum-Ryhmä	100	<i>Chenopodium quinoa</i>	41	<i>Gentista tinctoria</i>	113
<i>Antirrhinum majus</i> Nanum-Ryhmä	100	<i>Cichorium</i>	43	<i>Gentiana lutea</i>	76
<i>Apium</i>	42	<i>Cichorium endivia</i> Escarole-Ryhmä	43	<i>Geum quellyon</i>	83
<i>Apium graveolens</i> Dulce-Ryhmä	42	<i>Cichorium intybus</i> Foliosum-Ryhmä	43	<i>Gilia capitata</i>	99
<i>Apium graveolens</i> Rapaceum-Ryhmä	42	<i>Cichorium intybus</i> Radicosus-Ryhmä	43	<i>Glebionis coronaria</i>	18
<i>Apium graveolens</i> Secalinum-Ryhmä	69	<i>Citrullus lanatus</i>	27	<i>Glycine max</i>	45
<i>Aquilegia</i>	70	<i>Clarkia</i>	101	<i>Glycyrrhiza glabra</i>	55
<i>Aquilegia alpina</i>	70	<i>Clarkia pulchella</i>	102	<i>Gypsophila elegans</i>	95
<i>Aquilegia flabellata</i> var. <i>pumila</i>	70	<i>Clarkia unguiculata</i>	101	<i>Gypsophila paniculata</i>	80
<i>Aquilegia vulgaris</i>	70	<i>Claytonia perfoliata</i>	41	<i>Helenium Autummale-Ryhmä</i>	87
<i>Arabis caucasica</i>	74	<i>Clematis integrifolia</i>	75	<i>Helianthus</i>	91
<i>Armeria Maritima-Ryhmä</i>	87	<i>Clinopodium nepeta</i>	54	<i>Helianthus annuus</i>	91, 108, 111
<i>Arnica montana</i>	52	<i>Cobaea scandens</i>	94	<i>Helianthus annuus</i> Nanus-Ryhmä	91
<i>Artemisia</i>	56	<i>Coreopsis grandiflora</i>	72	<i>Heliotropium arborescens</i>	118
<i>Artemisia absinthum</i>	56	<i>Coreopsis tinctoria</i>	103, 114	<i>Hesperis matronalis</i>	87
<i>Artemisia dracunculus</i> Glauca-Ryhmä	57	<i>Coriandrum sativum</i>	54	<i>Hibiscus</i>	116
<i>Artemisia ludoviciana</i>	71	<i>Corydalis nobilis</i>	73	<i>Hibiscus Moscheutos-Ryhmä</i>	116
<i>Asclepias incarnata</i>	84	<i>Cosmos</i>	97	<i>Hibiscus sabdariffa</i>	116
<i>Asparagus</i>	117	<i>Cosmos bipinnatus</i>	97	<i>Hordeum vulgare</i>	111
<i>Asparagus officinalis</i>	32	<i>Cosmos sulphureus</i>	97	<i>Humulus lupulus</i>	71
<i>Asparagus plumosus</i>	117	<i>Cota tinctoria</i>	113	<i>Hylotelephium</i>	79
<i>Astrantia major</i>	72	<i>Crambe maritima</i>	9	<i>Hylotelephium telephium</i>	79
<i>Atriplexhortensis</i>	46	<i>Cryptotaenia japonica</i>	53	<i>Hyönteiskasvi</i>	52
<i>Atrapa bella-donna</i>	91	<i>Cucumis</i>	18	<i>Impatiens walleriana</i>	116
<i>Aubrieta xcultorum</i>	87	<i>Cucumis melo</i>	26	<i>Inula helenium</i>	53
<i>Avena sativa</i>	111	<i>Cucumis melo</i> Hunajameloni-Ryhmä	27	<i>Ipomoea</i>	92
<i>Basella alba</i>	25	<i>Cucumis sativus</i>	18	<i>Ipomoea purpurea</i>	92
<i>Bellis perennis</i>	74	<i>Cucurbita</i>	19	<i>Ipomoea tricolor</i>	92
<i>Beta</i>	11	<i>Cucurbita maxima</i>	22	<i>Isatis tinctoria</i>	113
<i>Beta vulgaris</i> Cicla-Ryhmä	26	<i>Cucurbita maxima</i> Turbaani-Ryhmä	22	<i>Jasione laevis</i>	70
<i>Beta vulgaris</i> Conditiva-ryhmä	11	<i>Cucurbita moschata</i>	22	<i>Knautia macedonica</i>	71
<i>Betonica officinalis</i>	64	<i>Cucurbita pepo</i>	19	<i>Lablab purpureus</i>	92
<i>Bistorta officinalis</i>	72	<i>Cucurbita pepo</i> Kiekko-Ryhmä	21	<i>Lactuca sativa</i> Romana-Ryhmä	40
<i>Blitum bonus-henricus</i>	41	<i>Cucurbita pepo</i> Spagettikurpitsa-Ryhmä	22	<i>Lactuca</i>	39
<i>Blitum</i> och <i>Chenopodium</i>	41	<i>Cucurbita pepo</i> Styriaca-Ryhmä	22	<i>Lactuca sativa</i> Capitata-Ryhmä	39
<i>Blitum virgatum</i>	42	<i>Cucurbita pepo</i> Zucchini-Ryhmä	20	<i>Lactuca sativa</i> Crispa-Ryhmä	39
<i>Borago officinalis</i>	64	<i>Cyclanthera pedata</i>	9	<i>Lagenaria siceraria</i>	35
<i>Brachyscome iberidifolia</i>	99	<i>Cymbalaria</i>	76	<i>Lagurus ovatus</i>	115
<i>Brassica</i>	12	<i>Cymbalaria muralis</i>	76	<i>Lathyrus</i>	29
<i>Brassica juncea</i>	17	<i>Cymbalaria pallida</i>	76	<i>Lathyrus latifolius</i>	85
<i>Brassica juncea</i> Crispifolia-Ryhmä	16	<i>Cynara cardunculus</i> Scolymus-Ryhmä	24	<i>Lathyrus odoratus</i>	104
<i>Brassica napus</i> subsp. <i>rapifera</i>	12	<i>Daucus carota</i> subsp. <i>carota</i>	96	<i>Lathyrus oleraceus</i> Salaattitherne-Ryhmä	29

<i>Lathyrus oleraceus</i> Silpoydinherne-Ryhmä	29	<i>Origanum</i>	58	<i>Sedum</i>	79
<i>Lathyrus oleraceus</i> Sokeriherne-Ryhmä	30	<i>Origanum majorana</i>	58	<i>Sedum pulchellum</i>	79
<i>Lathyrus oleraceus</i> var. <i>arvensis</i>	109	<i>Origanum vulgare</i>	58	<i>Setaria italica</i>	115
<i>Lathyrus oleraceus</i> var. <i>oleraceus</i>	29	<i>Origanum vulgare</i> subsp. <i>hirtum</i>	58	<i>Silene</i>	77
<i>Lathyrus oleraceus</i> var. <i>oleraceus</i>	111	<i>Ornithopus sativus</i>	109	<i>Silene banksia</i>	77
<i>Lavandula angustifolia</i>	68	<i>Panicum miliaceum</i>	115	<i>Silene chalcadonica</i>	77
<i>Lavatera trimestris</i>	95	<i>Papaver</i>	89, 106	<i>Silene coronaria</i>	77
<i>Leontopodium nivale</i> subs. <i>alpinum</i>	71	<i>Papaver cambricum</i>	89	<i>Silybum marianum</i>	56
<i>Leonurus cardiaca</i>	63	<i>Papaver commutatum</i>	106	<i>Sinapis alba</i>	109
<i>Lepidium sativum</i>	112	<i>Papaver Orientale</i> -Ryhmä	89	<i>Solanum aethiopicum</i>	28
<i>Leucanthemum xsuperbum</i>	72	<i>Papaver rhoeas</i>	106	<i>Solanum lycopersicum</i>	47
<i>Levisticum officinale</i>	56	<i>Papaver somniferum</i>	106	<i>Solanum lycopersicum</i> var. <i>cerasiforme</i>	48
<i>Limnanthes douglasii</i>	103	<i>Papaver somniferum</i> Paeniflorum-Ryhmä	106	<i>Solanum lycopersicum</i> var. <i>pruniforme</i>	49
<i>Limonium sinuatum</i>	102	<i>Passiflora caerulea</i>	116	<i>Solanum lycopersicum</i> var. <i>pyriforme</i>	49
<i>Linum grandiflorum</i>	99	<i>Pastinaca sativa</i>	30	<i>Solanum melongena</i>	27
<i>Linum perenne</i>	85	<i>Pelargonium</i>	117	<i>Solenostemon scutellarioides</i>	116
<i>Linum usitatissimum</i> Kuitupellava-Ryhmä	109	<i>Pelargonium peltatum</i>	118	<i>Spinacia oleracea</i>	35
<i>Lobelia</i>	98	<i>Pelargonium zonale</i> -Ryhmä	117	<i>Stevia rebaudiana</i>	56
<i>Lobelia erinus</i> Pendula-Ryhmä	98	<i>Perilla frutescens</i>	68	<i>Symphytum officinale</i>	85
<i>Lobelia xspeciosa</i>	98	<i>Petroselinum</i>	62	<i>Tagetes</i>	66, 100
<i>Lobularia maritima</i>	105	<i>Petroselinum crispum</i>	62	<i>Tagetes erecta</i>	100
<i>Lolium westerwoldicum</i> -Ryhmä	110	<i>Petroselinum crispum</i> Foliosum-Ryhmä	62	<i>Tagetes filifolia</i>	66
<i>Lotus tetragonolobus</i>	35	<i>Petroselinum crispum</i> Neapolitatum-Ryhmä	62	<i>Tagetes lucida</i>	66
<i>Luffa aegyptiaca</i>	34	<i>Petroselinum crispum</i> Tuberosum-Ryhmä	62	<i>Tagetes minuta</i>	66
<i>Lunaria annua</i>	95	<i>Petunia xatkinsiana</i>	103	<i>Tagetes patula</i>	101
<i>Lupinus xregalis</i>	76	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	107	<i>Tagetes tenuifolia</i>	66
<i>Lupinus albus</i>	112	<i>Phaseolus</i>	33	<i>Tanacetum cinerariifolium</i>	70
<i>Lupinus luteus</i>	109	<i>Phaseolus coccineus</i>	34	<i>Tanacetum macrophyllum</i>	74
<i>Lythrum salicaria</i>	83	<i>Phaseolus vulgaris</i> Leikkopapu-Ryhmä	33	<i>Tanacetum parthenium</i>	63
<i>Macrobriza maxima</i>	115	<i>Phaseolus vulgaris</i> Taitepapu-Ryhmä	33	<i>Tarenaya houtteaana</i>	99
<i>Malope tridifa</i>	102	<i>Phaseolus vulgaris</i> Vahapapu-Ryhmä	34	<i>Tetragonia tetragonioides</i>	23
<i>Malva</i>	79	<i>Phaseolus vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	34	<i>Thalictrum delavayi</i>	73
<i>Malva alcea</i>	80	<i>Phedimus spurius</i>	79	<i>Thunbergia alata</i>	117
<i>Malva moschata</i>	79	<i>Physalis</i>	24	<i>Thymus</i>	50
<i>Malva sylvestris</i> subsp. <i>mauritanica</i>	57	<i>Physalis peruviana</i>	24	<i>Thymus serpyllum</i>	50
<i>Malva thuringiaca</i>	71	<i>Physalis philadelphica</i>	25	<i>Thymus vulgaris</i>	50
<i>Marrubium vulgare</i>	68	<i>Phystostegia virginiana</i>	75, 89	<i>Tolmiea menziesii</i>	74
<i>Matricaria chamomilla</i>	54	<i>Phytolacca americana</i>	113	<i>Tragopogon porrifolius</i>	17
<i>Matthiola incana</i>	102	<i>Plantago coronopus</i>	24	<i>Trifolium</i>	107
<i>Meconopsis</i>	89	<i>Plantago major</i>	63	<i>Trifolium incarnatum</i>	108
<i>Meconopsis betonicifolia</i>	89	<i>Polemonium caeruleum</i>	79	<i>Trifolium pratense</i>	108
<i>Medicago sativa</i>	110, 112	<i>Portulaca grandiflora</i>	97	<i>Trifolium repens</i>	108
<i>Melissa officinalis</i>	67	<i>Portulaca sativa</i>	67, 112	<i>Trifolium resupinatum</i> var. <i>majus</i>	107
<i>Melothria pendula</i>	37	<i>Potentilla atrosanguinea</i>	90	<i>Trigonella foenum-graecum</i>	112
<i>Mentha</i>	58	<i>Poterium</i>	56	<i>Triticum aestivum</i>	111
<i>Mentha pulegium</i>	58	<i>Poterium sanguisorba</i>	56	<i>Tritium aestivum</i> subsp. <i>spelta</i>	111
<i>Mentha spicata</i>	58	<i>Pseudopodosperrum hispanicum</i>	28	<i>Trollius europaeus</i>	77
<i>Mesembryanthemum crystallinum</i>	46	<i>Pycnanthemum verticillatum</i> var. <i>pilosum</i>	52	<i>Tropaeolum</i>	97
<i>Meum athamanticum</i>	54	<i>Raphanus</i>	36	<i>Tropaeolum majus</i>	97
<i>Mimosa pudica</i>	118	<i>Raphanus sativus</i>	36	<i>Tropaeolum majus</i> Nanum-Ryhmä	98
<i>Miscanthus sinensis</i>	114	<i>Raphanus sativus</i> Daikon-Ryhmä	36	<i>Tropaeolum peltophorum</i>	98
<i>Malinia cearulea</i> var. <i>arundinacea</i>	114	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i>	36	<i>Urtica dioica</i>	29
<i>Monarda</i>	69	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>	110	<i>Valeriana officinalis</i>	64
<i>Monarda citriodora</i>	69	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>sativus</i>	36	<i>Valerianella locusta</i> var. <i>oleracea</i>	41
<i>Monarda didyma</i>	69	<i>Reseda luteola</i>	114	<i>Veratrum album</i>	86
<i>Monarda fistulosa</i>	69	<i>Reseda odorata</i>	105	<i>Verbascum chaixii</i>	88
<i>Myosotis sylvatica</i>	83	<i>Rheum rhabarbarum</i>	46	<i>Verbascum nigrum</i>	88
<i>Myrrhis odorata</i>	65	<i>Rhodiola rosea</i>	84	<i>Verbascum olympicum</i>	53
<i>Nasturtium officinale</i>	112	<i>Rhodochiton atrosanguineum</i>	94	<i>Verbascum phoeniceum</i>	88
<i>Nemesia strumosa</i>	96	<i>Rudbeckia hirta</i>	95	<i>Verbena bonariensis</i>	93
<i>Nemophila</i>	101	<i>Rudbeckia hirta</i> var. <i>pulcherrima</i>	95	<i>Veronica</i>	88
<i>Nemophila menziesii</i>	101	<i>Rumex</i>	9	<i>Veronica gentianoides</i>	89
<i>Nepeta xfaassenii</i>	80	<i>Rumex acetosa</i>	112	<i>Veronica spicata</i>	88
<i>Nepeta cataria</i>	50	<i>Rumex rugosus</i>	9	<i>Vicia faba</i>	10
<i>Nerium oleander</i>	117	<i>Rumex sanguineus</i>	9	<i>Vicia lens</i>	112
<i>Nicotiana</i>	105	<i>Ruta graveolens</i>	68	<i>Vicia villosa</i>	109
<i>Nicotiana glutabalis</i>	105	<i>Sagina subulata</i>	83	<i>Vigna radiata</i>	112
<i>Nicotiana rustica</i>	106	<i>Salvia</i>	65	<i>Vigna unguiculata</i>	24
<i>Nicotiana glauca</i>	105	<i>Salvia nemorosa</i>	78	<i>Viola</i>	81
<i>Nigella damascena</i>	103	<i>Salvia officinalis</i>	65	<i>Viola odorata</i>	82
<i>Nigella arvensis</i>	65	<i>Salvia patens</i>	102	<i>Viola tricolor</i>	81
<i>Ocimum</i>	50	<i>Salvia rosmarinus</i>	64	<i>Viola xwilliamsii</i>	82
<i>Ocimum americanum</i>	51	<i>Salvia sclarea</i>	65	<i>Viola xwittrockiana</i>	103
<i>Ocimum basilicum</i>	51	<i>Sanvitalia procumbens</i>	98	<i>Xerochrysum bracteatum</i>	92
<i>Ocimum basilicum</i> var. <i>purpurascens</i>	51	<i>Saponaria</i>	86	<i>Zea mays</i> Saccharata-Ryhmä	25
<i>Ocimum minimum</i>	51	<i>Saponaria ocymoides</i>	86	<i>Zinnia</i>	104
<i>Ocimum tenuiflorum</i>	51	<i>Saponaria officinalis</i>	86	<i>Zinnia angustifolia</i>	104
<i>Ocimum xafricanum</i>	51	<i>Satureja</i>	55	<i>Zinnia elegans</i>	104
<i>Oenothera biennis</i>	53	<i>Satureja hortensis</i>	55		
<i>Oenothera lindheimeri</i>	102	<i>Satureja montana</i>	55		
<i>Oenothera macrocarpa</i>	72	<i>Scabiosa atropurpurea</i>	96		
<i>Onobrychis viciifolia</i>	108	<i>Schizanthus xwisetonensis</i>	96		

Taimien kasvatusohjeet

KYLVÖN TYÖVAIHEET

- Jotkut paksukuoriset siemenet saattavat hyötyä liottamisesta. Liota tällöin siemeniä puolesta tunnista tuntiin. Isoille siemenille on riittävä olla vain osittain veden alla.
- Käytä puhdasta ja vähäravinteista kylvömultaa.
- Kylvä siemenet puhtaisiin ja pohjareikäisiin laatikoihin, ruukkuihin tai purkkeihin.
- Ripottele siemenet harvaan. Tiheys altistaa taimet venymiselle ja sienitaudeille. Suuret siemenet ja nopeasti itävät lajit kannattaa yleensä kylvää suoraan pottiin tai ruukkuun.
- Sirottele siementen päälle hiekkaa, kylvömultaa tai vermikulittia.
- Painele valossa itävät siemenet kevyesti mullan pinnalle ja peitä kylvös ilmavasti muovilla.
- Laita kylvös lämpimään paikkaan. Useimmat siemenet itävät parhaiten 20–24 asteessa.
- Pidä kylvös tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kostuta kylvös sumutinpullolla tai laittamalla kylvöastia huoneenlämpöiseen veteen niin, että se on vedessä puoliväliin saakka.
- Anna lisävaloa, jos siemenet taimettuvat ennen maaliskuuta tai ikkuna on hämärä. Lisävaloksi sopivat esimerkiksi kasveille tarkoitetut led-valaisimet.

TAIMIEN KOULINTA

- Kouli taimet, kun niihin on kasvanut sirkkalehtien lisäksi ensimmäinen varsinainen lehtipari. Kastele taimet useita tunteja ennen koulintaa.
- Irrota taimi mullasta. Jos varsi on hento ja hauras, pidä kiinni lehdestä.

- Tee multaan kolo ja istuta taimi hieman aiempaa syvempään niin, että juuret tulevat suoraan. Jos juuristo on venähtänyt pitkäksi, nipsaise siitä pätkä.
- Tiivistä multa kevyesti ja kastele.
- Nosta taimet valoisaan paikkaan. Etenkin runsaasti lämpöä vaativat lajit, kuten basilika ja kurkku, pitävät pohjalämmöstä.
- Pidä multa tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kastele haalealla vedellä.

TAIMIEN TOTUTTAMINEN ULKOILMAAN

- Aloita karaisu 1–2 viikkoa ennen istutusta ulos.
- Vältä rajuja olosuhteiden muutoksia. Kasvuharso suojaaa taimia tuulelta, kylmältä ja auringon porotukselta.
- Nosta perennat ulos mahdollisimman aikaisin. Ne venyvät herkästi lämpimässä.

SIEMENTEN KYLMÄKÄSITTELY

Osa kasveista vaatii keväällä kylvettäessä kylmäkäsitelyä, joka purkaa siemenen lepotilan. Kylvö syksyllä ulos antaa siemenille luonnollisen kylmäkäsitelyn.

Kylmäkäsitely keväällä:

- Laita siemenet ja desilitra kosteaa hiekkaa tai turvehiekkaseosta muovipussiin. Jätä pussi hieman raolleen.
- Pidä siemeniä huoneenlämmössä viikko.
- Laita pussi 1–3-asteiseen paikkaan, kuten esim. jääkaappiin, 4–8 viikoksi. Kääntele pussia, ja seuraa itämistä vähintään kerran viikossa.
- Kun käsittelyaika päättyy, kylvä siemenet tavalliseen tapaan. Jos siemenet itävät kylmäkäsitelyn aikana, kylvä ne varoen sirkkajuuria vahingoittamatta.

SIEMENKAUPPAA KOSKEVAT LAIT ja asetukset säätävät toimintaamme kautta linjan.

Välitämme tarkastettua, sertifioitua siementä, joiden alkuperä on luotettavilta toimittajilta Euroopasta (mm. Saksasta, Italiasta, Hollannista, Ranskasta ja Ruotsista). Pyrimme aina käyttämään ensisijaisesti luomu- tai biodynaamista siementä.

Kotimaista saatavilla olevaa tarkastettua siementä käytämme mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi osa luonnonkasveista, maisemointikasvit, sekä viljat ovat pääsääntöisesti kotimaista tuotantoa. Haluamme valikoimassamme panostaa geeniperimältään ja kulttuurihistorialtaan arvokkaisiin taksoneihin.

Siementarkastus valvoo maatalous- ja puutarhakasvien kylvösiementen maahantuontia, vientiä, tuotantoa ja markkinointia. Siemenlaki <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190600>

Ruokavirasto pitää valvontaa varten rekisteriä pakkaamo hyväksynnän saaneista toimijoista.

VIHANNEKSET

Euroopanmerikaali (strandkål)*Crambe maritima***annos n. 2 g / 4,90 €** til.no 1213

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena, harvinaisena Saaristomeren eteläosissa ja jonkin verran Suomenlahden hiekkarannoilla. Lehdet ovat kookkaat, harmahtavan vihreät ja vahakerroksen peittämät. Nuorien lehtien alapinta on sinipunainen. Maku kirpeän pähkinäinen. Valkeat, mettä sisältävät kukat houkuttelevat hyönteisiä.

Viljely: Viihtyy hiekkapitoisessa, kalkitussa, ravinteikkaassa maassa. Kylvetään 3–4 siementä 1–2 cm:n syvyyteen 40 cm:n välein. Vahvin taimista jätetään kasvamaan. Alkukesästä ilmaantuvat kukinnot poistetaan. Sato valmistuu 4 kk:ssa. 5–6 viikon esikasvatus aikais-
taa sadonkorjuuta. Istutusvuoden jälkeen annetaan kasvaa kaksi kasvukautta, jotta taimi kestää myöhemmin sadonkorjuun rasituksen. Kasvuston voi keväällä peittää sadonkorjuuseen saakka esimerkiksi isolla ruukulla, jolloin lehdistä kehittyy vaaleita ja mureita. Kastelu meri- tai suolavedellä antaa hienon aromin. Suuri rikintarve. Rakkoleväkate on hyväksi. Kasvusto tuottaa satoa 6–10 vuotta. Merikaalia saattaa vaivata ristikkukaisille tyypilliset taudit ja tuholaiset.

Korjuu: Sato valmistuu keväällä. Lehtiä kerätään kasvin ulkoreunoilta, kerääminen vain kiihdyttää kasvua.

Käyttö: Nuoria, leveitä ja meheviä lehtiruoteja (pituus 15–30 cm) käytetään parsan tavoin, lehtiä kuten pinaattia tai lehtikaalia. Säilyvät viileässä viikon verran. Herkuttelijoille! Kaunis koristekasvi.

Herkkuhyppykurkku (korila)*Cyclanthera pedata*

Uutuus

annos n. 6 siementä / 3,80 € til.no 1236

Runsaasti vihermassaa tuottava, nopeakasvuinen köynnös voi saavuttaa jopa 5–6 m korkeuden kasvukaudessa. Sopii kasvihuoneeseen, parvekkeelle, terassille tai avomaalle, aurinkoon tai puolivarjoon ja suojaiseen paikkaan. Esikasvatus huhtikuussa. Tuottaa runsaasti pieniä, mietoja kurkun makuisia hedelmiä lehvästön sekaan, jotka voi syödä tuoreeltaan tai kypsennettyinä tai esim wokissa.

HIERAKAT (skräppsläktet)*Rumex***Verihierakka** (skogsskräppa)*Rumex sanguineus*

Perinnelaji

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1077

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Koristeellinen. Tummanvihreät lehdet muodostavat kauniin ruusukkeen, lehtisuonet ovat punaiset. Hieman hapokas maku.

Viljely: Helppo viljellä. Kasvupaikan suhteen vaatimatonta. Kasvaa myös laihassa ja happamassa maassa, mutta antaa parhaan sadon hyvässä maassa. Puolivarjo on eduksi. Kylvö aikaisin keväällä. Satoa saadaan n. 7 vk kylvöstä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä, sillä ne huonontavat satoa. Voidaan viljellä avomaalla sekä ruukussa parvekkeella tai ikkunalaudalla. Leviää puutarhassa kylväytymällä.

Käyttö: Lehdet sopivat tuoreena maustamaan kylmiä kalakastikkeita ja koristeeksi mm. voileipäkakkuihin ja salaatteihin. Lämpimiin ruokiin lisätään vasta lopuksi. Suosittu ranskalaisessa keittiössä.

Tarhasuolaheinä (trädgårdssyra)*Rumex rugosus*

1 g = n. 1 300 siementä.

Mv. Suolaheinän viljelty muoto. Kasvatettu Pohjolassa jo 1600-luvulla, mutta sai väistyä pinaatin tieltä. Talvehtii erinomaisesti aina Lappia myöten. Lajia on suositeltu reunuskasviksi kauniiden, raikkaan vihreiden lehtien vuoksi.

Viljely: Kasvupaikan suhteen vaatimatonta. Kasvaa happamassa ja laihassakin maassa, mutta hyvässä maassa tuottaa parhaan sadon. Puolivarjo on eduksi. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä, jolloin satoa saadaan jo ensimmäisenä kesänä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä. Heinäkuun alussa voi lannoittaa esim. nokkoskäytteellä.

Korjuu: Korjata voi koko kasvukauden ajan. Versoo keväällä ensimmäisten joukossa. Uloimmat lehdet kerätään ensin, koska uusia kehittyy kasvin keskeltä.

Käyttö: Lehtiä käytetään muhennoksissa, kastikkeissa ja keitoissa. Maku on pehmeä ja mieto. Tuoreita lehtiä

voi silputa salaattiin antamaan virkistävää makua. Ranskassa suolaheinästä valmistetaan herkullisia ruokia, joista kuuluisin lienee kalakastike. Lehtiä voi pakastaa ryöpättyinä. Oksaalihapon vuoksi ryöppäysvesi kaadetaan pois.

'Grossblättrige von Belleville'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 3,00 €

til.no 1741

Erittäin runsassatoinen ja maukas ranskalainen lajike vuodelta 1869.

HIETASINAPIT (mursenapssläktet)

Diplotaxis

Voimakkaan mausteinen maku. Muistuttaa sinappikaalin eli rukolan makua.

Isohietasinappi (sandsenap)

Diplotaxis tenuifolia

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,00 €

til.no 1380

1 g = n. 10 000 siementä (n. 150 siementä / m).

Mv. Etelä-Euroopasta kotoisin oleva salaatti- ja lääkekasvi. Suomessakin voi kasvaa villinä lastauspaikkojen lähetyillä. Korkeus n. 30 cm. Lehdet kapeita ja liuskoittuneita. Keltaiset kukat houkuttelevat hyönteisiä!

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Itämisaika 20 °C:ssa 5–10 vrk. Itää ulkona 2–3 viikossa, kun yölämpötilat ylittävät 7 °C. Itävyys vaihtelee suuresti ollen alimmillaan 30 %. Itää ja kehittyvä hitaammin ja kukkii huomattavasti myöhemmin kuin tavallinen rukola eli sinappikaali. Maku on sitä vastoin vahvempi. Peitettynä talvehtiminen onnistuu usein. Kirpat ja kaaliperhoset saattavat vaivata.

Korjuu ja käyttö: Satoa voidaan leikata monta kertaa. Lehtiä käytetään tuoreena salaateissa ja juustoruoissa. Myös kukkia voi lisätä salaattiin. Kirpeistä siemenistä on valmistettu rohtoja vatsa- ja ihosairauksiin.

Valkohietasinappi (vit mursenap)

Diplotaxis erucoides

'Wasabi'

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1318

Valkokukkainen, pienilehtinen ja nopeakasvuinen lajike. Voimakas ja mausteinen, maku muistuttaa wasabia ja retikkaa. Paras maku on nuorissa lehdissä. Voidaan

kasvattaa myös ruukussa. Talvenkestävyydestä on vasta vähän kokemuksia.

Härkäpapu (bondböna)

Vicia faba

100 g = 60–90 siementä. Kylvetään 10–12 siementä rivimetritille tai n. 2 kg aarille.

Yv. Kylmänkestävä härkäpapu kuuluu nimestään huolimatta virnan sukuun. Tunnetaan myös peltö-, hevos- ja talonpoikaispavun nimellä. On yksi vanhimmista viljelyistä palkokasveista. Tietoja härkäpavun käytöstä on 4 500 vuoden takaa. Todennäköisesti kasvi on kotoisin Lähi-idän ja Välimeren seuduilta. Korkeus 50–120 cm. Pystykasvuinen, tanakkavartinen ja kärhetön. Lehtihangoissa on valkoisia tai punaisia kukkia. Tärkeä valkuaislähde: siemenet sisältävät proteiinia lähes 30 %.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Parhaiten menestyy raskailla, syvämultaisilla ja vettä pidättävillä mailla. Ravinnetilan tulee olla hyvä ja maan kalkittu. Maa lannoitetaan viikkoa ennen kylvöä. Kylvetään aikaisin keväällä kosteaan maahan. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 15–20 cm ja riviväli 40–60 cm. Kylmänkestävä, sietää jopa -4 °C. Sopii perunan kumppanuuskasviksi. Mustan papukirvan voi torjua taittamalla latvat tai suihkuttamalla kylmällä vedellä. Sateisina kesinä harmaahome ja papuruoste saattavat olla kiusana. Sairaot kasvijätteet on kerättävä pois.

Korjuu: Nuoret pavut ovat herkullisia riivittyinä. Hyvin nuoria papuja voi keittää palkoineenkin.

Säilytys: Pehmeät, tuleentumattomat pavut voi pakastaa ryöpättyinä. Tuleentuneet pavut kuivataan riivittyinä ja säilytetään esim. paperipussissa kuivassa paikassa.

Käyttö: Käytetään ravinto- ja viherlannoituskasvina. Nuoret palot keitetään miedossa suolavedessä 10 min ajan ja tarjotaan voilla tai öljyllä höystettynä yrttien kera. Lisäksi ne sopivat patoihin, muhennoksiin, keittoihin jne. Kuivatut pavut liotetaan yön yli ennen keittämistä, keittoaika tunti. Härkäpapu sopii hyvin myös versokasvatukseen. Se kasvattaa kahdetkin versot.

'Hangdown'

Perinnelajike

annos n. 50 g / 3,00 €

til.no 1928

annos n. 200 g / 6,40 €

til.no 1929

Lajike 1800-luvulta. Roteva, korkeus n. 120 cm. Keski-aikainen, kasvuaika n. 80 vrk. Roikkuvat palot 20 cm pitkät. Siemenet suuria ja maukkaita.

'Ratio'

Uutuus, luomusiemen

Annos n. 100g / 5,30 €**til.no 1171**

Korkeus n. 70 cm. Hyvin aikainen ja runsassattainen lajike, joka pysyy suhteellisen matalana ja on kasvutavaltaan haaroittuva. Ei ole kasvutapansa vuoksi herkkä kaatumiselle. Palot kirkkkaan vihreitä ja herkullisen makuisia.

'White Seeded Early'**annos n. 100 g / 5,30 €****til.no 1109**

Korkeus n. 70 cm. Aikainen lajike, jolla n. 20–25 cm pitkät palot. Paloissa keskimäärin 5 kpl keskikokoista, valkoista siementä.

'Violet Seeded Early'**annos n. 100 g / 5,30 €****til.no 1138**

Korkeus n. 65 cm. Aikainen lajike, jolla n. 20 cm pitkät palot. Paloissa 5–6 kpl herkullista, violettia siementä.

JUURIKKAAT

(betssläktet)

*Beta***Punajuurikas**

(rödbeta)

Beta vulgaris Conditiva-ryhmä

1 g = 60–90 siementä (5–10 kg/ha, n. 20 siementä / m).

Kv. Ilmeisesti aasialaista alkuperää. Kreikassa viljeltiin jo ennen ajanlaskumme alkua. Suomessa punajuurikasta alettiin viljellä vasta 1800-luvulla. Väriinsä punajuurikas saa betasyaniinista, joka on savikkakasveille tyypillinen typpipitoinen väriaine. Juureksesta on jalostettu palomaisia, litteänpyöreitä sekä pitkäjuurisia lajikkeita. Keltaisia ja valkoisia muotoja kutsutaan kelta- ja valkojuurikkaiksi. Mukulan renkaallinen rakenne johtuu sen erikoisesta paksuuskasvusta, jossa kuoren alle kehittyy useita sisäkkäisiä jakautumiskykyisiä soluvyöhykkeitä.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kosteutta pidättävässä, syvämultaisessa puutarhamaassa, joka on mielellään lannoitettu edellisenä syksynä. Vältettävä liiallista typpilannoitusta, sillä punajuurikas kuuluu nitraatteja kerääviin kasveihin. Kylvö touko-kesäkuussa parin sentin syvyyteen. Riviväli 30–40 cm, taimiväli 5–10 cm. Taimetumisaika 18 °C:ssa n. 1 vk (8 °C:ssa 3 vk). Siemenestä kehittyy yleensä 2–4 sirkkatainta, joista vahvin jätetään kasvamaan. Tuhohyönteiset ja kasvitaudit vaivaavat harvoin. Kuivana kesänä kastelu pienentää kirppojen ja lehtien tuhoja. Laji on sopeutunut merelliseen ilmastoon ja kasvaa parhaiten 15–20 °C:ssa.

Korjuu: Korjataan aurinkoisella säällä, jolloin nitraatti-

pitoisuus pienempi. Myös pienet ja nuoret lehdet ovat herkullisia. Kookkaat lehdet ja lehtiruodit sisältävät runsaasti nitraattia.

Käyttö: Käytetään kypsennettynä.

Säilytys: Kellarissa joko sellaisenaan tai turpeen tai hiekan joukossa. Voidaan myös pakastaa ryöpätynä tai säilöä etikkaan.

'Bulls Blood'

Luomusiemen

annos n. 3g / 3,80 €**til.no****1008**

Upea, pyöreäjuurinen perinnelajike vuodelta 1840. Myös lehdet ovat näyttävät, syvän punaisenvioletit ja ne sopivat syötäviksi nuorina.

'Bunte Randen'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 3,20 €**til.no 1088**

Upea värisekoitus, jossa viisi eri lajiketta punajuurikkaita; 'Chioggia', 'Golden', 'Egyptian Flat Round', 'Formanova' ja 'Vereduna Alba'. Herkuttelijan suosikki, silmänruokaa ja ihania makuja!

'Formanova'

Luomusiemen

annos 3g / 3,20 €**til.no 1068**

Muodoltaan pitkänomainen, sylinterimäinen. Väri hyvin tumma punainen. Juuret työntyvät ja kehittyvät osittain maanpinnan yläpuolella, helppo korjata ja hyvä säilyvyys. Maukas sekä kypsennettynä että raakana.

'Detroit 2'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 3,20 €**til.no 1141**

Varma lajike vuodelta 1897. Helppo, sopii sekä varhaisviljelyyn että myöhäisempään kylvöön. Pyöreä ja ohutkuorinen. Malto tummanpunainen. Myös varas-toitavaksi.

'Ägyptische Plattrunde'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 3,20 €**til.no 1007**

Aikainen lajike vuodelta 1870. Kasvu aika n. 50 vrk. Litteänpyöreä. Malto makea ja tummanpunainen.

'Tondo di Chioggia'

Luomusiemen

3g / 3,20 €**til.no 1672**

Raitajuureksikin kutsuttu malloltaan punavalkoraidallinen punajuurikaslaajike. Ei värjää niin voimakkaasti kuin punaiset lajikkeet ja on maultaan hiukan makeampi.

Lehtiä voit käyttää pinaatin tavoin ja nuoria lehtiä sellaisenaan. Näyttävä!

Keltajuurikas (gulbeta)

Beta vulgaris Conditiva-ryhmä

'Golden'

Luomusiemen

1 g / 3,80 €

til.no 1698

Vanha, kestävä punajuurikaslajike, jolla on kirkkaan oranssi kuori ja keltainen malto. Juuri on hieman pienempi kuin muilla lajikkeilla, mutta maku on erinomainen!

Valkojuurikas

(vitbeta)

Beta vulgaris Conditiva-ryhmä

'Albina Verduna'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1079

1g = 60-90 siementä.

Heirloom-lajike Hollannista. Viljellään kuten punajuurikasta. Pyöreä, puhtaanvalkoinen ja sileäkuorinen. Myös nuoret lehdet sopivat ruoanlaittoon. Erittäin makeana ja mehukkaana maistuu myös lapsille.

KAALIT (kåsläktet)

Brassica

Kaali (kål)

Brassica oleracea

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kaalilajimme polveutuvat länsieurooppalaisesta merenrantakasvista, villikaalista. Ruotsissa kaalin kasvatusta yleistyi jo 1300-luvulla. Kaalikasvien merkitys vitamiinien, kivennäis- ja hivenaineiden sekä kuitujen lähteenä on merkittävä. Kun verrataan vihannesten terveellisyyttä, pars- ja lehtikaali sijoittuvat kärkeen.

Viljely: Viihtyvät kalkitusmaassa, jonka pH on 6-7,5.

Keräkaali (huvudkål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250-350 siementä (n. 30-50 kasvia / a).

Eniten viljelty kaalityyppi. Viljely alkanut Välimeren seudulla jo 2500 vuotta sitten. Keräkaalit ryhmitellään kasvuaajan pituuden mukaan kesä-, syys- ja talvilajikkeisiin.

Viljely: Viihtyy lähes koko maassa monenlaisilla maa-lajeilla, joiden ravinnetila on hyvä. Korkea pH (yli 7) voi vähentää möhöjuuren esiintymistä. Runsain sato saadaan multavilta savimailta, varhaisin taas hiekkamailta. Viljelykierron tulisi olla ainakin 4-vuotinen tauti- ja tuholaisongelmien välttämiseksi. Kylvö huhtikuussa ruukkuun tai lavaan. Itämisaika 8-10 vrk. Taimet istutetaan avomaalle touko-kesäkuun vaihteessa entistä kasvuvyvyyttä syvempään. Taimiväli 45-60 cm. Kuivina ja lämpiminä jaksoina kasteltava erityisesti kerän paisumisvaiheessa. Kasvun optimilämpötila 16-20 °C. Kasvuharso ja tuhkan ripottelu lehdille suojaavat tuholaisilta. Sadonmenetystä aiheuttavia tuholaisia ovat kirpat, kaalikärpänen, niitty-luteet, kaalikoiki sekä kaali-perhosen ja rapsipistiäisen toukat.

Varastointi: Varastointiin valitaan vain terveitä keriä. Paras varastointilämpötila on 0 °C ja suhteellinen kosteus 95-100 %. Kesäkaalit säilyvät 1-2 kk, syyskaalit 3-4 kk ja talvikaalit n. 6 kk.

'Glory of Enkhuizen'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1680

Kuuluu hollantilainen syyskaali vuodelta 1902. Kasvuaika n. 80 vrk. Hieman vahamaiset uloimmat lehdet ovat sinertävän vihreät. Kiinteähkö, suuri kerä n. 2 kg. Sopii hyvin hapankaaliin.

'Wädenswiler'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 4,90 €

til.no 1268

Keskimyöhdäinen lajike, joka muodostaa suurehkon, kauniin sinivihreän kerän. Soveltuu hyvin hapankaaliin.

Kukkakaali (blomkål)

Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä

1 g = n. 200-350 siementä (n. 25-30 kasvia / a).

Viljely aloitettu ilmeisesti Kreikassa, mistä levisi Italian kautta muualle Eurooppaan.

Viljely: Viihtyy multavassa, ilmavassa, kalkitusmaassa ja ravinteikkaassa maassa (pH yli 6,5). Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Kylvetään kaksi siementä ruukkuun, myöhemmin heikompi taimi poistetaan. Taimikasvatusaika 4-5 vk, pitempi aika voi aiheuttaa ongelmia kasvussa. Istutus ulos mahdollisimman aikaisin touko-kesäkuun vaihteessa. Taimien tyvet voi mullata. Herkkä kuivuudelle, kuivina kausina kasteltava runsaasti. Tuholaisien vuoksi hyvä suojata kasvuharsolla. Jos vrk:n keskilämpötila ylittää jatkuvasti 20-24 °C, kukinnon muodostumisessa voi ilmetä ongelmia. Ns. napittumisen voi aiheuttaa typen

puute tai kasvustressi. Lannoitus useassa erässä.

Korjuu: Korjataan, kun kukinto on tarpeeksi suuri, kiinteä ja kauniin valkoinen.

Säilytys: Enintään muutamia viikkoja kellarissa tai kylmiössä. Paras säilytyslämpötila 0 °C, kun ilman suhteellinen kosteus on 97–100 %. Ihanteellisissa olosuhteissa kesälajikkeet säilyvät 3–4 vk, myöhäiset lajikkeet 6–8 vk. Voidaan pakastaa tai hapattaa.

'Clapton' F1

annos n. 30 siementä / 4,90 € til.no 1290

Keskivarhainen F1-hybridi. Kauniin valkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta. Kestää möhjuurta.

'Jesi Early'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1045

Suurikokoinen, kartion mallinen kukinto on norsunluunvalkoinen. Paino noin 1,6–1,8kg. Meheviä lehtiä voidaan käyttää moniin ruokiin ja kukinnot sopivat myös pikkelöintiin ja säilöntään. Satoikään n.140 vrk

'Odysseus'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1149

Aikainen, nopeasti kasvava lajike. Puhtaan valkeat, hieman kevyemmät päät. Sopii erityisesti varhaiseen kylvöön esim. tunneliin ja avomaalle. Lehdet tulee taittaa, yhtenäisen sadonkorjuujakso. Erityisen hyvänmakuinen.

'Snowball'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1201

Erittäin suosittu. Kasvu aika n. 68 vrk. Kaunis lumivalkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta.

Kurttukaali

(savojkål)

Brassica oleracea Sabauda-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (35–50 tainta/a).

Koristeelliset sinertävän vihreät ja kurttuiset lehdet. Voi kasvattaa hyvinkin kookkaan, mutta löyhän kerän. Maku mieto. Keräkaalia miedompi maku ja parempi ravintoarvo.

Viljely: Menestyy koko maassa. Vaatii hyvin lannoitetun maan. Esikasvatus huhtikuussa, itämisaika 10–25 °C:ssa 8–15 vrk. Karaistut taimet istutetaan ulos toukokuun puolivälissä. Kestää muutaman pakkasasteen.

Korjuu: Satoa korjataan elo-syyskuussa. Voidaan ripustaa juurineen päivineen kellarisiin.

Käyttö: Keräkaalin tavoin varsinkin salaatteihin ja koristeluun.

'Moretta di Verona'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,5g / 4,40€ til.no 1237

Aikainen lajike. Näyttävä, lehdissä hienoja vihreän ja violetin sävyjä. Kerän keskimääräinen paino noin 0,5 kg.

'Vorbote 3'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 4,90 € til.no 1252

Aikainen lajike. Paino noin 0,5–1 kg. Pyöreä, raikkaan vihreä ja hiukan ovaalin mallinen. Hienon kiharaiset, miedon makuiset ja aromiset lehdet.

Kyssäkaali

(kålrabbi)

Brassica oleracea Gongylodes-Ryhmä

1 g = 200–300 siementä.

Ensimmäiset tiedot Roomasta vuodelta 100 eaa. Viljeltiin 1500-luvulla yleisesti Euroopassa. Tuottaa avomaalla satoa Lapissakin. Ns. mukula on vihreä tai violetti.

Viljely: Kalkittu, ravinteikas, savensekainen maa (pH yli 6,5). Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai lavaan. Itämisaika 8–10 vrk. Istutus avomaalle kesäkuun alussa entiseen kasvuvyöhyteen. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Taimiväli 15 cm, riviväli 35 cm. Liian tiheä kasvuväli aiheuttaa mukuloiden venymistä. Kuvina jaksoina kasteltava, muuten mukulat puuttuvat. Liiallinen typpi kasvattaa rehevän lehdistön ja heikentää mukulan kasvua. Nopeakasvuinen, hyvissä oloissa (14–25 °C) satoa 10–12 vk:n kuluttua kylvöstä. Viileässä mukulasta kasvaa litteähkö, lämpimässä taas pitkulainen. Kestää muutaman asteen yöpakkasen.

Säilytys: Paras varastolämpötila on 0–+1 °C suhteellisen kosteuden ollessa 97–100 %. Kookkaat mukulat säilyvät 3–4 kk.

Käyttö: Mukula herkullinen tuoreena esim. raasteena ja dippivihanneksena. Lehtiä voidaan käyttää kypsennettynä tai tuoreena.

'Azur Star'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1126

Erittäin aikainen lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Korjataan nuorena. Litteän pyöreä, kauniin violetinsininen mukula. Herkullinen malto valkea, mieto ja rapea. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Dyna'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1142

Iloisen raikkaan värikontrastin omaava lajike, jonka kyssä on kauniin violetti ja lehdet varsineen vaaleanvihreät.

'Lanro'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1143

Pyöreä ja valkomaltainen mukula. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi.

'Orinoko'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1099

Nykyaikainen, nopeakasvuinen lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Vaaleanvihreä mukula, jonka malto on valkoinen, murea ja herkullinen. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi. Ei halkeile helposti.

'Superschmeltz'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 1124

Jättikokoinen lajike voi kasvaa 3-4-kiloiseksi tulematta puisevaksi. Malto rapea ja makea. Satoa saadaan n. 70 vrk:n kuluttua kylvöstä.

Lehtikaali

(grönkål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kasvia on käytetty jo muinaisessa Egyptissä ravinnoksi ja koristeena. Vanhimpia Pohjolassa viljeltyjä kaalilajeja. Sisältää runsaasti A-, B- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Lehtien makeus lisääntyy kylmän vaikutuksesta. Tauteja ja tuholaisia esiintyy selvästi vähemmän kuin muilla kaaleilla. Hankalin tuholainen on kaalikoi, jonka pienet toukat nakertavat lehtiin reikiä.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, hyvässä puutarhamaassa. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä tai etelässä avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun alussa runsas kastelu. Kasvaa hyvin viileässä, yli 30 °C:ssa kasvu kärsii. Kestää kylmää jopa -10 °C.

Korjuu: Lehdet poimitaan nuorina aloittamalla korjuu alhaalta. Voidaan korjata lumen altakin, mikäli sato säästyy jäniksiltä.

Säilytys: Voidaan pakastaa tai kuivata. Kuivattaessa lehtiruoti poistetaan. Hyväkuuntoista lehtisatoa voidaan varastoida jonkin aikaa viileässä.

Käyttö: Pitkin kesää tuoreena tai kypsennettynä.

'Halbhoher Grüner Krauser'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 1257

Vanha lajike. Kauniin vihreät lehdet ovat voimakkaan sammalpoimuiset ja erinomaisen makuiset.

'Red Russian'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 1267

Tunnetaan myös nimellä 'Ragged Jack'. Tunnettu jo ennen vuotta 1885. Kaunis, n. 55 cm korkea lajike. Lehdet harmahattavan vihreät, hieman aaltomaiset. Reuna hammastaa voimakkaasti. Lehtiruodit ja -suonet violetteja. Todennäköisesti miedoin ja mehukkain lehtikaalilajike. Nuoria lehtiä voi laittaa salaattiin.

'Roter Krauser'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 1261

Näyttävä ja kylmänkestävä lajike, jolla karhean kiharainen, vihreästä sinipunaiseen vivahtava lehdistö.

Palmukaali

(palmkål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä

'Nero di Toscana'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 1027

1 g = 200-300 siementä.

Suosittu italialainen heirloom-lehtikaali. Viljelty Ruotsissa jo 1800-luvulla. Kasvaa kookkaaksi. Silmiinpistävän kaunis: lehdet ovat sinertävän vihreät ja kurtutiset. Palmumaisessa ulkoasussa yhdistyy lehtikaalin komeus ja kurttukaalin kauneus.

Viljely: Yhtä helppo viljellä kuin tavallista lehtikaalia. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Siemen itää 5-10 vrk:ssa jopa 5 °C:ssa. Ulosistutus toukokuussa ravinteikkaaseen maahan. Taimiväli 50-60 cm. Kylmänkestävä. Käytetään samaan tapaan kuin lehtikaalia.

Parsakaali

(sparriskål)

Brassica oleracea Italica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kotoisin Etelä-Italiasta. Tuli laajemmin viljelyyn 1500-luvulla. Pidetään ravintoarvoltaan parhaimpana kaalina.

Viljely: Vaatii runsasmultaisen ja ravinteikkaan maan, kasvaa savimaassakin (pH yli 6). Etelä- ja Keski-Suomessa voidaan kylvää suoraan avomaalle touko-kesäkuussa. Pohjoisempina taimikasvatus huhtikuussa. Kasvatetaan 3-4 cm:n ruukuissa 3-4 vk:n ikäisiksi. Ihanteellinen esikasvatuslämpötila 15 °C. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun optimilämpötila on 15-18 °C. Syksyllä voi selvitä jopa -7 °C:ssa. Stressinsietokyky on parempi kuin kukkakaalilla.

Käyttö: Kasvista käytetään pää- ja sivuversojen kukinnot nappuvaiheessa sekä varren puutumaton osa leh-

tineen. Keitetään tai höyrytetään. Pää- ja sivuversojen nuput syödään ennen kukkien avautumista. Kukkavarret lehtineen syödään parsan tapaan. On maukkainta hieman rapsakkana 3–5 minuutin höyrytyksen jälkeen. **Säilytys:** Nopea jäähdytys korjuun jälkeen. Nahistuu huoneenlämmössä nopeasti. Pakastaminen tuoreena tai ryöpättyinä on erinomainen säilytystapa.

'Calinaro'

annos n. 0,3 g / 3,80 €

til.no 1020

Nopeakasvuinen, herkullinen parsakaalilajike, jonka kasvu-aika on noin 50–60 vrk. Muodostaa isohkoja ja painavia kukintoja (noin 350g). Pitkä sadonkorjuuaika.

'Ramoso Calabrese Early'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1047

Yksi vanhimmista ja parhaimmista parsakaaleista. Kasvu-aika n. 68 vrk. Kukinnot keskikokoisia (Ø 12–15 cm), tummanvihreitä ja kiinteitä. Kasvattaa sivuversoja pitkälle syksyyn. Terve ja viljelyvarma. Hyvissä olosuhteissa erittäin satoisia.

Punakaali

(rödskål)

Brassica oleracea Rubra-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (30–50 kasvia / a). Kasvatetaan kuten keräkaalia, mutta taimiväli voi olla hiukan pienempi. Kupu pienempi ja hidaskasvuisempi kuin keräkaalilla. Muodostaa tiiviin kerän. Sisältää terveellistä antosyaania. Säilyy hyvin viileässä.

'Cabeza Negra 3'

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1466

Tekee suurikokoisen, tiheän, purppuranpunaisen kerän, jota ympäröi harmaan vihreät lehdet. Kerä voi kasvaa 1,5–2 kiloiseksi. Kasvu-aika 140–170 päivää.

'Rodynda'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1464

Voimakas kasvuinen, lyhytvartinen lajike. Maultaan makea, mieto ja aromaattinen, soveltuu hyvin syötäväksi raakana.

Ruusukaali

(brysselkål)

Brassica oleracea Gemmifera-Ryhmä

1 g = 200–300 siementä (n. 5 g/aari). Melko nuori viljelykasvi. Tiedetään kasvatetun Belgiassa 1700-luvulla, kenties jo aiemminkin. Korkeus

n. 80 cm. Käytetään pieniä keräiä, jotka muodostuvat lehtihankoihin. Maku erinomainen. Sisältää huomattavan paljon C-vitamiinia ja runsaasti A- ja K-vitamiinia.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, menestyy parhaiten auringossa, syvämltaisessa, savensekaisessa maassa (pH yli 6,5). Pitkä kasvu-aika, joten vaatii esikasvatuksen huhtikuussa. Itämisaika 15–20 ° C:ssa 10–15 vrk. Istutus ulos toukokuun lopulla tai kesäkuun alkupuolella, 5–8 vk kylvöstä. Istutusetäisyys n. 50 cm, riviväli 60–70 cm. Tiheässä kasvustossa keräset jäävät pieniksi. Liiallinen typpi aiheuttaa löyhiä keräsiä. Latvomien elokuun lopulla kuukautta ennen sadonkorjuuta. Latvonta aikaistaa kerien valmistamista. Sopeutunut viileisiin kasvuolosuhteisiin, kerien kasvun kannalta optimilämpötila on 12 ° C. Kestää lyhytaikaista -10–12 ° C:n pakkastakin. Jänisten herkkua.

Korjuu ja säilytys: Sadenkorjuu syyskuusta koviin pakasiin. Kerät ovat parhaimmillaan, kun niiden Ø on 2,5 cm. Korjuu aloitetaan alhaalta. Irtonaiset kerät eivät säily kauan kotioiloissa. Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

'Falstaff'

annos 0,5 g / 3,20 €

til.no 1089

Korkeus n. 75 cm. Kylmänkestävä lajike, jolla näyttävät, purppuran väriset kerät. Maultaan miedon pähkinäinen. Näyttävä ja herkullinen!

'Idemar'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,80 €

til.no 1105

Pyöreät, hiukan ovaalinmuotoiset, vihreät kerät keskikorkeassa varressa. Hyvän makuinen, miedon aromaattinen. Melko aikainen lajike.

Suippokaali

(spetskål)

Brassica oleracea Conica-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä.

Valkokaalin aikainen muoto. Kapeat, korkeat lehdet päättyvät suippoon kärkeen ja muodostavat teräväkärkisen, kartiomaisen kerän. Lehden rakenne pehmeä ja rapea. Maku mieto, hieno, makeahko. Hyvin säilyvä.

Viljely: Kuten keräkaali. Esikasvatus maaliskuun puolivälistä huhtikuun alkuun. Itää 15–20 ° C:ssa 8–14 vrk:ssa. Istutetaan avomaalle maan lämmentyä 60 x 60 cm:n välein. Kastellaan runsaasti. Helppohoitoinen. Korjataan, kun kerät alkavat muotoutua.

Käyttö: Raasteena salaattiin ja tavallisen keräkaalin tavoin esim. kääryleiksi.

'Kalibos Red'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 1150**

Löysähkö keräinen, muodoltaan kartiomainen ja teräväkärkinen vihreä kerä, jolla punervuutta yläosassa. Hienovaraisen mieto maku. Kestää lyhytaikaista varastointia, mutta parhaimmillaan tuorekäytössä. Herkullinen!

**KAALIKASVIEN SUVUN
SALAATTIKASVEJA**

Nopeakasvuisia ja maukkaita lehtivihanneksia.

Salaattisekoitus**'Mixture'**

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 1064**

Kaunis ja maistuva sekoitus eri makuisia ja näköisiä Brassica-suvun salaattikasveja. Sisältää mizunaa, vihreää ja punertavaa sareptansinappia sekä punalehtistä kähäräsinnappia.

Italianskaali

(broccolirybs)

Brassica rapa Ruvo-Ryhmä

1 g = 600 siementä.

Yv. Italialainen kaalikasvi on sukua rypsilille ja nauriille. Italiassa käytetään nimeä Cima di Rapa. Nopeakasvuinen kasvi tuottaa runsaasti mausteista lehtisatoa ja parsamaisia kukkaversoja. Satoontuu nopeasti noin 60 vuorokaudessa. Pitkä satokausi, mutta voidaan myös tehdä useampia kylvöjä satokauden pidentämiseksi entisestään. Kylmänkestävä. Korkeus noin 50 cm.

Viljely: Esikasvatus viileähkössä tilassa (15-20 °C) tai suorakylvö avomaalle huhti-toukokuusta eteenpäin heinäkuun loppuun saakka. Sanotaan kasvavan parhaiten jos kylvetään vasta heinäkuun puolessa välissä. Taimiväli 40-50 cm, riviväli 60 cm. Suojaus kaaliverkolla.

Käyttö: Kukkaversot kerätään mieluiten ennen kukkannuppujen puhkeamista. Nuoret versot ja kukkavarret syödään tuoreena, keitettynä tai höyrytettyinä.

'Sessantina Grossa'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,80 €**til.no 1233**

Perinteinen vanha italialainen lajike tuottaa runsaasti sekä lehtisatoa, että parsakaalimaisia kukintoja.

Japaninkaali

(mizunakål)

Brassica rapa Nipposinica-Ryhmä**annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 1254**

1 g = 200-350 siementä (n. 80 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kasvin japanilainen nimi on *kyona*. Korkeus n. 30 cm. Kauniisti liuskoittuneet lehdet maistuvat miellyttävän miedoilta.

Viljely: Viihtyy multavilla, ravintorikkailla savimailla. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää 5-7 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimiväli 20-30 cm. Korjuukelpoista 5-6:ssa viikossa. Toisen kylvön aika on heinäkuun lopussa tai elokuun alussa. Harso jouduttaa kasvua ja suojaa tuholaisilta.

Käyttö: Monikäyttöinen. Lehdet sopivat salaatteihin, keittoihin, sukiyaki-ruokiin, wokruokiin ja piirakoihin.

Kähäräsinnappi

(krussarepta)

Brassica juncea Crispifolia-Ryhmä

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo viljeltävä. Korkeus 30-45 cm. Maukas ja kaunis. Ristikukkainen. Koko kasvi on syötävä siemeniä myöten.

Viljely: Sopii myös lava- ja ruukkuviljelyyn. Suorakylvö aikaisesta keväästä syksyyn. Kylvösyvyys alle sentin. Kylvös voi olla tiheä, jos harvennustaimet käyttää salaattiin. Siemenet itävät nopeasti yli 7 asteessa. Nopeasti satoa: 20 päivää minikokoisiin lehtiin, 45 päivää täyteen loistoon. Hyödyllinen välikasvi, voi kylvää vihantalannoitukseksi sadonkorjuun jälkeen. Hyvä kylmänkestävyys.

Käyttö: Nuoret lehdet ovat kirpakoita salaateissa. Sopii myös idätettäväksi. Lehdet voi wokata tai tehdä pestoksi. Pienet lehdet salaattiin ja viherpirtelöön.

'Brauner Terminator'**annos n. 1 g / 3,00 €****til.no 1642**

Loistavan tumman punavihreät, liuskaiset lehdet. Miedosti tulinen maku.

Pinaattikiinanakaali

(sellerikål)

Brassica rapa Chinensis-Ryhmä

1 g = n. 380 siementä

Yv. Kiinassa tärkeä lehtivihannes (bok choy) 400-luvulta lähtien. Korkeus n. 50 cm. Muistuttaa salaattikiinanakaalia ja mangoldia. Lehdet muodostavat ruusukkeen.

Viljely: Heinäkuun puolivälin kylvö onnistuu parhaiten. Itämislämpötila 20 C, itämisaika n. 4-6 vrk. Kasvu aika n. 60 vrk. Kylmänkestävä. Antaa satoa talven tuloon asti. Kirvojen ja kaaliperhosten herkkä, maistuu myös

etanoille. Ruohokatteen ja kaaliverkon avulla viljely onnistuu ongelmitta.

Korjuu: Nuorena baby leaf -satona (n. 20 cm) tai yli kilon painoisena.

Käyttö: Salaatteihin ja kypsennettynä keittoihin, wokkiin, pata- ja laatikkoruokiin. Lehtiruodit valmistetaan parsan tapaan. Kukkavanat ja nuput maistuvat herkullisilta.

'Yorokobi'

Biodynaaminen

0,5 g / 3,80 €

til.no 1063

Matalahko, kompakti lajike, jolla kauniin vihreät lehdet ja mureat, leveät, valkoiset lehtiruodit. Hyvän makuisen, mieto ja makea.

Sareptansinappi

(sareptasenap)

Brassica juncea

1 g = 200-350 siementä.

Vv. Tunnetaan myös nimillä *Gai Choy* ja "kiinalainen sinappi". Tavallisen sinapin sukulainen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa maassa. Lyhyen päivän kasvi, kylvä heinäkuussa, muuten kukkii.

Kastellaan kuivina aikoina. Kylmän- ja sateenkestävä.

Käyttö: Nuoret lehdet tuoreena salaatisa ja kypsennettynä pinaatin tavoin. Sopii myös keittoihin ja muhennoksiin. Kukkivat versot muuttuvat pippurisiksi. Pohjois-Kiinassa juuri keitetään kokonaisuena, kuoritaan, paloittellaan ja tarjotaan soijakastikkeen ja seesamiöljyn kera. Läntinen tapa on keittää juuri suolavedessä ja tarjota voin kanssa. Sitä voi kylvää katekasviksi rikkaruohojen torjuntaan.

'Wasabino'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1647

Kirkkaan vihreät lehdet ovat liuskaiset ja hieman käpristyneet. Maku kirpeä, nimensä mukaisesti muistuttaa wasabia. Erittäin kylmänkestävä, joten satoa voi korjata myöhään syksyyn ja uusinta kylvöjä tehdä syksylläkin. Voidaan kasvattaa talvella sisätiloissakin.

Tatsoikaali

(tatsoikål)

Brassica rapa Narinosa-Ryhmä

annos n. 1 g / 3,00 €

til.no 1204

1 g = 200-350 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kotoisin Kiinasta. Korkeus 30-45 cm. Muistuttaa pinaattikiinankaalia: mehevät, valkeat varret ovat kuitenkin lyhyemmät ja niitä on enemmän. Rusettimaiset lehdet ovat asettuneet lautasmaisesti. Rusetin leveys on n. 35 cm. Maku pinaat-

tikiinankaalin kaltainen. Japanissa kasvia kutsutaan *bitamin*-nimellä, mikä tarkoittaa vitamiinivihannesta. Sisältää paljon kalsiumia, magnesiumia ja rautaa.

Viljely: Viihtyy kevyessä varjossa, runsasravinteisessa mullassa. Lyhyenpäivän kasvi, siksi kylvetään vasta heinäkuussa tai elokuun alussa. Lämpöpenkissä tai kasvihuoneessa onnistuu aikainen kevät kylvä. Jotta saataisiin suuria ruusukkeita, harvennus n. 30 cm:n välein. Sato korjataan, kun lehtiruusu on täysin kehittynyt. Syksyn viileys on kasville jopa hyväksi, sillä se makeuttaa lehtiä. Voi kestää jopa -10 °C.

Käyttö: Käytetään wokuukiin ja salaatteihin.

Vihannessinappi

(komatsuna)

Brassica rapa Perviridis-Ryhmä

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1255

1g = 400-450 siementä

Kv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 45 cm. Nopea-kasvuinen, kasvuaika n. 45 vrk. Japanissa yhtä yleinen kuin meillä salaatti. Erinomainen yhdistelmä kaalin, pinaatin ja sinapin makuja.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, paras sato saadaan runsasmultaisesta ja kosteahkosta maasta. Kylvä varhain keväällä. Kannattaa tehdä lisäkylvöjä.

Korjuu: Kerätään kaikissa kasvuvaiheissa. Uloimpia lehtiä voi korjata jatkuvasti. Koko satoa korjatessa kannattaa jättää varteen muutama sentti, josta alkaa kasvamaan pian uusia versoja. Toinen sato pienempi, mutta yhtä maukas.

Käyttö: Lehtiä ja ruotia käytetään kuin pinaattia. Voi käyttää myös raakana salaatisa.

Kaurajuuri

(ähta haverrrot)

Tragopogon porrifolius

1 g = 70-90 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Kapeita, vaaleankeltaisia juuria viljeltiin Ranskassa jo 1500-luvulla. Tuli Ruotsiin 1600-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Muistuttaa mustajuuria, mutta kukat ovat sinertävän violetit. Sisältää inuliinia.

Viljely: Vaatii lannoitetun, syvään muokatun maan. Kylvä mahdollisimman aikaisin keväällä tai elokuussa (taimet talvehtivat) tai lokakuussa (itää aikaisin keväällä). Kylvösvyvyys 2-3 cm, taimiväli 8-10 cm, riviväli 30-40 cm. Kukkavarret poistetaan, jottei juurista tule puisevia.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä tai vasta seuraavana keväänä. Osan taimista voi antaa kasvattaa hentoja versoja, jotka syödään parsan tapaan. Muu-

tama taimi kannattaa jättää ihailtavaksi kukinnan ja siemensadon takia.

Käyttö: Juuret nautitaan höyrytettyinä tai keitoissa ja paistoksissa. Hieno maku, sopii monenlaisiin ruokiin.

'Haferwurz'

annos n. 2 g / 3,20 €

til.no 1097

Vaaleat, kellertävät juuret 20–25 cm pitkiä. Erittäin kaunis ja koristeellinen kukinta toisena vuonna.

Kruunusuvikakkara

(kranskrage)

Glebionis coronaria

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1369

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Suosittu lehtivihannes Japanissa ja Kiinassa. Korkeus 50–70 cm. Lehdet muistuttavat krysanteemin lehtiä. Kukat keltaisia tai valkoisia, muistuttavat päivänkakkaraa. Kukki pitkään. Maku raikas ja hedelmäinen. Sisältää runsaasti B-vitamiinia ja mineraaleja.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, läpäisevässä ja niukkavinteisessä mullassa. Kylvö keväällä avomaalle 1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 5–10 cm. Kastellaan tarvittaessa. Kasvu aika ainoastaan n. 40 vrk. Jos versoja käytetään vihanneksena, kylvetään muutamia kertoja kesässä.

Käyttö: Verso leikataan 10–15 cm:n korkuisena ja höyrytetään nopeasti tai wokataan. Aivan nuoria lehtiä voi lisätä tuoreena salaattiin. Lehdet ovat käyttökelvottomia, kun kasvi alkaa kukkia. Miellyttävän ryytimäiseltä tuoksuvia kukkia voi lisätä salaattiin ja niistä voi hauduttaa teetä.

KURKUT

(gurksläktet)

Cucumis

Katso myös herkkuhypykurkku s. 9, pesusienikurkku s. 34 ja viidakkokurkku s. 39.

Kurkku

(Gurka)

Cucumis sativus

Yv. Vanhimmat tiedot kurkun viljelystä ovat Kaakkois-Aasiasta vuodelta 9750 eaa. Ranskassa viljely aloitettiin 800-luvulla, Englannissa 1400-luvulla. Kurkusta on kehittynyt monennäköisiä muotoja. Kiinassa ja Japanissa viljellyille kurkuille on ominaista pitkät hedelmät. Kurkku on vesipitoisimpia (96–97 %) vihanneksiamme. Hedelmän karvauuden aiheuttava geeni on tunnistettu, ja näin on saatu jalostettua lajikkeita, joissa ei ole kukurbitasiineja. Kurkku on yksikotinen ja yleensä yksineuvoinen, jolla hede- ja emikukat kehittyvät samaan yksi-

löön. Hedelmiä syntyy siis vain normaalin pölytyksen tuloksena. Osa avomaankurkuista ja kasvihuonekurkut ovat ns. partenokarppeja eli kurkut kehittyvät ilman pölytystä ja hedelmöitystä. Maitohappokäymiseen perustuvien suolakurkkujen valmistamiseen käytetään siemenellisiä lajikkeita. Kurkku sisältää hiven- ja kivennäisaineita.

(Avomaankurkku)

(frilandsgurka)

1 g = 30–40 siementä (suorakylvössä avomaalle 20–30 tainta /a).

Viljely: Tuulilta suojattu lämmin paikka. Hyvin lannoitettu, kalkittu, runsasmultainen ja mielellään hieman savipitoinen maa (pH yli 6,5). Kylvö maan ollessa vähintään +15 °C. Kylvyösyvyys 2–3 cm. Itämisaika 5–8 vrk. Itämislämpötila 20–25 °C. Voidaan myös esikasvatuttaa, mutta taimi kärsii helposti siirrosta ulos. Karaistut taimet voi istuttaa hieman entistä syvempään. Taimiväli 20–30 cm, riviväli 100 cm. Ei kasva lämpötilan ollessa alle 10–12 °C. Kateharso jouduttaa kasvua. Alkukesällä kastellaan runsaasti, jos sää on lämmin ja poutainen. Taimi voi kasvaa maata pitkin tai tukea pitkin ylöspäin.

Korjuu: Korjataan keskenkasvuisina. Koko ja kuoren sileys riippuu lajikkeesta.

Säilytys: 7–10 asteessa, kylmyys vetistää hedelmät.

Käyttö: Tuoreena sekä suola-, etikka- ja hapansäilykkeenä.

'Conny' F1

annos n. 10 siementä / 3,00 €

til.no 1266

Karvasaineeton, aikainen, satoisa ja terve. Hedelmät 8–15 cm pitkiä. Partenokarpainen. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Cornichon de Paris'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,20 €

til.no 1146

Keskiaikainen, ranskalainen perinnelajike, jolla hienot, mehukkaat ja rapsakat hedelmät. Noin kymmensenttiset hedelmät soveltuvat hyvin säilöntään ja pikkelöintiin.

(Pitkä avomaankurkku)

(slanggurka)

'Kiinalainen Käärme'

Perinnelajike

annos n. 6 siementä / 3,00 €

til.no 1165

Aasiassa, Kiinassa ja Japanissa avomaankurkut ovat pitkähedelmäisiä. Tämän lajikkeen hedelmä kasvaa 40–50

cm:n pituiseksi, mutta se voidaan korjata tätä lyhyempänäkin. Kasvusto tuetaan kasvamaan ylöspäin tai sen annetaan versoa penkin pinnalla. Hyönteispölytteinen.

Käyttö: Tuorekäyttöön ja perinteiseen aasialaiseen tapaan kypsennettynä sellaisenaan ja muun ruoan yhteydessä.

'Marketmore'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1025

Soveltuu hyvin pohjosiin olosuhteisiimme joko avomaalle tai lämpöpenkkiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 61 vrk. Hyönteispölytteinen. Hedelmät tasakokoisia, karvasaineettomia ja 20–25 cm pitkiä. Pitkä satoaika. Hyvin taudinkestävä ja varmasatoinen.

'Tanja'

annos n. 8 siementä / 3,80 € til.no 1256

Kurkku tuottaa ohuita, tummanvihreitä, jopa 35 cm pitkiä hedelmiä. Ne ovat täysin vapaita kitkerä aineesta. Runsassatoinen.

(Kasvihuonekurkku) (växthusgurka)

Viljely: Kasvatetaan kasvihuoneessa tai lavassa, jossa lämpötila vähintään 18 °C. Kasvualustana käytetään kasvuturvetta ja kompostia. Kylvösyvyys 2–3 cm. Neliömetrille mahtuu kaksi tainta. Kasvihuoneessa varret tuetaan ylöspäin, mutta lavassa niiden annetaan kasvaa maanpintaa myöten ja katkaistaan latvasta, kun varsi on metrin pituinen. Emikukkien ja hedelmän alkujen määrää vähentämällä saadaan jäljelle jääneiden kasvu voimistumaan. Stressitilanteessa kasvattaa enemmän hedekukkia. Vanhoja, huonosti yhteyttäviä lehtiä poistetaan vähitellen. Korkea ilmankosteus ja sumuttelu ehkäisevät vihannespunkin tuhoja.

'Arola'

Biodynaaminen siemen

annos n. 6 siementä / 4,90 € til.no 1106

Hyönteispölytteinen. Hyvä vastustuskyky kasvitautuja vastaan. Aito kurkun maku.

'Helena'

Luomusiemen

annos n. 6 siementä / 5,30 € til.no 1122

Partenokarpainen eli ilman pölytystä satoontuva. Pitkät, tasaisen sileät, vihreät hedelmät. Hieno maku!

'Picolino' F1

Uutuus

annos n. 6 siementä / 5,30 € til.no 1151

Hyvänmakuisen ja satoisa minikurkku sopii kasvihuoneeseen, terassille tai ikkunakurkkuksi. Tuottaa noin 12–15 cm mittaisia hedelmiä. Partenokarpainen, ei tarvitse pölytystä.

'Telegraph'

Perinnelajike

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1125

Englantilaistyyppisten kasvihuonekurkkujen klassikko vuodelta 1897. Sopii erinomaisesti lämmittämättömiin kasvihuoneisiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 70 vrk. Partenokarpainen. Hedelmä yleensä n. 30 cm, mutta voi kasvaa jopa 45 cm:n pituiseksi. Malto murea, herkullisen raikas ja mieto. Siemeniä kehittyy vähän. Kuori muistuttaa avomaankurkkua. Rehevä, runsassatoinen ja viljelyvarma lajike. Annalassa tuottanut hyviä satoja.

(Sitruunakurkku) (äpplegurka)

'Chrystal Lemon'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,00 € til.no 1049

Joko avomaalle tai kasvihuoneeseen. Kasvuaika n. 58 vrk. Hyönteispölytteinen. Kermankeltaiset, pyöreät hedelmät. Hedelmät parhaimmillaan hennon kellanvihreinä (Ø 3–5 cm). Kun kuori muuttuu kirkkaankeltaiseksi, maku huononee ja siemenet kovenevat. Vastustuskykyinen monia virustauteja vastaan. Sietää hyvin kuivuutta.

KURPITSAT (pumpasläktet)

Cucurbita

Katso myös pullokurpitsa s. 35.

Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta, jossa kurpitsoja on viljelty yli 8 000 vuotta. Kurpitsat ovat alun alkaen Amerikan alkuperäiskansojen viljelyyn ottamia. Eurooppaan kurpitsa tuli löytöretkeilijöiden mukana. Suomessa alettiin ensimmäisenä viljellä talvikurpitsoja. Kurpitsojen hedelmien muoto ja väri vaihtelevat runsaasti.

Kurpitsa (pumpa)

Cucurbita pepo

Haaroittuva varsi on rento ja voi kasvaa 4–12-metriseksi. Hedelmän muoto ja väri vaihtelevat. Malto on hienoraakeista ja säikeetöntä. Sisältää runsaasti vitamiineja (mm.

A-, C- ja B-vitamiineja) ja kivennäisaineita. Kovakuorista talvikurpitsaa voi varastoida sellaisenaan muutamia kuu-kausia tai jopa vuoden.

Viljely: Lämmin, tuulilta suojattu kasvupaikka. Lehdistö voi vioittua jo alle 5 °C:ssa. Runsasravinteinen, kompostilla parannettu maa, jonka pH on 6,0–7,5. Lannoitus jaettuna. Esikasvatus toukokuun puolivälin jälkeen, itää parhaiten 21–35 °C:ssa 6–15 vrk:ssa. Taimikasvatusaika 3–4 vk, lämpötila 20–24 °C. Istutetaan ulos kesäkuun puolivälissä hallojen mentyä. Taimiväli 100–200 cm. Kastellaan runsaasti kuivina kausina. Ihanteellinen kasvu- lämpötila 18–25 °C. Jos pääverso katkaistaan, taimi kasvattaa enemmän satoa kantavia sivuversoja. Kun osa hedelmää kantavasta sivuversosta peitetään mullalla, versoon kehittyvä kasvin veden- ja ravinteidenottoa parantavia juuria. Suositellaan kasvatettavaksi 4–6 hedelmää tainta kohden. Hedelmän annetaan kypsyä kasvustossa mahdollisimman kauan. Hallan uhatessa se peitetään säkillä tai harsolla. Kypsät hedelmät kestävät hallaa.

Korjuu: Kun hedelmät ovat kypsiä, kuori on kova ja hedelmä kumisee ontosti, kun siihen koputtaa.

Säilytys: 2 vk:n lämpökäsittely 25–30°C:ssa pidentää säilymistä. Sen jälkeen sopiva säilytyslämpötila on 10–13 °C.

Käyttö: Keittoihin, patoihin ja leivonnaisiin. Säilötään etikkipikkelsiksi tai keitetään hilloksi, joka voidaan maustaa sitruunalla, inkiväärillä tai kanelilla.

'Blue Ballet'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,80 € til.no 1217

Köynnöstävä kasvutapa. Paino n. 1–3 kg. Sinivihreä, päärynänmuotoinen talvikurpitsa. Malto loistavan oranssi. Hyvä varastointikestävyys.

'Flat White Boer'

Uutuus, biodynaaminen siemen

annos n. 6 siementä / 3,80 € til.no 1220

Kaunis litteän pyöreä, vaalea pintainen ja kevyesti uurteinen hedelmä painaa keskimäärin 4–8 kg. Makea hedelmäliha on kirkkaan oranssi. Satoisa.

'Futsu Black'

Perinnejalike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,00 € til.no 1725

Hedelmän paino 1–2 kg. Ainutlaatuisen, kiehtova ulkonäkö. Hedelmät ovat ensin tummanvihreitä, mutta muuttuvat kypsyessään beigeiksi ja lopuksi harmahtaviksi. Malto oranssi. Maku mahtavan hedelmäinen.

'Green Hokkaido'

annos n. 8 siementä/3,80 € til.no 1132

Sinivihreäkuorinen hokkaidon kurpitsa muodostaa noin 1,5–2kg painavia, litteänpyöreitä hedelmiä. Hedelmäliha keltaoranssia. Hyvä säilyvyys.

'Marina di Chioggia'

Biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,00 € til.no 1713

Turbaanimaisella hedelmällä on sinivihertävä nystyinen, syyllämäinen kuori. Hedelmämalto on kullankeltainen. Hedelmä painaa 4–10 kg

'Table Queen'

Uutuus, biodynaaminen siemen, perinnejalike

annos n. 6 siementä / 3,80 € til.no 1067

Koristeellinen, uurteikas ja pysty hedelmä muistuttaa muodoltaan tammenterhoa. Kuori on tummanvihreä ja hedelmäliha keltainen. Täysin kypsyydessä hedelmässä aromaattinen ja pähkinäinen maku. Erittäin satoisa. Hyvä varastointikestävyys.

'Red Kuri'

Perinnejalike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,00 € til.no 1133

Vanha japanilainen talvikurpitsa. Tunnetaan myös "Oranssi Hokkaido" -nimellä. Kasvuaika n. 100 vrk. Paino 1–2,5 kg. Tarvitsee kasvualaksi 1,5 x 1 m. Kasvattaa yleensä kolme hedelmää. Pisanamuotoinen, kuori keltaoranssi. Sisus voimakkaan oranssi, säikeetön ja maultaan pähkinäinen. Hedelmät korjataan kypsinä, mahdollisimman myöhään. Maku parhaimmillaan muutaman kuukauden varastoinnin jälkeen. Sopii jälkiruokiin, leivontaan ja keittoihin. Mainio myös koristekurpitsana.

'Sweet Dumpling'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1147

Paino noin 500 g. Koristeellinen ja pieni hedelmä, jossa on tummanvihreitä raitoja ja kuvioita. Oranssi malto on maultaan pehmeän pähkinäinen. Säilyy pitkään.

Kesäkurpitsa

(squash)

Cucurbita pepo Zucchini-Ryhmä

Yv. Herkullisista kesäkurpitsaista on jalostettu mitä monimuotoisempia lajikkeita. Nykyiset lajikkeet ovat pääasiassa pensastavia. *Zucchini*-nimitys on peräisin Italiasta, missä lajikkeita jalostettiin etenkin 1900-luvun alkupuolella. Suomessa viljely yleistyi vasta 1970-luvulla.

Viljely: Lämmin, kovilta tuulilta suojattu kasvupaikka, Hyvin lannoitettu, kompostilla vahvistettu, ilmava maa (pH yli 6). Esikasvatus (n. 3 vk) toukokuun alussa tai kylvö etelässä kesäkuun alkupuolella suoraan kasvupaikalle.

Taimet on karaistava ennen ulos istutusta. Hallanarka. On hyvä peittää istutuksen yhteydessä kasvuhaarsolla, joka poistetaan kukinnan alkaessa. Istutustiheys 1-2 tainta neliölle. Kylvösyvyys 2-3 cm. Siemen itää 6-10 vrk:ssa. Itämislämpötilan oltava vähintään 15 °C, ihanteellinen lämpötila 20-22 °C. Kasvatustilapöytäpäivisin mieluiten n. 18 ja öisin 14 °C. Kastellaan runsaasti. Jos kasvu pysähtyy ja lehdet näyttävät kalpeilta, on lisälannoituksen aika. Kasvuolosuhteiden ollessa hyvät, tuskin mitkään kasvitaudit vaivaavat. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kasvihuoneessa ja kateharon alla on huolehdittava pölytyksestä. Osa kesäkurpitsa- ja kesäkurpitsa-herkkiä ristipölytykselle, sekä viljelyolosuhteiden ääripää vaihteluille ja ne saattavat kitkeröittää hedelmän.

Korjuu: Hedelmät kerätään nuorina, tuoreena syötäväksi. Yleinen ohje on kerätä hedelmät 14-21 cm:n mittaisina. Mitä isompina hedelmät korjataan, sitä pienemmäksi jää sadon kappalemäärä. Hedelmän voi irrottaa varresta joko leikkaamalla tai kiertämällä.

Säilytys: Säilyvyys on sitä parempi, mitä kehittyneempi hedelmä on. Paksukuorinen hedelmä voi säilyä kelvollisena 2-4 kk lämpötilan ollessa 10-13 °C. Nuoret, ohutkuoriset hedelmät säilyvät n. 2 vk jääkapissa.

Käyttö: Raakana tai kypsennettynä. Kesäkurpitsa sopii myös leivontaan. Suurista hedelmistä voi keittää hilloa. Hedekukat ja ylimääräiset emikukat sopivat salaattiin ja friteerattavaksi. Siemenet ovat erittäin terveellisiä.

'Keltainen'

Luomusiemen

annos n. 6 siementä / 3,00 € til.nro 1683

Pensasmaisesti kasvava lajike, jolla keltaiset, pitkulaiset ja ohutkuoriset hedelmät.

'Round Light Green of Nice'

annos n. 6 siementä / 3,20 €

til.no 1117

Kaunis pyöreä kesäkurpitsalajike, jolla vaaleanvihreä marmoroitu pinta. Ohutkuorinen, satoisa ja viljelyvarma.

'Summer Ball' F1

annos n. 10 siementä / 3,80 €

til.nro 1738

Kirkkaan keltaiset pyöreät hedelmät. Käytetään joko nuorena ja ohutkuorisena kesäkurpitsan tavoin, tai kypsyttyään kovakuorisena talvikurpitsan tavoin. Kypsät hedelmät n. 2 kg. Pensasmainen kasvutapa, soveltuu kasvatettavaksi isossa ruukussa.

'Zuboda'

Perinnejalike

annos n. 10 siementä / 3,00 €

til.no 1723

Nopeakasvuinen, antaa satoa n. 55 vuorokautta istutuksesta. Pitkänomainen hedelmä, muistuttaa kasvihuonekurkkua. Vihreä, kevyesti marmoroitunut hedelmä, jossa on vähän siemeniä. Runsassatoinen.

Kiekkokurpitsa

(tefatspumpa)

Cucurbita pepo Kiekko-Ryhmä

'Patisson Custard White'

Perinnejalike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 €

til.no 1724

Kasvuikä n. 95 vrk. Paino 0,5-1 kg. Kerma- ja valkoinen, ufonmuotoinen lajike, jota kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Erittäin runsassatoinen ja herkullinen. Käytetään n. kymmensenttisenä, raakana, höyrytettyinä ja täytettyinä. Säilyy hyvin.

'Sunburst' F1

annos n. 10 siementä / 3,00 €

til.no 1111

Aikainen, kasvuikä n. 50 vrk. Kirkkaankeltainen, litteänpöyreä hedelmä muistuttaa ufoa aaltoilevine reunoinen. Kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Malto kerma- ja valkoinen. Palkittu suurisatoinen herkuttelijan kurpitsa.

'Black Beauty'

Perinnejalike

annos n. 6 siementä / 3,20 €

til.no 1291

Perinnejalike 1900-luvun alkupuolelta. Erittäin satoisa kesäkurpitsa, jolla tummanvihreät hedelmät. Sopii erinomaisesti tuorekäyttöön, mutta myös wokkeihin ja uuniruokiin.

'Cocozelle de Tripolis'

annos n. 6 siementä / 3,20 €

til.nro 1167

Varma lajike. Pitkät, tiiviit tummanvihreät hedelmät, joissa vaaleanvihreitä raitoja. Sopii aloittelijalle.

'Friulano Wrinkled'

annos 10 siementä / 3,00 €

til.no 1130

Erikoinen vaaleankeltainen hedelmä, jolla voimakkaan nystymäinen ja pahkurainen pinta jo nuorena. Lajike on kotoisin Italian Friulista ja erittäin suosittu Italiassa. Parhaimmillaan nuorena ja ohutkuorisena. Jos annetaan kypsyä, kuori paksuuntuu ja hedelmä on näyttävä koristekurpitsana. Erittäin satoisa.

Spagettikurpitsa (spagettipumpa)*Cucurbita pepo* Spagettikurpitsa-Ryhmä

'Spaghetti'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,00 € til.no 1055

Jalostettu USA:ssa 1930-luvulla. Valloitti Euroopan 1980-luvulla. Köynnöstävä kasvutapa. Kasvu aika n. 100 vrk. Pitkulaiset, kellertävät hedelmät painavat 2–4 kg. Korjataan 15–25 cm:n pituisena. Keitetään tai paistetaan uunissa halkaistuna tai kokonaisena. Kypsymisaika n. 30 min. Sisus kaivetaan haarukalla syötäväksi. Hyvää voin tai öljyn kera. Nuoret hedelmät ovat myös raakana hyvänmakuisia. Hyvä varastointikestävyys.

Öljykurpitsa (nakenfröpumpa)*Cucurbita pepo* Styriaca-Ryhmä

Öljysiemenkurpitsa 'Retzer Gold'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1152

Tuottaa suuria, öljypitoisia ja ohutkuorisia siemeniä, jotka ovat tumman oliivinvihreitä ja herkullisen pähkinäisiä. Siemenet syödään tuoreena, kuivattuna tai paahdettuna. Hedelmän paino 2,5–5 kg. Hedelmä on ensin vihreä ja keltaraitainen, mutta muuttuu kypsessään keltaoranssiksi. Myös hedelmäliha on syötävää. Esikasvatus huhtikuussa. Istutetaan lämpimään, suojaisaan paikkaan, jotta siemenet ehtivät kypsyä. Siemenet huuhdellaan ja kuivataan.

Jättikurpitsa (jättepumpa)*Cucurbita maxima*

'Big Max'

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1081

Oranssin värinen, hivenen muhkurapintainen jättikurpitsa, joka voi parhaimmillaan kasvaa jopa 45 kiloiseksi. Keltainen hedelmäliha sopii mainiosti piiraisiin ja säilöntään sekä keittoihin.

'Mammoth Gold'

Perinnelajike

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1162

Voimakkaan oranssin värinen, pyöreä ja pystyurteinen, muutoin sileäpintainen jättikurpitsa, jonka hedelmäliha on kirkkaan keltainen. Hedelmille kertyy parhaimmillaan painoa yli toistakymmentä kiloa. Soveltuu hyvin myös halloween-lyhtyjien valmistamiseen.

Turbaanikurpitsa (turbanpumpa)*Cucurbita maxima* Turbaani-Ryhmä 'Turk's Turban'

'Bishofsmütze'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,80 € til.no 1717

Köynnöstävä. Hedelmä 15–25 cm pitkä, paino 1–2 kg. Muistuttaa turbaania. Kuori oranssi vihreän, kermanvärisiin ja punaisiin raidoin. Oranssi malto on maukasta. Käytetään usein koristekurpitsana, mutta on herkullista syötynäkin.

demeter

Myskikurpitsa (myskpumpa)*Cucurbita moschata*

Tarvitsee paljon lämpöä kasvaakseen. Musta muovikate penkissä nopeuttaa kasvua, samoin kuin kaksinkertainen kasvuharso, jota pidetään kasvuston päällä kukintaan saakka. Hedelmä käytetään joko keskenkasvuina tai kypsänä. Hyvä varastointikestävyys, säilyy 6–12 kk.

'Butternut Waltham'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,00 € til.no 1153

Kasvu aika n. 95 vrk. Hedelmän paino 1,5–2 kg. Päärynänmuotoinen ja väritään beige. Säikeetön malto oranssi. Maku aromaattinen, makea ja herkullinen. Korkea beetakaroteenipitoisuus. Hyönteispölytteinen. Esikasvatus toukokuun alussa. Kylvysoyvyys 2–3 cm. Itää 8–14 vrk:ssa 18–24 asteessa. Käytetään joko keskenkasvuina tai täysikokoisena raasteisiin, täytettynä, paistoksiin, keittoihin, makeisiin leivonnaisiin ja marmeladeihin.

demeter

'Honeynut'

annos n. 6 siementä / 4,40 € til.no 1168

Hedelmän paino 300–600 g. Muodoltaan melko tasapaksu, pitkänomainen. Tummanvihreä, voimakkaan oranssinkirjava pinta. Tummanoranssi, mehevä hedelmäliha.

'Muscat de Provence'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1730

Tukeva, voimakas, eteläranskalainen lajike. Hedelmät painavat 5–10 kg. Ne ovat aluksi vihreät, litistyneet, pyöreät ja uurteikkaat. Kypsessään muuttuvat kellerävän harmaiksi. Malto on voimakkaan oranssi. Erinomainen maku. Hitaasti kasvava, lämpöä rakastava lajike, jota ei pitäisi korjata liian aikaisin syksyllä.

Kuukausimansikka (månadssmultron)*Frageria vesca* var. *semperflorens*

1 g = n. 3 600 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Valkoisia kukkia avautuu myöhäseen syksyyn. Sopii kukkapenkin reunuskasviksi.**Viljely:** Aurinkoinen tai puolivarjainen paikka, maa kompostilla parannettu ja kalkittu. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko-kesäkuussa. Siemenet painetaan multa ja peitetään ohuelti. Itämislämpötila 12–20 °C, itämisaika 3–4 vk. Kasvatuslämpötila 18 °C. Koulitaan ja istutetaan karaistuna ulos kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Jaetaan muutaman vuoden välein.**'Rügen'****annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 1076**

Korkeus 20 cm. Marjat suuria ja kauniin muotoisia. Ei tee rönsyjä. Satomäärässä lyömätön!

'Alpine Yellow'**annos n. 0,1 g / 4,40 €****til.no 1163**

Korkeus n. 20 cm. Marjat kermanvalkoisia, pitkänomaisia ja makeita. Sopii erityisesti niille, jotka ovat allergisia punaisen mansikan väriaineelle. Linnut jättävät rauhaan.

Lamopinaatti (nyzeeländsk spenat)*Tetragonia tetragonioides*

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 1673**

1 g = n. 20 siementä.

Yv (Suomessa). Kotoisin Uudesta-Seelannista ja Australiasta. Kasvitielilijä Joseph Banks toi sen Englantiin kapteeni Cookin maailmanympärysmatkalta jo vuonna 1771. 1800-luvulla alettiin kasvattaa Ruotsissa. Kuumina ja kuivina kesinä menestyy paremmin kuin pinaatti. Rehevä- ja nopeakasvuinen. Tummanvihreät lehdet ovat meheviä ja maistuvat voimakkaammalta kuin pinaatti. Kukinta ei heikennä lehtien kasvua tai niiden mehevyyttä. Sisältää runsaasti oksaalihappoa.**Viljely:** Voidaan kasvattaa Pohjois-Suomea myöten. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa paikassa sekä hyvin lannoitetussa, multavassa, kalkitussa ja kuohkeassa maassa (pH 7–7,5). Esikasvatus maalishuhtikuussa. Kovakuorisia siemeniä kannattaa liottaa muutama tunti ennen kylvöä. Itämisaika 15–20 vk. Istutetaan ulos, kun maan lämpö yli 5 astetta. Taimiväli 40 x 50 cm, riviväli 80 cm.**Korjuu:** Satoa korjataan latvomalla heinäkuun alusta lähtien. Mitä enemmän lehtiä poimitaan, sitä enemmän pinaatti tuottaa uutta satoa.**Käyttö:** Lehdet ryöpätään. Käytetään kokonaisina tai silputtuina muhennoksissa, keitoissa ja sellaisenaan. Pakastetaan ryöpättynä.**Lanttu**

(kålrot)

Brassica napus subsp. *rapifera*

1 g = 300–500 siementä (n. 10 g/aari).

Kv. Viljelty Pohjolassa 1500–1600-luvuilta saakka, joten on sanottu "Pohjolan appelsiiniä". Ruotsalaiset tutustuttivat englantilaiset lanttuun 1700-luvulla. Englannin ja ranskan kielessä lantun nimi onkin *swede*. Suomenkielinen nimi johdetaan ruotsin kielen sanasta *planta* (taimi), koska usein lantuntaimet esikasvatetaan. Lajikkeet ryhmitellään kelta- ja valkomaltoisiin. Paksuhko kuori on kellertävä, ruskeanpunertava, vihreä tai violetti.**Viljely:** Voidaan viljellä Lappia myöten. Savimaan kasvi, joka kasvaa hyvin lannoitetussa hiekkamaassakin. Lannoitetaan luonnonlannalla, kompostilla tai tuoreella ruohosilpulla. Boorin puute ilmenee mallon lasittumisena, ruskeina laikkuina ja jopa onkaloina. Kylvö heti yöhallojen mentyä sentin syvyyteen tai taimikasvatus (esikasvatus n. 3 vk 15–20 °C:ssa). Taimiväli 15–20 cm, riviväli 40–50 cm. Möhöjuurta torjutaan ainakin 4 vuoden viljelykierrolla ja kalkituksella (pH n. 7).**Korjuu:** Korjataan myöhään syksyllä. Naatit listitään ja juuret typistetään.**Säilytys:** Kellari tai kylmiö.**Käyttö:** Raasteena, keitoissa ja laatikoissa. Myös nuoria lehtiä on käytetty vihanneksena pinaatin tapaan.**'Helenor'****annos n. 0,3 g / 4,40 €****til.no 1139**

Hartioista ylöspäin violetti lajike, jolla keltainen, makean ja miellyttävän makuinen malto. Satoisa ja terve. Pyöreät juuret painoltaan puolesta kilosta yli kiloon.

'Simona'

Uutuus, biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 4,40 €**til.no****1170**

Vihreäpintainen, kapeahkon naatiston omaava, litteänpyöreä herkullinen lajike, jolla hyvä varastointikestävyys.

'Wilhelmsburger'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 4,40 €**til.no 1004**

Pyöreä ja kiinteämaltoinen lajike. Juurenniska vihreä, alaosa keltainen. Satoisa. Erinomainen varastointikestävyys.

Latva-artisokka (kronärtskocka)*Cynara cardunculus* Scolymus-Ryhmä

1 g = 25-35 siementä.

Mv. Meillä yleensä yksivuotinen. Kotoisin Välimeren alueelta. Kehtosuomujen suojaamat kukkamykeröt korjataan nuorina ja keskenkasvuisina. Maku on pähkinäinen. Lehdet ovat koristeellisia ja harmaanvihreitä.

Viljely: Vaatii voimakkaasti lannoitettua, aurinkoisen ja suojatun kasvupaikan. Maan tulee olla multavaa ja vettä läpäisevää (pH yli 6,5). Merilevä on erinomaista lannoitetta. Esikasvatus aloitetaan helmikuussa. Kylvösyvyys 1-2 cm, itämisaika 3-6 vrk. Taimiväli 75 x 75 cm. Karaisu ja harsolla peittely on tärkeää istutusvaiheessa. Kukkamykeröitä harvennetaan niin, että jäljelle jää 4-6 nuppua. Talvettamista voi yrittää Etelä-Suomessa. Taimet leikataan syksyllä 25-30 cm:n korkeudelta maan pinnasta. Ympäriille kasataan multaa kummuksi suojaamaan tainta märkydeltä ja pakkaselta. Kun maa on jäähtynyt, taimet voidaan suojata paksulla olki- tai lehtikatteella. Jos talvehtiminen onnistuu, toukokuussa voidaan ottaa juuriversoista pistokkaita tai jakaa kasvi.

Korjuu: Korjataan, kun kukkamykerön alimmat suomet alkavat erottua toisistaan. Jos sinipunertavat kukat näkyvät, mykerö ei kelpaa syötäväksi.

Käyttö: Mehevä tyvi ja kukkapohjus syödään keitettynä.

'Green Globe'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 3,20 €**til.no 1129**

Tunnettu viljelyvarma lajike 1800-luvun alkupuolelta. Korkeus 100-150 cm. Vihreiden mykeröiden pituus n. 10 cm. Kasvu aika n. 155 vrk kylvöstä korjuuseen ja n. 90 vrk ulos istutuksesta korjuuseen. Istutusetäisyys 60 cm.

'Vert de Provence'**annos n. 3 g / 3,80 €****til.no 1253**

Todella herkullinen, hiukan haastavampi kasvatettava, joten aloita esikasvatus ajoissa tammi-helmikuussa. Lajike kasvaa noin 100-150 cm korkeaksi ja se viihtyy runsasravinteisessa, läpäisevässä maassa aurinkoisella paikalla. Kastele runsaasti ja lannoita säännöllisesti.

Lehmänpapu

(ögonböna)

Vigna unguiculata**'Canetti'**

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,00 €**til.no 1216**

Voimakaskasvuinen ja rehevä lajike tarvitsee paljon lämpöä, joten kateharso tai kasvihuone on eduksi. Erit-

täin kapeat palot ovat 50-60 cm pitkiä, n. 20 g painavia. Ne ovat koristeellisia, hieman ryppyisiä ja heleän vaaleanvihreitä ja erottuvat selkeästi kasvustosta. Hieman hapan maku muistuttaa perunan makua.

Viljely: Kylvö lämpimään maahan suoraan avomaalle n. 3 cm:n syvyyteen.

Korjuu ja käyttö: Sato kannattaa poimia joka toinen päivä. Soveltuu hyvin wokruukiin.

Liuskaratamo

(strandkämpar)

Plantago coronopus

Katso myös Purppuraratamo, yrtit s.62.

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,00 €**til.no 1154**

Ruusukemaisesti kasvava, vitamiinipitoinen salaattikasvi. Korkeus 20-30 cm. Maku miellyttävän hapan, mausteinen ja hivenen suolainen. Satoisa, kylmänkestävä. Sopii myös ruukkukasvatukseen.

Viljely: Esikasvatus maalisi-huhtikuussa tai kylvö suoraan ulos touko-kesäkuussa. Itämisaika 10-30 vrk. Kasvupaikka aurinkoinen. Taimiväli 10 cm, riviväli 30 cm.

Korjuu ja käyttö: Satoa voi korjata alkukesästä myöhäseen syksyyn. Lehtiä käytetään salaateissa.

LYHTYKOISOT

(lyktörtsläktet)

Physalis

Hedelmä kypsyy paperimaisten verholehtien suojassa. Kasvatetaan tomaatin tapaan. Ks. myös isolyhtykoiso, joka on perennojen ryhmässä.

Karviaiskoiso

(kapkrusbär)

Physalis peruviana

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €**til.no 1275**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan tavallisesti yksivuotisena. Kookas ja komea kasvi on todennäköisesti kotoisin Andeilta. Korkeus 3-4 m. Kellertävän oranssi, hyvin säilyvä hedelmä, Ø 1,4-4 cm. Sisältää A-, B- ja C-vitamiinia, fosforia ja rautaa.

Viljely: Esikasvatus maalisi-huhtikuussa. Kylvöstä istutukseen kuluu 2-2,5 kk. Itää valossa 20-24°C:ssa n. 2-3 viikossa. hanteellinen taimikasvatuslämpötila on 16-20°C. Taimet kannattaa latvoa aikaisessa vaiheessa. Erittäin kylmänarka, joten viljellään kasvihuoneessa (huolehdi pölytyksestä) tai ulkona lämpimällä paikalla. Istutetaan ulos yöpakkasten mentyä. Taimiväli 50-100 cm. Vaatii runsaasti ravinteita, tuennan ja leikkaamista.

Käyttö: Oranssit hedelmät ovat kypsiä, kun verholeh-

det ovat kuivuneet vaaleanruskeiksi. Ananasmaisen makuiset, hapanimelät hedelmät ovat hyviä sellaisenaan, mutta niistä voi keittää myös herkullista hilloa.

Tomatillo (tomatillo)

Physalis philadelphica

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,00 € til. no 1005

1 g = n. 1 000 siementä.

Kotoisin Meksikosta. Kasvaa n. 60 cm korkeaksi pensaaksi ja kukkii runsaasti keltaisin kukin. Hedelmä on pingispallon kokoinen ja vihertävän kellertävä tai violetti. Hedelmän pintaa peittää paksu vahakerros. Englanniksi myös nimellä *Tomate Verde* (vihreä tomaatti) ja *Mexican husk tomato*.

Viljely: Vaatii suojaisan, lämpöisen ja runsasravinteisen kasvupaikan. Kylvö maalís-huhtikuussa. Itää valossa. Taimiväli 50 x 50 cm. Pitää viherkatteesta. Kasvihuoneessa on huolehdittava kukkien pölytyksestä. Kylmänarka!

Korjuu ja käyttö: Hedelmät ovat korjuukypsiä, kun verholehdet alkavat aueta. Omalaatuinen maku sopii chilippurín, sipulin, valkosipulin ja avokadon kera. Käytetään ainoastaan keitettynä. Hedelmästä valmistetaan kastikkeita, säilykkeitä ja piirakoita. Salsakastikkeen oleellinen raaka-aine.

Säilytys: Hedelmät säilyvät kuivassa, viileässä ja ilmassa paikassa.

'Purple'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til. no 1003

Hapanimelät hedelmät muuttuvat kypsessään vihreästä purppuran väriseen ja ovat halkaisijaltaan noin 3–5 cm. Sopivat tuorekäyttöön, kypsennykseen sekä hilloihin ja säilykkeisiin. Istutettava kaksi taimea viertysten pölytyksen varmistamiseksi.

MAISSIT (majssläktet)

Zea

Sokerimaissi (sockermajs)

Zea mays Saccharata-Ryhmä

1 g = 5–8 siementä/m (n. 200 g/a).

Yv. Kotoisin Väli-Amerikasta. Viljelty n. 7 000 vuotta. Jo Kolumbuksen aikoihin lajikkeita oli 200–300. Kasvattaa tukevan pääverson ja sivuversoja.

Viljely: Vaatii runsasravinteisen, multavan, hiekkapitoisen maan sekä lämpimän ja suojaisan kasvupaikan

(pH yli 6). Esikasvatus 3 viikkoa toukokuun puolivälissä. Itämislämpötila yli 20 °C, jonka jälkeen lämpötila saa hiukan laskea. Taimet koulitaan 5–10 cm:n korkuisina. Karaistut taimet istutetaan ulos entistä kasvusyvyyttä syvempään ilmojen lämmettyä. Maan on oltava vähintään 10 °C. Etelärannikolla voidaan kylvää suoraan avomaalle 4–6 cm:n syvyyteen. Hallanarka. Taimiväli 20–30 cm (neliölle 6–8 tainta) ja riviväli 60–70 cm. Tuulipölytyksen takia istutetaan useampaan riviin rinnakkain. Pölytystä voi myös edistää huiskuttelemalla hedekukinnolla emikukkien lankamaisia luotteja. Siitä on suurin hyöty, jos taimia on vain muutamia tai ne kasvavat kasvihuoneessa. Sivuersojen poisto jouduttaa pääverson tähkän kasvua ja lisää jyvien makeutta.

Korjuu: Tähkä korjataan, kun se paksunee ja jyvät alkavat kellertää. Tällöin jyivistä tihkuu maitomaista nestettä, kun niitä painaa kynnellä.

Säilytys: Tähkät säilyvät kylmässä parista päivästä viikkoon. Voidaan pakastaa tai umpioida.

Käyttö: Voidaan syödä tuoreena tai keitettynä. Keitetään joko kokonaisina tähkinä tai irrotettuina jyvinä.

'Damaun'

Biodynaaminen siemen

annos n. 20 siementä / 3,00 € til. no 1155

Melko aikainen, kasvuaika n. 80 vrk. Keltaiset, sokeripitoiset tähkät hiukan lyhyempiä kuin myöhäisemmillä lajikkeilla.

'Hooker's Sweet Indian'

Luomusiemen

annos n. 20 siementä / 4,40 € til. no 1293

Noin 15 cm pitkät, tummanvioleetit tähkät. Jyvät muuttuvat kypsessään valkoisesta keltaiseen ja lopuksi kypsänä violeteiksi. Korkeus noin 130 cm. Kasvuaika noin 70 vrk. Annalassa on tuottanut runsaan ja aikaisen sadon.

Malabarinpinaattio (malabarspenat)

Basella alba

Perinnelajike, luomusiemen, värikasvi

annos n. 20 siementä / 5,30 € til. no 1066

Yv. Basellakasvien heimoon kuuluva malabarinpinaatti on kaunis ja rehevä, ruohovartinen köynnös. Se tuottaa runsaasti napakkaa lehtimassaa ja voit käyttää lehtiä pinaatin tavoin ruoanlaitossa. Joillakin lajikkeilla varsi on kauniin punerva ja kasvi on varsin koristeellinen.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla, multavassa, ravinteikkaassa kasvualustassa. Malabarinpinaatti on kylmänarka, joten viljely onnistuu parhaiten kasvihuoneessa, suojaisalla parvekkeella tai

terassilla. Huolehdi tasaisesta kastelusta. Aloita esikasvatus helmi-maaliskuussa, ennen kylvöä voit liottaa siemeniä tovin vedessä itämisen nopeuttamiseksi. Siirrä esikasvatettu taimi karaisun jälkeen lopulliselle paikalleen ilmojen lämmentyksi. Köynnöstävä kasvi tarvitsee tuen.

Käyttö: Käytetään pinaatin tavoin kypsennettynä, pakastus ryöpätynä. Satoa kerätään sitä mukaa kun lehtimassaa kehittyä, parhaimmillaan lehdet kerätään nuorina.

MANGOLDI (mangold)

Beta

1 g = 50-70 siementä (100-150 g/a).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Punajuurikkaan ja sokeri-juurikkaan sukulainen, joka on todennäköisesti sukunsa vanhin viljelykasvi. Kotoisin itäiseltä Välimeren alueelta. Siirtolaiset veivät sen Yhdysvaltoihin 1800-luvun alussa. Viljelyssä on kaksi tyyppiä: ruoti- ja lehtimangoldi.

Viljely: Kasvaa runsasravinteisessa mullassa, pH n. 7,0. Kylvö 2-3 cm:n syvyyteen, kun maa on lämmennyt 9-asteiseksi. Itää 15-25 vrk:ssa 17-20 °C:ssa. Taimiväli 15-20 cm, riviväli 40 cm. Kasvaa korjuukelpoiseksi n. 60 vrk:ssa. Toinen kylvö kesäkuun lopulla, jotta satoa riittää pakkasiin asti. Kastellaan runsaasti kuivina jaksoina. Vältetään liian runsasta typpilannoitusta, ettei lehtien nitraattipitoisuus kohoa.

Korjuu: Korjuu aloitetaan uloimmista lehdistä, sisimmät lehdet jatkavat kehitystään. Lehdet vedetään irti, sillä leikkauspinta vuotaa nestettä.

Käyttö: Suuret pehmeät lehdet käytetään pinaatin tavoin. Paksut lehtiruodit voi valmistaa erikseen parsan tapaan. Pienet harvennustaimet ja nuoret lehdet sellaisenaan tuoreena baby leaf -salaattiin.

Säilytys: Lehtimangoldi säilyy muovikääreessä muutaman päivän ja ruotimangoldi viikon, kun lämpötila on 0 °C. Kannattaa pakastaa ryöpätynä.

Lehtimangoldi (mangold)

Beta vulgaris Cicla-Ryhmä

'Bright Lights'

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,20 € til.no 1029

Samasta pussista monenvärisiä ruoteja. Ruodit hunajanvaaleita, keltaisia, oransseja, ruusunpunaisia ja purppuranpunaisia. Sopii kukkapenkkiin ja ruokkuun. Suosikki!

'Lucullus'

Perinnejalike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 3,00 € til.no 1175

Vanha hollantilainen lehtimangoldi vuodelta 1904. Yleisin Suomessa viljelty lajike. Kasvu-aika n. 50 vrk. Voimakaskasvuinen, lehdet kellanvihreät ja hieman rypyiset. Ruoti valkoinen. Kylmänkestävä ja satoisa.

'Rhubarb'

annos n. 3 g / 3,20 € til.no 1030

Näyttävä, keskikokoinen mangoldilajike, jolla kirkkaan punaiset ruodit ja tummaan vihertävän punertavaan taittava rypyliäinen lehdistö.

'Verde da Taglio'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,90 € til.no 1121

Puolikorkea, murearuotinen mangoldi, jolla hienot hohtavan vihreät lehdet. Satoisa ja hienon makuinen!

'Glatter Silber 3'

Perinnejalike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 3,00 € til.no 1113

Tunnettu ruotimangoldin alkuperäislajike vuodelta 1885. Kasvu-aika n. 52 vrk. Runsassatoinen. Paksut, leveät ruodit ja isot, tummanvihreät lehdet. Kestää jonkin verran pakkasta. Loistava maku!

MELONIT (melonsläktet)

(Cucumis ja Citrullus)

Meloni (melon)

Cucumis melo

1 g = 25-50 siementä.

Viljeltiin keskiajalla Saksan luostaripuutarhoissa, joista levisi muualle Eurooppaan. Suomessa sitä voi viljellä kasvihuoneessa ja lämpöluvassa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa, itämislämpötila n. 30 °C. Siemen itää viikossa. Istutus multavaan, vahvaan maahan, jossa runsaasti eloperäistä ainesta pH yli 6,5). Pitää ruohokatteesta. Kasvun aikana lämpötila ei saisi nousta yli 30 °C:een. Taimet latvotaan nuorina 3. lehden yläpuolelta, jolloin taimeen kasvaa kolme versoa. Niistä poistetaan heikoin ja kaksi muuta versoa latvotaan 3. lehden yläpuolelta. Näihin kehitetty tavallisesti hedelmiä muodostavia emikukkia. Kun hedelmänalkujen Ø on 5 cm, versot latvotaan niin, että hedelmän yläpuolelle jää kaksi lehteä. Pölytys varmistetaan aamupäivisin pensselillä. Onnistunut pölytyminen vaatii vähintään 21 °C. Vedenotto heikentyy, jos maan lämpötila alittaa 16 °C. Kehittyvän hedelmän alle on hyvä laittaa suojaksi esimerkiksi olkia.

Korjuu: Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Kypsän

melonin harmaanvihreä väri vivahtaa oranssiin tai keltävään. Tällöin hedelmä myös irtoaa helposti varresta ja tuoksu miellyttävältä.

Hunajameloni (honungsmelon)

Cucumis melo Hunajameloni-Ryhmä

'Petit Gris de Rennes Melone'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1176

Satoisa. Yksi kaikkein aikaisimmista hunajamelonin lajikkeista. Pyöreän hedelmän paino 500–800 g. Malto oranssi ja aromaattinen. Kypsyy huonommissakin sääolosuhteissa. Hedelmän kypsymisen tunnistaa siitä, kun sitä lähinnä oleva lehti alkaa kuitua.

Vesimeloni (vattenmelon)

Citrullus lanatus

1 g = 30–40 siementä.

Kotoisin tropiikista ja vaatii runsaasti lämpöä. Etelä-Afrikassa bushmannit ovat keränneet luonnosta vesimeloneja kautta aikojen. Niilin laaksosta on tehty arkeologisia siemenlöytöjä vuodelta 2000 eaa.

Viljely: Kasvihuoneessa tai katetulla parvekkeella vähintään ämpäriin kokoisessa ruukussa. Kylvä helmi-maaliskuussa yksitellen 10 cm:n ruukkuihin. Taimettu nopeasti, 4–8 vrk:ssa 21–30 °C:ssa. Lisävalo tarpeen. Kasvualustan ja ilman lämpötilan tulee olla ainakin 20 °C. Karaisu on tärkeä ennen varsinaiselle kasvupaikalle istutusta. Kukki 2–3 kk:n kuluttua kylvästä. Taimia ei leikata. Vaatii voimakkaan maan (pH yli 6) ja runsaan kastelun.

Käyttö: Hedelmäiä syödään sellaisenaan. Jauhetuista siemenistä tehdään Nigeriassa keittoa.

'Crimson Sweet'

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1073

Israelilainen lajike. Kasvu aika n. 90 vrk. Pallomainen, vahapeitteinen hedelmä. Kuori vihreä, jossa tummempia juovia. Kasvaa 5–6 kiloiseksi. Malto punainen ja mehukas.

'Sugar Baby'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1051

Eniten viljelty lajike vuodesta 1959, jolloin tuli markkinoille. Aikainen, kasvu aika n. 76 vrk. Kiipeilevä, mutta pienikasvuinen. Tummanvihreät hedelmät n. 2,5 kg. Malto makea ja punainen. Siemenet tummanruskeita.

Munakoiso

(aubergin)

Solanum melongena

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. On läheistä sukua tomaatille ja perunalle. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta ja Etelä-Intiasta. Levisi maurien mukana Espanjaan 1000-luvulla, jolloin hedelmät olivat valkeita ja munanmuotoisia. Vain italialaiset uskalsivat syödä satoa, muut eurooppalaiset suhtautuivat epäilevästi. Hedelmän muoto voi olla pallomainen, munamainen, päärynämäinen tai pitkänomainen. Kukat vaaleanvioletit, joskus valkoiset. Itsepölytteinen.

Viljely: Munakoisolla on samanlaiset kasvuaatimukset kuin tomaatilla: runsaasti ravinteita, lämpöä ja vettä. Kasvualustan tulisi olla ainakin 20 °C, ilman vähintään 18 °C. Jos valoa on liian vähän, kasvu on heikkoa ja nuput varisevat. Esikasvatus tammikuusta maaliskuuhun. Lisävalo on tarpeen. Ihanteellinen itämislämpötila 24–30 °C. Kasvatuslämpötila 20 °C. Kasvatetaan kasvihuoneessa (2–3 tainta / neliö) tai lämpimällä seinustalla ruukussa, jolloin kasvin voi viedä suojaan kylmältä. Yölläkään lämpötila ei saisi laskea alle 20 °C:een. Ulkoilmaan totuttaminen on tärkeää. Kun taimi on noin 25 cm, sen voi latvoa, jotta se haaroittuu. Ainoastaan kolmen verson annetaan kehittyä. Pölyttymistä voi varmistaa kukkavarsia täristemällä. Kasvusto pidetään ilmapana poistamalla alimpia lehtiä. Altis samoille kasvintuhoajille kuin tomaatti ja peruna.

Käyttö: Esim. leivitettyinä tai kuorutettuna, paahdettuina, paistettuina sekä pataruoissa.

'Black Beauty'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 1674

Yksi maailman eniten viljeltyjä lajikkeita. Kasvaa pensasmaisesti, korkeus n. 70 cm. Kasvu aika n. 77 vrk. Muodostaa 4–6 tummanviolettiä, hienonmakuista munanmuotoista hedelmää, koko 0,5–1,5 kg. Varma ja helppohoitoinen lajike kasvihuoneeseen etelästä pohjoiseen. Säilyvyys keskivertoa parempi.

'De Barbentane'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 3,00 € til.no 1682

Terve ja vahvakasvuinen. Pysty kasvutapa, vaatii tuen. Hedelmät 20–25 cm pitkät, kiiltävät, lähes mustat. Kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Jewel Jade' F1

annos n. 10 siementä / 5,30 € til.no 1675

Pienikokoinen ja kompakti kasvutapa, sopii hyvin ruukkuun. Erikoisen ja kaunis vaaleanvihreä hedelmä, jossa

tummempaan vihreitä raitoja. Tekee runsaasti pieniä hedelmiä, jotka ovat kooltaan n. 10 cm pitkiä ja 80–150 grammaa painavia.

Rusomonakoiso (röd aubergin)

Solanum aethiopicum

'Rosso di Napoli'

perinnelajike

annos n. 10 siementä / 5,30 € til.no 1676

Etiopialainen Heirloom eli kulttuuriperintölajike rusomonakoiso on hiukan kylmänkestävämpi kuin muut munakoiso. Se tuottaa litteänpyöreät, oranssinpunaiset ja makeanmakuiset hedelmät, joissa on vihreää raidoitusta. Satoa voi kerätä myös kun hedelmät hivenen raakoja, vihreitä. Jälkikypsytyksen voi tehdä huoneenlämmössä.

Mustajuuri (svartrot)

Pseudopodospermum hispanicum

1 g = n. 100 siementä (n. 40 siementä / m, 150–200 g/aari).

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Kaukasiasta. Suomessa viljelty jo 1800-luvulla. Kasvattaa pitkän mustan, sisältä valkoisen ja runsaasti maitiaisnestettä sisältävän juuren. Juuri sisältää inuliinia ja useita vitamiineja.

Viljely: Voidaan viljellä Lapissa asti. Lannoitettu maa (pH 6,5) muokataan syvään. Siemenet kylvetään 2 cm:n syvyyteen varhain keväällä tai syksyllä. Taimiväli 10–15 cm. Itämislämpötila 8–25 °C, itämisaika 14 vrk. Kukkavarret katkaistaan heti niiden ilmestyttyä.

Korjuu: Pitkä kasvuaika, n. 20 vk. Sato korjataan myöhään syksyllä tai aikaisin seuraavana keväänä. Juuret nostetaan varovasti talikolla. Kasvattaa toisena vuonna keltaisia kukkia ja siemeniä.

Säilytys: Ohut kuori ja voituokset lyhentävät säilytysaikaa. Juuri voi säilyä kellarissa hiekassa useita kuukausia, jos lämpötila on 0–+1°C ilman suhteellisen kosteuden ollessa yli 95%. Voidaan pakastaa ryöpättynä.

Käyttö: Juuri syödään keitetynä, voissa paistettuna tai keitossa. Maku on herkullisen makeahko, pähkinäinen. Sitruunamehu estää juurien tummumisen.

'Hoffmanns Schwarze Pfahl'

Biodynaaminen siemen

annos n. 2 g / 3,00 € til.no 1691

Saksalainen lajike. Mustanruskea paksu juuri, joka on pitkä tai keskipitkä maalajista riippuen. Malto kiinteä ja hienon makuinen.

Nauris (rova)

Brassica rapa subsp. rapa

1 g = 400–600 siementä (25–40 g/a 20–25 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena Lappia myöten. Nauris luultavasti Suomen vanhin viljelykasvi ohran ohella. Nauriit jaetaan kahteen ryhmään: varhais- eli kesänauriit ja kaski- eli talvinauriit. Kaskinauris on tunnettu Euroopassa jo 4 000 vuotta. Siitä tunnetaan Kainuussa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa paikkakunnan tai viljelijän mukaan nimettyjä kantoja. Pohjoismainen geenipankki sai 1980-luvun alussa Suomesta parikymmentä kantaa.

Viljely: Kosteuden säilyttävä, hiekkainen savi- tai multamaa (pH yli 6). Parin vuoden takainen maan lannoitus hevosennannalla antaa maukkaimman sadon. Hiljattain lannoitetusta maasta voi seurata tuholaisia ja karvas maku. Satoa saadaan n. 2 kk:n kuluttua kylvöstä. Ensimmäinen kylvä n. 2 vk ennen juhannusta, toinen viikon kuluttua. Kylvösyvyys 1–2 cm, riviväli 20–30 cm. Itää nopeasti 4–7 vrk:ssa. Ennen vanhaan siemenet töpöksittiin eli syljettiin multa. Samalla siemenet kostuivat, jolloin itäminen parani. Ennen kaski kaadettiin juhanuksen jälkeen ja poltettiin seuraavana kesänä. Nykyajan kaskeksi poltetaan risukasa, jonka tuhka levitetään maahan. Kun tuhka on jäähtynyt, siemenet kylvetään. Harvennus 10 cm:n välein. Päivittäinen kastelu suojelee pieniä taimia kirpoilta. Myös tuhkan ripottelu lehtien päälle ja ruohokate taimen ympärillä voivat olla avuksi. Kasvuharso tai hyönteisverkko ehkäisevät parhaiten kaalikärpäsiä ja muita lentäviä tuholaisia. Mõhõjuurta voi välttää kalkituksella ja vaihtamalla kasvupaikkaa vuosittain.

Korjuu: Korjataan tennispallon kokoisena. Lajikkeiden säilyvyys vaihtelee.

Käyttö: Hyvänmakuinen, makea juures tuoreena nautittavaksi sekä kypsennettynä muhennoksiin, patoihin, keittoihin tai vaikkapa leivän päälle pula-ajan tapaan.

'Kultapallo'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 3,80 € til.no 1092

Vuodelta 1859. Kasvuaika n. 60 vrk. Juuret pyöreitä, sileitä ja kauniin kullankeltaisia. Malto vaaleankeltaisen, mehukas ja makea. Varastointikestävyys parempi kuin muilla lajikkeilla.

'Lumipallo'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 2,70 € til.no 1094

Vuodelta 1856. Voimakas- ja nopeakasvuinen, kas-

vuaika n. 60 vrk. Juuret sileitä, valkoisia ja pyöreitä, joskus hieman litteähköjä. Maku mieto ja makea.

'Petterson'

Biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 4,40 €

til.no 1075

Kullankeltainen, nopeakasvuinen nauris. Tasainen päältä, syvä kruunuosa. Hyvä varastokestävyys.

'Purple Top White Globe'

annos 3 g / 3,20 €

til.no 1080

Vanha, tunnettu lajike, jolla valkoinen pyöreä juuri ja violetti niska. Juuret mureat ja miedot.

Kaskinauris 'Enon kanta'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 3,20 €

til.no 1091

Tunnettu maatiaislajike Pohjois-Karjalasta. Juuret violetti-, kelta- ja kirjavakuorisia. Perinteisiä käyttötapoja ovat haudukkaat, naurispuuro ja tuorekäyttö. Uusi käyttötapana kuivatut naurislastut.

Nokkonen

(brännässla)

Urtica dioica

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1242

1 g = n. 7 000 siementä.

Mv. Kaksikotinen luonnonkasvi, jonka kasvatus oli yleistä vielä 1600- ja 1700-luvuilla. Rönsyilevät juuret leviävät 1-1,5 metrin päähän. Korkeus 1-1,8 m. Koko kasvissa on poltinkarvoja. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Yksi tärkeimmistä perhosten toukien ravintokasveista ja arvokkain villivihanneksemme.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, humuspitoisessa, kosteutta pidättävässä maassa, auringossa tai puolivarjossa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa tai elosyyskuun vaihteessa. Itävyys 70-90 %:n luokkaa. Kukkavarret kehittyvät yleensä vasta toisena vuonna.

Käyttö: Monikäyttöinen ravinto-, lääke-, kuitu- ja värjäyskasvi, joka sopii myös elintarvikkeiden lisä- ja väriaineeksi. Nokkosesta saa oivallista lehtilannoitetta ja kirvojen torjunta-ainetta. Lehdet käytetään ruoaksi ryöpätyinä. Voidaan kuivata tai pakastaa.

NÄTKELMÄT

(vialsläkt)

Lathyrus

Ks. myös punaparsamaite sekä maisemointi- ja maanparannuskasvit. Sivut 35, 107.

Tuottajamme ovat pakastaneet kaikki herne-erät hernepiilokkaiden varalta.

Ruokaherne

(trädgårdsärt)

Lathyrus oleraceus var. *oleraceus*

Yv. Herne lienee yksi vanhimpia viljelykasveja. Vanhimmat todisteet ovat Lähi-idästä, n. 7 500 eaa. Hämeenlinnassa tehdyistä kaivauksista on löytynyt herneen siemeniä ajalta 1 000-1 100 jaa. Herne on kasvikunnan parhaita valkuaislähteitä. Se pystyy symbioottiseen typensidontaan.

Viljely: Tavallinen, kalkittu puutarhamaa, jota kannattaa parantaa kompostilla. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Kylvö n. 5 cm:n syvyyteen, 2-5 cm:n välein, riviväli 40 cm. Voidaan kylvää myös paririviin, jolloin riviväli 15 cm. Annoksesta 50 g riittää siemeniä 4-6 rivimetrille. Itämisen minimilämpötila on 2-4 °C, ihanteellinen 15-24 °C. Itää n. 7-14 vrk:ssa. Yleensä tuettava. Hyvä tuki korkeille lajikkeille on kanaverkko, matalille ristikkäin asetellut oksat

Käyttö: Tuoreena, keitetynä tai wokattuna. Herneet jaetaan käyttötavan mukaan kahteen ryhmään. Kirjavakukkaiset peltoherneet käytetään yleensä kuivattuna. Yleensä valkokukkaisista tarhaherneistä syödään kypsymättömät siemenet tai koko palko. Myös nuoret versot sopivat ravinnoksi. Voidaan pakastaa tai kuivata.

Salaattiherne

(sallatsärt)

Lathyrus oleraceus Salaattiherne-Ryhmä

'Norli'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,80 €

til.no 1239

annos n. 250 g / 6,40 €

til.no 1231

Satoisa ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 54 vrk. Soveltuu myös pohjoiseen. Korkeus 50-70 cm. Syödään palkoineen. Palot tummanvihreät ja säikeettömät, pituus n. 7 cm.

Silpoydinherne

(märgärt)

Lathyrus oleraceus Silpoydinherne-Ryhmä

'Blauwschokker'

Luomusiemen

annos n. 100 g / 6,40 €

til.no 1313

Korkeus 150-200 cm. Violettikukkainen lajike, joka muodostaa näyttävät, violetit palot, joissa kirkkaan vihreät siemenet. Soveltuu hyvin sekä tuorekäyttöön että kuivaukseen.

'Green Feast'

Perinnelajike

annos n. 100 g / 4,90 €

til.no 1037

Tunnetaan myös nimellä 'Lincoln'. Korkeus n. 70–75 cm. Kasvu aika n. 68 vrk. Erittäin makea, satoisa ja viljelyvarma silpoidinhernelajike.

'Karina'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,80 €

til.no 1441

annos n. 250 g / 6,40 €

til.no 1681

Aikainen ja runsas- ja pitkäsatoinen. Korkeus n. 60 cm. Paloissa 8–10 makeaa siementä. Hyvä vastustuskyky tauteja vastaan.

'Kelvedon Wonder'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 50 g / 3,80 €

til.no 1235

annos n. 250 g / 6,40 €

til.no 1112

Tunnettu, aikainen ja varma lajike, kasvu aika n. 57 vrk. Korkeus 60–70 cm. Tummanvihreät palot suuria, pituus 10 cm. Palot sisältävät 6–8 makeaa ja mehukasta siementä. Suojataan kasvuaharsolla alkukesän kylminä jaksoina.

Sokeriherne

(sockerärt)

Lathyrus oleraceus Sokeriherne-Ryhmä

'Ambrosia'

annos n. 50 g / 3,80 €

til.no 1102

annos n. 250 g / 6,40 €

til.no 1103

Korkeus 60–70 cm. Aikainen ja runsassatoinen lajike. Palot 7–8 cm. Korjataan nuorena ja syödään palkoineen päivineen.

Okra

(okra)

Abelmoschus esculentus

1g = n. 14 siementä

Yv. Kuuluu malvakasveihin. Oletetaan olevan sekä intialaista että afrikkalaista alkuperää. Kuuluu Afrikassa ja Aasiassa laajoilla alueilla jokapäiväiseen ruokavalioon. Hedelmä on 10–25 cm pitkä, kulmikas ja kaventuu kärjestään teräväksi. Se sisältää runsaasti siemeniä.

Viljely: Kasviuoneessa paprikan tapaan. Vaatii runsasravinteisen, multavan kasvualustan. Esikasvatus maaliskuussa. Yli 30 °C:n lämpötila voi karisuttaa kukkia. Säännöllinen suihkutusta torjuu kirvoja.

Käyttö: Puoliksi kypsynyt vihreä hedelmä on mehukas. Rakenne on limainen, mutta oikealla tavalla valmistet-

tuna ruoat ovat herkullisia. Hedelmiä voidaan kuivata, umpioida tai säilöä etikkaliemeen.

'Clemsons Spineless'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 3,00 €

til.no 1156

Suosituin lajike. Valkoiset suuret kukat, kaunis myös koristekasvina. Hedelmät tummanvihreät. Satoisa, säikeetön ja hyvänmakuinen. Kodat kannattaa kerätä ja käyttää nuorina.

Palsternakka

(palsternacka)

Pastinaca sativa

1g = 150–250 siementä (15–20 g/a, n. 25 siementä / m).

Kv. Keltakukkainen porkkanan sukulainen oli Euroopassa tärkeä viljelykasvi, kunnes peruna syrjäytti sen. Kasvaa luonnonvaraisena miltei kaikkialla Euroopassa. Siemeniä (vuodelta 1300–1500) on löydetty Kaarinasta Kuusiston linnan kaivauksista. Kasvaa viljelykarkulaisena varsinkin Etelä-Suomessa, mutta tavattu myös Torniossa. Sisältää runsaasti valkuaisaineita, B- ja C-vitamiineja sekä kivennäisaineita.

Viljely: Kasvaa melkein missä vain, mutta parhaiten syvään muokatussa ravinteikkaassa ja savensekaisessa maassa. Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä tai syksyllä. Pohjoisessa taimikasvatus tai syyskylvö. Siemeniä voi liottaa pari tuntia vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 2–3 cm. Siemeniä ripotellaan runsaasti, itämisaika 15–25 vrk. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimivaiheessa kehitys on hyvin hidasta. Harvennus 10–15 cm:n välein. Lisälannoitusta on hyvä antaa heinä–elokuun vaihteessa. Melko taudinkestävä. Harso tai hyönteisverkko paras tapa torjua porkkana- ja sellerikärpistä. Kukkii ja tuottaa siemeniä toisena vuonna. Siemen vanhenee nopeasti.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä ennen maan jäätymistä, voidaan korjata myös varhain keväällä, jolloin sen sokeripitoisuus on kolminkertainen syksyyn verrattuna.

Käyttö: Paksu, jopa puolikiloinen juuri on ravitseva. Sisältää voimakkaasti tuoksuva aromiöljyä. Juurta voi syödä raasteena, paahdettuna, käyttää kasvispihveissä, keitoissa ja muhennoksissa. Lehtiä voi käyttää esim. kastikkeissa.

'Halblange Turga'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 3,00 €

til.no 1899

Vanha, tunnettu lajike. Nopeakasvuinen palsternakaksi. Kermanvalkoiset juuret kauniita, kartiomaisia, Ø n. 6 cm. Terve ja kylmänkestävä.

'White Gem'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 3,00 €**til.no 1272**

Runsassatoinen ja hienon makuinen lajike vuodelta 1860. Pohjolan eniten viljelty palsternakka. Kasvuaika n. 120 vrk. Keskipitkät juuret poikkeuksellisen valkoiset. Hyvä varastokestävyys.

PAPRIKAT

(spanskpepparsläktet)

*Capsicum***Vihannespaprika**

(paprika)

Capsicum annuum Paprika-Ryhmä

1 g = 120-160 siementä.

Paprikat ovat perunan ja tomaatin sukulaisia, jotka kulkeutuivat Eurooppaan Kolumbuksen matkassa. Vihannespaprika sisältää runsaasti C-vitamiinia. Punaiset lajikkeet sisältävät beetakaroteenia.

Viljely: Kasvupaikka lämmin seinusta, kasvihuone tai ruukku valoisalla ikkunalla, runsasravinteinen kasvualusta. Esikasvatus aloitetaan helmi-maaliskuussa. Kylvöstä korjuuseen kestää 130-160 vrk. Itämislämpötila 22-24 °C, itämisaika 10-18 vrk. Minimilämpötila itämiselle on 11 °C, kasvulle 14 °C. Pikkutaimet koulitaan ja karaistaan. Itsepölytteinen. Yli 30 °C:een lämpötila kasvukaudella voi karistaa kukkia. Pitkään jatkuva viileys vahingoittaa juuristoa ja johtaa kasvun pysähtymiseen. Ei vaadi niin voimakasta lannoitusta kuin tomaatti. Kasvun aikana tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Samoja tauteja ja tuholaisia kuin tomaatilla. Säännöllinen suihkutuspölytteinen. Hyvissä olosuhteissa monivuotinen.

'Bellania' F1**annos n. 10 siementä / 4,90 €****til.no 1001**

Voimakaskasvuinen ja runsassatoinen. Hedelmät aluksi tumman violetit ja muuttuvat punaisiksi kypsyessään. Hedelmät voi syödä niiden ollessa vielä tummat, ja ovat tuolloin näyttävä lisä vaikka salaattiin.

'Chocobell'**annos n. 10 siementä / 4,40 €****til.no****1127**

Kääpiö/keskikokoinen vihannespaprikalajike, jolla on paksuseinäiset, aromaattiset hedelmät. Kypsyessään hedelmät muuttuvat tummanvihreistä punaruskeiksi. Melko aikainen lajike, hedelmän paino noin 160 g.

'Corno Giallo'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,00 €**til.no 1228**

Maukas, paksuvaltainen ja satoisa suippopaprika, jonka mehevät ja napakat hedelmät kasvavat noin 17-20 cm pitkiksi ja ovat kypsyttyään kirkkaan keltaisia.

'Ferenc Tender'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 €**til.no 1229**

Hienon makuinen, kompakti suippopaprika, joka muuttuu kypsyessään haalean keltaisesta upean kirkkaan punaiseksi.

'Lady Lou'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 €**til.no 1169**

Makea ja aromaattinen, keskiaikainen suippopaprika muuttuu kypsyessään vaalean vihreästä oranssiin, hedelmän pituus noin 18-22 cm. Reheväkasvuinen ja korkeahko. Pitkä sadonkorjuuaika.

'Sweet Dreams'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,00 €**til.no 1227**

Suippopaprika, jonka suipeneva hedelmä on noin 15 cm pitkä ja 3 cm leveä harteilta. Hedelmä muuttuu kypsyessään keltaisesta kirkkaan punaiseksi. Miedon makuinen.

Chilipaprika

(chilipeppar)

Capsicum annuum Chili-Ryhmä**'Jalapeno'**

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 15 siementä / 3,00 €**til.no 1915**

1 g = 120-160 siementä.

Hedelmän pituus 5-7 cm ja Ø 2-3 cm. Muuttuu kypsyessään vihreästä punaiseksi. Erittäin tulinen chilipaprika. Meksikolaisen keittiön välttämättömyys. Savussa kuivattu chili tunnetaan nimellä *chipotle*.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan, kuten kasvihuoneen, aurinkoisen seinustan tai valoisan ikkunan. Mullan tulee olla runsasravinteista. Kasvuaika n. 65 vrk. Hyönteispölytteinen.

'Etna'**annos n. 8 siementä / 4,90 €****til.no 1923**

Tulinen hybridichililajike, Scovillen asteikolla 65 000. Pitkähköt, suipot ja suurikokoiset hedelmät muuttuvat kypsyessään vihreistä punaisiksi. Sopii koristeellisenä myös ruokkustutuksiin.

'Habanero'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1999

Tulinen havannapaprika. Kotoisin Länsi-Intiasta. Kes-
kikokoinen ja haaroittunut kasvusto. Kasvuaika n. 75
vrk. Kypsä hedelmä on oranssi ja n. 4 cm pitkä, Ø 3
cm. Mitä enemmän saa aurinkoa ja lämpöä, sitä tuli-
sempi maku.

'Hungarian Hot Wax'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1499

Rotevakasvuinen ja aikainen lajike, jonka kasvuaika
on n. 58 vrk. Hedelmät pitkänomaiset, n. 13 cm. Väri
muuttuu vihreästä keltaiseksi ja täysin kypsänä punai-
seksi. Maku voimakas, muttei tyrmäävä. Varma sato
viileämmissäkin olosuhteissa.

'Lemon Drop'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 1778

Kapeat, miedon tuliset kauniit hedelmät muuttuvat
kypsyessään vihreästä sitruksen keltaisiksi. Miedohkon
makunsa ansiosta tämä chili soveltuu hyvin sellaise-
naan salaatteihin ja wokkeihin.

'NuMex Suave'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,90 € Til.no 1096

Aikainen Habanero-chili, jonka korkeus n. 100–120 cm.
Hedelmä kirkkaan keltainen, aaltoileva ja ohutseinä-
mäinen. Hedelmän paino keskimäärin 20 g ja läpimitta
noin 6–8 cm. Maku hedelmäinen, kohtuullisen mieto.

'Positano' RS**annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 1158**

Noin 6–8cm pitkät ja noin 2cm leveät, kartiomaiset
hedelmät kasvavat ylöspäin ja muuttuvat kypsyys-
sään vihreistä punaisiksi. Keskivahva tulisuus.

'Sibirisk'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1442

Satoisa lajike, jolla on kompakti kasvutapa, sopii mai-
niosti myös sisällä kasvatettavaksi. Satoontuminen
verrattain nopeaa. Pienet, noin 4–5cm pitkät hedel-
mät muuttuvat kypsyessään vihreistä punaisiksi.
Kiitollinen lajike, joka sopii hyvin myös aloittelijoille.

'Lila Luzi'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,00 € til.no 1157

Koristeellinen, pienihedelmäinen chili, jolla tummat,
miltei purppuraiset lehdet. Hedelmät muuttuvat kyp-
syessään violetista keltaisen ja oranssin kautta punai-
seen. Kompakti ja tuuheakasvustoinen, sopii ruukku-
istutuksiin. Tulinen.

Parsa

(sparris)

Asparagus officinalis

1 g = n. 40 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Etelä- ja Länsi-Eu-
roopan merenrannoilla. Viljelty jo 5 000 vuotta, tuli
Skandinaviaan 1600-luvulla. Voi saavuttaa jopa
150 vuoden iän, keskimääräinen viljelyaika on 10 vuotta.
Korkeus n. 100 cm. Vihreä parsa sisältää runsaasti
A- ja C-vitamiinia.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kasvaa savimaas-
sakin, mutta valkoinen parsa on helpompi korjata
hiekkapitoisesta mullasta. Maahan lisätään kalkkia
ja runsaasti kompostia, pH n. 7,5. Liotetut (1 vrk) sie-
menet kylvetään keväällä penkkiin 4–5 cm:n syvyyteen.
Itämislämpötila 18–20 °C, itämisaika 2–4 vk. Taimet
voi myös esikasvattaa sisällä. Taimivaiheessa riviväli
20 cm, taimiväli 10 cm. Syksyllä lopullinen istutus
vähintään 5 cm:n syvyyteen taimivälin ollessa 30–40
cm. Riviväli 100 cm. Parsalla on vaakasuora juurakko,
joka kasvaa sivuille ja ylöspäin. Käytetään mielellään
katetta, rakkolevä on parasta, mutta esim. olkikatekin
sopii. Penkki lannoitetaan vuosittain sadonkorjuun jäl-
keen esim. ruohosilpulla. Kasvuston pitää antaa vah-
vistua 2–3 vuotta ennen sadonkorjuun aloittamista.
Valkoista parsaa saadaan, kun taimien päälle luodaan
hiekaista tai hiekkamullasta 40–50 sentin harju.

Korjuu: Valkoiset versot korjataan ennen niiden
tuloa maan pinnalle. Vihreän parsan versot leikataan
n. 20 cm:n pituisina katkaisemalla varret hieman maan-
pinnan alapuolelta. Nuoria ja mureita versoja leikataan
lähes päivittäin. Korjuuaika voi kestää juhannukseen.
Kaikkia versoja ei kuitenkaan kannata leikata, jotta
satoa saadaan seuraavanakin kesänä.

Käyttö ja säilytys: Herkullinen keväällä ja alkukesällä
raakana, höyrytettyinä tai uunissa kuorutettuna. Voi-
daan säilöä pakastamalla tai umpioimalla. Lisäksi kas-
vista saadaan kestävää leikkovihreää. Punaisia, myr-
kyllisiä marjoja voidaan käyttää siemenlisäykseen..

'Mary Washington'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 3,00 €**til.no 1279**

Tunnettu lajike 1900-luvun alkupuolelta. Tuottaa aikai-

sin keväällä pitkiä, suoria varsia. Sopii sekä valkoisen että vihreän parsan kasvatukseen. Hyvä talven- ja taudinkestävyys. On kestävä mm. parsaruosteelle.

PAVUT

(bönsläktet)

Phaseolus

Ks. myös muut suvut: härkäpapu, pitkäpapu, soijapapu ja hyasinttipapu

Yv. Etelä-Amerikasta kotoisin olevia tarhapapuja on viljelty ainakin 8 000 vuotta. Suomessa viljely alkoi 1700-luvulla. Pavut ovat lämpimän ilmastoin kasveja. Kasvu häiriintyy jo alle 4 °C:een lämpötilassa. Palkokasvina papu pystyy sitomaan ilmakehän typpeä. Ihanteellinen maa on runsashumuksinen, kevyt ja nopeasti lämpenevä (pH yli 6,5). Haitallisin kasvitauti on pavun laikkutauti, jota sateiset sääät lisäävät. Myös pahka- ja harmaahome saattavat kiusata kasvustoa. Sato on korjattava ennen kuin siemenet kasvavat liian isoiksi. Sisältää runsaasti valkuaisaineita. Sato syödään aina keitettynä, sillä raa'at pavut sisältävät myrkyllisiä glykosideja. 1g = 2–4 siementä (15–20 siementä / m). Pensasmainen kasvutapa. Korkeus 30–60 cm, palot 10–15 cm. Tarhapavun lajikkeet jaetaan keitto-, leikkoja taitepapuihin sekä keltaisiin vahapapuihin.

Viljely: Lämmin kasvupaikka. Ilmava maa, jonka ravinnetila on hyvä ja pH yli 6. Kylvä maan lämmitettyä (yli 10 °C) 3 cm:n syvyyteen. Taimiväli 8–10 cm, riviväli 30 cm. Kylmässä maassa siemenet mädäntyvät. Siemeniä on hyvä liottaa vedessä ennen kylvöä, ei kuitenkaan yli 6 tuntia. Itäminen kestää viidestä päivästä jopa kolmeen viikkoon. Harson käyttö suositeltavaa. Taimet voi myös esikasvattaa ruukuissa. Taimet mullataan niiden ollessa 10 cm:n korkuisia. Kylvöstä korjuuseen kuluu 60–80 vrk lajikkeesta riippuen. Hallanarka.

Korjuu: Palot korjataan, kun ne ovat kookkaita, mutta siemenet vielä pieniä.

Käyttö: Palot sopivat patoihin, muhennoksiin ja salaatteihin. Ei saa nauttia raakana, vaan on aina keitettävä! Keittoaika vaihtelee koon ja lajikkeen mukaan, n. 5–10 minuuttia. Satoa voi hapattaa tai pakastaa ryöpättynä

'Anellino di Trento'

annos n. 30 g / 3,80 €

til.no 1050

Pyöreäpalkoinen taitepapulajike, jolla voimakkaasti mutkalle kiertyvät vihreä-violettikirjavat palot.

'Papu-trio'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 3,80 €

til.no 1046

Värisekoitus kolmesta erivärisestä taitepapulajikkeesta. Sisältää vihreä-, kelta- ja violettipalkoisia lajikkeita.

'Purple Teepee'

annos n. 30 g / 2,70 €

til.no 1273

Voimakaskasvuinen taitepapu. Korkeus n. 50 cm. Tummanvioletit ja pyöreät palot n. 13 cm pitkiä. Palot muuttuvat keitettynä tummanvihreiksi. Maukas ja murea. Tuleentunut siemen beige. Runsassatoinen.

Leikkopapu

Phaseolus vulgaris Leikkopapu-Ryhmä

'Nassau'

annos n. 30 g / 3,20 €

til.no 1144

Keskiaikainen leikkopapu, kasvu-aika n. 55 vrk. Palko litteä, säikeetön, 15–17 cm pitkä, murea ja pehmeä. Tuleentunut siemen valkoinen. Arvostettu lajike, jota pidetään yhtenä herkullisimmista pavuista.

'Roma II'

Annos 30 g / 3,00 €

til.no 1145

Vihreät, litteät, säikeettömät palot, valkoiset pavut. Satoisa leikkopapu, jota on helppo kasvattaa.

'Sanguigno'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 3,00 €

til.no 1090

Reheväkasvuinen, leveä ja litteäpalkoinen leikkopapu. Vaaleanvihreissä paloissa marmorimainen punainen kuvio. Punaiset siemenet muuttuvat keitettäessä vihreiksi.

Taitepapu

Phaseolus vulgaris Taitepapu-Ryhmä

'Bobis Bianco'

annos 30 g / 3,80 €

til.no 1194

Vihreä, säikeetön, pyöreäpalkoinen, pitkän satoajan tarjoava herkullinen taitepapulajike. Valkoiset siemenet.

'Maxi'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 4,40 €

til.no 1042

Pysty kasvutapa. Pyöreiden palkojen pituus n. 18–20 cm. Tuleentunut siemen vaaleanruskea. Erittäin aikainen, runsassatoinen ja hyvänmakuinen taitepapu. Helppo poimia, palot sijaitsevat lehdistön ulkoreunalla.

'Primel'

annos n. 30 g / 3,00 €

til.no 1024

Aikainen, kestävä taitepapulajike. Tummanvihreät, säikeettömät, suorat ja pyöreät palot 18–20 cm pituisia. Siemen tummanruskea. Terve ja helposti kerättävä. Suosittu.

Vahapapu (vaxböna)*Phaseolus vulgaris* Vahapapu-Ryhmä**'Golden Teepee'****annos n. 30 g / 2,70 €** **til.no 1115**

Keskiaikainen ja runsassattainen. Palot keltaisia, pyöreitä, n. 18 cm pitkiä ja herkullisen mureita. Tuleentunut siemen valkoinen. Helposti sulavana voi sopia myös niille, jotka saavat pavuista ruoansulatusvaivoja.

'Neckar Gold'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,70 € **til.no 1178**

Suuria satoja tuottava korkeiden salkopapujen kuningatar. Palot ovat syväkeltaisia, herkullisia ja n. 25 cm pitkiä. Erinomainen maku. Mosaiikkiviruksen kestävä.

Ruusupapu (rosenböna)*Phaseolus coccineus*

10 g = n. 10 siementä.

Yv. Nopeakasvuinen 2-4 m korkea köynnös, josta on kehitetty myös matalia lajikkeita. Kukkii heinä-syyskuussa. Sopii esim. säleikköön, aidanteeseen, seinustalle tai parvekkeelle.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja syvämultaisessa maassa. Esikasvatus toukuussa tai kylvö avomaalle, kun maan lämpötila on yli 12 °C. Siemeniä voi liottaa pari tuntia haaleassa vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 30-50 cm. Ei yhtä kylmänarka kuin pensaspapu.

Käyttö: Palot syödään nuorina ja mureina ja aina kypsennettyinä. Isoksi päässeitä siemeniä voi myös syödä keitettyinä. Koristeellisia ja miedolta maistuvia kukkia voi lisätä salaattiin. Köynnöstävästä lajikkeesta voi kasvattaa majan. Kaunis koristekasvi!

'Hestia'**annos n. 10 siementä / 2,70 €** **til. no 3278**

Matalakasvuinen alle puolimetriseksi jäävä ruusupapu, joka sopii hyvin ruokkuun. Kukat punavalkoisia. Säikeettömät palot herkullisia. Taudinkestävä ja koristeellinen.

'Scarlet Emperor'**annos n. 10 siementä / 3,20 €** **til.no 3286**

Maukas lajike, jolla tulipunaiset, näyttävät kukat. Nopeakasvuinen, erittäin satoisa typensitoja maanparannukseen. Kasvattaa runsaan lehtimassan ja sopii myös lehteväksi näkösuojaksi parvekkeelle tai terasille. Nuoret pavut mureita ja säikeettömiä, voidaan syödä keitettyinä palkoineen, myöhempi sato riivittynä.

Salkopapu (stångböna)*Phaseolus vulgaris* var. *vulgaris*

10 g = 15-30 siementä.

Yv. Köynnöstävä, korkeus 2-3 m. Kasvuaika on pidempi ja lämmöntarve suurempi kuin pensas- ja ruusupavulla. Esikasvatus nopeuttaa satoa, samoin kasvuharson käyttö.

Viljely: Lämmin kasvupaikka tai kasvihuone. Kylvetään, kun maa on lämmennyt. Ihanteellinen itämislämpötila on 20 °C. Siemeniä liotetaan ennen kylvöä parisen tuntia. 4-6 siementä kylvetään esim. seinustalle tai 2-3 metriä korkean salon viereen. Kylvösyvyys vähintään 3 cm. 3 viikon esikasvatus jouduttaa satoa. Vaatii tuennan, ohjataan kasvamaan ylöspäin.

Käyttö: Nuoret palot ovat herkullisimpia, kun taas ylikypsät palot ovat puisevia. Palot käytetään ja pakastetaan ryöpättyinä.

'Blauhilde'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 3,00 € **til.no 1116**

Palot pyöreitä, pituus n. 30 cm. Violetit säikeettömät palot muuttuvat keitetessä tummanvihreiksi. Tuleentunut siemen beige. Erittäin satoisa ja terve kasvusto. Todella suosittu ja herkullinen lajike.

'Borlotto Linqua di Fuoco 2'**annos n. 10 g / 2,70 €** **til.no 1177**

Puolikorkea, tarvitsee tuennan. Kasvuaika noin 90 vrk. Värikkäät palot, kermanvalkoisella pohjalla viinipunaisia täpliä, 13-14 cm pitkiä, kussakin 6-7 kpl saman värityksen omaavaa siementä.

'Cobra'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 3,00 € **til.no 1023**

Keskiaikainen ranskalainen salkopapu. Kylvöstä satoon n. 80 päivää. Tuottaa runsaasti n. 20 cm:n pituisia palkoja. Sopii kasvihuoneisiin tai lämpimälle paikalle avomaalle.

Pesusienikurkku (svampgurka)*Luffa aegyptiaca***annos n. 6 siementä / 3,20 €** **til.no 1010**

Yv. Trooppinen, köynnöstävä kasvi, jota kasvatetaan sekä syötäväksi että pesusieneksi. Korkeus 2-3 m.

Viljely: Voidaan viljellä ainoastaan kasvihuoneessa tai lasitetulla parvekkeella, sillä tarvitsee vähintään +20 asteen lämpötilan kehittyäkseen. Esikasvatus huhtikuun lopulla, kasvuaika 120-140 vrk. Siirretään kasvihuoneeseen, kun yölämpötila on yli 10 °C. Vaatii runsaasti ravinteita ja vettä. Varret tuetaan kasvamaan ylöspäin.

Korjuu: Hedelmät korjataan syötäväiksi n. 10 cm:n mitaisina. Jos halutaan pesusieniä, hedelmät jätetään kasviin kypsymään. Kypsät hedelmät liotetaan vedessä, jolloin kuori ja hedelmäliha erottuvat. Jäljelle jää kuitu-pitoinen ranko, joka kuivataan auringossa.

Pinaatti (spenat)

Spinacia oleracea

1 g = 80–120 siementä / m (n. 300–400 g/aari).

Yv. Suosittu lehtivihannes. Lähtöisin Persiasta. Kiinassa viljelty jo 640 eaa., Eurooppaan tuli 1300-luvulla. Pinaatti oli yksi niistä ruoka-aineista, joita munkit saivat syödä paaston aikana. Suomessa pinaattia on kasvatettu 1600-luvun lopulta lähtien. Sisältää rautaa, vitamiineja ja kivennäisaineita.

Viljely: Voidaan viljellä koko maassa. Multava, hyvin kalkittu maa. Vältetään voimakasta lannoitusta, sillä pinaatti kuuluu nitraattia kerääviin kasveihin. Ensimmäinen kylvä 1–2 cm:n syvyyteen heti, kun maa on sulanut. Taimiväli 10 cm, riviväli 40 cm. Itää 8–15 vrk:ssa. Tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Kylvöstä korjuuseen 35–45 päivää. Lisäkylvä voi tehdä keväällä sekä alku- ja loppukesällä. Keskikesän kylvöt kukkivat herkästi. Myös kuivuus nopeuttaa kukintaa.

Korjuu: Lehtien kerääminen aloitetaan yksitellen alhaalta päin.

Käyttö: Sopii esim. muhennoksiin, keittoihin ja wokeihin. Lehtien tuorekäyttö on lisääntynyt. Talveksi satoa voidaan pakastaa ryöpättynä tai kuivata. Keittäessä liiat nitraatit ja oksaalihapot liukenevat keitinveteen. Riski saada näitä haitallisia aineita ei ole suuri, jos pinaattia ei syö päivittäin.

'Matador'

annos n. 2 g / 2,90 € **til.no 1101**

Satoisa, viljelyvarma lajike ravinteikkaassa maassa. Tunnetaan myös nimellä 'Viking'. Tummanvihreät, sileät lehdet.

'Puma' F1

annos n. 2 g / 3,20 € **til.no 1179**

Suurilehtinen pinaatti. Lehdet napakoita ja paksuhkoja lyhyiden varsien päässä. Maku hieno. Soveltuu hyvin baby leaf -kasvatukseen.

'Thorin'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 3,00 € **til.no 1694**

Tuttu, vanha lajike. Nopeakasvuinen ja satoisa.

Pullokurpitsa (flaskkurbits)

Lagenaria siceraria

'Cobra'

annos n. 6 siementä / 4,40 € **til.no 3005**

Pullokurpitsa eli kalebassi on koristeellinen ja erikoisen mallinen kurkkukasveihin kuuluva köynnöskasvi, tunnetaan myös nimellä 'Col du Cygne'. Vihreä, valko-laikkuinen hedelmä, jonka kapea "kaula" taipuu kuin joutsenen kaula. Hedelmän voi kuivata sellaisenaan koristeeksi tai kovertaa ja kuivata, jolloin sen kuoresta saa valmistettua soitin tai vaikka astian. Koristeellinen erikoisuus! Siemen käsitelty sienitautien torjunta-aineella.

Viljely: Kasvatus kuten muilla kurpitsailla, vaatii esikasvatuksen. Esikasvatus toukokuussa, 1-2 siementä/ruukku, istutus avomaalle/ruukkuun/kasvihuoneeseen ilmojen lämmettyä. Kylmänarka. Kasvattaa noin 2-3 metrin pituiset köynnehtivät versot joita voi tukea ylöspäin. Viljelypaikka aurinkoinen ja lämmin. Soveltuu myös suuressa ruukussa kasvatettavaksi.

Punaparsamaite (sparrisärt)

Lotus tetragonolobus

Perinnelajike

annos n. 2 g / 3,20 € **til.no 1927**

1 g = n. 15 siementä

Yv. Kotoisin Välimeren alueen eteläosista. 1700-luvulla punaparsahernettä kasvatettiin Suomessa jonkin verran herraskartanoissa, mutta se yleistyi vasta 1800-luvulla säätöläisten keskuudessa. Hernekasvi on edelleen melko tuntematon, mutta tutustumisen arvoinen vihannes. Korkeus 40–50 cm, ei tarvitse tukea. Kukut dramaattisen verenpunaisia. Nelisärmäisessä palossa on neljä pitkittäistä siivekettä. Maku muistuttaa parsaa.

Viljely: Lämpimänä kesänä kasvatus onnistuu avomaalla, viileänä kesänä varmemmin kasvihuoneessa. Viihtyy aurinkoisessa, kalkitussa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa ja multavassa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvä avomaalle toukokuussa, kun maa on lämmennyt. Siemenet kylvetään n. 5 cm:n välein 2–3 cm:n syvyyteen. Taimiväliksi jätetään 15–20 cm. Ihanteellinen kasvulämpötila on yli 20°C, joten alkukesällä on hyvä käyttää kasvuharsoa. Nopeakasvuinen, kasvu-aika n. 55 vrk. Kärsii herkästi kuivuudesta.

Korjuu: Palot korjataan 2–3 cm:n pituisina, jolloin ne

ovat mureita ja herkullisia. Vanhetessaan palot puuttuvat. Tuleentuneina niistä voi käyttää siemenet silpoydinherneiden tapaan.

Käyttö: Nuoret palot syödään kokonaisina. Keittoaika suolavedessä 10–15 min. Myös kukat, varret, lehdet ja mukulamaiset varastojuuret ovat syötäviä. Jänisten herkkua!

NIVELRETIKAT (rättiksläktet)

Raphanus

Japaninretikka (daikon)

Raphanus sativus Daikon-Ryhmä

'April Cross' F1

annos n. 2 g / 3,20 € til.no 1118

1 g = 50–80 siementä.

Erittäin tunnettu ja arvostettu lajike. Kasvu-aika n. 60 vrk. Valkoinen, osittain maan pinnalla kasvava juuri on isonakin mehukas ja rapea. Juuren pituus 25–30 (jopa 50) cm, paino 1–2 kiloa. Juuri kasvaa ensin leveyttä ja sitten pituutta.

Viljely: Sopii hyvin harjuviljelyyn. Syvämultainen, ravinteikas, kalkittu maa. Kylvö touko–heinäkuussa ulos. Voidaan kylvää, kun maan lämpötila yli 10 °C. Itää 5–10 vrk:ssa. Harvennus 20 cm:n välein. Heinäkuussa kylvetty valmistuu lokakuussa.

Korjuu ja säilytys: Korjataan parin kuukauden kuluttua kylvöstä. Voidaan säilöä hiekkään kellariin.

Käyttö: Kuorittuna raikkaan ja miedon makuinen. Syödään voileivän päällä, ruoan lisukkeena sekä kypsennettynä wokissa ja keitossa. Myös pippuriset lehdet sopivat ruoanlaittoon.

Retiisi (rädisa)

Raphanus sativus var. *sativus*

1 g = 80–130 siementä

(200–300 g/aari, n. 30 siementä / m).

Yv. Tullut viljelyyn 1500-luvulla pitkänomaisena, valkoisena muotona, jollaista viljeltiin 1600-luvulla Turun Akatemian kasvitieteellisessä puutarhassakin. Makeankirpeä maku johtuu sinappiöljystä.

Viljely: Kuohkea, lannoitettu puutarhamaa. Kylvö avomaalle aikaisin keväällä 0,5–1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 1–2 cm, riviväli 10–30 cm. Itämisaika 8–15 vrk. Kastellaan runsaasti, sillä kuivassa retiisi kitkeröityy ja alkaa helposti kukkia. Kasvaa nopeasti, mutta myös vanhenee nopeasti. Kasvaa parhaiten 12–15 asteessa. Mukulat

venyvät pitkänomaisiksi korkeassa lämpötilassa ja syvään kylvettyinä. Ensimmäinen sato n. 4 vk:n kuluttua. Lisäkylvöjä voi tehdä parin viikon välein. Muiden ristikkukaisten tavoin altis möhjuurelle ja taimipolteelle. Tuhka- tai kalkkipölytys ehkäisee kirppoja samoin kuin ruohokate.

Korjuu ja käyttö: Korjataan nuorena ja käytetään mie-luiten tuoreena, mutta säilyy muutaman viikon viileässä.

'Cherry Belle'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 3,00 € til.no 1182

Arvostettu makea ja mieto kesälajike. Sopii lavaviljelyyn. Kasvu-aika n. 22 vrk. Pyöreä mukula. Kuori kirsikanpunainen, sileä ja ohuehko. Kestää varastointia tulematta kitkeräksi.

'Eiszapfen'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 4 g / 3,00 € til.no 1762

Sopii lavaviljelyyn. Nopeakasvuinen valkoinen lajike. Kauniit, sylinterinmuotoiset ja suippokärkiset juuret. Pituus n. 10–12 cm. Malto mehukas ja rapea. Nuoret lehdet sopivat salaattiin.

'Rudi'

Bioynaaminen siemen

annos n. 4g / 3,00 € til.no 1742

Aikainen, avomaalle kehitetty lajike. Pyöreä ja kirkkaanpunainen. Miedon raikas maku ja satoaika pitkä.

'Saxa 2'

annos n. 4 g / 3,00 € til.no 1016

Hyvin aikainen, kehitetty avomaalla kasvatettavaksi. Pyöreä ja kirkkaanpunainen. Hyvänmakuinen ja murea. Ei vanhene nopeasti, joten satoaika pitkä.

Ruokaretikka (trädgårdsrättika)

Raphanus sativus

'Red Meat'

annos n. 2 g / 3,20 € til.nro 1388

Voimakkaan ruusunpunainen malto ja kirkkaanvihreä-valkoinen kuori. Suurikokoinen mukula on kauniin pyöreä. Aromaattinen katseenvangitsija kesäisiin salaatteihin. Käytetään myös nimeä *watermelon radish*.

Tummaretikka (rättika)

Raphanus sativus var. *niger*

1 g = 90–130 siementä (30–60 g/aari, 5–10 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Hyvin suosittu juures Kes-

ki-Euroopassa. Maistuu retiisin tapaan kirpeältä, mikä johtuu haihtuvista sinappiöljyistä.

Viljely: Vaatii hyvin muokatun ja hiekkapitoisen maan. Kylvö avomaalle 1–2 cm:n syvyyteen. Kesällä syötävät retikat kylvetään mahdollisimman aikaisin keväällä, varastoitavat vasta heinäkuussa. Taimiväli 10–15 cm, riviväli 35–50 cm. Kasteltava runsaasti kuivina jaksoina. Vältettävä liiallista typpilannoitusta nitraatin kertymisen takia. Boorin puutos ilmenee mallon lasitumisena ja kuoren halkeamina. Ristikukkaisten taudit ja tuholaiset voivat vaivata myös retikkaa.

Korjuu: Pyöreähköt juuret korjataan tennispallon kokoisina. Pitkät korjataan, kun kaulan Ø n. 5 cm. Retikka kestää muutaman pakkasasteen. Varastoidaan porkkanan tapaan.

'Runder Schwarzer Winter'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,70 €

til.no 1935

Vanha, pyöreä lajike vuodelta 1783. Kuori musta. Valkea malto maistuu mukavan kirpeältä. Hyvä varastointikestävyyks. Kylvö myöhään kukinnan välttämiseksi.

REVONHÄNNÄT

(amarantsläktet)

Amaranthus

Kirjorevonhäntä

(papegojamarant)

Amaranthus tricolor

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Aasian etelä- ja kaakkoisosista. Käytetään myös "kiinanpinaatti"-nimeä. Kiinaksi kasvi on *hinn choy*, japaniksi *callaloo* tai *hiyu*. Miedonmakuinen lehtivihannes. Maku muistuttaa hieman hernettä. Sisältää runsaasti vitamiineja, erityisesti A-vitamiinia ja mineraaleja ja enemmän kalkkia ja rautaa kuin tavallinen pinaatti. **Viljely:** Tavallinen, tuore multamaa. Esikasvatus huhtitoukokuussa. Taimiväli 30 cm. Itää n. 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Etelässä voi kylvää avomaalle, kun yölämpötila on yli 13 °C. Hallanarka.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Käyttö: Lehdet keitettyinä pinaatin tavoin, raakana salaateissa. Harvennettavat versot voi käyttää parsan tavoin.

'Early Splendor'

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1705

Korkeus n. 50 cm. Tunnetaan myös nimellä Joseph 's Coat. Koristeellinen ja dramaattinen kasvi, jonka ylimmäiset lehdet ovat voimakkaan karmininpunaiset ja alemmat suklaanuskeat.

Punarevonhäntä

(rävsvans)

Amaranthus caudatus

'Viridis'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1191

1 g = n. 1 500 siementä.

Yv. Kasvaa Suomessa 1–1,5 m korkeaksi ja 0,5 m leveäksi. Vaaleanvihreät lehdet ja kellertävä kukinto. Lehdissä on paljon vitamiineja ja mineraaleja. Tuuli- ja itsepölytteinen. Tekee runsaasti siemeniä.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Vaatimaton maan ja lannoituksen suhteen. Liikalannoitusta on vältettävä, jottei lehtiin kerry nitraatteja. Riviväli ainakin 60 cm ja taimiväli n. 25 cm. Taimettuu hyvin lämpimään maahan kylvettyinä.

Korjuu: Lehtiä voi alkaa kerätä jo aikaisessa vaiheessa, ja kasvia on hyvä latvoa haaroittumisen edistämiseksi. Kasvaa myöhäiseen syksyyn. Loppusato kerätään ennen yöpakkasia ja pakastetaan kevyesti ryöpättyinä.

Käyttö: Kreikassa amarantti (punarevonhäntä) on yleinen kasvismuhennoksissa. Suomessa kasvia on käytetty lähinnä koristeeksi, mutta lehdet ovat herkullisia pinaatin tapaan käytettyinä. Lehtiä keitetään pienessä vesimäärässä korkeintaan viisi minuuttia. Keitinveteen ei laiteta suolaa, vaan lehdet maustetaan muutaman minuutin ryöppäyksen jälkeen. Lehtien mausteeksi sopii sitruunamehu, oliiviöljy ja valkosipuli. Suosittelemme! Kokeile wokiin, piiraisiin, munakkaisiin ja muhennoksiin.

Riippaviidakkokurkku

(hängmelotgurka)

Melothria pendula

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,80 €

til.no 1215

Yv. Köynnöstävä luonnonlaji Etelä-Amerikasta. Kasvaa n. 3 m:n korkuiseksi. Pienet kukat kirkaankeltaiset. Tuottaa n. 3 cm pitkiä, pitkulaisia, vihreäraitaisia, makeanhappamia hedelmiä. Malto valkoinen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa mullassa ja auringossa, ei kuitenkaan paahteessa. Esikasvatus toukokuun alussa. Karaistut taimet kasvatetaan kasvihuoneessa tai ruukussa lämpimällä seinustalla tai lasitetulla parvekkeella. Vaatii tuennan, esim. verkon. Hyönteispölytteinen.

Korjuu: Hedelmät korjataan 2–3 cm:n kokoisina.

Käyttö: Pikkupurtavaksi, salaattiin ja pikkelssiin.

Ruokaporkkana (ähta morot)*Daucus carota* subsp. *sativus*

1 g = 600–1 000 siementä (n. 10 000 siementä / a, 60–100 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kehittynyt afganistanilaisesta villistä alalajista. Vanhimmat viljellyt porkkanat olivat ilmeisesti violetteja, joiden ohella alettiin viljellä keltaista muotoa. Vähässä-Aasiassa tiedetään porkkanaa viljellyn 1000-luvulla. Viljellyn porkkanan geneettinen pohja on hyvin kapea; nykyisten oranssien porkkanoiden kantaäiti kehitettiin Hollannissa 1600-luvulla.

Viljely: Viihtyy parhaiten multavassa, kalkkipitoisessa hiekkamaassa. Kaikki maalajit voidaan kuitenkin parantaa porkkanalle sopivaksi. Lannoitetaan hyvin maatuneella luonnonlannalla tai viherlannoitteella. Porkkana on kaliumin suurkuluttaja. Kylvö aikaisin keväällä 1 cm:n syvyyteen. Ihanteellinen itämislämpötila 8–20 °C, itämisaika 15–20 vrk. Taimiväli 3–6 cm, riviväli 35–40 cm. Mullataan juurenniskan vihertymisen estämiseksi. Harso tai suojaverkko pitää loitolla tuholaiset, joista pahimmat ovat porkkanakemppi ja porkkanakärpänen. Myös hiekan ja tuhkan sirottelu voi auttaa. Hiekkamaalla porkkanan voi kylvää syksyllä.

Säilytys: Kellarissa sellaisenaan tai hiekkaan tai lannoittamattomaan turpeeseen peitettynä. Voidaan pakastaa esikeitettynä tai raakana raasteena.

'Amiva'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 € **til.no 1058**

Aikainen syysporkkanalajike. Amsterdam-tyypin porkkana, juuret ovat pitkänomaiset, teräväkärkiset. Mehukas, maukas ja rapea porkkana! Sopii erinomaisesti tuorekäyttöön.

'Berlicum 2'**annos n. 1 g / 3,20 €** **til.no 1053**

Makea, aikainen lajike, jolla voimakkaan oranssit, sileät ja kartiomaiset juuret. Soveltuu hyvin talvivarastointiin.

'Gniff'**annos n. 1 g / 3,80 €** **til.no 1180**

Upea tummanviolettipintainen porkkana Sveitsistä, jonka sisus on vaalea, osin valkoinen. Kartiomainen juuri kasvaa noin 15 cm pitkäksi. Sopii sekä varastointiin, että tuorekäyttöön. Erityisen sopiva pikkelöintiin.

'Jaune du Doubs'

Perinnelajike, luomusiemen

annos 0,5 g / 3,20 € **til.no 1186**

Kauniin keltainen, hieman kartiomainen ja voimakas- kasvuinen. Tämä roteva ranskalainen porkkanalajike omaa hyvän varastointikestävyyden. Hyötyy aikaisesta kylvöstä. Satoisa.

'Lontoon Tori' / 'Chantenay Red Cored 2'

Perinnelajike

annos n. 1,5 g / 2,70 € **til.no 1696**

Alkuperäislajike 1800-luvulta. Helppo viljellä. Kasvu-aika n. 70 vrk. Kartiomainen, puolipitkä ja tukeva punaisenoranssi juuri. Satoisa, maukas ja mehukas. Sopii varastoitavaksi. Ollut myynnissä myös pienenä baby-porkkanana. Suosittu!

'Longue Rouge Sang'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,80 € **til.no 1505**

Vanha, ranskalainen lajike. Suuret, kartiomaiset juuret. Upea tummanpunaisenoranssi väritys juuren pinnassa, sisältä kirkas oranssi.

'Nantaise 2'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 1922**

Aikainen, ranskalainen lajike 1880-luvulta. Kasvaa hyvin savimaassakin. Kasvu-aika ainakin 80 vrk. Mureat ja makeat juuret ovat kauniin sylinterimäisiä.

'Rodelika'**annos n. 3 g / 3,00 €** **til.no 1932**

Viljely onnistuu raskaammillakin mailla. Tasapaksut, pitkät juuret. Voimakas- kasvuinen lajike soveltuu hyvin varastoitavaksi. Maku aromaattinen, voimakas ja makea.

Sekoitus

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 1 g / 3,80 € **til.no 1061**

Upea keltaisen, oranssin, valkoisen ja violetin värisekoitus sisältää neljää eri porkkanalajiketta; 'Riesen von Colmar 2', 'Gniff', 'Kuttiger' ja 'Jaune du Doubs'. Soveltuu sekä tuorekäyttöön että varastointiin. Hyötyy aikaisesta kylvöstä, koska lajikkeet melko myöhäisiä. Ehdoton ruokapöydän hitti!

'Soletta'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,80 € **til.no 1034**

Kartion mallinen porkkana, jolla violetti ulkokuori ja iloisin keltaisia, oransseja ja violetteja sävyjä sisäosissa. Nopeakas- vuinen, kasvu-aika noin 100vrk. Voimakkaan makuinen, makea lajike.

'Vitella'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 1056**

Aikainen syyslajike. Hivenen kartiomainen, satoisa, raikkaan oranssi Nantes-tyypin porkkana. Sileäpintainen. Kestää myös varastointia jonkin verran.

SALAATIT

(sallatsläktet)

Lactuca

Ks. myös kaalikasvien suvun salaattikasvit ja sikurit. Alkaen sivut 17 ja 43. 1 g = n. 700-1 100 siementä.

Yv. Viljelty jo varhain Välimeren maissa. Egyptiläisistä haudoista löytynyt salaatin siemeniä. Suomessa salaattia alettiin kasvattaa 1600-luvun loppupuolella.

Viljely: Menestyy parhaiten kosteutta pidättävillä multavilla hiekkamailla (pH yli 6). Kasvi on fosforin ja kaliumin suurkuluttaja, ei inkkään typen. Kylvö keväällä avomaalle, itämisaika 4-9 vrk, lämpötila 16-22 °C. Yli 25 °C:ssa monet lajikkeet eivät enää idä. Taimiväli 5-30 cm, riviväli 20-30 cm. Voidaan kasvattaa myös astiassa valoisalla ikkunalla tai parvekkeella. Ihanteellinen kasvatuslämpötila on 15-25 °C. Sadon aikais- tamiseksi voidaan aloittaa esikasvatus huhtikuussa. Muista kasveista poiketen salaattit voi huoletta kastella päiväsaikaan. Kylvös on muistettava harventaa, jotta laatu paranee. Kasvin kukkiminen pilaa sadon.

Keräsalaatti

(huvudsallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä (5-10 g/aari)

Yleisin salaattityyppi. Pehmeälehtinen muoto tekee melko löyhän, ohutlehtisen kerän. Rapealehtisen muodon kerä on tiiviimpi ja painavampi, koska lehdet ovat pak- suja ja kovia. Se kestää kuljetusta ja varastointia paljon pehmeälehtistä paremmin. Sisältää vähän tärkkelystä ja sokeria, mutta paljon vitamiineja sekä suolen mikrobeille suotuisia pektiinejä ja hemiselluloosa-aineita.

Viljely: Taimiväli 25 cm. Muistettava harvennus, jotta kasvattaa kerän. Kastelu tärkeää!

Korjuu ja säilytys: Korjataan, kun kerä on riittävän tiivis. Säilyy jääkaapissa muovipussissa muutaman päivän.

Käyttö: Tuoresalaattina.

'Saragossa'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,80 €**til.no 1082**

Kaunis punertavalehtinen kompakiskasvuinen herkullinen lajike. Kerä on avoin ja kaunis.

Rapea keräsalaatti

(isbergssallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 850 siementä

Tunnetaan myös amerikansalaattina, sillä käytetään hampurilaisissa. Kestää hyvin säilytystä

Viljely: Taimiväli 30 x 30 cm. Kasvu aika 6-8 vk. Hitaampi kasvu ja suurempi vaatavuus maalajin suh- teen kuin muilla salaateilla, muttei kuki yhtä herkästi.

'Great Lakes 118'**annos n. 1 g / 2,40 €****til.no 1937**

Suurikokoinen, kiinteäkeräinen lajike, jolla on raikkaan- vihreät, kähärät ja maukkaat lehdet.

'Maravilla de Verano-Canasta'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 1628**

Upeasti värittyvä punavihreälehtinen kookas lajike. Mieto ja maukas, ei kitkeröidy herkästi.

'Saladin'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 4,40 €**til.no 1940**

Tunnettu ja arvostettu lajike. Kehitetty erityisesti avo- maalle. Suurikasvuinen. Kerä kiinteä, kaunis ja rapea. Raikas maku. Terve, helppo viljellä. Ei tarvitse niin paljon ravinteita kuin muut salaattit. Satoaika erityisen pitkä.

Lehtisalaatti

(plocksallat)

Lactuca sativa Crispa-Ryhmä

1 g = n. 850 siementä.

Kasvattaa kerän asemasta ruusukkeeseen. Nopeakas- vuisempi kuin keräsalaatti. Kasvu aika 4-5 vk. Lehdet pehmeitä ja maultaan mietoja.

Viljely: Kylvö avomaalle toukokuusta lähtien muuta- man viikon välein. Taimiväli 5-10 cm, riviväli 20-30 cm.

Korjuu: Lehtiä kerätään pitkin kesää ja syödään tuo- reena. Sato nahistuu helposti.

'Bijella'

Biodynaaminen siemen

annos 0,5 g / 3,80 €**til.no 1033**

Keskikokoinen, erittäin kompakti tammenlehtisalaatti, jolla vihreät lehdet ja punertavanruskeaan sävyttävät lehtien kärjet. Aromaattinen, hivenen makea maku.

'Black Seeded Simpson'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 1287**

Amerikkalainen lajike, viljelty jo vuodesta 1875. Aikaisin lehtisalaatti, kasvu aika n. 42 vrk. Kellertävän vihreät

kiharaiset lehdet hyvin mehukkaat. Voidaan viljellä aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn. Kestää kuivaa ja kuumaa säätä. Ei kuki helposti.

'Lollo Red'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 4,40 € **til.no 1032**

Kuuluisa italialainen lajike. Tiivis kasvutapa. Kasvuaika n. 48 vrk. Koristeelliset, viininpunaiset lehdet voimakkaasti kähäräiset. Maku herkullinen. Pitkä sadonkorjuu-aika. Koristeellinen, kukkapenkin reunuskasviksi.

'Red Salad Bowl'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 4,40 € **til.no 1701**

Näyttävä, voimakaskasvuinen tammenlehväsalaatti, jolla ohuet ja maukkaat punavihreän kirjavat, aaltoilevat lehdet. Kasvuaika noin 45-50 vrk. Pitkä korjuu-aika, ei kuki helposti. Satoisa ja viljelyvarma.

Salaattisekoitus

'Mixture Mesclun'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 € **til.no 1048**

Hieno sekoitus erivärisiä ja -muotoisia salaatteja. Mm. tammenlehväsalaattia punaisena ja vihreänä, endiiviä, rucolaa ja bataviansalaattia.

Sidesalaatti

(bindsallat)

Lactiva sativa Romana-Ryhmä

1 g = n. 850 siementä.

Tunnetaan myös rooman- ja cos-salaattina. Erittäin suosittu Välimeren maissa ja Englannissa. Suomessakin yleistynyt. Lehdet kapeita ja pitkiä. Aikaisemmin lehdet sidottiin langalla yhteen, jolloin sisälehdet jäivät vaaleiksi ja rapeiksi. Nykyiset lajikkeet muodostavat luonnostaan löyhän, pystylehtisen kerän.

Viljely: Pitää multavasta, hyvin kalkitusta maasta. Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö toukokuussa ilmojen lämmenty. Tasainen vedensaanti takaa laadukkaan sadon. Liikalannoitusta varottava. Uusintakylvöjä kannattaa tehdä 2-3 viikon välein.

Korjuu: Korjataan, kun kerä on kiinteytynyt. Kasvista voi kerätä myös yksittäisiä lehtiä.

Käyttö: Lehdet voidaan käyttää sekä tuoreena että kypsennettynä. Säilyvät pitkään nahistumatta.

'Little Gem'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1289

Kuuluisa ranskalainen lajike 1870-luvulta. Yksi maailman arvostetuimmista salaattilajikkeista. Kasvuaika n. 55 vrk. Melko pienikokoinen, korkeus n. 15 cm. Uloimmat lehdet voimakkaan vihreät ja hiukan laineikkaat. Sisus kellertävä ja rapea. Caesarsalaatin aines!

'Red Romaine Cos'

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1070

Korkea, napakkalehtinen lajike, jolla näyttävä tummanpurppura hivenen kiharainen lehdistö, lehtien tyvet vihreät. Sietää hyvin käsittelyä ja pitää rakenteensa salaateissa. Lehdet miedot ja mehukkaat. Ehdoton suosikki salaatteihin!

'Valmaine'

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1183

Pystykasvuinen, tummanvihreä lajike, jolla on rapeat lehdet. Aikaisen kylvön lisäksi kannattaa tehdä keskikesällä uusintakylvö, joka tuottaa satoa syksyllä. Taimiväli 30 cm. Helppohoitoinen.

Salaattifenkoli

(sötfänkål)

Foeniculum vulgare Azoricum-Ryhmä

Värikasvi

1 g = n. 200 siementä (n. 15 g / a).

Kv. Kasvuoloista riippuen kasvi on joko kaksi- tai yksi-vuotinen. Kasvatettu yli 4 000 vuotta. Lehtiruodit ovat alhaalta turvonneet, mehukkaat lehtikannat muodostavat kimpun, jota kutsutaan usein mukulaksi. Koko kasvi tuoksuu ja maistuu anikselta.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Vaatii kuohkean, syvään muokatun ravinteikkaan mullan, pH 5,0-6,8. Esikasvatus (3-5 vk) huhtikuussa sisällä tai lavassa tai suorakylvö ulos kesäkuussa. Itää +10-30 asteessa. Ihan-teellinen itämislämpötila on yli 20 °C. Karaistut taimet, joissa on 3-4 kasvulehteä, istutetaan ulos 20 x 35 cm:n välein. Ei saa istuttaa liian syvään. Kasvaa nopeasti, kun lämpötila on 15-18 °C. Lehtiruodit eivät paisu, kun lämpötila on yli 25 °C tai alle 7 °C. Kärsii herkästi vedenpuutteesta. Alkukesällä kateharso on hyväksi. Hallanarka.

Korjuu: Sato kannattaa korjata heti, kun kukkavana alkaa kasvaa, sillä muuttuu pian puumaiseksi.

Käyttö: Tyvi sopii keitetynä tai raakana salaatteihin ja paistoksiin. Siemenet ovat hyvää leivän maustetta. Tillimäiset lehdet sopivat mausteeksi erityisesti kala-ruokiin, kastikkeisiin ja salaatteihin. Kukkimaan päässeen kasvin keltaiset kukat ovat maukkaita ja koristeellisia.

'Bianco Perfezione'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 1777**

Luotettava, hyvän mukulanmuodostuksen omaava lajike, jolla keskikokoinen, herkullinen ja aromikas mukula. Lehtiruoti valkoinen ja pyöreä.

Salaattikleitonia

(vinterportlak)

*Claytonia perfoliata***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 1315**

1 g = 1 600–2 200 siementä.

Yv. Matala ja valkokukkainen. Pehmeälehtinen yrtti- ja salaattikasvi. Maku mieto ja raikas, muistuttaa hieman suolaheinää. Kestävä.

Viljely: Aurinkoinen ja karuhko kasvupaikka. Kylvö avomaalle lähelle pintaa joko varhain keväällä tai elokuun alkupuolella. Itää alle 12 °C:ssa 7–10 vrk:ssa.

Korjuu: Myöhäiseen syksyyn ja talveen, jolloin muiden salaattikasvien sato on jo loppunut. Leikkaamisen jälkeen versoo uudestaan.

Käyttö: Tuoreita lehtiä käytetään keitoissa ja pinaattin tapaan. Sopii mausteeksi salaatteihin ja voileivän päälle.

Salaattivuonankaali

(vintersallat)

Valerianella locusta var. *oleracea*

1 g = 700–1 000 siementä (n. 150 g/aari).

Yv. Luonnonvaraista vuonankaalia lienee käytetty ravintona jo 3 000 vuotta sitten. Sitä alettiin viljellä vasta 1900-luvulla Ranskassa ja sitten muissa Keski-Euroopan maissa, missä kasvista onkin tullut erittäin suosittu. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Hieno maku!

Viljely: Viihtyy multavassa ja kalkkipitoisessa maassa. Ei vaadi runsasta lannoitusta. Kylvetään aikaisin keväällä tai vasta heinä-elokuun vaihteessa. Siemenet peitetään kevyesti. Itämisaika 10–14 vrk. Tuoreen siemenen itävyysprosentti n. 30, vuoden vanhan 80–90. Riviväli 15–20 cm, taimiväli 3–5 cm. Menestyy viileässä, kasvaa hyvin jo 4–8 asteessa. Vedenpuute nopeuttaa kukintaa. Siemenen itävyys säilyy 3–5 vuotta.

Korjuu: Ruusukkeet leikataan maanrajasta. Kylmänkestävän lajin satoa voidaan kerätä lumen altakin. Voi kestää pakkasta jopa -15 °C.

Käyttö: Salaatteihin.

'Elan'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,00 €**til.no 1371**

Yleisimmän viljelty lajike. Pähkinäinen, minttuun vivahtava

maku. Satoa voi kerätä poiden myös yksittäisiä lehtiä sieltä täältä vähitellen pitkin kesää. Härmänkestävä.

'Verte De Cambrai'**annos n. 1 g / 3,00 €****til.no 1370**

Hyvin nopeakasvuinen ja kylmänkestävä. Lusikkamaiset lehdet ovat herkullisen tummanvihreät. Maku mieto, muistuttaa hieman minttua. Runsassatoinen. Vastustuskykyinen härmää vastaan.

MURO- JA RIKKASAVIKAT

(bärmällesläket och mällor)

Blitum och *Chenopodium***Hyvänheikinsavikka**

(lungrot)

Blitum bonus-henricus

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 1276**

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Käytetään myös Lincolnshiren pinaatti -nimeä. Englannissa suosittu. Voi tavata vanhojen pihojen ja puutarhojen typpipitoisilla mailla sekä talojen raunioilla ja kirkkomaille. Ennen viljelty lääke- ja pinaatti-kasvina. Suomessa harvinainen. Kasvaa jopa 70 cm korkeaksi. Lehdet kolmiomaisia ja tahmeita. Tähkämäisten kukintojen kukat avautuvat kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kalkitussa maassa aurinkoisessa paikassa. Keväällä, maan lämmitettyä, siemenet kylvetään suoraan kasvupaikalleen 1 cm:n syvyyteen. Taimia on hyvä latvoa, jotta ne haarautuvat ja kukinta myöhästyy.

Korjuu: Lehtiä kerätään heti niiden tultua täysikokoisiksi.

Käyttö: Mehukkaita lehtiä käytetään salaateissa, keitoissa ja muhennoksissa.

Säilytys: Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

Kvinoa

(mjölmålla)

Chenopodium quinoa

Luomusiemen

annos 1 g / 2,70 €**til.no 1190**

Yv. Savikoiden sukuun kuuluva kasvi on kotoisin Etelä-Amerikasta ja Andeilta. Inkojen tärkein viljelykasvi. Kaksineuvoinen, itsepölytteinen. Siemenet sopivat keliakikoille, ja niissä on paljon aminohappoja.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa (pH yli 6). Kestää hyvin kuivuutta ja kovia tuulia. Suomessa ei vielä paljoa viljelykokemuksia. Kylvö toukokuussa avomaalle. Riviväli 25 cm, taimiväli 10 cm. Varottava, ettei kitke taimia rikkaruohoina.

Korjuu: Lehtiä korjataan pinaatin tapaan. Siemenet ehtivät tuleentua harvoin, sato korjataan juuri ennen niiden karisemista. Tällöin varret leikataan ja kuivataan siemenineen.

Käyttö: Lehdet käytetään pinaatin tapaan, siemenet riisin tapaan. Siemenissä on saponiinia, minkä vuoksi ne on pestävä ja liotettava ennen käyttöä. Siemeniä käytetään salaateissa ja ruoissa, mihin riisikin sopisi. Lehtiä voi käyttää kohtuudella raakana ja kevyesti kiehautettuina pinaatin tapaan. Lehdissä on oksaalihappoa.

Marjasavikka (bärmällä)

Blitum virgatum

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1065

1 g = n. 1 250 siementä.

Yv., joskus kaksivuotinen. Vanha viljelykasvi, joka kuuluu savikoiden sukuun. Korkeus 35–80 cm. Lehtihangoissa kasvavat hedelmäsykeröt mansikanpunaisia.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja aurinkoisessa kasvupaikassa. Avomaakylvö varhain keväällä sentin syvyyteen. Taimi- ja riviväliksi jätetään 25–30 cm. Helppo kasvattaa. Satoa voidaan korjata 10–12 vk:n kuluttua kylvöstä.

Käyttö: Lehtiä käytetään mieluiten ennen kukintaa pinaatin tavoin. Hedelmäsykeröt ovat koristeellisia, mutta lähes mauttomia. Kasvia käytetään myös koristekasvina ja leikkokukkana.

SELLERIT (sellerisläktet)

Apium

Ks. myös yrttiselleri (yrttiryhmassä) s. 70.

Mukulaselleri (rotselleri)

Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä (1–2 g/aari).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Vanha höytykasvi, jota käytettiin lääke- ja maustekasvina jo antiikin aikana. Suomessa viljelty 1800-luvulla herraskartanoissa. Villiä kantamuotoa tavataan Euraasian kosteikoissa ja ranta-alueilla Kaukasukselta Etelä-Ruotsin rannikolle. Sarjakukkainen.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan ja hyvin lannoitetun maan (pH yli 6). Pitkä kasvuaika, kylvöstä korjuuseen 5–7 kk. Esikasvatus aloitetaan helmi-maaliskuussa; kestää 8–10 vk. Itää valossa 18–25 vrk:ssa. Kasvatettava vähintään 18 asteessa, jotta vältetään aikaiselta kukinnalta. Karaistut taimet istutetaan ulos, kun maan lämpötila yli 13 °C. Taimen kasvupisteen on jäätävä näkyviin. Liian

matalaan istutettaessa sivujuurien kasvu voimistuu, syvään istutus saa mukulat venymään pitkiksi. Taimiväli 25–40 cm, riviväli 50–60 cm. Lisälannoitusta annetaan heinä-elokuussa. Boorin puutoksessa mukulaan ilmaantuu ruskeita laikkuja, nuoret lehdet kellastuvat ja lehdykän laitaan ilmestyy ruskeita laikkuja.

Korjuu ja säilytys: Korjataan myöhään syksyllä, kestää muutamia pakkasasteita. Kovalta pakkaselta suojataan harsolla. Varastoidaan viileässä paikassa kosteassa hiekassa tai turpeessa. Voidaan pakastaa ryöpättyinä tai kuivata.

Käyttö: Sopii mm. keittoihin, patoihin ja tuoreraasteisiin. Sisimmäisiä lehtiä voi käyttää mausteena.

'Giant Prague'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 1307

Vanha lajike vuodelta 1871. Muodostaa kookkaan ja maukkaan valkeamaltoisen mukulan.

'Monarch'

annos n. 0,1 g / 2,90 €

til.no 1364

Suurikokoinen ja painava lajike, jonka mukula on valkomaltainen, pähkinäisen ja miedon makuinen. Erinomainen varastointikestävyys.

Ruotiselleri (blekselleri)

Apium graveolens Dulce-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Nimitettiin ennen lehti- tai varsiselleriksi. Leveäruotista vihreää selleriä on viljelty 1400-luvulta lähtien ja valkoruotista, nykyisin tunnettua ruotiselleriä, 1800-luvulta lähtien. Korkeus 40–60 cm.

Viljely: Kasvualustan oltava ilmava, kostea ja runsasravinteinen. Herkkä kalsiumin, magnesiumin ja boorin puutteelle. Pitkä kasvuaika kuten juurisellerillä, esikasvatus helmi-maaliskuussa. Siementä ei peitetä, koska itää valossa! Siemenissä on itämistä estäviä aineita, jotka aktivoituvat, jos siemenet pääsevät kostumaan ennen kylvöä. Itää parhaiten 20 asteessa. Yli 25 °C:ssa taimettuminen voi epäonnistua. Hyviä kasvutuloksia on saatu vaihtelevissa lämpötiloissa (päivälämpötila 22–25 °C, yölämpötila 12–15 °C). Karaistut, 4-lehtiset taimet istutetaan ulos toukokuun loppupuolella tai kesäkuun alussa. Taimiväli 25–35 cm, riviväli 50–60 cm. Kuivuus ja kuumuus lisäävät lehtien reunapoltetta.

Korjuu ja säilytys: Voidaan korjata elokuun alusta pakasiin. Uloimmat sitkeäruotiset lehdet poistetaan. Säily jääkaapissa pari viikkoa. Lehtiruoteja voi pakastaa ryöpättyinä. Lehtiä voi kuivata tai pakastaa yrttimausteeksi.

Käyttö: Voidaan syödä raakana salaateissa tai tuorejuuston kera, kypsennettynä keitoissa ja padoissa. Lehdet sopivat hyvin yrttimausteeksi. Laihuttajan toiveruokaa.

'Tall Utah'

annos n. 0,2 g / 3,20 €

til.no 1188

Voimakaskasvuinen ja taudinkestävä lajike. Tuottaa tummanvihreitä, paksuja, rapeita, meheviä ja aromaattisia varsia ilman kitkeryyttä tai tikkuisuutta. Hyvä yrttisuolaan.

SIKURIT

(cicoriasläkät)

Cichorium

Siloendiivi

(escarolesallat)

Cichorium endivia Escarole-Ryhmä

1 g = 800-900 siementä.

Egyptiläiset tunsivat endiivin jo yli 2 000 vuotta sitten. Endiivien lehdet ovat joko kähäriä (kähäräendiivi, frisée) tai sileitä (siloendiivi, escarolsalaatti). Maultaan hieman kitkerinä ne sopivat salaattisekoituksiin.

Viljely: Viihtyy tavallisessa, ravinnetilaltaan hyvässä maassa (pH yli 6). On herkkä liialliselle kuivuudelle, märkyydelle ja magnesiumin puutteelle, joka ilmenee vanhojen lehtien laitojen kellastumisena. 4 viikon esikasvatus aikaisen sadon saamiseksi tai kylvö kasvupaikalleen maan lämmentyvä. Itää 20-22 °C:ssa 8-10 vrk:ssa. Yölämpötila ei saisi olla alle 16 °C. Kannattaa käyttää kasvuharsoa ja huolehtia kastelusta. Karvaan maun vähentämiseksi lehtiä voi valkaista pari viikkoa ennen sadonkorjuuta pitämällä niitä pimennossa esim. ruukun alla.

'Diva'

 Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1274

Aikainen, satoisa ja pystykasvuinen siloendiivi. Muodostaa suuria, erittäin tiheitä ja tiiviitä päitä, ja valkaisee näin itse itsensä. Hyvämakuiset, rapeat lehdet.

Juurisikuri

(rotcikoria)

Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä

Perinnejalike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 €

til.no 1294

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Vanha viljelykasvi, jota on käytetty kahvin korvikkeena. Kasvaa Etelä-Suomessa viljelykarkulaisena. Korkeus 1-2,5 m. Kukut taivaansiniset, Ø 5 cm. Kukki heinäkuusta myöhäiseen syksyyn. Sopii kukkapenkkiin. Lehdet sisältävät C- ja K-vitamiinia sekä inuliinia.

Viljely: Runsasravinteisessa ja multavassa maassa kasvaa korkeaksi. Kylvö avomaalle varhain toukokuussa tai syyskylvö. Kylmäkäsiteltävä ennen kylvöä. Harvennetaan 20 cm:n välein. Jos halutaan juurisatoa, taimiväli 10 cm.

Korjuu: Juuret korjataan syksyllä ennen pakkasia. Ne raaputetaan, pestään huolellisesti, leikataan pieniksi paloiksi ja kuivataan. Säilytys kuivassa paikassa kangas- tai paperipussissa.

Käyttö: Kuivattuja ja paahdettuja juuria käytetään kahvin korvikkeena. Kukkia ja lehtiä voidaan lisätä tuoreena salaattiin.

Salaattisikuri

(sallatscikoria)

Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä

1 g = n. 500 siementä (10-20 g/aari).

Suosittu varsinkin Italiassa ja Ranskassa. Lehtiä käytetään salaatin tapaan. Sisältää runsaasti kalsiumia ja rautaa sekä antioksidantteja.

'Di Bruxelles'

Perinnejalike

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1296

Erittäin tunnettu ja arvostettu belgialainen salaattisikuri talvihyötöön. Viljelty jo vuodesta 1879-lähtien.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja kuohkeassa maassa (pH yli 6,5). Kylvetään maan lämmentyvä. Harvennetaan 15 cm:n välein.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää salaattissa tai vaikka cocktailpalojen pohjana. Maku muistuttaa voikukkaa. Juuret nostetaan syyskuussa kellariin ja hyödetään talvella salaatiksi. Paahdettuja juuria voi käyttää myös kahvin korvikkeena.

'Red Verona Early'

Perinnejalike

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1185

Voimakkaan punalehtinen, ovaalikeräinen lajike, jolla valkeat ja mehukkaan rapsakat ruodit.

'Rossa Italia'

Uutuus, biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 1232

Korkeus n. 40 cm. Näyttävä sikurisalaatti, jossa on tummanpunaiset lehtiruodit ja vihreät ja sahalaitaiset lehdet muistuttavat voikukan lehtiä. Lehtiruotien värit voimistuvat syksyllä. Sadoksi voi korjata joko yksittäisiä lehtiä tai kokonaisen ruusukkeen. Miellyttävän kitkerä maku. Nuoret lehdet ruoteineen voi käyttää sellaisenaan salaatteihin. Lehtiruodit voi myös valmistaa Puntarelle-sikurin tapaan. Poista lehtiosat,

leikkaa lehtiruodit pituussuunnassa, laita jääveteen, jolloin ne käpristyvät ja rapsakoituvat. Mausta ja nauti!

LAUKAT (löksläkter)

Allium

1 g = n. 200–300 siementä.

Kv/mv. Osaa viljellään yksivuotisena. Sipuleita on käytetty jo tuhansia vuosia. Kaikki sipulit sisältävät antiseptisiä aineita ja runsaasti B- ja C-vitamiinia.

Jättisipuli (jättelök)

Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä

Kasvattaminen saanut alkunsa Isossa-Britanniassa. Kookas, mieto ja mehukas sipuli.

Viljely: Kasvuaika pitkä, vähintään 7–8 kk. Kasvatukseen sopii lämmin, multava, kalkittu ja ravinteikas kasvupaikka (pH yli 6,5). Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Voidaan kylvää myöhemminkin, mutta se pienentää sipulien kokoa. Itämislämpötila 20–25 °C. Kun sipulit ovat taimettuneet, alle 20 asteen lämpötila on ihan-teellinen. Ulkoilmaan totutetut taimet istutetaan ulos ilmojen lämmentyä. Taimiväli 20–25 cm. Jos taimet ovat kasvaneet liian pitkiksi, lehtiä voi typistää. Syvään istutus saa sipulin venymään pitkänomaiseksi.

Korjuu: Korjataan kesän lopussa vihreänä ja kuorettona. Sato säilyy 0–+1 °C:ssa n. 3 kuukautta.

Käyttö: Sekä lämpimien ruokien valmistuksessa että tuoreena salaateissa. Herkullinen!

'Ailsa Craig'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 1942

Englantilainen lajike. Viljelty vuodesta 1899. Kuori keltainen, maku mieto ja makea. Kasvuaika n. 115 vrk. Ei vaadi niin lämmintä kasvukautta kuin muut jättisipulit. Sipuli voi painaa 800–1 500 g.

Karhunlaukka (ramslök)

Allium ursinum

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 5,30 € til.no 2218

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Korkeus 15–40 cm. Lehdet muistuttavat kielon lehtiä. Kukkii touko-kesäkuussa valkoisin, miedosti tuoksuvin kukin. Kaikki osat maistuvat ja tuoksuvat miedolta valkosipulilta. Liitetään ns. luostarikasveihin. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai varjossa, kos-

teahkossa ja kalkkipitoisessa maassa. Siemenet vaativat kylmäkäsitellyn. Kylvetään joko syksyllä tai varhain keväällä. Voidaan myös esikasvattaa. Kylvös peitetään ohuelti mullalla. Viihtyessään leviää nopeasti. Pensaiden alustat ovat mainioita kasvupaikkoja. Voidaan lisätä myös sipuleista.

Käyttö: Käytetään lehdet, kukat ja sipulit sekä vihreät siemenet. Nuoria lehtiä käytetään tuoreena tai pakastettuna.

Kiinansipuli (kinesisk gräslök)

Allium tuberosum

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2298

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Aasian koillisosista. Viljelty Kiinassa jo yli 2 000 vuotta. Euroopassa tunnettiin aikaisemmin koristekasvina. Kasvaa mätästäen ruohosipulin tapaan. Hidaskasvuinen. Lehdet pitkät, kapeat ja litteät. Valkoiset kukkavanat kasvavat 40–50 cm:n mittaisiksi. Kaikki osat maistuvat valkosipulille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus maalishuhtikuussa ruukussa. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää 2–3 viikossa, kun yölämpötila on yli 13 °C. Myös syyskylvö mahdollinen.

Korjuu: Keväästä syksyyn.

Käyttö: Ruohosipulin tapaan. Lehtiä ja nuppaisia kukkia käytetään esim. salaatteihin, keittoihin ja kastikkeisiin. Avautuneet kukat koristeellisia. Voidaan pakastaa.

Pillisipuli (piplök)

Allium fistulosum

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Altain tienoilta, josta tuotiin keskiajalla Eurooppaan. Pohjolassa ollut yleinen 1700- ja 1800-luvun säätyläisten keittiöpuutarhoissa. Ruotsissa kasvatettu turvekatoilla. Kasvaa tupasmaisesti. Aikainen ja talvenkestävä. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Kevyesti lannoitettu maa. Kylvö maalishuhtikuussa ruukkuun tai avomaalle, kun maan lämpötila 18–20 °C. Kylvösyvyys 1 cm. Itää parissa viikossa. Lopullinen taimiväli 25 cm. Kastelu vain pitkinä poutakausina. Uudelleenistutus ja jako keväällä joka 3. tai 4. vuosi.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä miltei ympäri vuoden, kunhan ei korjata koko kasvustoa. Kasviin jätetään 4 cm:n tyngät.

Käyttö: Varsia, sipuleita ja kukkia käytetään muiden sipulien tapaan. Herkullista salaateissa! Voi pakastaa.

'Tschikura'**annos n. 0,5 g / 2,90 €****til.no 1123**

Voimakas, pystykasvuinen pillisipulilajike, jolla on raikkaan vihreät, paksut lehdet. Kylmänkestävä.

Purjo

(purjolök)

Allium ampeloprasum var. porrum

1 g = 300-400 siementä.

Kv. tai mv. Suomessa viljellään yksivuotisena. Kotoisin Lähi-idästä ja Välimeren maista. Viljeltiin jo muinaisessa Egyptissä, Kreikassa ja Roomassa. 1600-luvun loppupuolella purjoa alettiin viljellä myös Suomessa. Jalostettu villipurjosta, jota kasvaa Välimeren alueelta aina Gotlantiin saakka. Sisältää paljon C-vitamiinia.

Viljely: Kylvetään maaliskuussa ruokkuun. Itää 20 °C:ssa 5-10 vrk:ssa. Kasvatuslämpötila 10-15 °C. Karaistut taimet istutetaan kesäkuun alussa ulos hieman entistä syvempään. Hyvin lannoitettu, kalkittuja muokattu maa. Lannoitus useassa erässä. Riviväli n. 50 cm, taimiväli 15-20 cm. Jos kasvattaa minikokoisia purjoja, taimet istutetaan tiheään. Taimet mullataan myöhemmin, jotta saadaan pitkä valkea varsi. Taimen ympärille voi laittaa myös paperihylsyn.

Korjuu: Voimakas juuristo. Korjataan lapion avulla.

Säilytys: Talveksi pakastetaan tai viedään hyvään kyläriiniin. Kestää jäätyämisen; voidaan istuttaa laatikoihin, jättää ulos talveksi ja ottaa sulamaan erä kerrallaan.

Käyttö: Mieto ja monikäyttöinen. Murskattuja lehtiä voi käyttää lievittämään hyönteisten pistoja.

'Hannibal'

Luomusiemen, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 1219**

Saksalainen syyspurjo. Kasvu-aika n. 90 vrk. Voimakas-kasvuinen, valkoinen osa 20-22 cm, ei paksuunnu tyvestä. Korkea kuiva-ainepitoisuus parantaa kylmänkestävyyttä ja säilyvyyttä. Helppo puhdistaa mullasta. Sato on sekä tasa- että korkealaatuista. Terve ja satovarma lajike!

Ruoholaukka

(gräslök)

Allium schoenoprasum

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Kiinassa tunnettu ainakin 4 000 vuotta. Euroopassa viljelty 1500-luvulta lähtien. Kukat aromikkaita, lehdet sisältävät rautaa sekä A- ja C-vitamiinia. Melko hyvä mesikasvi monille päiväperhosille. Laukkayökkösen ainoa tunnettu ravintokasvi!

Viljely: Kylvö keväällä maahan. Puolivarjoinen paikka. Itää 10-14 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 4 °C. Kylvöstä sadonkorjuuseen kuluu 80-100 vrk. Jaetaan 3-4 vuoden välein.

Korjuu: Mätäs leikataan pari kertaa kesässä, jätetään 4 cm:n tyngät. Kukkia kerätään salaatteihin.

Käyttö: Lehdet mausteeksi tuoreena tai pakastettuna. Pienet kukat sopivat ruokien mausteeksi ja koristeeksi, kukinnot kuivakukaksi.

'Schmitt'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,00 €**til.no 2297**

Tanakka ja tiivis kasvutapa. Sopii hyvin ruokku- ja parvekeviljelyyn.

Vihersipuli

(salladslök)

Allium cepa Vihersipuli-Ryhmä

1 g = 300-500 siementä.

Nimitystä käytetään sipuleista, jotka korjataan nuorina. Pillisipulit sopivat myös erinomaisesti 'vihersipuleiksi'.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää parissa viikossa. Koska tavoitteena on runsas naattisato, tyypeä voi antaa enemmän kuin tavalliselle sipulille. Multaaminen pidentää valkoista vartta.

Korjuu: Satoa voi alkaa korjata n. 6-8 viikkoa kylvöstä.

Käyttö: Salaatteihin, wokiin yms. Herkullinen!

'Red Savonese'**annos 0,5 g / 3,80 €****til.no 1110**

Keskiaikainen lajike, jolla litteänpyöreät, suuret, pinkit sipulit. Tuorekäyttöön.

'White Utah Jumbo'**annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 1017**

Keskimyöhäinen lajike, jolla pyöreä, mehukas ja makea valkoinen sipuli. Soveltuu parhaiten tuorekäyttöön. Varastointikestävyys keskitasoa. Mieto ja aromikas, sopii hyvin salaatteihin raakana!

Soijapapu

(sojaböna)

Glycine max

Yv. Yksi vanhimmista viljelykasveista. Kauniin vaaleanvihreä papu sisältää erittäin runsaasti proteiineja. Vaatii aurinkoisen ja lämpimän paikan. Ehtii tuottaa satoa lämpimänä kesänä. Kokeilijoille.

'Chiba Green'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 4,40 €**til.no 1879**

Aikainen lajike on iso parannus vanhoihin lajikkeisiin.

Viljely: Maa vettä läpäisevä, multava ja kompostilla parannettu. Esikasvatus poteissa varmistaa sadon

damask

viileänä kesänä. Suorakylvö maan lämmentyä touku-kuun lopulla tai kesäkuussa. Maan lämpötilan tulee olla 12–14 astetta. Kylvösyvyys 2–4 cm, taimiväli 15 cm, riviväli 50 cm. Penkki kannattaa peittää harsolla.

Korjuu ja säilytys: Korjataan vähitellen elo-syyskuussa, kun siemenet ovat pullistuneet. Paras säilöntätapa on pakastaminen ryöpättynä. Siemeniä voi myös kuivata.

Käyttö: Nuoret palot voi käyttää kokonaisina. Palot tai siemenet keitetään tuoreeltaan suolavedessä n. 10 min.

Soodajääpäivikki (isört)

Mesembryanthemum crystallinum

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1214

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Afrikan eteläosista. Kasvaa matalana ja haaroittuu runsaasti. Vaaleanvihreät, mehevät lehdet suotuisissa olosuhteissa 8–12 cm:n pituisia. Lehdissä ja varsissa on kimmeltäviä suolakiteitä. Melko harvinainen salaattikasvi.

Viljely: Kasvualustan tulee olla ravinteikasta. Taimikasvatus huhtikuun loppupuolella. Vaatii paljon lämpöä ja valoa. Soveltuu myös kasvihuoneeseen, ruukkuviljelyyn lasitetulle parvekkeelle tai lämpimälle seinustalle. Taimiväli rivissä 15–25 cm. Jos kasvin saa säilymään talven yli viileässä, se kukkii toisena vuonna valkoisin kukin.

Korjuu: Sadoksi korjataan lehtiä tai 6–10 cm:n mittaisia verson latvoja. Ensimmäinen sato saadaan n. 2 kk:n kuluttua istutuksesta. Kasvattaa jatkuvasti uusia lehtiä.

Käyttö: Tuoreena salaattiin ja koristeeksi. Maku on aika mieto, hitusen sitruunaan vivahtava ja jonkin verran suolainen. Lehden rakenne on rapean mehukas.

Tarhamaltsa (trädgårdsmålla)

Atriplex hortensis

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Kutsutaan myös tarhasavikaksi. Euroopan vanhimpia keittiökasveja. Kreikkalaiset viljelivät sitä parisataa vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Pohjoismaihin sen tiedetään tulleen 1100-luvulla. Tiedetään villiytyneen vanhoissa puutarhoissa. Suomessa viljelty koriste-kasvinakin. Haaroittuu runsaasti, korkeus 0,5–2 m. Nopeakasvuinen, vaatimaton ja pakkasenkestävä. Kasvista on sekä verenpunainen että kellertävä muunnos.

Viljely: Vaatii ravinnepitoisen maan. Kylvetään aikaisin keväällä, syyskylvökin onnistuu. Kukka-aiheet on syytä katkaista, koska kukkimisen jälkeen lehdet muuttuvat karvaiksi. Runsas kukinta tuottaa paljon siemeniä ja pikkutaimia. Kylvön voi myös uusia.

Korjuu: Sadonkorjuun voi aloittaa, kun lehtiä on 7. Parhaimmillaan lehdet ovat kesän alussa. Jatkuva lehtien kerääminen tuottaa satoa pitkälle kesään.

Käyttö: Sisältää hieman oksaalihappoa, joten ryöpääminen tarpeen. Käytetään pinaatin tavoin.

'Red Plum'

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3093

Korkeus n. 0,5–2 m. Näyttävä. Koko kasvi on väriltään verenpunainen. Haaroittuu runsaasti.

Tarharaparperi (rabarber)

Rheum rhubarbarum

Värikkasvi

1 g = 60–100 siementä.

Mv. Kuuluu tatarkasveihin. Ruotsalainen lääkäri Peter Jonas Bergius kasvatti sitä ruoaksi ensimmäisenä Poh-

joismaissa 1700-luvulla. Sisältää oksaalihappoa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Maan tulee olla runsasmultaista, mielellään hieman savi-pitoista, vettä läpäisevää ja runsasravinteista. Kylmähäksitellyt siemenet kylvetään maalishuhtikuussa. Itää 18 °C:ssa 4–14 vrk:ssa. Taimet istutetaan 90 cm:n välein. Vuosihoitona aikainen lannoittaminen on tärkeää, koska kasvu alkaa jo +4 asteen tienoilla. Ensimmäisen sadonkorjuun jälkeen voi antaa lisälannoitteena esim. nokkoskäytettä. Kehittyvät kukkavarret on hyvä poistaa, sillä valkoiset kukinnot vähentävät seuraavan vuoden satoa. Lehtiruodeissa voi näkyä varsioykkösen toukkien aiheuttamia hyttelömäisiä pisaroita. Toukat syövät varret ontoiksi. Vioittuneet ruodit on hävitettävä.

Korjuu: Juhannukseen asti. Ruodit nykäistään maasta hieman kiertäen. Lehtien keskellä olevaa silmua ei saa vahingoittaa eikä ruoteja pidä katkaista veitsellä, koska haavapintaan voi iskeä taudinaiheuttajia. Kaikkia lehtiä ei saa kerralla korjata. Ainakin kymmenen lehteä on jätettävä keräämään voimia seuraavaa satokautta varten.

Käyttö: Piirakoihin, keittoihin, kiisseleihin, mehuihin ja chutneyhin. Rohtonukulaa käytetään värin puretukseen.

'Glaskins Perpetual'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 1285

Kirkkaan punaruotinen nopeakasvuinen ja näyttävä perinnelajike. Runsassatoinen ja viljelyvarma.

'Victoria'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 1286

Vanha, tunnettu lajike. Meillä eniten viljelty. Saanut nimensä Englannin Victoria-kuningattaren mukaan. Nopeakasvuinen, melko aikainen ja runsassatoinen. Varret pitkiä, alaosastaan punertavia. Maku erinomainen. Oksaalihappopitoisuus keskinkertainen. Kukki ahkerasti.

TOMAATTI

(tomat)

Solanum lycopersicum

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tuotu Eurooppaan 1500-luvulla. Aluksi kasvatettiin koristekasvina, hedelmiä uskallettiin syödä vasta 1800-luvulla. Suomessa kasvatusta aloitettiin 1900-luvun alussa. Ennen vanhaan kasvia kutsuttiin "lemmenomenaksi". Vihreissä osissa on lyhyitä rauhaskarvoja, joista johtuu kasville ominainen tuoksu. Hedelmät sisältävät karoteenia ja lykopeenia.

Viljely: Tomaatti rakastaa lämpöä ja aurinkoa. Vaatii hyvin lannoitetun, fosforipitoisen ja multavan kasvupaikan. Liika tyyppi huonontaa makua ja lisää alltiutta kasvitaudeille. Esikasvatus 7–8 vk ennen istutusta eli kylvö maaliskuun puolivälistä huhtikuun puoliväliin. Itää parhaiten 22–26 asteessa. Itämisaika 5–10 vrk. Paras taimikasvatuslämpötila 18 °C. Uudelleenistutus entistä syvempään. Ennen ulos istutusta taimia on karaistava 8–10 päivää. Tasainen kastelu ja ruohokate hyväksi. Sivuviersot eli varkaat poistetaan runkotomaateista. Myös tiheistä pensastomaateista kannattaa harventaa sivuviersoja. Latvotaan loppukesällä, jotta voima jää hedelmien kehittymiseen.

Käyttö: Tuoreena. Voidaan pakastaa tai valmistaa esim. ketsuppia. Raa'at, jo vaalenneet tomaatit voi kypsyttää sisällä tai säilöä etikaliemeen. Tomaatin vihreät osat, kuten tummanvihreät hedelmät, lehdet ja varret, ovat myrkyllisiä.

'Ananas'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1006

Runkotomaatti. Erittäin näyttävät ja kookkaat noin 400–500 g painavat, litteän pyöreät hedelmät, joissa keltaoranssi kuori. Keltainen hedelmäliha, jossa oransseja vivahteita. Hedelmä tiivis, mehukas ja lihaisa.

'Balkonzauber'

Uutuus

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1184

Tiiviskasvuinen pensastomaattilajike, joka tuottaa runsaan ja varhaisen sadon keskikokoisia ja makeita, kirkkaanpunaisia tomaatteja, jotka sopivat erityisesti tuorekäyttöön. Sopii kasvatettavaksi ruukussa ja parvekkeella. Korkeus n. 60 cm. Tomaattien koko 20–40 g.

'Matina'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1304

Runkotomaatti. Soveltuu sekä avomaalle että kasvihuoneviljelyyn. Lehdistö muistuttaa perunan lehtiä. Kirkkaanpunaiset, pyöreät hedelmät, joiden paino noin 50–80 g.

'Moneymaker'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1919

Vanha englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen. Terve ja keskiaikainen, kasvuaika n. 75 vrk. Hedelmät pyöreitä ja punaisia. Paino 70–80 g. Runsassatoinen huonoissakin oloissa.

'Norderås'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1283

Aikainen, vanha pensastomaattilajike Norjasta. Kasvuston korkeus noin 60cm. Soveltuu myös avomaaviljelyyn. Hedelmät ovat pyöreät ja syvän punaiset.

'Rotkäppchen' (Punahilkka)

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1120

Kompakti pensastomaatti, jolla on pyöreät, hyvänmakuiset, punaiset hedelmät. Korkeus noin 55cm. Sopii hyvin kasvatettavaksi parvekkeella ruukuissa tai kasvatusaltaissa.

'Ruthje'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1722

Kasvihuoneeseen sopiva runkotomaatti. Tiivis kasvutapa. Kirkkaanpunaiset, hieman sydämenmuotoiset ja ohutkuoriset hedelmät painavat 40–55 g. Maku poikkeuksellisen hyvä!

'Sibirjak'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1773

Nopeakasvuinen, kestävä runkotomaatti. Menestyy epävakaissa oloissamme. Suojaisessa paikassa ulkona kasvaa n. metrin korkuiseksi, kasvihuoneessa hieman korkeammaksi. Suuret hedelmät painavat n. 80 g.

'Sonnenherz'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1944

Pihvitomaatti, jolla on isot oranssinkeltaiset hedelmät, jossa häivähdys punaa. Hedelmät painavat 250 - 350 grammaa. Herkullinen, aromaattinen ja makea maku.

'Tigerella'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1719

Aikainen englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle ja suojaisalle seinustalle. Kasvu aika n. 70 vrk. Tunnetaan myös nimellä 'Mr. Stripey'. Erityisen kaunis hedelmä: punaisella pohjalla oranssit raidat. Hedelmät ovat tasakokoisia, paino 80–90 g. Maku erinomainen. Terve ja suurisatonen.

'Voyage'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1012

Vanha intiaanien perinnelajike Guatemalasta. Tämän runkotomaatin hedelmät ovat näyttävät, erikoisen muotoiset, kuin rypäs toisiinsa kiinnittyneitä pikkutomaatteja. Hedelmän paino noin 100–150 g. Todellista silmänruokaa!

'Wladiwostok'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 1718

Avomaan pihvitomaatti. Vanha runkotomaattilajike, jolla pyöreän litteät kirkkaan punaiset hedelmät läpimitaltaan n. 5–6 cm.

Kirsikkatomaatti (körsbärtomat)*Solanum lycopersicum var. cerasiforme***'Black Cherry'**

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1083

Harrasteviljelijöiden suosima runkotomaatti. Tumman kirsikanpunaiset hedelmät muuttuvat kypsyyssään upean suklaanruskeiksi. Hedelmät ovat aromikkaita ja makeita, Ø n. 2,5 cm. Eivät halkeile helposti.

'Gardeners Delight'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1721

Kasvihuoneeseen, lämpöisälle seinustalle ja parvekkeelle. Kookas, reheväkasvuinen runkotomaatti. Kasvu aika n. 68 vrk. Pienen kirkkaanpunaiset hedelmät, joiden paino on 20–25g. Yksi makeimmista kirsikkatomaateista.

'Gartenperle'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1084

Perinteinen saksalainen kirsikkatomaattilajike. Pensastomaatti, joka kasvattaa 50–100 cm pituiset versot, jotka haarautuvat tyvestä saakka ja tuottaa rehevän

ja tuuhean kasvuston. Sopii kasvatettavaksi amppeleihin tai korkeaan ruukkuun parvekkeelle, kasvihuoneeseen tai lämpimälle seinustalle. Tuottaa runsaasti pieniä, roosanpunaisia hedelmiä. Hedelmien koko 15–20 g.

'Goldiana'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1043

Tämä kauniin oranssihedelmäinen kirsikkatomaatti muodostaa pyöreät noin 20 g painavat hedelmät. Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle. Satoisa ja viljelyvarma.

'Green Grape'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1035

Kasvihuoneviljelyyn soveltuva kirsikkatomaattilajike, voi kokeilla myös avomaalla. Vihreänkeltaiset pyöreän-pitkulaiset, noin 20 g painavat hedelmät. Ei kovin korkeaksi kasvava runkotomaatti, joka kasvattaa runsaan ja rehevän kasvuston, jota kannattaa tarvittaessa tukea.

'Primabella'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 1921

Avomaalle soveltuva runkotomaatti. Tämä kirsikkatomaattilajike on maultaan makean kirpeä ja aromikas. Hedelmät painavat noin 30 g.

'Sungold' F1**annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 1040**

Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle seinustalle. Suosittu lajike. Oranssinpunaiset hedelmät ovat makeita, paino 10–15 g. Satoa myöhäiseen syksyyn.

'Sweet Valentines' F1

Uutuus

annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 1159

Pensastomaatti. Kasvutavaltaan kompakti miniatyyritomaattilajike, joka kasvaa vain noin 30–35 cm korkeaksi. Sopii erinomaisesti ruukkuviljelyyn ja amppeleihin. Kirkkaanpunaiset hedelmät näyttävät herttamaisilta ollen päältä pyöreät, mutta kärjistään terävät. Hedelmät ovat makeita ja ne soveltuvat parhaiten tuorekäyttöön, mutta myös esim. säilykkeisiin. Hedelmien koko 10–30 g.

'Trixi'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1720

Runkotomaatti, vaatii vähän kasvutilaa. Soveltuu myös avomaalle. Terve ja hillittykasvuinen. Makeat, kirkkaanpunaiset ja soikeahkot hedelmät painavat n. 20 g.

'Zuckertraube'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,80 €**til.no 1310**

Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai suojaiselle, aurinkoiselle seinustalle tai parvekkeelle. Roteva ja isoja terttuja tekevä. Punaiset hedelmät maistuvat aromikkailta.

'Whippersnapper'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 €**til.no 1013**

Kompakti, aikainen pensastomaattilajike, joka soveltuu amppelikasvatukseen. Tämän kirsikkatomaatin hedelmät ovat ihanan roosanpunaisia ja makeita.

Luumutomaatti

(plommontomat)

Solanum lycopersicum var. *pruniforme***'Black Plum'**

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,80 €**til.no 1386**

Runkotomaatti kasvihuoneviljelyyn. Mahonginruskeat, päältä hiukan vihertävät luumunmalliset hedelmät.

'Pink Tiger'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 €**til.no 1209**

Melko aikainen runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle seinustalle. Tuottaa runsaan sadon kauniita, oranssipunaraitaisia pitkänomaisia luumutomaatteja. Makean makuiset tomaatit sopivat kauniin ulkonäkönsä vuoksi erityisesti salaatteihin ja muuhun tuorekäyttöön. Hedelmien koko n. 20–25 g.

'Principe Borghese'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,80 €**til.no 1071**

Tämä runkotomaatti on italialainen perinnelajike. Lihaiset, vähäsiemeniset, pienehköt luumunmalliset hedelmät ovat ohutkuorisia, makeita ja aromikkaita. Käytetään usein aurinkokuivattuna.

'San Marzano 2'**Annos n. 10 siementä / 3,20 €****til.no 1036**

Vanha, italialainen, erittäin suosittu ja tunnettu runkotomaattilajike, jolla pitkänomaiset, kirkkaanpunaiset hedelmät. Hedelmän paino on noin 70–100 g. Lihaisia ja vähäsiemeninen malto. Satoisa ja viljelyvarma. Suosittu kastikkeissa ja keitoissa.

Päärynätomaatti

(pärontomat)

Solanum lycopersicum var. *pyriforme***'Pearshaped Yellow'**

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,90 €**til.no 1704**

Keltainen erittäin makea päärynänmuotoinen kirsikkatomaatti. Kasvatus kasvihuoneessa tai suojaisella, aurinkoisella seinustalla. Runkotomaatti.

Vihannessinappikaali

(ähta senapskål)

Eruca vesicaria subsp. *sativa***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 2291**

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo ja nopeakasvuinen salaatti- ja maustekasvi, jonka jo muinaiset roomalaiset tunsivat. Ruotsissa kasvista käytetään nimeä *italiensk krasse*. Korkeus n. 50 cm. Valkoiset kukat.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kosteassa maassa. Kylvä useita kertoja kesässä. Yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa. Riviväli 20 cm, taimiväli 5–10 cm. Voidaan myös kasvattaa versoiksi sisällä ruukussa ympäri vuoden vihanneskrassin tapaan. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.

Korjuu: Lehtiä voi korjata 8 viikon kuluttua kylvöstä. Parhaimmillaan ennen kukintaa. Nuoret lehdet ovat mietoja.

Käyttö: Lehdet sopivat salaatteihin, joihin halutaan kirpeyttä, esim. perunasalaattiin. Kukat sopivat salaattiin ja koristeeksi. Siemeniä voi käyttää sinapin tavoin.

YRTIT

Yksivuotiset ja monivuotiset

Aitokissanminttu (kattmynta)*Nepeta cataria*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 2330

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Korkeus 50–100 cm. Kukinnot valkoiset tai hieman punertavat. Kissat kierivät mielellään kasvin päällä. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia.**Viljely:** Hyvä talvenkestävyys kuohkeassa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko-kesäkuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Kylväytyy.**Käyttö:** Hyvä teekasvi. Koko kasvi voidaan kuivata. Rohdoskäytössä rauhoittava yrtti, joka lievittää katarrioireita. Kissanleluihin.

'Lemony'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2452

Tunnetaan Euroopassa nimellä valkomelissa. Lehdissä miellyttävä sitruunantuoksu, joka säilyy kuivattunakin. Erinomainen teeyrtti.

AJURUOHOT (timjansläktet)*Thymus***Kangasajuruoho** (backtimjan)*Thymus serpyllum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,00 € til.no 2390

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Matala puolivarpu, korkeus n. 5 cm. Kukat ruusunpunaiset. Sopii kivikkopuutarhaan. Erinomainen mesikasvi ja tärkeä perhostoukkien ravintokasvi.**Viljely:** Aurinkoinen kasvupaikka, hiekkainen, läpäisevä maa. Ei vaadi kylmäkäsitelyä. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö maahan touko-kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.**Korjuu:** Lehtiä ja latvaversoja leikataan kukinnan alkaessa. Maku säilyy hyvin kuivattuna.**Käyttö:** Mausteena mm. vihannesten, kanan ja kalan kera. Sisältää desinfiioivia eeterisiä öljyjä, joten käytetään mm. yskänlääkkeissä ja limaa irrottavana teenä.**Timjami** (kryydtimjan)*Thymus vulgaris*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 2391

Kotoisin Välimeren länsiosista. Korkeus 10–30 cm. Kukat vaaleanpunaiset, violetit tai valkoiset. Vanha, perinteinen rohtokasvi. Kasvatus läpäisevässä maassa kivikossa tai ruukussa. Taimiväli 20 cm. Talvehtii huonosti, sillä on arka märkyydelle ja kevättalven auringolle. Voidaan talvettaa sisällä ruukussa valoisassa ja viileässä.

BASILIKAT (basilikasläktet)*Ocimum*

1 g = n. 700 siementä.

Mv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Intiasta. Pensasmainen, korkeus 30–50 cm. Kymmeniä eri lajeja ja lajikkeita. Toisaalta pidetty pahuuden, toisaalta ilon, rakkauden ja onnen yrttinä.**Viljely:** Viihtyy hyvin lannoitetussa, hikevässä ja ilmavassa mullassa, lämpimässä ja tuulettomassa paikassa, kuten kasvihuoneessa, parvekkeella tai lavassa. Kylvetään 2–4 siementä ruukkuunsa. Kylvös peitetään ohuelti. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Taimet latvotaan, kun niissä on muutama pari kasvulehtiä. Taimien karaisu on tärkeää ennen lopullista ulos vientiä. Viileänarka kasvi, joka kärsii jo alle 10 asteen lämpötilasta. Ulkokasvatus onnistuu vain lämpiminä kesinä Etelä-Suomessa ja mieluiten kasvuharson alla.**Korjuu:** Nuoria lehtiä ja latvoja kerätään pitkin kesää. Pääsato korjataan, kun kukintojen alimmat kukat ovat auki. Lehtien kuivaus alle 35 °C:ssa. Parhaiten aromi säilyy pakastettaessa.**Käyttö:** Parasta tuoreena. Sopii lähes kaikkiin ruokiin ja vähentää suolan tarvetta. Siemeniä käytetään Chartreuse-likööriin. Lääkeyrttinä on käytetty mm. ruoansulatushäiriöihin.**Maustebasilika***Ocimum basilicum***annos n. 0,2 g / 3,00 €** til.no 2669

Tunnetaan myös nimellä napolilainen basilika. Isot hieman ryppyiset ja lehmuksenvihreät lehdet. Aromiltaan yksi hienoimmista lajikkeista. Vaatii runsaasti lämpöä.

'Genoveser'**annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 2310**

Italialainen, suosittu ja nopeakasvuinen mauste basilika. Maailman eniten viljelty basilika. Tummanvihreät lehdet ja voimakas aromi.

'Lettuce Leaf'**Annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 2013**

Suosittu italialainen, suurikokoinen ja voimakaskasvuinen basilika. Suuret lehdet voivat suotuisissa oloissa kasvaa jopa kämmenen kokoisiksi. Lehdet vaaleahkon vihreät, poimuiset ja erittäin aromaattiset.

Kamferibasilika

(kamferibasilika)

*Ocimum americanum***'Árarat'****annos n. 0,2 g / 2,90 €****til.no 2358**

Kirjavalehtinen, tuuheasti ja pensasmaisesti kasvava lajike, jonka lehdet ovat vihreä-violetti kirjavat ja kukat kauniin pinkit. Lehdissä lämmin, mausteinen lakritsan ja aniksen voimakas aromi. Kasvaa noin 40 cm korkeaksi.

'Blue Spice'**annos n. 0,2 g / 2,90 €****til.no 2007**

Vaalean purppuraiset kukat, joissa tummemmat suojuslehdet. Voimakas, mausteinen vaniljainen aromi. Korkeus noin 40 cm.

Kanelibasilika*Ocimum basilicum***'Cinnamon'**

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 3,00 €**til.no 2453**

Korkeus n. 55 cm. Kukat punaiset. Makeahko kanelin tuoksu, joka säilyy hyvin kuivattuna. Sopii hienosti omenaruokiin. Kaunis koristekasvinakin.

Tiuhabasilika

(småbladig basilika)

*Ocimum minimum***'Minette'****annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 2756**

Kaunis, tiiviin pallomainen pikkubasilika, korkeus n. 30 cm. Sopii hyvin ruokkuviljelyyn. Aromi erittäin voimakas, hedelmäinen.

Purppurabasilika

(purppurabasilika)

Ocimum basilicum var. *purpurascens*

Luomusiemen, värikasvi

annos n. 0,2 g / 3,00 €**til.no 2002**

Kauniin purppuranpunaiset lehdet. Maku erinomaisen aromikas. Silmänruokaa.

Pyhäbasilika

(helig basilika)

*Ocimum tenuiflorum***annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 2011**

Thaimaassa lajia kutsutaan pippuribasilikaksi, Intiassa tulsiksi. Viljellään buddhalisten temppelien ympärillä. Pensasmainen ja tanakka kasvusto. Varret tummanpunaiset, kukat punertavat. Lehtien maku muistuttaa pippuria. Syödään kuumennettuna.

Sitruunabasilika

(citronbasilika)

*Ocimum xaffricanum***'Lemon'**

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 3,00 €**til.no 2711**

Korkeus n. 35 cm. Sopii hyvin ruokkuviljelyyn. Sitruunantuoksuiset pienehköt lehdet, kukat valkoiset. Raikkaat lehdet sopivat salaatteihin ja jälkiruokiin erityisesti jäätelön kera.

'Temperate Tulsi'

Hyönteiskasvi

annos 0,2 g / 3,80 €**til.no 2355**

Kasvaa pensasmaisesti ja on parhaiten pohjolan viileisiin olosuhteisiin soveltuva basilikalajike. Nopeakasvuinen, korkeus noin 40cm. Mainio teeyrtti, jonka tuoksussa on häivähdyks neilikkaa ja vaniljaa. Hyvä hyönteiskasvi.

Thaibasilika*Ocimum basilicum***'Thyrsiflora'**

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 3,00 €**til.no 2012**

On tavallista basilikaa hieman tanakampi ja pensasmaisempi. Korkeus n. 40 cm. Paksulehtisyys parantaa viileyden sietoa. Varret punertavat, kukinnot purppuranpunaiset. Voimakkaan mausteinen maku muistuttaa sekä kanelia että anista.

Huiskuvuoriminttu (kranspräriemynta)*Pycnanthemum verticillatum* var. *pilosum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 2748**

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Korkeus 50–90 cm. Kapeat lehdet tuoksuvat mintulle. Kukat valkoiset. Erinomainen mesikasvi.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tavallisessa puutarhamaassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa.**Käyttö:** Hieno ja arvostettu teeyrtti. Käytetään piparmintun tavoin.**Etelänarnikki** (slättergubbe)*Arnica montana*

Luomusiemen

annos n. 0,1 g / 4 €**til.no 3059****Mv.** Vanha, miellyttävän tuoksuinen, mykerökukkainen rohdos- ja lääkekasvi, jonka keltaiset kukat nousevat noin 30–50 cm korkeudelle matalasta, tyviruusukemaisesta lehdistöstä. Kukinta heinäkuussa.**Viljely:** Esikasvatus keväällä maaliskuulta alkaen kylvään ruukkuihin, tai avomaakylvö toukokuulla. Myös syyskylvö mahdollinen. Kylmäksittely voi vauhdittaa itämistä. Kasvupaikka: lämmin ja aurinkoinen. Luontaisesti Keski-Euroopan vuoristossa kasvava etelänarnikki hyötyy hiekka- ja kalkkipitoisesta kasvualustasta.**Käyttö:** Kasvien juurta ja kukkia on käytetty ulkoisesti erilaisiin iho-oireisiin, kuten mustelmiin, ruhjeisiin, turvotuksiin ja palovammoihin.**IISOT** (agastachesläktet)*Agastache*

Hyönteiskasvi

Mv. Mauste-, lääke-, tee-, mesi-, perhos- ja koristekasveja. Hyvin miellyttävä lakritsin tai aniksen aromi.**Viljely:** Viihtyy lämpimällä ja aurinkoisella paikalla hiekkapitoisessa maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää 18–24 °C:ssa parissa viikossa. Kestää kuivuutta. Kukki jo ensimmäisenä vuonna. Talvella voi peittää havuilla.**Korjuu:** Latvaversot täyskukinnan aikaan heinäkuun lopulla. Kuivataan.**Käyttö:** Teesekeituksiin esim. mintun ja sitruunamelissan kanssa. Kukat ja lehdet sopivat jälkiruokiin, leivonnaisiin ja koristeeksi. Iisoilla voidaan maustaa omena- ja karviaishillot sekä keitot ja kiisselit. Käytetty rohtona mm. ruuansulatusvaikeuksiin. Kaunis leikko- ja kuivakukka.**Kesäiiso** (lila kolibrimynta)*Agastache cana*

'Heather Queen'

annos n. 0,1 g / 3,80 €**til.no 2115**

Korkeus n. 85 cm. Lilat kukat.

Koreaniiso (koreansk anisipop)*Agastache rugosa***annos n. 0,2 g / 3,20 €****til.no 2114**

1 g = n. 1 500 siementä.

Korkeus n. 90 cm. Sinikukkainen. Lakritsinen aromi. Mausteeksi liha- ja jälkiruokiin.

'Alba'

annos n. 0,2 g / 3,20 €**til.no 2616**

Korkeus n. 90 cm. Valkokukkainen. Lakritsinen aromi.

Yrtti-iiso (anisipop)*Agastache foeniculum***annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 2125**

1 g = n. 2 700 siementä.

Mv. Talvehtiminen usein heikkoa, joten viljellään usein yksivuotisena. Reheväkasvuinen ja jäykkävartinen, korkeus 80–100 cm. Violetit kukinnot. Yrtti-iiso on syntynyt kasvinjalostuksen tuloksena.**Viljely:** Aurinkoinen, kuohkeamultainen paikka. 4 viikon esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö avomaalle kesäkuussa maan lämmettyä. Taimiväli 40 x 40 cm.**Iisoppi** (isop)*Dracocephalum officinalis*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Munkit toivat kasvin keskiajalla Etelä-Euroopasta Pohjolaan. Puolipensas. Korkeus n. 45 cm. Lehdet kapeat. Pitkät kukinnot siniset, valkoiset tai vaaleanpunaiset. Hyvä mesikasvi.**Viljely:** Aurinkoinen, kalkittu kasvupaikka. Kylvö maaliskuussa ruukkuun, ulos toukokuun puolivälin jälkeen tai syyskylvö. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Taimiväli 20 cm ja riviväli 30 cm. Laaja juuristo. Kasvusto hyvä leikata keväällä. Kasvusto uusitaan 4–5 vuoden välein, sillä vanhetessa kasvuvoima heikkenee.**Korjuu:** Satoa voi korjata pitkän kesän. Tuoreena mie-dompi kuin kuivattuna.**Käyttö:** Lehtiä voi käyttää tuoreena salaatteihin sekä liha-, kala- ja muna-ruokiin. Sopii myös boolin ja liköörin mausteeksi sekä teehen. Kuivatut lehdet ja kukat tuoksu-

sekoituksiin. Kaunis reunuskasvi ja kuiva- ja leikkokukka. Käytetään myös hajuvesi-, lääke- ja likööriteollisuudessa. Käytetty ennen mm. vilustumisoireiden lievittämiseen ja vatsavaivoihin. Ei saa käyttää raskauden aikana.

Sinikukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2128

Öljypitoisuus suurempi kuin valkoisessa ja punaisessa muodossa. Tavallisin.

Vaaleanpunakukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2708

Valkokukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2709

Iltahelokki

(äkta nattljus)

Oenothera biennis

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2728

1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Tuotiin Eurooppaan jo vuonna 1619. Korkeus 50–100 cm. Kukinta alkaa kesäkuun alkuun. Keltaiset tuoksuvat kukat avautuvat illansuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, lämpimässä ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä. Itää valossa 3–4 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukkii toisena vuotena.

Käyttö: Lääkekasvi. Rohtona on käytetty versoja, juurta ja siemeniä mm. yskään ja hormonaalisten vaivojen hoitoon sekä ulkoisesti haavoihin ja ihottumiin. Käytöstä ei tunneta haittavaikutuksia. Kypsät, kellanruskeat siemenet sisältävät tyydyttymättömiä rasvahappoja. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat käyttivät lehtiä, varsia ja juuria vihanneksena. Punertavat juuret voidaan keittää palsternakan tavoin. Hyvä mesikasvi yöperhosille.

Isohirvenjuuri

(ålandsrot)

Inula helenium

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 4,40 € til.no 2315

1 g = n. 550 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Tunnettiin jo 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Meilläkin viljelty vuosisatoja rohto- ja koristekasvina. Roteva, kukkiessaan parimetrinen kasvi. Kukut keltaiset (Ø n. 6 cm).

Viljely: Viihtyy kuohkeassa, ravinteikkaassa, kalkitusessa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kylvö avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä, sillä itää valossa 1–3

viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukkii kylvöä seuraavana kesänä.

Korjuu ja käyttö: Nyrkinmuotoiset, 2–3-vuotiaat juuret nostetaan syksyllä, viipaloidaan ja kuivataan. Juurakkoa on käytetty keitteenä vilustumisoireisiin. Käytetään myös likööriomausteena. Erinomainen mesikasvi perhosille!

Japaninyrttiputki

(mitsuba)

Cryptotaenia japonica

annos n. 0,5 g / 3,00 €

til.no 2667

1 g = n. 430 siementä.

Mv. Viljellään yleensä yksivuotisena. Korkeus n. 35 cm. Lehdet isot, kolmsormiset, muistuttaa. Kukut pienet ja valkoiset. Käytetään Kaukoidän keittiöissä. Maku hieman havumainen. On talvehtinut III-vyöhykkeellä.

Viljely: Puolivarjoinen, kostea, runsasravinteinen maa. Taimikasvatus maaliskuussa nopeuttaa satoa. Itää +15 °C:ssa 8–14 vrk:ssa. Avomaalle voi kylvää, kun yölämpötila on yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa. Taimiväli 10–15 cm.

Käyttö: Lehtiä, juuria ja siemeniä voidaan käyttää. Tuoreena sopii salaatteihin kiinankaalin, porkkanan, kesäkurpitsan ja palsternakan kanssa. Antaa pirteän maun villivihannessalaattiin. Voi kiehauttaa öljyssä tai ryöpätä. Sopii erityisen hyvin kala- ja kanaruokiin.

Jättitulikukka

(jättekungsljus)

Verbascum ol ympicum

Hyönteiskasvi

Ks. myös muut tulikukat s. 88

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 2734

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. Hyvin viihtyessään monivuotinen. Kotoisin Luoteis-Anatoliasta. Korkeus 1,5–2 m. Koko kasvi on harmaavalkokarvainen. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna ison lehtiruusuksen, toisena vuonna monihaaraisen kukinnon. Yksittäiset kukat ovat lyhytikäisiä, mutta kukinta kestää kauan. Medetön siitepölykasvi, mehiläiskasvi. Harvinaisen kaapuyökkösen ravintokasvi.

Viljely: Viihtyy kuivassa, hiekkapitoisessa, laiassa maassa. Savimaassa talvehtiminen kärsii. Kylvö keuhkolla tai loppukesällä pintakylvönä maahan. Saattaa kukkia vasta 2–4-vuotiaana. Kukinta-aika kesä-heinäkuussa. Kylväytyy.

Korjuu: Aurinkoisina päivinä kukat kerätään päivittäin ja kuivataan nopeasti n. 55 °C:ssa. Ei kestä pitkää varastointia.

Käyttö: Voiteissa kukkien on uskottu rauhoittavan tulehuttanutta ihoa ja keitteenä kirkastavan vaaleita hiuksia. Kukista

valmistetun teen on uskottu helpottavan yskää. Kukista on valmistettu oliiviöljyssä uuttamalla ns. kuningasöljyä, jonka on uskottu helpottavan korvasärkyjä ja nivelkipuja. Muut kasvinosat kuin kukat ovat lievästi myrkyllisiä.

Kamomillasaunio (kamomill)

Matricaria chamomilla

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 3,00 € **til.no 2129**

1 g = n. 10 000–16 000 siementä.

Yv. Viljelty jo 4 500 vuotta. Hennompia kuin peltosaunio ja mykeröt ovat korkeampia, onttopohjaisia ja niitä on enemmän. Kukinta alkaa kesäkuussa. Miellyttävän ryydintuoksuinen. Houkuttaa pölyttäjiä puutarhaan.

Viljely: Viihtyy auringossa tavallisessa puutarhamaassa. Kylvä loppukesällä tai aikaisin keväällä suoraan maahan. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa. Ei aina taimetu heti ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukat korjataan juuri avautuneina. Kuivauslämpötila alle 40 °C.

Käyttö: Tässä lajikkeessa on runsaasti vaikuttavia aineita. Yksi tunnetuimpia rohtokasveja. Kukat sopivat teehen, ei kuitenkaan jokapäiväiseen käyttöön rohdosvaikutusten takia. Käytetty rauhoittavana yrttinä lievittämään suolistovaivoja ja kuukautiskipuja sekä ihotulehdusten hoitoon ja vaaleiden hiusten huuhteluun. Antiseptinen. Voi aiheuttaa allergiaa. Hyvä kumppanuuskasvi basilikalle, sipulille, kaalille ja kurkulle. Lisää eeteristen öljyjen pitoisuutta lähellä kasvavissa yrteissä.

Karhunjuuri (björnrot)

Meum athamanticum

annos n. 0,1 g / 2,70 € **til.no 2219**

Mv. Sukunsa ainoa laji. Kotoisin Länsi- ja Keski-Euroopan vuoristoista. Korkeus n. 35 cm. Koristeelliset hienoliuskaiset lehdet ja valkeat tai kellanvalkeat sarjakukinnot. Kukinta alkaa kesäkuussa. Koko kasvi on aromaattinen. Maku on voimakas, miltei polttava. Lehdet maistuvat persiljalta ja selleriltä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, syvämulmaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvä mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsitelyyn. Hyvä talvenkestävyys.

Käyttö: Lehdet sopivat kalan mausteeksi. Juurta ja siemeniä on käytetty yrttiliiköörissä. Skotlannissa juurakoita on syöty vihanneksena. Kasvia on käytetty mm. naistentautien ja vatsavaivojen hoidossa. Koko kasvi on erittäin koristeellinen, joten se sopii perennaryhmään.

Kivikkomäkiminttu (stenkyndel)

Clinopodium nepeta

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,00 € **til.no 2159**

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Pensasmaisesti kasvava. Korkeus 30–50 cm. Minutulle tuoksuvat lehdet. Kukkii pitkään ruusunpunaisiin kukin. Sopii hyvin kukkamaan reunakasviksi. Melko hyvä perhosten mesikasvi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvä avomaalle keväällä maan lämmitettyä. Siemeniä ei peitetä. Itää hyvin.

Käyttö: Mausteena sieni- ja vihannesruokiin. Vinkki: freesaa pannulla kesäkurpitsaa ja tomaattia ja mausta kivikkokäenmintulla ja valkosipulilla.

Maustekorianteri (koriander)

Coriandrum sativum

Hyönteiskasvi

Yv. Viljelty lääke- ja mausteyrttinä ainakin 3 000 vuotta. Korkeus 25–60 cm. Lehdet hienoliuskaiset, kukinto valkoinen tai punertava. Viljellään lehtien ja siementen takia. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Lämmin kasvupaikka ja kevyt kalkittu maa. Voi kylvää useampia kertoja suoraan kasvupaikalleen kesän aikana, yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää. Ruskehtavat siemenet korjataan vähän ennen kypsymistä ja kuivataan 25–40 °C:ssa. Maku kehittyy muutamassa viikossa.

Käyttö: Tuoreet lehdet ja kukinnot mm. salaatteihin ja keittoihin, juuret keittoon ja pataruokaan. Lehtiä voi myös pakastaa. Kuivatut siemenet tuoksuvat miedosti appelsiiniilta. Niillä voi maustaa leivonnaisia, liharuokia, keittoja, kurkkusäilykkeitä ja viinaa. Siementen pureskelun sanotaan parantavan ruuansulatusta ja raikastavan hengitystä.

Lehtisadon kasvatukseen

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 € **til.no 2138**

1 g = n. 90 siementä.

Suosittellemme lehtisadon kasvatukseen. Myös kukintoja ja siemeniä voi käyttää.

'Calypso'

annos n. 1 g / 3,00 € **til.no 2149**

Kompakti, nopeakasvuinen. Kasvatetaan erityisesti lehtisadon vuoksi, koska se ei kuki herkästi. Voi leikata alas useamman kerran kesässä ja saada monta satoa.

Siemensadon kasvatukseen**'Moroccan Style'****annos 1 g / 3,00 €****til.no 2133**

1g=65 siementä. Suosittelemme siemensadon kasvatukseen, tuottaa runsaasti isokokoisia siemeniä.

Kumina

(kummin)

Carum carvi

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 3,20 €**til.no 2136**

1g = n. 350 siementä.

Kv. Ikivanha yrtti, jota on löytynyt kivikautisten aterioiden jäännöksistä. Kasvaa luonnonvaraisena lähes kaikkialla Euroopassa, meilläkin Lappia myöten. Korkeus kukintavaiheessa 80–100 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa n. 20 cm korkean lehtiruusukkeen. Toisena vuonna valkoinen tai vaalean punertava kukinto. Siemenissä on korkea öljypitoisuus.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa kasvupaikassa, multavassa, kalkkipitoisessa ja ravinteikkaassa maassa. Siementen kylmäkäsitteily suositeltavaa. Ilman sitä osa siemenistä itää vasta seuraavana vuonna. Kylvö avomaalle kesäkuussa, kun maan lämpötila on 10 °C. Itää 2–3 viikossa. Riviväli 30–40 cm, taimiväli 20 cm. Jos juuret jäävät heikoiksi, kasvi ei kuki.

Korjuu: Kun siemenet alkavat ruskettua, varret leikataan ja ripustetaan kuivumaan paperipussiin. Maukas juuri kaivetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Siemeniä käytetään erilaisten ruokien, leivän, juuston ja viinan mausteena. Nuoria lehtiä voi tuoreena silputa salaattiin ja keittoihin. Käytetty rohtona ilma-vaivoihin ja hengityksen raikastamiseen.

KYNTELIT

(kyndelsläktet)

Satureja

Hyönteiskasvi

Kyntelit eli käenmintut ovat kotoisin Välimeren ja Mustanmeren alueelta. Tunnetaan myös pippuriyrtti-nimellä. Viljelty Pohjolassa jo 1200-luvulla. Hyviä mehiläiskasveja.

Käyttö: Lehdet tuoreena pitkin kesää tai kuivattuna. Lehdet ovat parhaimmillaan juuri ennen kukintaa. Sopii papu-, herne-, muna- ja liharuokiin. Rohtona kukkalatvoista valmistettu tee kiihottaa ruokahalua ja ehkäisee ilmavaivoja. Sopii kurlausvedeksi. Murskatut lehdet antavat helpotusta hyönteisten pistoksiin.

Kesäkynteli

(sommarmkyndel)

Satureja hortensis

Luomusiemen

annos n. 2 g / 4,40 €**til.no 2338**

1g = n. 1500 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Varsi punertava, lehdet kapeat. Vaalean liilanpunaiset kukat lehtihangoissa.

Viljely: Valoisa, lämmin ja niukkaravinteinen kasvu-paikka. Etelässä voidaan kylvää avomaalle touko-kesäkuussa, pohjoisessa taimikasvatus. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Ei idä kylmässä maassa. Hyvissä olosuhteissa nopeakasvuinen. Hallanarka.

Talvikynteli

(vinterkyndel)

Satureja montana

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 2323**

1g = n. 2 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 35 cm. Kukat valkoiset tai lililat. Lehdet ovat aromikkaita, käytettävä säästeliäästi.

Viljely: Viihtyy kuivilla, kivikkoisilla ja kalkkipitoisilla hiekkamailla. Esikasvatus maaliskuu-toukokuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Istutusetaisyys 20 x 25 cm. Itäminen 20 °C:ssa kestää 2–4 viikkoa. Paleltuu herkästi, joten talvetus ruukussa viileässä paikassa suositeltava.

Lakritsikasvi

(lakritsrot)

*Glycyrrhiza glabra***annos n. 20 siementä / 3,20 €****til.no 3424**

1g = n. 80 siementä.

Mv. Hernekasvien heimoon kuuluva kasvi Lähi-Idän ja Kaakkois-Euroopan alueilta. Englantilaiset munkit keksivät valmistaa juuresta makeisia 1500-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Syvälle kasvava juuri on makea ja keltainen.

Viljely: Viihtyy avoimilla paikoilla ja hiekkaisessa maassa. Esikasvatus maaliskuu-huhtikuussa. 1–2 tunnin liotus parantaa siementen itävyyttä. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itää valossa. Kylvökset pidetään valoisassa ja viileässä (+5–10 °C) paikassa, kuten lavassa. Varottava märkyyttä. Itää epätasaisesti noin 14–20 päivässä. Kukien poistaminen kasvattaa juuren kokoa. Talvenarka, kestää pakkasta enintään -15 °C. Kannattaa talvettaa esim. kellarissa.

Korjuu ja käyttö: Juuri sopii esim. teen makeuttamiseen.

LAUKAT (löksläktet)*Allium*

Ks. Vihannesryhmä alkaen karhunlaukka, s. 44.

Liperi (libbsticka)*Levisticum officinale*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 €**til.no 2344**

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Persiasta. Levisi roomalaisten mukana Eurooppaan. Aikaisemmin kasvatettiin ovensuussa, missä sen uskottiin häätävän noidat ja käärmeet. Ruohovartinen, kasvutapa pensasmainen, korkeus 1–2 m. Keltainen sarjakukinto. Kohtalainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Valoisa tai puolivarjoisa paikka, ravinteikas maa, viihtyy myös savimaassa. Kylvö syksyllä tai keväällä avomaalle. Itää 18 °C:ssa 6–10 vrk:ssa. Taimiväli 100 cm. Yksi kasvi riittää suureenkin talouteen.

Korjuu: Lehtiä poimitaan tarpeen mukaan ja kuivataan tai pakastetaan. 2–3 vuotta vanhat juuret voidaan nostaa ennen kukintaa ja kuivata. Siemenet kuivataan.

Käyttö: Nuoret lehdet salaatteihin. Liemiruokien ja muhennosten mauste. Maussa yhdistyvät sellerin, palsternakan ja persiljan maut. Etelä-Euroopassa lehtiä ja kukkia käytetään säilykkeisiin tillin asemesta. Sekä juuria että lehtiä käytetään rohtona. Ei sovi raskaana olevalle.

LUPUT (pimpinellsläktet)*Poterium***Pikkulupu** (pimpinell)*Poterium sanguisorba***annos n. 1 g / 3,00 €****til.no 2345**

1 g = n. 180 siementä

Mv. Hyvin vanha salaattikasvi, joka on vieläkin käytössä Euroopassa. Siro, n. 55 cm korkea kasvusto. Punertavat kukat lyhyessä tähkässä. Sisältää runsaasti C-vitamiinia.

Viljely: Tavallinen puutarhamaa. Kylvö 4 viikon kylmäsäilytyksen jälkeen tai syyskylvö. Voidaan ottaa talveksi ikkunalle, mutta talvehtii ulkonakin.

Käyttö: Nuoria lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Lehdistä valmistettu tee on virkistävä.

Maarianohdake (mariatistel)*Silybum marianum*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 €**til.no 2033**

1 g = n. 30 siementä.

Kv. Mainitaan jo Tillandzin kasviluettelossa 1600-luvun Turussa tärkeänä lääkekasvina. Korkeus 75–150 cm. Lehdet koristeellisia. Pensselimäiset kukat vaalean liilanpunaiset. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai toukokuussa kylvö maahan. Viihtyesään kylvättyy itse.

Makeastevia (sötflockel)*Stevia rebaudiana***annos n. 30 siementä / 3,80 €****til.no 2112**

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Botanisti tri Moisés Bertoni löysi sen Paraguayn itäosista v. 1887. Käytetään makeutusaineena. On 150 kertaa makeampaa kuin tavallinen sokeri.

Viljely: Kasvatetaan ruukussa ravinteikkaassa mullassa aurinkoisella, lämpimällä seinustalla tai kasvihuoneessa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää valossa. Hallanarka.

Käyttö: Lehtiä käytetään makeuttamiseen. Yksi lehti riittää makeuttamaan kannullisen teetä. Sopii diabeetikoille.

MARUNAT (malörtsläktet)*Artemisia***Mali** (malört)*Artemisia absinthum***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 2771**

1 g = n. 10 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta sekä Itä-Aasiasta. Vanhimpia lääkekasveja, joka mainitaan jo egyptiläisissä papyruskirjoituksissa. Keskiajalla käytetty yleisrohtona. Esiintyy paikoin Etelä- ja Keski-Suomessa villiintyneenä. Puolipensas, korkeus n. 100 cm. Liuskoituneet lehdet hopeanväriset ja nukkaiset. Pallomaisissa mykeröissä keltaiset kukat. Voimakas, ryytimäinen aromi, maku karvas. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuohkeassa ja kalkkipitoisessa maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Hyvin pieniä siemeniä ei peitetä,

itää valossa. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Taimiväliksi harvennetaan 30–50 cm. Pohjoisessa talvisuojaus, etelässä lumeton kevätalvi voi aiheuttaa tuhoja.

Käyttö: Kointorjuntaan ja kukkasideontaan. Koiruoho tunnetaan absintin mausteena. Varoitus! Koiruoho sisältää myrkyllistä tujonia, joten käytössä on oltava varovainen.

Venäjänrakuuna (rysk dragon)

Artemisia dracunculus Glauca-Ryhmä

'Tarragon'

annos n. 0,1 g / 3,00 € til.no 2349

1 g = n. 5 500 siementä.

Mv. Viihtyy Pohjois-Suomessakin. Kotoisin Siperiasta. Pystykasvuinen, korkeus 70–150 cm. Maku mausteinen. Lehdet sisältävät runsaasti mm. jodia.

Ranskanrakuuna on vaativampi ja lisääntyy ainoastaan kasvullisesti, ei siemenistä. Mauste- ja lääkekasvi.

Viljely: Ravinteikas, syvämultainen, kosteutta pidättävä, kalkkipitoinen maa. Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa. Siemen itää hyvin 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatusaika 5–6 vk. Taimiväli 30 x 70 cm. Kasvusto pitää jakaa vasta kesäkuun puolivälin jälkeen.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan, pääsato korjataan loppukesällä. Voidaan pakastaa, kuivata tai säilöä etikkaan.

Käyttö: Hienoarominen yrtti sopii salaatteihin sekä liha- ja kalaruokiin. Ruokahalua kiihottava ja ruuan-sulatusta edistävä vaikutus.

Maurinkiiltomalva (stor rödmalva)

Malva sylvestris subsp. *mauritiana*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2347

1 g = n. 145 siementä.

Yv. Kookas yli 100 cm korkea yrtti- ja koristekasvi. Upean violetit kukat heinä-syyskuussa ja pitempäänkin. Kylmänkestävä. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi päiväperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, vettä läpäisevässä maassa. Kylvö varhain keväällä avomaalle (4 viikon siementen kylmäkäsitely edistää itämistä) tai syyskylvö. Itää 20 °C:ssa 6–10 vrk:ssa.

Käyttö: Nuoret lehdet ja kukat salaattiin. Kukista tulee violettavaa teetä. Rohdoksi kerätään lehtiä kukinnan aikana. Nuorista lehdistä saadaan herkän ihon kasvovertä.

'Zebrina'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2615

Korkeus n. 120 cm. Näyttävät valkoiset kukat, joissa violetteja raitoja.

Ryytifenkoli (kryddfänkål)

Foeniculum vulgare Dulce-Ryhmä

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 € til.no 2707

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Vanha viljelykasvi, käytetty yli 2 000 vuotta. Hienoliuskaiset lehdet maistuvat miedosti anikselle. Kukat keltaisia ja tuoksuvia.

Viljely: Vaatii vahvan maan ja aurinkoisen, lämpimän kasvupaikan. Kylvö avomaalle maan lämmitettyä tai taimikasvatus huhtikuussa. Ehtii vain harvoin tehdä siemeniä. Aikainen, suurisatoinen lajike.

Käyttö: Lehdet sopivat mm. kalaruokiin, salaatteihin, keittoihin ja omenapiirakkaan. Sopii myös viinan mausteeksi. Lehtiä voidaan pakastaa tai kuivata sekä säilöä öljyyn tai etikkaan.

Punafenkoli

(bronsfänkål)

Foeniculum vulgare Punalehti-Ryhmä

'Purpureum'

annos n. 0,5 g / 4,40 € til.no 2364

Pronssiin vivahtavat, koristeelliset lehdet. Korkeus noin 80 cm.

Maustekirveli (dansk körvel)

Anthriscus cerefolium

'Fijne Krul'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,00 € til.no 2329

1 g = 330–600 siementä.

Yv. Kotoisin Länsi- Aasiasta ja Itä-Euroopan eteläosista. Tunnettiin jo 1200-luvulla. Korkeus 30–70 cm. Pitsimäiset lehdet, valkea kukinto ja lakritsainen maku.

Viljely: Kuohkea, kevyt ja kalkittu maa. Viihtyy myös savimaalla. Kylvö useita kertoja kesässä. Menestyy sisällä ruukussakin. Säännöllinen kastelu välttämätöntä. Vanhat siemenet itävät heikosti. Kylväytyy itseksensä.

Korjuu: Ennen kukintaa, lehtiä voi kerätä jo n. 15 cm:n korkuisesta kasvustosta. Varhaisesta kylvöstä 2–3 satoa.

Käyttö: Persiljan tavoin. Tanskalainen kirvelikeitto on

kuuluisa. Sopii myös perunan ja sieniruokien mausteeksi. Voidaan pakastaa. Kuivattuna maistuu heinältä. Kirvelimehu kasvovetenä kirkastaa ihoa.

MEIRAMIT (kungsmyrtor)

Origanum

Hyönteiskasvi

Erinomainen mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille ja mehiläisille!

Viljely: Viihtyy kevyessä, kalkkipitoisessa kuivahkossa maassa, mielellään kivikossa.

Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa alle puolen sentin syvyyteen. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatetaan kasvihuoneessa tai ulkona valoisalla ja lämpimällä paikalla.

Korjuu: Nuoria lehtiä tarpeen mukaan pitkin kesää. Kukivat latvaversot ovat voimakasaromisia ja ne voi kuivata kimppuina. Kuivuneet kukat, lehdet ja versot erinomaisia pitsan mausteena. Lehdet voidaan myös pakastaa.

Käyttö: Erityisesti italialaiseen ja meksikolaiseen ruokaan, pitsan tai liha-, sieni- ja tomaattiruokien mausteeksi yhdessä basilikan kanssa. Grillihiilien päällä olevat varret antavat ruoalle hyvän aromin. Kukkavarsista haudutetun hyvänmakuisen teen uskotaan lieventävän vilustumisoireita ja päänsärkyä. Kerrotaan myös, että meiramilla täytetty tyyny auttaisi unettomuuteen. Antiseptinen.

Kreikanmäkimeirami (grekisk oregano)

Origanum vulgare subsp. *hirtum*

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2638

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Noin 50 cm korkea varpu. Lehdet pienet, makean mausteiset. Valko- tai vaaleanpunertavakukkainen. Talvisuojaus tai talvetus viileässä paikassa.

Maustemeirami (mejram)

Origanum majorana

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2351

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Välimeren alueelta kotoihin oleva puolipensas. On viljelty jo 1600-luvulla Oulua myöten. Korkeus 20–50 cm. Varret pystyt, lehdet pienet ja harmaanvihreät. Kukinnot valkoiset. Koko kasvi tuoksuu voimakkaasti. Voi talvettaa sisällä viileässä paikassa. Perinteinen mauste mm. silakkarulliin sekä kala- ja hernekeittoon.

Mäkimeirami (kungsmynta)

Origanum vulgare

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 3,00 € til.no 2130

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Euroopassa. Korkeus 25–60 cm. Kukat vaaleanliiloja, joskus valkoisia. Kukkien suojuslehdet punaisia. Siemenet voi myös suorakylvää maahan touko-kesäkuussa, jolloin siemeniä ei peitetä.

Taimiväli 30 cm ja riviväli 40–50 cm. Talvehtii hyvin vielä Keski-Suomessa. Kylväytyy.

MINTUT (myntor)

Mentha

Puolanminttu (polejmynta)

Mentha pulegium

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 4,40 € til.no

2354

Violettikukkainen ja sirolehtinen mauste- ja rohdoskasvi, joka kasvaa noin 20 cm korkeaksi ja sopii tiheäkavuisena hyvin maanpeittokasviksi yrttimaalle. Ihana arominen puolanminttu sopii hyvin teeyrtiksi ja erilaisten ruokien maustamiseen. Suorakylvö avomaalle keväällä tai pieni esikasvatus maalishuhtikuussa. Viihtyy aurinkoisella- tai puolivarjoisella kasvupaikalla.

Viherminttu (grönmynta)

Mentha spicata

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 2353

1 g = n. 12 000 siementä.

Mv. Korkeus 60–100 cm. Kasvattaa runsaasti maanpäällisiä ja maanalaisia juurakoita. Varsien ja lehtien väri voimakkaan vihreä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Tarvitsee lämpimän, aurinkoisen tai puolivarjoisen, tasaisen kostean ja ravinteikkaan kasvupaikan. Paras maalaji on multava kalkittu kivennäismaa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Leviää helposti.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Parakrassi (parakrasse)

Acmella oleracea

annos n. 0,2 g / 3,00 € til.no 2471

1 g = n. 1 000 siementä.

Ehjänä perille
Suojautu tuoteluettelossa
oleva tilauslomake kirjekuoreen.
Kuori suojaa tilausta
postimatkan aikana.

Liimaa
tähän
kirjeen
postimerkki

HYÖTYKASVIYHDISTYS RY

Pasilankatu 2 B
00240 HELSINKI

Tilauslomake

TUOTTEEN NIMI	TIL.NO	TILATTU KPL	YHT. €

TILAAJAN NIMI:

LÄHISOITE:

POSTINUMERO JA -TOIMIPAIKKA:

PUHELIN, postipakettia varten välttämätön:

E-MAIL:

Tuotteen voi korvata vastaavalla tuotteella.

kyllä ei

Biodynaamisen voi korvata luonnulla.

kyllä ei

Luomun voi korvata tavanomaisella.

kyllä ei

Mv. Kasvatetaan meillä yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tunnetaan myös valekrassi-nimellä. Korkeus n. 20 cm. Lehdet oliivinvihreät. Palleroiset, kullankeltaiset kukat, joiden ruskeat yläosat näyttävät silmiltä. Koristeellinen ja mielenkiintoinen kasvi.

Viljely: Viihtyy auringossa, mutta selviytyy myös puoli-varjossa. Vaatii ravinteikkaan mullan. Kylvö maalishuhtikuussa. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itämisaika 1–2 vk. Kasteltava säännöllisesti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja juuri joko tuoreena tai kuivatuna. Tuoreena mm. salaattiin, wokkiin tai smoothieen. Luonnonlääkinnässä käytetty mm. vahvistamaan immuunipuolustusta. Käytetään myös kosmetiikassa kosteuttavana ja nuorentavana ihoöljynä. Sopii koristekasviksi sisälle ja ulos.

PERSILJAT (persiljesläktet)

Petroselinum

Juuripersilja (rotpersilja)

Petroselinum crispum Tuberosum-Ryhmä

'Halblange'

annos n. 1 g / 3,00 € til.no 2280

1 g = n. 650 siementä.

Kv. Persiljamaiset lehdet. Juuri on kuin palsternakka.

Viljely: Syvä, kalkittu, ravinteikas maa. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä (yölämpötilan oltava 7 °C). Siemenet kannattaa liottaa ennen kylvöä. Liotusvesi kaadetaan pois. Kylvösyvyys 2 cm, riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Taimet harvennetaan 8–10 cm:n välein.

Korjuu ja varastointi: Sato korjataan myöhään, koska juuret kasvavat parhaiten loppusyksystä ja ovat sitä maukkaampia, mitä suurempia ne ovat. Juuret varastoidaan kellariin turpeeseen tai hiekkaan. Voidaan jättää myös talveksi maahan. Voidaan hyötää talvella ikkunalla.

Käyttö: Koko kasvi voidaan käyttää. Erinomainen ja hieno liemijuures, jota käytetään sellerin ja palsternakan tavoin. Lehdet ovat maukkaampia kuin lehtipersiljalla.

Persilja (persilja)

Petroselinum crispum

1 g = n. 600 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusukkeen, toisena vuonna korkean kukkavarren. Persilja sisältää mm. A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Antiikin runoilijoiden mukaan persiljaseppelä sai luovuuden liikkeelle ja esti liialta humaltumiselta.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä ja multavassa maassa. Kylvö aikaisin keväällä (yölämpötilan on oltava vähintään +7 °C). Etelässä voi kylvää myös syksyllä. Siemeniä kannattaa liottaa itämisen nopeuttamiseksi. Liotusvesi heitetään pois. Riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Kasvuharso 5–6 viikon ajan auttaa hyvään kasvuun. Taimiväliksi harvennetaan 15–20 cm. Nokkoskäytteellä kastelu heinä-elokuun vaihteessa lisää satoa. Talvehtiminen epävarmaa.

Korjuu ja säilytys: Korjuun voi aloittaa, kun taimet ovat 10–15 cm:n korkuisia. Lehdet pakastetaan tai kuivataan.

Käyttö: Mieto maku sopii ruokiin. Niitä lisätään valmiisiin kastikkeisiin ja keittoihin. Lehdet sopivat mausteeksi tai koristeeksi salaatteihin ja varret liemiin. Persilja edistää ruuansulatusta. Persiljamurskan hieromisen iholle sanotaan karkottavan sääskiä, pureskelun taas vähentävän valkosipulin hajua. Persiljahuuhtelu tekee hiukset kiiltäväksi ja vähentää hilseen muodostumista.

Kähäräpersilja (bladpersilja)

Petroselinum crispum Foliosum-Ryhmä

'Mosscurled'

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,20 € til.no 2156

Koristeelliset lehdet sammalpoimuiset. Talvehtii hyvin.

Silopersilja (slätpersilja)

Petroselinum crispum Neapolitatum-Ryhmä

'Gigante d'Italia'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 2 g / 3,20 € til.no 2281

Korkeus n. 25–50 cm. Iso- ja sileälehtinen. Satoisa ja aromikas. Pidetään maailman parhaana lajikkeena.

Ranskalainen lehtipersilja (fransk slätpersilja)

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,00 € til.no 2111

Sileät, pienehköt ja hieman poimureunaiset lehdet. Hieno, vahva aromi. Joidenkin mielestä parempi kuin 'Gigante d'Italia'.

PUNAHATUT (solhattar)

Echinacea

Hyönteiskasvi

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Kukki elokuun alusta myöhään syksyyn. Erinomainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa. Paras maa runsasravinteista, savensekaista ja vettä läpäisevää. Kalkinsuosija. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Itää 20°C:ssa 15–24 vrk:ssa. Taimiväli 30 cm, riviväli 40–60 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa isoja ja leveitä lehtiä. Toisesta vuodesta lähtien kasvattaa 4–10 kukkavartta.

Korjuu: Versot leikataan kukkineen elokuussa, kolmasosa jätetään kasvamaan. Kukat halkaistaan ennen kuivaamista. Juuret korjataan 3–4-vuotiaina myöhään syksyllä tai varhain keväällä.

Käyttö: Kasvilääkinnässä kukkia, versoja ja juuria käytetään tuoreina tai kuivattuina mm. haavoihin, ihotumiin, vastustuskyvyn kohottamiseen, vilustumisen ennaltaehkäisyyn ja estämään hiivasiemen kasvua. Punahatut ovat Suomessa lääkeluettelossa. Frantsilan yrttitila aloitti viljelyn v. 1981. Tuoretta kasvia käytetään alkoholiuutteeseen (95 %) 1:2, kuivattua (70 %) 1:5. Kaunis perennapenkissä sekä kuiva- ja leikkokukkana.

Kaunopunahattu (röd solhatt)

Echinacea purpurea

Punainen

Biodynaaminen siemen

Annos 0,5 g / 3,00 € til.no 2178

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet ruusunpunaiset, keskusta oranssinruskea.

'White Swan'

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2179

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet vaaleat, keskusta tumma. Näyttävin valkoinen lajike.

Keltapunahattu (gul solhatt)

Echinacea paradoxa

Luomusiemen

Annos n. 0,5 g / 4,90 € til.no 2251

Korkeus 80 cm. Keltaiset terälehdet, tumma keskusta.

Rohtopunahattu (blek solhatt)

Echinacea pallida

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2036

Vaaleanpunaiset laitakukat roikkuvat, juuret ovat paksut ja lehdet leveät. Kaunis myös koristekasvina.

Purppuraratamo (groblad)

Plantago major

'Rubrifolia'

Luomusiemen

Annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 2393

1 g = n. 3 600 siementä.

Mv. Korkeus 30 cm. Koristeellinen, suuret viininpunaiset lehdet kasvavat ruusukemaisesti, tähkämäinen pysty kukinto on valkoinen. Soveltuu hyvin kivikoppuutarhaan.

Viljely: Itämistä voi tehostaa 2–4 viikon kylmäkäsitteilyllä. Kylvyytyy jonkin verran itseksään. Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, talvehtii parhaiten hiekkapitoisessa maassa. Arka talvimärkyydelle.

Käyttö: Näyttävä koristekasvina. Lehtisatoa voi käyttää samaan tapaan kuin piharatamo, mausteyrttinä ja nuoria lehtiä lehtivihanneksena.

Reunuspietaryrtti (matttram)

Tanacetum parthenium

Hyönteiskasvi, värikasvi

annos n. 0,3 g / 3,20 € til.no 2372

1 g = n. 9 000 siementä.

Mv. Viljellään meillä yksivuotisena. Korkeus 10–50 cm. Tiheässä olevat kukat pieniä ja päivänkakkaramaisia. Kukki myöhäiseen syksyyn. Hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Läpäisevä ja kuiva maa. Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siementä ei peitetä. Itää 18°C:ssa 20–30 vrk:ssa. Voi kylvyytyä itsestään.

Käyttö: Maustekäyttöön, mutta ei sovi kuitenkaan kaikille, sillä saattaa aiheuttaa haavaumia suun limakalvoille. Käytetään myös tuholaiistorjunnassa (sisältää pyretriiniä) ja koikarkotteena. Sopii leikko- ja kuiva-kukaksi.

Rohtonukula (hjärtstilla)

Leonurus cardiaca

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2363

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Eurooppalainen ruohokasvi, joka menestyy Etelä-Lapissa asti. Korkeus 50–130 cm. Vaaleanpunaiset, pienehköt kukat kesä-syyskuussa. Houkuttelee mehiläisiä ja kohtalaisesti yöperhosia. Siementää runsaasti.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kevyessä, kohtalaisesti lannoitetussa, kosteahkossa ja kalkitusmaassa. Kylvö maahan varhain keväällä.

Käyttö: Juomiin, kastikkeisiin ja hyytelöihin. Kukki-

vaa latvaversoa on käytetty rauhoittavana rohtona ja verenpaineen alentamiseen. Voi kuivata tai pakastaa.

Purasuolo (gurkört)

Borago officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 50 siementä.

Yv. Tunnettu aiemmin purasruohon nimellä. Korkeus n. 65 cm. Kasvusto karvainen. Kukki pitkään ja kauniisti. Parhaita mesikasveja. Siemenet sisältävät runsaasti gammalinoleenihappoja ja muita terveellisiä rasvoja.

Viljely: Kylvö aikaisin keväällä kalkittuun maahan. Kylvösyvyys 2 cm. Kun yölämpötila on yli 7 °C, itää 2–3 viikossa. Kylväytyy helposti. Siemenen itävyys säilyy jopa 8 vuotta.

Käyttö: Siementen käyttö on yleistä intialaisessa keittiössä. Kukilla voi koristella salaatteja ja juomia. Vihreitä osia ei suositella sisäiseen käyttöön, koska niistä on löydetty maksalle haitallisia alkaloideja. Koko kasvia on käytetty aikaisemmin myös lääkekasinna mm. virtsan- ja hienerityksen lisäämiseen.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 3,00 € til.no 2135

Taivaansiniset kukat.

Valkokukkainen Mix

annos n. 1 g / 3,00 € til.no 2217

Pääosin puhtaankalkoisia kukkia, mutta joukossa on myös sinisiä kurkkuyrttejä.

Rohtopähkämö (humlesuga)

Betonica officinalis

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 2371

1 g = 200–400 siementä.

Mv. Kasvatettiin aikoinaan lähes kaikissa yrttitarhoissa Euroopan luostareissa. Viljelty meillä jo 1700-luvulla. Korkeus n. 50 cm. Varret kulmikkaat, lehdet karheat. Purppuranpunaiset, tähkämäiset kukat heinä-elokuussa. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivahkossa, kalkkipitoisessa humusmaassa. Siementen kylmäkäsitellyt 4 vk ennen kylvöä tai syyskylvö. Voi myös esikasvattaa.

Käyttö: Vanha rohtokasvi, josta on käytetty kaikkia osia. Juurakon liiallinen käyttö voi aiheuttaa oksentelua.

Rohtosalkoruusu (läkemalva)

Althaea officinalis

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2248

1 g = 150–300 siementä.

Mv. Kasvatetaan usein kaksivuotisena. Vanhanajan lääke- ja koristekasvi. Korkeus 60–150 cm. Lehdet samettiset. Vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat heinä-syyskuussa.

Viljely: Aurinkoinen, kostea ja ravinteikas kasvupaikka. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Itää epätasaisesti, voi joskus kestää useita kuukausia.

Korjuu: Lehdet ja kukat heinä-elokuussa. Kaksivuotias juuri korjataan syksyllä ja kuivataan nopeasti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja siemenet salaatteihin. Lehdet keittoihin ja teehen. Juuri on herkullinen tuoreena ja kypsennettynä. Juuri on vahtokarkkien alkuperäinen aines: jauhettua juurta turvotetaan vedessä, lisätään sokeria ja kuumennetaan, jolloin saadaan makeaa tahnaa. Arvokas lääkekasi lima-aineensa vuoksi.

Rohtovirmajuuri (läkevänderot)

Valeriana officinalis

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2378

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Menestyy hyvin koko maassa. Korkeus 100–250 cm. Hyväntuoksuiset kukat vaaleanpunaiset. Melko hyvä mesikasvi perhosille. Vanha, rauhoittava lääkeyrtti.

Viljely: Menestyy kalkitus ja kuohkeassa multa-maassa. Kylvö avomaalle keväällä. Siemeniä ei peitetä.

Korjuu: Juurakko nostetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Lisää kasvimaan lierokantaa ja on hyvä lisä kompostissa. Naaraskissat pitävät juurien tuoksusta. Käytetty vuosisatoja rohtona mm. unettomuuteen. Varoitus: tutustu käyttöä koskeviin ohjeisiin.

Rosmariini (rosmarin)

Salvia rosmarinus

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 2379

1 g = n. 750 siementä.

Mv. Välimeren maissa kasvaa 2–3-metriseksi pensaaksi. Neulasmaiset nahkeat lehdet, kukat vaaleansiniset tai punertavat. Ei talvehdi meillä; talvetus mieluiten 12–15 °C:ssa.

Viljely: Menestyy suojaisassa ja lämpimässä paikassa, kalkkipitoisessa ja vettä läpäisevässä mullassa. Esikasvatus tammi-maaliskuussa. Siementen pitäminen

muutaman päivän ajan jääkaappilämpötilassa edistää itämistä. Itää 21 °C:ssa yleensä 1–2 viikossa.

Korjuu: Lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Latvonta saa kasvin haarautumaan.

Käyttö: Täydentää muiden yrttien makua. Pidetään elimistöä vahvistavana ja ruuansulatusta edistävänä kasvina.

Ryytineito (svartkummin)

Nigella sativa

annos n. 2 g / 2,70 € til.no 2352

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Viljelty yli 2 000 vuotta. Korkeus n. 30 cm. Lehdet tillimäiset. Sinertävät kukat heinä-syyskuussa. Tuottaa syötäviä siemeniä, joista käytetään myös mustakuminanimeä. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, lämpimässä paikassa, tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö 1–2 cm:n syvyyteen toukokuussa maan lämmentyä. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Siemeniä käytetään kuminan tapaan. Siemenkotia voi kuivata koristeeksi. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Saksankirveli (spansk körvel)

Myrrhis odorata

annos n. 20 siementä / 3,00 € til.no 2177

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Alpeilla, Apenniineilla, Balkanilla ja Pyreneillä. Korkeus 70–100 cm. Aniksenmakuiset lehdet ja valkoinen kukinto. Tuottaa satoa jo aikaisin keväällä.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä kasvupaikassa. Kylvö mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsittelyn. Itäminen voi viedä kuukausia. Kylväytyy.

Käyttö: Lehdet tuoreina parhaita, voidaan myös pakastaa tai kuivata. Varsia voi käyttää hyvänmakuisina mehupullein. Juuri keitetään juurikkaiden tapaan. Vihreitä, keskenkasvuisia siemeniä voi syödä karkkeina. Koko kasvi antiseptinen ja hyvä ruuansulatukselle.

SALVIAT (salviasläktet)

Salvia

Myskialvia (muskatellsalvia)

Salvia sclarea

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 4 € til.no 2385

1 g = n. 250 siementä.

Kv. Korkeus 90–120 cm. Isokokoiset lehdet koristeelliset. Kukkii toisena vuonna herkin vaaleanpunaisiin kukiin. Voimakas tuoksu. Viihtyessään kylväytyy itse.

Viljely: Aurinkoinen, kalkittu ja lannoitettu maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Lehdet voi paistaa öljyssä ja syödä. Niistä voi valmistaa kurlausvettä ja haavojen hoitoainetta. Kukut ja lehdet tuoksusekoituksiin. Kukut kuivakukiksi. Eteeristä öljyä käytetään mm. hajuvessissä, saippuoissa ja suuvesissä. Käytetty myös muskatelliviinin mausteeksi.

Ryytisalvia (kryddsalvia)

Salvia officinalis

Biodynaaminen siemen, värikasvi

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2384

1 g = n. 130 siementä.

Mv. Puolipensas Välimeren alueelta. Viljelty jo 6 000 vuotta. 50–70 cm korkea. Varret alhaalta puutuneita, lehdet harmaanvihreitä. Tähtämäiset kukat sinivioletteja. Antiikin aikana sanottiin, että se, jonka pihassa kasvaa salvia, ei kuole.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, kalkittu, hiekkapitoinen maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1–3 viikossa. Taimettuminen hidasta. Talvehtii monesti Etelä-Suomessa; suojaus eduksi. Voi kasvattaa myös ruukussa.

Korjuu: Lehdet kerätään ennen kukintaa, kuivataan hitaasti tai pakastetaan.

Käyttö ja säilytys: Käytetään usein rosmariinin ja persiljan kanssa. Vahva maku sopii mm. sipuli-, papu- ja riistaruoikiin. Lääkeyrttinä antiseptinen. Ei suositella jokapäiväiseen käyttöön. Lankoja värjätessä saadaan kaunista keltaista väriä.

SAMETTİKUKAT (yrttikäyttö)

(sammetsblomstersläktet)

*Tagetes***Haisusamettikukka**

(stinkttagetes)

Tagetes minuta

Värikasvi

annos n. 0,2 g / 3,00 €**til.no 2040**

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Perussa on yksi tärkeimmistä yrteistä. Komea, pystykasvuinen yli kaksimetriseksi kasvava samettikukka, jonka liuskaiset lehdet ja korkeus luovat eksoottisen vaikutelman. Kukat pienet ja kellertävät. Lehdistö tuoksuu vahvasti mausteisen sitruunaiselta. Torjuntakasvi: ehkäisee juurillaan rikaruohojen kasvua, juurikirvoja ja ankerioisia.

Viljely: Menestyy tavallisessa puutarhamaassa aurinkoisella tai melko aurinkoisella paikalla. Esikasvatus maaliskuusta huhtikuussa. Suuri koko kannattaa huomioida.

Käyttö: Kuivattuja lehtiä voidaan käyttää mausteena. Sitruunainen maku sopii esimerkiksi perunaruokiin ja keittoihin sekä juustojen kera. Teetä on käytetty myös flunssan torjuntaan ja vatsavaivoihin.

Kääpiösamettikukka

(litet sammetsblomster)

Tagetes tenuifolia

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 200 siementä.

Yv. Kasvutapa kauniin pensasmaisen, korkeus n. 35 cm. Kukat pienet, sitruunankeltaiset ja sitruunantuoksuiset. Kukkii koko kesän. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, kuivassa ja tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maaliskuun lopulla. Etelärannikolla myös kylvä toukokuussa avomaalle. Itää 20 °C:ssa 3–10 vrk:ssa. Taimikasvatusaika on 9–11 viikkoa. Hallanarka!

Käyttö: Yrttimaan soma kaunistus. Ryhmäkasvi kukkatarhaan ja ruukkuun. Terälehtiä voidaan käyttää salaatteihin ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Värjää villalangan keltaiseksi.

'Lemon Gem'**annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 2733**

Kukat keltaiset.

'Red Gem'**annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 2732**

Tuoksuvat kukat pienet ja lämpimänpunaiset.

'Sekoitus'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 3,20 €**til.no 2356**

Upea väri-sekoitus pitkään ja runsaasti kukkivasta kääpiösamettikukasta. Kukkien väri vaihtelee sitruunankeltaisesta oranssiin ja punaruskeaan. Kukinta jatkuu kesäkuulta pitkälle syksyyn. Näyttävä kukkaryhmissä, ruukuissa ja yrttimaalla. Kukat ja lehdet syötäviä.

Lakritsisamettikukka

(lakritstagetes)

*Tagetes filifolia***'Dropshot'****annos noin 15 siementä / 4,90 €****til.no 2482**

1 g = n. 1 500 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Kompakti, pensasmaisen kasvutapa. Liuskoittuneet ja hennot lehdet maistuvat voimakkaasti lakritsille. Kukat ovat pienet ja vaatimattomat. Tunnetaan myös nimillä salmiakkiyrtti ja lakritsiyrtti.

Viljely: Kasvatetaan samoin kuin muut samettikukat. **Korjuu ja käyttö:** Lehtisatoa korjataan heinäkuusta pakkasiin saakka. Käytetään ruokien ja jälkiruokien maustamiseen, teeyrtiksi tai syötäväksi sellaisenaan.

Rohtosamettikukka

(glanstagetes)

*Tagetes lucida***annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 2220**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Sierra Madren vuoristosta Meksikosta. Korkeus n. 60 cm. Tummanvihreissä lehdissä aniksen aromi. Kauniit keltaiset kukat. Vanha atsteekkien käyttämä yrtti.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä, hyvässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa. Latvominen tuuheuttaa taimen. Talvetus viileässä ja valoisassa paikassa.

Käyttö: Ranskanruokuan tapaan tuoreena tai kuivattuna mm. kalan, kanan, munaruokien, salaattien, viinietikan ja öljyn mausteeksi. Käytetään myös teeaineksena, bouguet garni -yrttisekoituksessa ja potpourreissa. Kansanlääkinnässä käytetty mm. rauhoittamaan vatsaa ja lievittämään vilustumisoireita.

Sitruunamelissa (citronmelissa)*Melissa officinalis*

Biodynaaminen siemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2388

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kreikkalaiset käyttivät rohdoksena jo 7 000 vuotta sitten. Korkeus. 20–50 cm. Lehdet ja nuoret versot miellyttävästi sitruunantuoksuiset ja -makuiset. Melko talvenarka. Hyvä mehiläiskasvi!**Viljely:** Viihtyy kompostilla parannetussa maassa. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai kesäkuussa avomaalle. Itäminen kestää ulkona 2–3 viikkoa. Nuoret taimet talvehtivat parhaiten. Menestyy sisälläkin.**Korjuu ja säilytys:** Sato korjataan ennen kukintaa. Voidaan kuivata tai pakastaa.**Käyttö:** Salaatti- ja teeyrtti, sopii myös mm. marmeladiin, omenasoseeseen ja hyytelöihin. Lehdet koristeeksi. Lääkeyrttinä käytetty mm. lievittämään päänsärkyä. Karmeliittamunkit valmistivat v. 1630 mm. sitruunamelissasta, muskottipähkinästä, sinapista ja neilikasta karmeliittavettä, jota käytettiin moniin vaivoihin.**Vihannesportulakka** (trädgårdsportlak)*Portulaca sativa*

1 g = n. 2 400 siementä.

Yv. Vihannesportulakan viljelylajike. Kasvatettu Suomessa 1600-luvulta asti. Säätyläisillä se kuului 1800-luvulla suosituimpiin keittiökasveihin. Korkeus 10–30 cm. Lamoava kasvutapa, lehdet pienet ja mehevät. Runsaasti C-vitamiinia sisältävänä se on ollut tärkeä yrtti keripukin ehkäisyssä. Lehdet sisältävät myös paljon omega-3-rasvahappoja.**Viljely:** Multava maa, lämmin ja valoisa kasvupaikka. Kylvö keväällä tai kesä-heinäkuussa avomaalle. Itää 20°C:ssa 1–2 viikossa. Sopii myös sisällä ruukussa viljeltäväksi.**Käyttö:** Lehtiä ja latvaversoja käytetään tuoreena salaatteihin, maustevoihin, dippikastikkeisiin sekä keittoihin. Lisätään ruokaan valmistuksen loppuvaiheessa. Versot sopivat säilykkeiden mausteeksi ja ruokien koristeeksi. Lehdet maistuvat hieman suolaisilta.

'Grüner'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2134**Tilli** (dill)*Anethum graveolens*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 900 siementä.

Yv. Vanha maustekasvi, kotoisin Aasiasta. Mitä etelämäksi mennään, sitä vähemmän tillin lehtiin muodostuu eteerisiä öljyjä. Hyvä perhoskasvi.**Viljely:** Kasvaa parhaiten runsasravinteisella kivennäismaalla. Siemen kylvetään ensimmäistä satoa varten mahdollisimman aikaisin keväällä. Itää 14–20 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Lisäkylvöjä voi tehdä 2–3 kertaa kesässä. Lehtitilliä ei tarvitse harventaa, kruunutilli harvennetaan 15–20 cm:n välein. Kylvöstä korjuuseen kuluu lehtitillillä n. 40 vrk ja kruunutillillä n. 75 vrk. Neljän vuoden viljelykiertoa suositellaan sienitautien torjumiseksi.**Korjuu ja säilytys:** Satoa aletaan korjata harventaen heti, kun taimet ovat viisienttisiä. Satoa voi kuivata tai pakastaa.**Kruunutilli**

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,70 € til.no 2470

Paras tilli säilöntään ja rapulieemeen.

'Tetra'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,70 € til.no 2451

Voimakaskasvuinen, myöhäinen, tummanvihreä ja suurisatonen lehtitilli. Ei kovin herkkä kuivuudelle.

Tuoksuampiaisyrtti (turkisk drakblomma)*Dracocephalum moldavica*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Siperiasta kotoisin oleva tuoksuva yrtti. Tunnetaan myös Moldavian melissa -nimellä. Korkeus n. 60 cm. Violetinsiniset kukat. Tiheäkukkaiset latvakukinnot. Maistuu miedosti sitruunalle. Hyvä mesikasvi perhosille!**Viljely:** Aurinkoinen paikka, kuohkea kompostilla parannettu ja kalkittu maa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö avomaalle, jolloin saadaan suurempi lehtisato. Maan lämpötilan oltava yli 7 °C, kylvösyvyys 2 cm, taimiväli 10–15 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan viljellä myös ruukussa. Vaatimaton!**Korjuu:** Lehtisato korjataan, kun kukkavarret ovat puoleksi kukassa.**Käyttö:** Sopii mausteeksi kalaruokiin ja salaatteihin, kuivattuna teehe. Antiseptinen. Kouristuksia ja ilma-vaivoja poistava, rauhoittava. Kaunis leikkokukka.

'Blue Dragon'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 2126****Tuoksuruuta**

(vinruta)

*Ruta graveolens***annos n. 0,5 g / 3,00 €****til.no 2395**

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Välimeren maista kotoisin oleva kookas puolipensas, joka jää Suomessa alle puolimetriseksi. Kauniit sinertävät lehdet. Vihertävänkeltaiset kukat tuoksahtavat mantelille ja balsamille. Tuoksu jakaa mielipiteitä. Myrkyllinen.

Viljely: Aurinkoinen, lämmin ja hiekkapitoinen kasvupaikka. Kylvä maaliskuussa ruukkuun tai avomaalle kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Leikataan keväällä. Lyhytikäinen ja talvehtiminen epävarmaa! Voi lisätä pistokkaista.

Käyttö ja säilytys: Juuri ennen kukintaa kerätyt lehdet kuivataan. Lehtiä käytetään tuoksu-sekoituksiin ja värjäyksessä antamaan vihreää väriä. Vanha lääkekasvi.

Tähkälaventeli

(lavendel)

Lavandula angustifolia

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 3,20 €**til.no 2324**

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Varpumainen koriste-, mauste- ja rohdoskasvi. Hyödynnettiin jo antiikin aikana kylpyrohtona. Korkeus n. 35 cm. Kapeat lehdet harmaanvihreitä. Kukinto sininen. Ihastuttava tuoksu on ainutlaatuinen. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Menestyy aurinkoisessa paikassa, vettä läpäisevässä ja kalkkipitoisessa mullassa. Kylvä helmi-maaliskuussa ruukkuun. Kylvös peitetään hyvin ohuella mullalla ja suojataan reiätetyllä muovilla. Annetaan olla n. 2 vk huoneenlämmössä ja sitten n. 4 vk jääkaapissa. Tarvittaessa sama toistetaan. Itäminen on epätasaista.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan. Kukinnot korjataan varsineen heti kukkien auetta ja kuivataan kimppuina.

Käyttö: Mausteena teehen ja leivonnaisiin. Tuoksu-sekoituksiin ja vaatekaappiin. Rohtona mm. päänsärkyyn, unettomuuteen ja stressin helpottamiseen.

Valkohurtanminttu

(kransborre)

Marrubium vulgare

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 2312**

1 g = n. 1 100 siementä.

Mv. Vanhimpia tunnettuja lääkekasveja, jota arvostet-

tiin jo muinaisessa Egyptissä ja Roomassa. Suomessa satunnaistulokas. Korkeus n. 50 cm. Harmahtavat lehdet karvaiset. Heinä-elokuussa valkoiset kukat. Erittäin hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kuivahko, vähäravinteinen ja kalkkipitoinen maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvä avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 1-2 viikossa. Ei talvehdi aina. Voidaan kasvattaa myös sisällä.

Korjuu ja säilytys: Lehtiä ja kukkivia latvuksia voidaan kuivata.

Käyttö: Likööreissä, makeisissa ja teessä. Kitkerän makuinen. Sopii kuivakukkakimppuihin.

Veripeippi

(bladmynta)

Perilla frutescens

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta. Idässä suosittu lääkekasvi ja yrtti jo 500-luvulla. Korkeus n. 50 cm. Kukat valkoiset, vaaleanpunaiset tai laventelinsiniset. Lehdet tuoksuvat mausteisilta, kanelin ja kuminan sekoitukselta.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, lämpimän ja syvämultaisen kasvupaikan. Kylvä avomaalle hallojen mentyä tai esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää valossa eli kylvöstä ei peitetä. Itää hitaasti ja epätasaisesti, itämisaika 14-21 vrk. Taimiväli 20 cm. Avomaalle kylvettäessä on syytä käyttää harsoa. Hallanarka. Voidaan lisätä helposti vesilasissa juurrutetuista pistokkaista.

Korjuu: Alkaa noin kuukauden kuluttua kylvöstä ja jatkuu ensimmäiseen hallaan.

Käyttö: Veripeippi on japanilaisten persilja. Antaa hienon aromin esim. kalaruokiin. Lehtien uskotaan estävän parasiittitartuntoja, joita voi saada raakaa kalaa syödessä. Syödään usein sushin kanssa.

'Kaori'**Annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 2294**

Korkeus 60 cm. Vihreät, tasaiset lehdet.

'Purple'**annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 2187**

Koristeellinen punalehtinen muoto. Värjää keitetyn riisin punertavaksi. Kaunis ruukussa ja kukkaistutuksissa.

Väinönputki

(fjällkvanne)

Angelica archangelica

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2398**

1 g = n. 200 siementä.

Kv. Pohjolan ensimmäisiä viljelykasveja. Kasvaa Pohjois-Suomessa kosteilla jokivarsilla ja niityillä. Putkikasvi, jonka korkeus 100–250 cm. Varret jäykät ja pystyt, kukinto vihertävän valkoinen. Tuoksu aromaattinen ja miellyttävä. Jos varret leikataan ennen kukintaa, kasvista saadaan monivuotinen. Melko hyvä ravinto- ja mesikasvi perhosille!

Viljely: Kosteaa, runsasravinteinen savi- tai multamaa. Kylvö mieluiten syys-lokakuussa. Keväällä kylvettäessä kylmäkäsitely (vähintään 4 vk, 0–+5°C:ssa) kosteaan hiekkaan kylvettyinä. Siemeniä ei peitetä. Kylväytyy.

Korjuu: Lehdet kerätään nuorina ja pehmeinä. Kukkarvarsit leikataan heti kukinnan alussa.

Käyttö: Lehdet ja siemenet sopivat tuoreena tai kuivatuna keittojen mausteeksi ja kuivatuna tuoksusekoituksiin. Lehdet sopivat salaatteihin ja kasvispaistoksiin. Lehdistä tehty keite muistuttaa kiinalaista teetä. Nuoria varsia ja lehtiruoteja käytetään kuorittuna, tuoreeltaan ja hillottuna leivonnaisiin. Juuret voi kuivata ja jauhaa jauhoksi. Kukinnan voi keittää ja valmistaa ruoaksi kukkakalin tapaan. Kuivattu juuri käy kiinnikkeeksi eli fiksativiksi tuoksusekoituksiin. Viljellään mm. alkoholi-, makeis- ja lääkeeteollisuuden tarpeisiin. Edistää ruuansulatusta.

VÄRIMINTUT (temyntor)

Monarda

Hyönteiskasvi

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta, jossa alkuperäiskansat käyttäneet mausteena ja lääkekasvina. Hyviä mesi- ja perhoskasveja.

Viljely: Viihtyvät ravinteikkaassa, kuohkeassa ja kosteutta pidättävässä mullassa. Kylvetään keväällä maahan. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää 18°C:ssa 1–2 viikossa. Kuivina jaksoina kasteltava.

Preeriaväriminttu (lila temynta)

Monarda fistulosa

annos n. 0,2 g / 3,00 € til.no 2403

1 g = n. 2 000 siementä.

Korkeus 60–90 cm. Viehättävät, vaaleanliilat kukinnot.

Käyttö: Nuoret lehdet teeheen ja lihan mausteeksi. Siemenkodat kerätään kuivakukiksi. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat uuttivat kasvista hiusöljyä. Myös perennapenkkiin.

Punaväriminttu (röd temynta)

Monarda didyma

1 g = n. 2 000 siementä.

annos n. 0,1 g / 4,90 € til.no 2037

Mv. Korkeus n. 100 cm. Kukki pitkäpään punaisin kukin.

Käyttö: Tuoreet kukat salaatteihin, lehdet esim. liharuokien mausteeksi. Kuivatut kukat ja lehdet tee- ja tuoksusekoituksiin. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Arvostettu tee- ja koristekasvi, joka tunnetaan kulta-melissa-/Goldmelisse-nimellä. Kasvin sanotaan lievitävän pahoinvointia, ilmavaivoja ja kuukautiskipuja.

Sitruunaväriminttu (citrontemynta)

Monarda citriodora

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 2400

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Ihastuttavat kukinnot vaalean purppuranpunaiset ja miellyttävästi sitruunantuoksuiset.

Viljely: Kalkittu, kuohkea, vettä läpäisevä maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet kylvetään lähes pintaan. Itää 18°C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Ihana tee- ja tuoksukasvi.

Yrttiselleri (bladselleri)

Apium graveolens Secalinum-Ryhmä

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 30 cm. Raikas sellerin maku, suosittu Kaukoidän keittiössä.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, multavassa, ravinnetilaltaan hyvässä ja kosteutta pidättävässä maassa. Helpompi kasvattaa kuin tavallista selleriä. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää hitaasti ja epätasaisesti, 15°C:ssa 5–10 vrk. Etelässä voi kokeilla avomaakylvöä harson alle. Yölämpötilan pitää olla yli +7°C. Itää 2–3 viikossa. Taimiväli n. 10 cm. Kuivuus ja niukka lannoitus huonontavat makua. Sopii myös ruukku- ja ikkunanviljelyyn.

Korjuu: Satoa voi korjata, kun korkeus on n. 20 cm. Leikataan maan tasalta, uusia lehtiä alkaa kehittyä tuota pikaa.

Käyttö ja säilytys: Tuoreena keittoihin ja salaatteihin. Aasiassa käytetään kaikenlaisissa riisi- ja nuudeli-roissa. Piste iin päälle Bloody Mary-cocktailissa. Käyttö-määrässä oltava varovainen, maku hyvin voimakas. Säilötään pakastamalla tai kuivaamalla.

'Westland'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 2282

KUKAT, KAKSI- JA MONIVUOTISET

AKILEIJAT (aklejsläkter)*Aquilegia***Alppiakileija** (alpakleja)*Aquilegia alpina***annos n. 0,5 g / 3,00 €** **til.no 3284**

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Alpeilta. Korkeus n. 40 cm. Isot, syvänsiniset kukat, joissa valkoinen keskusta. Kukkii kesä-heinäkuussa. Viehättävä!**Viljely:** Viihtyy puolivarjossa tai auringossa, kevyessä ja kalkkipitoisessa maassa. Syyskylvö tai 4-6 viikon kylmäkäsittely ja kylvö maaliskuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itämisaika huoneenlämmössä 3-4 vk.**Kääpiöjapaninakileija** (japansk akleja)*Aquilegia flabellata* var. *pumila*

1 g = 200-500 siementä.

Mv. Kotoisin Japanista. Tiivis kasvutapa, korkeus 20-30 cm. Kauniit lehdet pyöreähköt ja harmaanvihreät. Puhtaanvalkoiset kukat touko-kesäkuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, ravinteikkaassa, hiekkansekaisessa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö varhain keväällä. Kylmäkäsittelyn siemenen itämisaika 3-4 vk.**'White Angel'****annos n. 0,1 g / 3,80 €** **til.no 3971****Lehtoakileija** (akleja)*Aquilegia vulgaris*

Hyönteiskasvi

1 g = 630-800 siementä.

Mv. Tunnettu jo 1500-luvulla. Korkeus 50-80 cm. Kukat siniset, vaaleanpunaiset tai valkoiset. Kukkii alkukesästä heinäkuulle. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Erinomainen talvenkestävyys. Myrkyllinen!**Viljely ja käyttö:** Kasvaa lähes millaisessa paikassa tahansa: auringossa, puolivarjossa tai varjossa sekä vähämullaisessa hiekka- ja savimaassa (pH 5,8-6,8). Syyskylvö tai kylmäkäsittely ja kylvö keväällä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kylväytyy viihtyessään. Perennapenkkiin ja leikkokukaksi. Siemenkoti sopii kuivakukaksi.**'Grandmothers Garden'****annos n. 0,1 g / 3,00 €** **til.no 3308**

Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset, kannukselliset kukat mm. vaaleanpunaisia, violetteja ja viininpunaisia.

'Ruby Port'**annos n. 0,1 g / 3,20 €** **til.no 3974**

Korkeus n. 70 cm. Hurmaavat, tumman viininpunaiset kerrannaiset kukat.

Dalmatianpietaryrtti (dalmatinerkrage)*Tanacetum cinerariifolium*

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 3,20 € **til.no 3008****Mv.** Korkeus noin 50 cm. Tunnetaan myös nimellä dalmatianpäivänkakkara. Hienoliuskainen, hopeanharmahtava lehdistö ja päivänkakkaramaiset kukat, joilla valkoiset terälehdet ja keltainen keskusmykerö. Kasvi muodostaa hienon puolipallomaisen kasvuston ja on kaunis sekaistutuksissa.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuulta alkaen hajakylvönä, jonka jälkeen koulinta kun taimissa ensimmäiset kasvulehdet. Taimet istutetaan avomaalle ilmojen lämmettyä. Myös avomaakylvö mahdollinen. Kasvupaikka aurinkoinen, hiekkapitoinen, läpäisevä multamaa.**Käyttö:** Karkottajakasvi tuohyönteisille, kasvia käytetään pyretriinipitoisuuden vuoksi myös hyönteiskarvoitteen valmistukseen, joten dalmatianpietaryrtti on erinomainen kumppanuuskasvi. Sopii myös leikkokukaksi, vaikkakin voimakastuoksuinen. Myrkyllinen.**Etelänmunkki** (franska blåmunkar)*Jasione laevis*

1 g = n. 18 000 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Tiivis mätästävää kasvutapa. Kauniin pyöreät, sinisävyiset mykerökukinnot heinä-elokuussa. Kukat ulottuvat n. 30 cm:n korkeuteen. Sopii perennapenkkiin reunuskasviksi, kivikkoon ja leikkokukaksi.**Viljely:** Viihtyy auringossa kuohkeilla, läpäisevillä ja hiekkapitoisilla mailla. Kylvö astioihin tai suoraan kasvupaikalle. Myös syyskylvö mahdollinen. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 2-3 vk.**'Blue Light'****annos n. 0,1 g / 5,30 €** **til.no 3078**

Etelänruusu ruoho (grekvädd)*Knautia macedonica*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 4,40 € **til.no 3062**

1 g = 50–100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Korkeus 70–80 cm, ei tarvitse tukea. Kauniit viininpunaiset kukat suojuslehdellisissä mykeröissä. Kukkii heinä–elokuussa.**Viljely:** Viihtyy auringossa, läpäisevässä ja ravinteikkaassa maassa. Kylvä varhain keväällä heti maan suluttua tai syyskylvö, sillä kylmäkäsitely edistää itämistä. Itää epätasaisesti, joskus useita kuukausia. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta viihtyessään kylväytyy. Kaunis ryhmäperenna ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.**Euroopanlppitähti** (edelweiss)*Leontopodium nivale* subs. *alpinum***annos n. 0,5 g / 3,80 €** **til.no 3443**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Sveitsin kansalliskukka. On luonnollisilla kasvupaikoillaan rauhoitettu. Korkeus 15–20 cm. Koko kasvi on valkoisten karvojen peittämä. Kukat pieniä, mutta koristeellisia. Kukkii heinäkuussa. Sopii kivikkoon. Käytetään myös leikko- ja kuivakukkana.**Viljely:** Viihtyy auringossa vettä läpäisevässä, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylmäkäsitellyt siemenet kylvetään aikaisin keväällä ulos. Niitä ei peitetä, itävät valossa. Itäminen epätasaista (10–42 vrk).**Harmaamalva** (gråmalva)*Malva thuringiaca***annos n. 0,5 g / 3,00 €** **til.no 3544**

1 g = 125–150 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Vanhan ajan perenna. Korkeus 100–200 cm. Tanakka varsi ja harmahtavat lehdet. Silkinhoitoiset, vaaleanpunaiset kukat, kukkii heinä–syyskuussa. Kaunis leikkokukka ja perennaryhmän taustakasvi.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa multamaassa, mutta kasvaa vaatimattomissakin olosuhteissa. Taimikasvatus maaliskuusta alkaen tai kylvä suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syyskylvö tai kylmäkäsitely (4 vk) parantaa itämistä. Erinomainen talvenkestävyyt.**Hopeahärkki** (silverarv)*Cerastium tomentosum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3740**

1 g = n. 2 800 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Apenniinien vuoristossa ja Sisiliassa. Mattomainen kasvutapa, korkeus n. 20 cm. Hopeanväriset lehdet. Valkoiset kukinnot toukokuussa. Mesi- ja ravintokasvi päivä- ja yöperhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai erittäin kuivassa, niukka- tai keskiravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään maan lämmentyä. Itämisaika 1–3 vk.**Hopeamaruna** (vitmalört)*Artemisia ludoviciana***annos n. 0,2 g / 3,00 €** **til.no 3236**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Vanha perenna. Korkeus n. 60 cm. Liuskainen, hopeanharmaa lehdistö koristeellinen. Valkoiset vaatimattomat mykerökukinnot heinä–elokuussa.**Viljely:** Esikasvatus huhti–toukokuussa. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa +20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Viihtyy auringossa, laihemmassakin, mutta kalkitussa maassa. Lumettomana kevättalvena kannattaa suojata havunoksilla.**Käyttö:** Kivikkokasvi, kuivakukka. Muita kasveja korostava tausta- tai välikasvi.**Humala** (humle)*Humulus lupulus***annos n. 0,5 g / 3,00 €** **til.no 3065**

1 g = 50–100 siementä.

Mv. Hamppukasveihin kuuluva ruohovartinen köynnös, korkeus n. 7 m. Kotoisin Euraasiasta. Suomessa kasvaa luonnonvaraisena harvinaisena Etelä- ja Keski-Suomen ranta- ja puronvarsilehdoissa. Oli Pohjolassa yksi tärkeimmistä vanhoista viljelykasveista; 1700-luvulla määrättiin lailla, että kaikissa taloissa tuli olla humalisto. On ollut myös tärkeä lääkekasvi. Kukkii heinä–elokuussa. Kun halutaan humalankäpyjä tuottava emiyskilö, kasvia lisätään emikasvin juuripistokkaista.**Viljely:** Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella paikalla. Menestyy parhaiten multavassa ja läpäisevässä maassa. Keväällä ennen kylvöä siemenet kylmäkäsitellään 6–8 vk. Kylvetään noin 0,5 cm:n syvyyteen ruokkuun tai suoraan kasvupaikalle. Itää 25–30 vrk:ssa.

Tarvitsee hyvän tuen. Maanpäälliset osat kuihtuvat syksyllä. Myös syyskylvö mahdollinen.

Käyttö: Humala on vehreä koristeellinen köynnös. Emitähkistä voi hauduttaa rauhoittavaa teetä, ja niillä voi maustaa olutta.

Isohelokki (storblommigt nattljus)

Oenothera macrocarpa

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 3,20 €

til.no 3728

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Lamoava kasvutapa. Korkeus 15–30 cm. Keltaiset, tuoksuvat, suppilomaiset kukat puhkeavat lehtihankoihin. Kukkii heinä–syyskuussa. Kukat aukeavat ainoastaan runsaassa valossa. Hyvä mesikasvi lähinnä yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylvö maahan keväällä. Siemenet peitetään ohuelti. Voi kylväytyä.

Isokaunosilmä (flicköga)

Coreopsis grandiflora

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 400 siementä

Mv. Helppohoitoinen, matala perenna. Kukkii heinäkuusta syksyyn keltaisin kukin. Aurinkoon tai puolivarjoon, kuivalle tai tuoreelle, ravinteikkaalle ja hyvin vettä läpäisevälle kasvupaikalle. Sopii leikkokukaksi ja perhoskasviksi. Lyhytikäinen perenna, mutta voi lisätä helposti siemenistä. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa hiekanselkseen multaun tai suorakylvö maan lämmettyä.

'Golden Globe'

Annos 0,5 g / 2,70 €

til.no 3369

Korkeus 30–40 cm. Kauniit ja suuret, kirkkaan keltaiset ja kerrotut kukat.

Isokonnantatar (stor ormrot)

Bistorta officinalis

annos n. 0,2 g / 3,00 €

til.no 3333

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kasvaa usein vanhoissa kartanopuistoissa. Korkeus 50–80 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja. Jäykkien varsien latvoissa pieniä vaaleanpunaisia tähkämäisiä kukintoja. Kukkii kesä–heinäkuussa. Soma kukkakimpuissa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa tai kosteassa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai turvemaassa. Kylmäkäsitteily (4 vk) ja kylvö keväällä maahan tai syyskylvö.

Isolyhtykukka (japansk lykta)

Alkekengi officinarum

annos n. 0,1 g / 3,00 €

til.no 3263

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Korkeus 60 cm. Vaatimatomat kukat heinä–elokuussa. Kasvia arvostetaan oranssien lyhtymäisten siemenkotien vuoksi, jotka on helppo kuivata talviseksi koristeeksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa ja runsasravinteisessa maassa. Esikasvatus huhtitoukokuussa. Etelässä avomaakylvö varhain keväällä tai syyskylvö. Itämisaika 20 °C:ssa 20–30 vrk. Vaatii itääkseen tasaisen kosteuden. Kasvupaikka on hyvä rajata, sillä leviää runsaasti.

Käyttö: Lyhtyjen sisällä olevia kypsiä, C-vitamiinipitoisia marjoja voi syödä, mutta muutoin kasvi on myrkyllinen. Kerätään kuivakukaksi elo–syyskuussa.

Isopäivänkakkara (jätteprästkraze)

Leucanthemum ×superbum

1 g = 200–500 siementä.

Mv. Suomalaisen kotipuutarhan peruserenna. Korkeus n. 80 cm. Valkeat laitakukat, keltainen mykerö. Kukinta-aika heinä–elokuu.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, multavan, ravinteikkaan ja vettä läpäisevän kasvupaikan. Avomaakylvö toukokuussa. Itämisaika 15–18 °C:ssa 14–20 vrk. Kun ensimmäinen kukinta leikataan, kukkii toistamiseen. Ei siedä talvimärkytystä. Jaetaan 3 vuoden välein.

'Alaska'

annos n. 2 g / 2,70 €

til.no 3203

Isotähtiputki (stjärnflocka)

Astrantia major

Hyönteiskasvi

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Keski-Euroopan vuoristoseuduilla. Korkeus 80–100 cm. Kukkii runsaasti heinä–syyskuussa. Kimalaisten suosiossa.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai auringossa tuoreessa runsasravinteisessa maassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä kylmäkäsitteily 6–8 vk. Itää epätasaisesti ja pitkän ajan kuluessa. Itävyys häviää nopeasti.

Käyttö: Perennaistutuksiin, leikko- ja kuivakukaksi.

Perinnelajike

annos n. 0,3 g / 3,80 €

til.no 3403

Kukan suojuslehdet valkoiset tai hennon punertavat. Kukki jo Carl von Linnén puutarhassa.

'Primadonna'

annos n. 0,3 g / 4,40 €

til.no 3396

Korkeus n. 75 cm. Kukan suojuslehdet ruusunpunaiset.

Jalokallioinen

(praktbinka)

Erigeron Speciosus-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Vanha ja suosittu perenna. Korkeus 50–80 cm. Sinivioletti kukka muistuttaa hienoliuskaista päivänkakkaraa. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemenet peitetään ohuella. Itää 1–3 viikossa. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, kalkitussa kivennäismaassa. Kukki pitkään keskikesällä ja leikkaamisen jälkeen uudestaan syyskesällä. Istutus uudelleen joka 4. vuosi.

'Pink Jewel'

annos n. 0,1 g / 5,30 €

til.no 3410

Tällä lajikkeella kauniin ruusunpunaiset kukat.

Jalokiurunkannus

(sibirisk nunneört)

Corydalis nobilis

annos n. 0,2 g / 3,80 €

til.no 3235

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Kasvaa luonnonvaraisena Siperiassa. Etelä-Suomessa melko yleinen vanhoissa pihossa. Korkeus n. 50 cm. Kellanvalkoiset ja ruskeatpläiset kukat pyöreässä tertussa. Kukinta toukokuussa ja kesäkuun alussa. Muodostaa paksun juurakkonsa avulla laajoja kasvustoja, jotka kuihtuvat siementämisen jälkeen. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kosteahkossa kasvupaikassa, mutta selviytyy kuivistakin jaksoista. Luonnossa kiurunkannukset ovat metsäkasveja, joten ne sopivat pensaiden alustoille. Kylmäkäsitellyt (4–6 vk) siemenet kylvetään varhain keväällä. Syyskylvö on mahdollinen.

Tarharitarinkannus

(trädgårdriddarsporre)

Delphinium risteytymiä

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 150 cm. Näyttävät pitkät kukinnot heinä-elokuussa. Myrkyllinen.

Viljely: Kylmäkäsitellyt (3–4 vk) siemenet esikasvatetaan maaliskuussa. Siemenet taimettuvat 10–14 vrk:ssa. Itäminen hidasta ja epätasaista. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pitävässä,

ravinteikkaassa, syvämultaisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa.

Nappiritarinkannus

Delphenium risteymiä Pacific Giant-Ryhmä

'Astolat'

annos n. 0,2 g / 3,00 €

til.no 3014

Jopa yli 1,5 m:n korkuiset kukinnot. Suuret, puolikerannaiset kukat ovat tiiviissä, runsaskukkaisessa tertussa. Kukissa suloinen vaaleanpunainen väri, jossa terrakotan ja valkoisen leikkiä.

'Black Knight Premium'

annos n. 0,2 g / 3,00 €

til.no 3445

Syvänsiniset komeat kukinnot kohoavat jopa 1,8 m:n korkeuteen. Hieno leikkokukka.

'Emerald Pacific Mixture'

annos n. 0,2 g / 3,00 €

til.no 3510

Korkeus noin 130 cm. Ihastuttava sekoitus sinisen, pinkin ja purppuran sävyjä. Hyötyy tukemisesta.

Jaloängelmä

(violruta)

Thalictrum delavayi

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 4,40 €

til.no 3091

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kiinasta kotoisin oleva leinikkikasvi. Ilmavat, liilat kukkatertut yltävät yli metrin korkeuteen. Kukki pitkään heinä-elokuussa. Mehiläiset pitävät kukista. Myrkyllinen, ihokosketus saattaa ärsyttää.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa mullassa auringossa tai puolivarjossa. Kylvetään maahan keväällä tai ruukkuihin aikaisin keväällä. Jos itämistä ei tapahdu 3–4 viikossa, siirretään 2–4 viikoksi kylmään (-4–+4 °C). Tarvitsee tukea ja sopii pensaiden väleihin ja perennaryhmiin.

Jättikarhunputki

(rödqvanne, purpurqvanne)

Angelica gigas

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 4,40 €

til.no 3173

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Menestyy hieman kosteilla puolivarjoisilla tai varjoisilla paikoilla. Kasvaa lähes parimetrisiksi suotuisilla paikoilla. Liilaan vivahtava lehdistö ja suuret liilat kukinnot. Perhosten ja pölyttäjien suosiossa. Komea yksittäiskasvi ja hieno tausta matalille perennoille. Nuoria lehtiä voi syödä keitettyinä.

Jättipietaryrtti (röllikekrage)*Tanacetum macrophyllum***Annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3002**

1 g = n. 3 000 siementä

Mv. Korkeus 120 cm. Monivuotinen jäykkävartinen ruoho. Valkoiset, siankärsämöä muistuttavat kukat sopivat leikkokukiksi. Näyttävä syvään liuskoittunut lehdistö. Viihtyy kuivahkolla tai tuoreella kasvupaikalla, auringossa tai puolivarjossa. Esikasvatus tai suorakylvö.

Kaukasianpitkäpalko (fagertrav)*Arabis caucasica*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 4 800 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanilta. Korkeus n. 20 cm, mattomainen kasvutapa. Ainavihanta lehdistö, puhtaanvalkoiset kukinnot. Pitkä kukinta-aika, kukinta voi alkaa jo lumen keskeltä aikaisin keväällä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskivinteisessä, kalkitussa maassa. Esikasvatus helmimaaliskuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika 15 °C:ssa 20–30 vrk. Myös syyskylvö mahdollinen. Leviää rönsyistä.

'Schneeball'

annos n. 0,3 g / 2,70 € til.no 3328**Kaunokainen** (tusensköna)*Bellis perennis*

Hyönteiskasvi

1 g = 5 500–6 000 siementä.

Mv. Englanninkielinen nimi on day's eye, daisy. Suloinen nappimainen kukka. Kukki touko–elokuussa. Melko hyvä mesikasvi mehiläisille ja perhosille.

Viljely: Aurinkoinen tai lievästi varjainen kasvupaikka, vähäravinteinen maa. Kylvetään avomaalle. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika +18 °C:ssa 7–14 vrk. Kukkia ja lehtiä voi lisätä salaattiin.

'Meadow Daisy'

annos n. 0,3 g / 3,00 € til.no 3334

Matalakasvuinen, villi muoto. Korkeus 10–15 cm. Suloinen yksinkertainen valkoinen kukka. Hyvä maanpeite- ja reunuskasvi. Viihtyy nurmikossa, sillä sietää leikkausta.

'Pompenette Mix'

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 3449

Korkeus 12–15 cm. Pallomaiset, kerrannaiset kukat ovat valkoisia ja punaisen sävyjä. Sopii lemmikin seuralaiseksi.

KAUNOKIT

(klintsläktet)

*Centaurea***Keltakaunokki**

(gulklint)

Centaurea macrocephala

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 3071**

1 g = n. 25 siementä

Mv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus reilu metri. Suuret, keltatupsuiset mykerökukinnot ovat tukevien varsien päissä. Houkuttelee perhosia ja mehiläisiä. Kuivakukka.

Viljely: Aurinkoinen paikka ja läpäisevä multamaa. Itämisaika 20 °C:ssa 10–30 vrk. Pitää kasvurauhasta.

Vuurikaunokki

(bergklint)

Centaurea montana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 60–70 siementä.

Mv. Ruiskaunokin sukulainen. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Meillä viljelty pitkään, kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa. Korkeus 50–100 cm. Rehevä, sini- tai valkokukkainen vanhanajan perenna. Kukien Ø n. 6 cm. Kukki kesä–heinäkuussa. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä moreenimaassa (pH 6,5–7,5). Keväällä avomaakylvö. Kukki jo ensimmäisenä vuonna. Jos kukkavarret leikataan kukinnan jälkeen, kukki uudelleen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylväytyy.

'Blue'

annos n. 0,5 g / 4,90 € til.no 3320

Sinikukkainen muoto.

Kehtolehti

(mor och barn)

*Tolmiea menziesii***annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3092**

1 g = 600–1 000 siementä.

Mv. Kotoisin Yhdysvaltojen luoteisrannikolta. Korkeus n. 30 cm. Oiva ainavihanta maanpeittokasvi. Kukki keväällä pienin vihertävin ja torvimaisin kukin. Erikoisuutena lehtilavan ja lehtiruodin väliin ilmestyvät poikaset, jotka juurtuvat helposti. Kaunis myös huonekasvina.

Viljely: Pärjää melko varjoisassa. Liika aurinko voi aiheuttaa vioitusta lehtiin. Viihtyy humuspitoisessa maassa. Itämisaika 20 °C:ssa 2–4 vk. Jos ei idä kuu-

kaudessa, 2–4 viikon kylmäkäsitteily. Tarvitsee tasaista kosteutta. Yllättävän talvenkestävä. Talvehtimista auttaa suojaaminen havuilla tai lehtikatteella.

KELLOT (blåklockor)

Campanula

Maariankello (marieklocka)

Campanula medium

1 g = n. 4 000 siementä.

Kv. Kotoisin Keski- ja Pohjois-Italian vuoristosta sekä Kaakkois-Ranskasta. Tukeva, haaroittunut varsi. Latvassa suuria, ruukkumaisia kukkia. Kukkii kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa moreeni-maassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Hyvin pienet siemenet, joita ei peitetä. Itää valossa 15 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukkii kylvöä seuraavana vuonna. Viihtyessään kylvyytyy.

'Rose-Pink'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3256

Korkeus 80 cm. Suuret vaalean ruusunpunaiset kellokukat.

'White'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3487

Korkeus 80 cm. Suuret puhtaanvalkoiset kellokukat.

Maitokello (mjöklklocka)

Campanula lactiflora

1 g = n. 2 300 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kaukasian vuoristonii-tyillä. Kasvatettiin meillä jo 1920-luvulla. Korkeus n. 150 cm. Kukat valkeita, kalpeansinisiä tai ruusunpunaisia. Kukkii heinä-elokuussa jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus huhti-toukokuussa. Hyvin pienet siemenet: ei peitetä, itää valossa 20 °C:ssa 2–3 viikossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa, myös savimaassa.

'New Hybrids'

annos n. 0,05 g / 4,40 € til.no 3245

Isoukonkello (stor hässleklocka)

Campanula latifolia var. *macrantha*

1 g = n. 500 siementä

Mv. Korkeus 50–150 cm. Pystyssä latvatertussa on runsaasti kellokukkia. Kukkii kesä-heinäkuussa. Kasvaa

usein vanhoissa puutarhoissa villiintyneenä.

Viljely: Viihtyy melkein millaisessa paikassa tahansa, mutta parhaiten puolivarjossa, runsasmultaisessa ja kalkitusmaassa. Syyskylvö tai keväällä n. 4 viikon kylmäkäsitteily ja kylvö maahan. Pieniä siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Siirto lopulliselle paikalle elokuussa tai seuraavana keväänä. Myöhemmin iso juurakko kestää huonosti siirtoa. Erinomainen talvenkestävyys. Viihtyessään kylvyytyy ja leviää.

Valkokukkainen

annos n. 0,1 g / 3,00 € til.no 3722

Kellokärhø (helbladig klematis)

Clematis integrifolia

annos n. 0,5 g / 4,40 € til.no 3056

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Euraasiasta. Tunnetuin perennoiva kärhø-laji. Korkeus n. 45 cm. Nuokkuvat kukat kauniin siniset. Kukinta-aika kesäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Esikasvatus maaliskuuhuhtikuussa. Siemeniä ei peitetä. Itämisaika 15–20 °C:ssa 3–4 vrk. Jos itämistä ei tapahdu tänä aikana, siirrä kylvös -4–+4 asteeseen 2–4 viikoksi. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ilmavassa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa.

Kellopeippi (drakmynta)

Physostegia virginiana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 390 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus 60–80 cm. Kukat vaaleanpunaiset. Komea kukinta jatkuu pitkään heinä-syyskuussa, sillä pitkien kukintojen kukat avautuvat alhaalta ylöspäin. Perhos- ja mehiläiskasvi sekä hyvä leikkokukka.

Viljely: Itää epäsäännöllisesti ja kauan. Kylvöstä ei saa päästä kuivumaan. Siementen kylmäkäsitteily alle 5 asteessa (2–4 vk) kannattaa, jos itämistä ei tapahdu kuukaudessa. Pikkutaimet siirretään viileämpään. Lopullinen Istutus aurinkoiselle tai puoliaurinkoiselle paikalle hyvään puutarhamultaan.

'Rosea'

annos n. 0,6 g / 4,40 € til.no 3098

Keltakatkero (gullgentiana)*Gentiana lutea*

★ Uutuus

annos noin 0,2 g / 3,80 € **Til.no 2107**

Mv. Keski-Euroopan Alpeilta kotoisin oleva komea ja koristeellinen perenna. Korkeus noin 100cm. Keltaiset kukat, kukinta ajoittuu heinä-elokuulle. Vanha rohdoskasvi. Perennanpenkin tai yrttimaan komea erikoisuus!

Viljely: Syvään muokattu multava, kalkittu kasvualusta, aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka. Hidaskasvuinen, kukkii vasta muutaman vuoden ikäisenä. Tarvitsee kylmäkäsittelyn itääkseen, syyskylvö suositeltavaa. Kasvupaikka valittava huolella, ei pidä siirtämisestä.

Käyttö: Juurta käytetään rohtona ja alkoholijuomien mausteena. Juuri tulee satoikään noin 4-5 vuoden ikäisenä.

Kevättruusuleinikki (våradonis)*Adonis vernalis***annos n. 0,5 g / 4,40 €** **til.no 3382**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta, levinnyt Siperiaan asti. Korkeus n. 20 cm. Kukkii keltaisin kukin (Ø 5 cm) aikaisin keväällä huhti-toukokuussa. Lehdistö lakastuu elokuussa. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, runsasravinteisessa ja kalkitussa hiekka- ja moreenimaassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä siemen kylmäkäsitteltävä. Itämisaika 1-3 kk. Siementaimien kasvu on aluksi hidasta, kukkii aikaisintaan 5-6 vuoden päästä kylvöstä. Ei pidä siirrosta, sillä juuristo vioittuu helposti. Haastava erikoisuus.

Kevätvuohenjuuri (gemsrot)*Doronicum orientale*

Hyönteiskasvi

1g = n. 1 200 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kevään ensimmäisiä iloja, kukkii jo toukokuussa pirtein kukin. Kukissa on heleänkeltaiset laitakukat. Sopii kivikkoon ja perennaryhmiin. Soma leikkokukka kevätkimppuun. Aikainen kukinto houkuttelee monia hyönteisiä. Myrkyllinen.

Viljely: Esikasvatus. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, itävät valossa. Kylvös pidetään tasakosteana. Itämisaika +20 °C:ssa n. 15-20 vrk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan avomaalle puolivarjoisaan paikkaan hyvään kalkittuun multaan. Kukkii toisena vuonna kylvöstä.

'Magnificum'

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 3215****KILKAT**

(murrevesläktet)

Cymbalaria

Somia mattomaisesti kasvavia lajeja kivikkoon, kivi-muureihin ja laattojen saumoihin. Korkeus 10-15 cm. Lehdet ovat pienet ja kiiltävät. Kukut muistuttavat perhosorkidean kukkaa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, niukkaravinteisessa ja hiekkaisessa mullassa. Kasvualustan tulee olla läpäisevä, sillä laji ei siedä talvimärkyttää. Kylvetään suoraan kasvupaikalle.

Kivikkokilkka (storblommig murreva)*Cymbalaria pallida*

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Siniliilat kukat ovat suuremmat kuin rauniokilkalla. Kukinta kesä-syyskuu.

'Albiflora'

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 3391**

Valkokukkainen lajike.

Rauniokilkka (murreva)*Cymbalaria muralis***annos n. 0,1 g / 3,00 €****til.no 3357**

1 g = n. 4 600 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Italian vuoristosta ja Luoteis-Balkanilta. Viljelty kauan Keski- ja Etelä-Euroopassa. Meilläkin se on suosittu. Kukut ovat vaalean sinipunaiset, kukan keskusta keltainen. Kukinta kesä-syyskuu. Helppo kasvi. Suvun lajeista kestävin. Leviää myös siemenistä.

Kirjolupiini

(regnbågslupin)

Lupinus ×regalis

Hyönteiskasvi

1 g = noin 45 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Tuotiin Eurooppaan 1600-luvun keskivaiheilla, Pohjoismaihin 1800-luvun puolivälissä. Kirjolupiinit ovat eri lupiinilajien värikkäitä risteymiä. Kukkii kesä-elokuussa. Kukataraan, metsäpuutarhaan ja leikkokukaksi. Mehiläiskasvi. Yöperhosista metalliyökköset suosivat lupiinia.

Viljely: Viihtyy auringossa, niukka- tai runsasravinteisessa ja syvämultaisessa maassa. Voi jäädä savi- maassa lyhytikäiseksi. Kylvö varhain keväällä tai syksyllä. Kovakuorista siementä on hyvä liottaa pari

tuntia ennen kylvää. Itämisaika 15°C:ssa 10–20 vrk. Kukintojen leikkaaminen heti kukinnan jälkeen rajoittaa leviämistä ja kasvattaa uusia kukintoja. Hernekasvina lupiini elää symbioosissa tyyppä sitovien bakteerien kanssa. Kun kasvista ottaa siemeniä, kannattaa juuriston lähellä olevaa multaa siirtää kylvöpaikkaan.

'Formula Mix'

annos n. 2 g / 3,00 € **til.no 3259**

Korkeus n. 90 cm. Hieno sekoitus sinisiä, punaisia, keltaisia, valkoisia ja kaksivärisiä kukkia.

'The Pages'

annos n. 1,5 g / 3,20 € **til.no 3261**

Korkeus n. 100 cm. Upeita, hehkuvan karminpunaisia kukkia.

Kaukasiankirahvikukka (jätteväd)

Cephalaria gigantea

Luomusiemen

annos n. 1 g / 4 € **til.no 3399**

Mv. Kookas, mutta siro, ilmava perenna, jonka kukinnot nousevat parhaimmillaan parin metrin korkeuteen. Vaalean kellertävät, scabiosamaiset kukat.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, tuore, multava ja ravinteikas maa. Vaatii kylmäkäsitelyä, eli joko syyskylvö tai kylmäkäsitely parin kuukauden ajan ennen kevätkylvöä. Hajakylvös laakeaan astiaan, koulinta ja taimien istutus avomaalle, kun ilmat ovat lämmenneet.

Käyttö: Koristeellinen kirahvikukka sopii Cottage garden -tyyppiin, runsaisiin sekaistutuksiin. Hyvä leikkokukka.

KOHOKIT (glimsläktet)

Silene

Harmaakäenkukka (purpurklätt)

Silene coronaria

Kylvö varhain keväällä tai syksyllä

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Lehdet hopeanharmaat. Kukkien Ø 2–3 cm. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa hiekka- tai moreenimaassa. Kylvö maalishuhtikuussa ruukkuihin, tai toukokuussa suorakylvö avomaalle. Itää 1–3 viikossa. Ei tarvitse kylmäkäsitelyä. Myös syyskylvö mahdollinen. Ei siedä talvimärkyttää. Viihtyessään kylväytyy.

'Alba'

annos n. 0,2 g / 4,40 € **til.no 3522**

Korkeus n. 70 cm. Lehdet hopeanharmaat. Kukkat puhtaankokoiset. Kuutamopuutarhaan.

Purppuranpunainen

annos n. 0,2 g / 2,70 € **til.no 3159**

Korkeus n. 75 cm. Lehdet hopeanharmaat, kukat purppuranpunaiset.

Hehkuvarakkaus (eldklätt)

Silene banksia

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kv. Kiinasta kotoisin oleva risteymä, jolla on suuremmat kukat ja matalampi kasvutapa kuin palavarakkaus-lajilla. Korkeus 20–40 cm. Suuret, sävyiltään punaoranssit kukat. Kukkii kesäkuun lopulta elokuulle.

Viljely: Jos kylvetään aikaisin, saattaa kukkia jo samana kesänä. Siemenet peitetään ohuelti. Itää n. 2–3 viikossa +18 °C:ssa. Taimikasvatus viileässä ja istutus kasvupaikalle kesäkuussa. Viihtyy auringossa ravinteikkaassa, hiekkansekaisessa ja läpäisevässä maassa.

'Mixed'

annos n. 0,3 g / 3,20 € **til.no 3090**

Palavarakkaus (brinnande kärlek)

Silene chalconica

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 3157**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Venäjältä. Viljely alkoi Saksassa jo v. 1561. Korkeus 70–120 cm, tukeva varsi. Kirkkaanpunaiset kukinnot. Myös vaaleanpuna- ja valkokukkaisia muotoja. Kukkii heinä-elokuussa. Tunnetaan myös nimellä "ylioppilasneilikka" (*studentnejlika*). Hyvä leikkokukka. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, humuspitoisessa, hiekkansekaisessa savimultamaassa. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Itää alle kahdessa viikossa. Hyvä talvenkesto.

Kullero (smörbollar)

Trollius europaeus

Annos n. 0,2 g / 2,90 € **til.nro 3074**

Mv. Kosteilla niityillä ja lehdossa viihtyvä leinikkikasvi. Kauniin keltaiset kukat touko-heinäkuussa. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Ei pidä paahteesta. Siemen tarvitsee kylmäkäsitelyn. Itää epätasaisesti noin 30 päivän kuluttua kylvöstä, osa siemenistä saattaa itää vasta vuodenkin päästä.

KÄRSÄMÖT (röllikesläktet)

Achillea

Kivikärsämö (stenröllika)

Achillea tomentosa

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Länsi-Aasiasta. Korkeus n. 20 cm. Peittävä kasvutapa. Pehmeät, nukkaiset lehdet hienojakoiset. Tiiviit, kullankeltaiset kukat. Ihanteellinen kivikkopuutarhaan. Kestävä leikkokukka. Mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, laihassa hieta- ja moreeni- ja maassa. Kylvetään kasvupaikalleen maan lämmentyvä. Itää 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Aurea'

annos n. 0,5 g / 4,90 € til.no 3376

Koreakärsämö (vitpyttä)

Achillea ptarmica var. *multiplax* kertomykeröiset

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3089

1 g = 3 500 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Pearl-Ryhmän lajike, valkoiset, nappimaisen kerrannaiset tai puolikerrannaiset kukat. Kukkiu runsaasti kesä–heinäkuussa. Kukkiu jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin sekä niittykasviksi. Hyvä mehiläiskasvi.

Viljely: Siemenet painetaan multaan ja peitetään kevyesti. Itää nopeasti. Kylvös pidetään tasaisen kosteana n. 20 asteen lämpötilassa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Lämpösevä, runsasravinteinen maa ja aurinkoinen tai melko aurinkoinen paikka.

Kultakärsämö (praktröllika)

Achillea filipendulina

1 g = n. 6 000 siementä.

Mv. Kotoisin Vähästä-Aasiasta ja Kaukasukselta. Viljelty Englannissa jo vuonna 1803. Korkeus n. 70–120 cm. Tukeva varsi, harmahvainen vihreät lehdet. Keltaiset, ryydille tuoksuvat kukat. Kukkiu heinä–elokuussa. Hyvä leikko- ja kuivakukka, sekä melko hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa, kalkitusmaassa. Kylvö maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C:ssa. Voidaan myös esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Parker's Variety'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3340

Punakärsämö (röd röllika)

Achillea millefolium

Hyönteiskasvi

1 g = n. 6 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Kukat karmiinpunaiset. Kukkiu kauan. Hyvä ryhmäkasvi sekä kuiva- ja leikkokukka. Voidaan käyttää lääkeyrttinä kuten villiä siänkärsämöä. Käytetään myös värjäyskasvina, saadaan keltaista väriä. Melko hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreeni- ja maassa. Kylvö maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila 18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi auenneena.

'Cassis'

annos n. 0,04 g / 3,00 € til.no 3300

Siperiankärsämö (krypröllika)

Achillea alpina

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 900 siementä

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdistö koristeellinen. Ihanat, suuret, vaalean ruusunpunaiset kukat. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Sopii erityisen hyvin villiin puutarhaan. Kuiva- ja leikkokukkaksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreeni- ja maassa. Kylvö avomaalle syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Love Parade'

annos n. 0,3 g / 4,40 € til.no 3122

Lehtosalvia (stäppsalvia)

Salvia nemorosa

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,00 € til.no 3006

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kasvaa niittykasvina Keski-Euroopassa ja Vähä-

sä-Aasiassa. Korkeus 40–60 cm. Tukevavartinen. Lehdet harmahtavat. Tähkämäinen kukinto voimakkaan sinivioletti. Kukkii kesä–heinäkuussa. Kosketeltaessa voimakas tuoksu. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille sekä mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Ei tarvitse kylmäkäsitteilyä. Itää 1–3 viikossa +20 °C:ssa. Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai moreeniomaassa. Ei siedä talvimärkyttää. Syyskylvö mahdollinen.

Lehtosinilatva (blågull)

Polemonium caeruleum

Hyönteiskasvi

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Helpinhoitoinen, pitkään kukkiva vanha perenna. Pystykasvuinen, korkeus 50–100 cm. Sininen tai valkoinen kukinto tuoksu ihanalta. Kukinta-aika kesä–heinäkuu. Mehiläiskasvi, kohtalainen perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä maassa aurinkoisessa tai puolivarjoisessa paikassa. Kylvö keväällä tai syksyllä avomaalle. Itää hyvin 2–3 viikossa. Hyvä talvenkestävyys. Siementää myös itse.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 3,00 € **til.no 3343**

Valkokukkainen

annos n. 1 g / 3,00 € **til.no 3183**

(MAKSARUHOJA)

MUKULAMAKSARUOHOT (kärleksörtsläket)

Hylotelephium

Isomaksaruoho

(kärleksört)

Hylotelephium telephium

Hyönteiskasvi

1 g = n. 12 000 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kestävä perenna, lehdet sinivihreät. Kukkii syksyllä tummanpunaisin kukin. Sopii kivikoryhmiin ja perennaryhmään. Kukat kestäviä kimpuissa.

Viljely: Esikasvatus. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, niitä ei peitetä. Itämislämpötila n. +20 °C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään ja koulitaan tarvittaessa ruukkuihin. Istutetaan hiekanserkaiseen multaan hieman kuivaan ja kalkittuun kasvupaikkaan.

'Emperor's Waves'

annos n. 0,03 g / 5,30 €

til.no 3766

SUOMUMAKSARUOHOT

(fetknoppssläket)

Sedum

Neidonmaksaruoho

(skuggfetknopp)

Sedum pulchellum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3764

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Maanmyötäinen kasvutapa, korkeus n. 10 cm. Kukinnot vaalean ruusunpunaisia. Erinomainen mesikasvi perhosille. Käytetty lääkekasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Sietää kosteutta. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää helposti +20 °C:ssa. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan.

Kaukasianmaksaruoho (kaukasiskt fetblad)

Phedimus spurius

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Korkeus 5–15 cm. Tummanpunaiset kukat sarjamaisissa viuhkoissa. Kukkii heinäelokuussa. Hyvä maanpeittokasvi ja mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, runsasmultaisessa ja kalkitussa moreeniomaassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää 1–3 viikossa.

'Summer Glory'

annos n. 0,05 g / 3,00 €

til.no 3240

MALVAT

(malvasläktet)

Malva

Myaskimalva

(myskmalva)

Malva moschata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 450 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopasta ja Pohjois-Afrikasta. Suloinen perinnekasvi. Kukkii kesäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa maassa. Siementen kylmäkäsitteily 2–4 viikkoa. Kylvö suoraan avomaalle var-

hain keväällä tai loppukesällä. Syyskylvö mahdollinen. Itää epätasaisesti usein useamman kuukauden aikana. Hyvä talvenkestävyys. Kylväytyy helposti viihtyessään.

Käyttö: Kukat salaattiin ja teehen. Lehtiä voi syödä höyrytettyinä. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

'Alba'

annos n. 1 g / 3,20 € **til.no 3163**

Korkeus n. 60 cm. Kukat puhtaanvalkoiset.

'Rosea'

annos n. 1 g / 3,00 € **til.no 3160**

Korkeus n. 60 cm. Kukat ruusunpunaiset.

Ruusumalva (rosenmalva)

Malva alcea

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 € **til.no 3161**

1 g = 100-150 siementä.

Mv. Keski-Euroopasta kotoisin oleva vanhanajan perenna. Korkeus 80-100 cm. Pensasmainen, lehdet harmahtavan vihreät. Kukinnossa useita ruusunpunaisia kukkia, joita aukeaa heinäkuusta elokuun loppupuolelle. Muistuttaa yleisempää myskimalvaa, mutta on korkeampi.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa (kylmäkäsitely 2-4 viikkoa). Syyskylvö mahdollinen. Kylväytyy helposti! Viehättävä esim. seinustalla.

Käyttö: Kukkia käytetään teehen. Lääkekasvina tunnettu jo 5 000 vuotta. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Mirrinminttu (kantnepeta)

Nepeta xfaassenii

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 € **til.no 3131**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus 30-60 cm. Soma siniharmaa lehdistö. Sininen mintuntuoksuinen kukinto. Pitkä kukinta kesä-elokuussa. Hyvä perhos- ja mehiläiskasvi! Sopii kukkamaan reunakasviksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskirasvanteisessa, kalkitussa moreenimaassa. Kylvö touko-kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää +20 °C:ssa 14-20 vrk:ssa. Syyskylvö mahdollinen. Kukinnot leikataan pois vasta talven jälkeen keväällä.

Mooseksenpalavapensas

(Moses brinnande buske)

Dictamnus albus

1 g = n. 70 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kukkii kesä-heinäkuussa. Erittäin tuoksuvaa, eteeristä öljyä, jonka voi saada tulitikulla palamaan kuumana päivänä. Kasvuston koskettelu auringossa voi aiheuttaa iholle rakkuloita! Myrkyllinen!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa kalkitussa moreenimaassa. Kylvö joko syksyllä maahan tai maaliskuuhun sisälle vähintään 6 viikon kylmäkäsitelyn jälkeen. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kukkii muutaman vuoden ikäisenä. Pitkäikäinen, ei pidä siirrosta. Hyvä talvenkesto. Koristeelliset siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

'Albiflorus'

annos n. 0,5 g / 3,00 € **til.no 3374**

Korkeus n. 80 cm. Kukinto puhtaanvalkoinen.

'Fraxinella'

annos n. 0,5 g / 3,00 € **til.no 3358**

Korkeus n. 80 cm. Kukinto vaalean ruusunpunainen.

Morsiusharso (brudslöja)

Gypsophila paniculata

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Keski-Aasian, Keski- ja Itä-Euroopan arojen kasvi. Korkeus n. 100 cm. Runsaskukkainen kukinto valkoinen ja harsomainen. Kukka puolikerrannainen tai kerrannainen. Kukkii heinä-elokuussa. Gypsophila tarkoittaa kreikaksi kalkkia ja ystävää.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää +15 °C:ssa 14-20 vrk:ssa. Ei siedä seisovaa märkyttää. Ei pidä siirrosta, syvä paalujuuri.

Käyttö: Kaunis leikkokukka, kimppujen keventäjä ja kuivakukka. Kuivaus ripustettuna tai maljakossa.

'Snow Flake'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3359**

NEILIKAT (nejliksläktet)*Dianthus***Harjaneilikka** (borstnejlika)*Dianthus barbatus*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 900 siementä.

Kv. Kylvätymisensä vuoksi usein monivuotinen. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Yleinen jo keskiajan puutarhoissa. Pohjolaan se tuli 1700-luvun alussa. Kukat usein kaksi- tai moniväriset, väri vaihtelee valkoisesta tummanpunaiseen. Tuoksuvat kukinnot avautuvat heinä-elokuussa.

Viljely ja käyttö: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Peitetään ohuelti. Itämisaika +15 °C:ssa 7–14 vrk. Istutus koulumisen jälkeen elokuussa kasvupaikalle. Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitussa multamaassa. Kukinta seuraavana kesänä. Myös syyskylvö mahdollinen. Talvisuojaus suotavaa. Jänisten suosikki. Perinnepuutarhaan ja leikkokukaksi. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Neilikkayökkösen ravintokasvi.

'Barbatus mixture'**annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3451**

Kaunis, yksinkertaiskukkainen värisekoitus, sopii erinomaisesti leikkokukaksi. Korkeus noin 50 cm.

'Super Duplex'**annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3407**

Korkeus n. 60 cm. Upea sekoitus verenpunaisista ja punaisen kirjavista kerrotuista kukista.

Munkkineilikka (brödranejlika)*Dianthus carthusianorum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 3,20 € til.no 3411

1 g = 700–800 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Gotlannissa ja Öölannissa paikoin villiintynyt. Korkeus n. 40 cm. Mätästävä kasvutapa, kapeat lehdet. Kukinnoissa on useimmiten 5–10 purppuranpunaista kukkaa, joista vain pari on kerrallaan auki. Kukinta-aika heinä-elokuu. Kukat ja lehdet tuoksuvat. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis perenna.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitussa moreeniamaassa (pH 6,2–7,2). Taimikasvatus alkukesällä tai avomaakylvö maan lämmitettyä. Siemen peitetään ohuelti. Itää helposti alle kahdessa viikossa +20 °C:ssa. Viihtyessään kylväytyy.

Sulkaneilikka (fjädernejlika)*Dianthus plumarius*

Hyönteiskasvi

1 g = 800–1 000 siementä.

Mv. Oli ennen sotia suosittu. Peittokasvi, muodostaa tiheän ja tuuhean maton. Korkeus 20–40 cm. Kukkii heinä-elokuussa runsain ripsureunaisin vaaleanpunaisin yksinkertaisin/puolikerrannaisin kukin. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia!

Viljely: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Itää +15 °C:ssa 7–14 vrk:ssa. Siemenet peitetään ohuelti. Koulumisen jälkeen istutus elokuussa kasvupaikalle. Kukinta seuraavana kesänä. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Roseus'**annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3470****Nuokkulaukka** (prärielök)*Allium cernuum***'Hidcote'****Annos n. 0,2 g / 3,80 € til.nro 3381**

Mv. Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva Allium-sukuun kuuluva monivuotinen, kaunis koristekasvi. Korkeus n. 40 cm. Lehdistö kapea ja pysty. Jäykän kukkavarren päässä nuokkuu löyhä kimppu sähköän lilan pinkkejä kukintoja sarjamaisesti.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella paikalla, läpäisevässä, hiekkapitoisessa maassa. Viihtyessään leviää siementämällä, kun kukintoja ei poisteta. Esikasvatus helmi-huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Kylmäkäsitelly voi tehostaa itämistä, myös syyskylvö mahdollinen.

ORVOKIT (violsläktet)*Viola***Keto-orvokki** (stymorsviol)*Viola tricolor*

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 3,00 € til.no 3427

1 g = n. 800 siementä.

Yv. tai kv. Yleinen Etelä-Suomessa kuivilla rinteillä ja kallioilla. Pohjoisessa tavataan satunnaisesti. Hyvin monivuotinen, 10–20 cm:n korkuinen kasvi. Yleensä kolmiväriset kukat. Runsain kukinta-aika ajoittuu loppu-

kevääseen ja alkukesään, mutta jatkuu aina pakka-
siin asti.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa paikassa. Kevät- tai syys-
kylvö suoraan avomaalle. Keväällä siemeniä voi pitää
pari päivää pakastimessa itävyyden parantamiseksi.
Itää hitaasti. Viihtyessään kylväytyy itse.

Käyttö: On käytetty rohtokasvina. Kukissa vaniljainen
maku ja niillä voi koristella ruokia.

Tarhasarviorvokki (bukettviol)

Viola xwilliamsii

Värikasvi

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Alkumuoto kotoisin Pyreneiltä. Englannissa viljely
aloitettiin jo v. 1776, ja siellä on aikojen kuluessa tehty
paljon jalostustyötä. Pienikukkainen koristekasvi on
puutarhan ahkerimpia kukkijoita.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteik-
kaassa, multavassa maassa. Esikasvatus maalishuhti-
kuussa tai kylvö kesä-heinäkuussa ulos. Itää 14–20 vrk:ssa
+18–20 °C:ssa. Kukkii koko kesän, kunhan kuituneet
kukat nyppii pois. Talvehtii parhaiten hiekansekaisessa
maassa. Versot kannattaa lyhentää syyspuolella.

Käyttö: Sopii kukkaryhmiin, kivikoppuutarhaan, amp-
peliin ja ruukkuun. Kukkia voi syödä.

'Arkwright's Ruby'

annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3316

Historiallinen lajike vuodelta 1923. Tuoksuvat, isohkot
tummanpunaiset kukat, joissa tummanpurppura kes-
kusta ja kirkkaankeltainen nielu. Korkeus noin 15 cm.

'Bowles Black'

annos n. 0,1g / 3,20 € til.no 3454

Korkeus n. 15 cm. Samettiset kukat tummanvioletit, lähes
mustat. Kirkkaan keltainen silmä korostaa kukan tummaa
väriä. Soveltuu hyvin ryhmä- ja ruukkuistutuksiin.

'King Henry'

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 3264

Korkeus n. 10 cm. Kukkii runsaasti violetinsinisin kukin,
joilla on keltainen keskusta.

'Peach Duet'

annos n. 35 siem / 3,80 € til.no 3015

Korkeus n.12 cm. Varhain ja runsaasti kukkiva lajike.
Suloisten kukkien alimmat terälehdet väriltään vaa-
lean oranssit ja valkoiset ja ylimmät terälehdet violetit.

'Prince John'

annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3017

Vanha lajike vuodelta 1908, jolla kirkkaankeltaiset, pie-
nehköt kukat ja kompakti kasvutapa. Korkeus noin 10 cm.

'Sorbet Orange Jump' F1

annos n. 35 siementä / 4,90 € til.no 3036

Korkeus 15–20 cm. Pienikukkainen puutarhan ahkera
kukkija. Kaunis väriyhdistelmä violeteista ja oransseista
kukista. Kestää hellettä.

Tuoksuorvokki (luktviol)

Viola odorata

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Euroopasta. Korkeus n. 20 cm. Muo-
dostaa mattomaisia kasvustoja. Lehdet sydämenmuo-
toiset. Tumman liljansiniset, tuoksuvat kukat. Kukkii
touko-kesäkuussa. Lämpimänä syksynä toinen kukinta
pakkasiin asti!

Viljely: Viihtyy puolivarjossa vettä läpäisevässä puu-
tarhamaassa. Ei siedä talvimärkyttää. Taimikasvatus
maalis–toukokuussa (vaatii kylmäkäsitelyä) tai kylvö
avomaalle syksyllä. Siemenet peitetään ohuelti. Taimi-
väli 10–15 cm. Itää hyvin hitaasti, ulos kylvettynä voi
kestää 1–2 v. Voidaan jakaa keväällä.

Käyttö: Kukat sopivat kakkujen ja salaattien koris-
teluun, tuoksusekoituksiin, kukkakimppuihin, napin-
läpikukaksi yms. Ennen käytetty rohtona ihottumiin
ja sisäisesti teenä hinkuuskään ja kurkkuvaivoihin.
Sisältää salisyylihappoa ja saponiinia.

'Königin Charlotte'

annos n. 0,3 g / 3,00 € til.no 3394

PIIKKIPUTKET (martornsläktet)

Eryngium

Kukkaryhmiin sekä kuiva- ja leikkokukaksi.

Alppiipiikkiputki (alpmartorn)

Eryngium alpinum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 5,30 € til.no 3075

Mv. Korkeus 60–80 cm. Koristearvo on sinertävissä,
liuskaisissa suojuslehdissä, jotka reunustavat käpy-
mäistä sarjakukintoa. Sopii kukkaryhmiin ja kuivaku-
kiksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kalkitusssa, läpäisevässä hiekkamul-
lassa. Syvä juuristo vaatii syvän kasvualustan. Taimiväli
30–40 cm. Tarvitsee paljon valoa runsaaseen kukin-
taan, mutta sinnittelee varjoisammassakin. Syyskylvö
tai kylvö varhain keväällä.

Sinipiikkiputki (rysk martorn)*Eryngium planum*

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 3083**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Luonnonvaraisena Etelä- ja Keski-Euroopassa. Korkeus n. 100 cm. Siniharmaa lehdistö sähkönsinisellä vivahteella. Kukkii elo-syyskuussa sinisin, veikeän piikkimäisin kukin, joita on paljon haaroittuvassa varressa. Hyvä perhos- ja hyönteiskasvi. Myrkyllinen.

Viljely: Tarvitsee aurinkoisen kasvupaikan, muttei ole kovin tarkka maalajin suhteen. Kasvualustan tulee olla vähintään 30 cm syvä, sillä kasvilla on pitkä juuristo. Syyskylvö. Kevätkylvöt itävät n. 20 °C:ssa epätasaisesti (5–90 vrk).

Rantakukka (fackelblomster)*Lythrum salicaria*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 19000 siementä

Mv. Korkeus 80–100 cm. Rantakukat kasvavat luonnossa jokien, järvien ja merien rannoilla Varsi on pystykasvuinen, lehdet pienet ja keihäsmäiset. Kukinto on tähkämäinen ja kasvaa pitkän varren päähän. Kukkii heinäkuusta syyskuulle ja houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Kylvö loppukevästä tai alkukesästä. Jos itämistä ei tapahdu, 2–4 viikon kylmäkäsittely auttaa. Viihtyy kostealla ja tuoreella, ravinteikkaalla, aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla. Sietää märkyyttä ja kuivuutta.

'Happy Lights'**Annos n. 0,1 g / 5,30 €****til.no 3020**

Värisekoitus sinivioletista punaiseen, karminpunaiseen, vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

Pikarikarstaohdake (vävarkarda)*Dipsacus sativus*

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,00 €**til.no 3784**

1 g = n. 750 siementä.

Kv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 1,5–2 m. Vanka, piikkinen varsi. Piikkisiä mykeröitä on käytetty villan karstaamiseen. Nukka tarttuu helposti joustaviin ja koukkupäisiin piikkeihin. Mykeröjen vaaleansiniset kukat avautuvat vähitellen.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa maassa. Siemen vaatii itääkseen kylmäkäsittelyn. Mielellään syyskylvö. Siemen

peitetään ohuelti. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusukskeen, toisena vuonna kukkii.

Käyttö: Kuivattuja mykeröitä käytetään karstaamiseen ja kuivakukka-asetelmiin. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päiväperhosia, mehiläisiä ja muita hyönteisiä.

Polkuhaarikko

(sylnarv)

Sagina subulata

1 g = n. 55 000 siementä.

Mv. Matala (n. 5 cm), sammalmainen maanpeittokasvi, joka on ollut suosittu 1940-luvulla. Valkoiset kukat pienen pieniä. Sopii pengerryksille, saumakasviksi laattakäytävälle sekä haudalle.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, hiekansekainen multa. Kylvetään aikaisin keväällä. Itää 10–21 vrk:ssa. Kestää kuivuutta.

'Puzta'**annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3344****Puistolemmikki**

(skogsförgätmigej)

Myosotis sylvatica

1 g = n. 1 600 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus n. 20 cm. Lehdet suikeat ja hienokarvaiset. Suloinen, sininen kukinto touko–kesäkuussa. Sai nimensä jo 1500-luvulla: *Myosotis* tarkoittaa hiiren korvaa. Lemmikitä on tullut muistojen ja toisen ihmisen muistamisen vertauskuva, josta nimet *förgätmigej*, *forget-me-not*, *Vergissmeinnicht* ja "älä unohda minua"! 1800-luvulla lemmikki oli suosituin kukka-aihe kiiltokuvissa, pöytäliinoissa, astioissa ja runoissa.

Viljely: Viihtyy parhaiten puolivarjossa, runsashuimuksisessa, kalkitussa, tuoreena pysyvässä maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö avomaalle touko–kesäkuussa. Siemenet peitetään vain ohuelti, tarvitsevat valoa itääkseen. Itää +18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukkii toisena vuonna. Kylväytyy myöhemmin itse.

Käyttö: Antaa kauniin taustan kevään sipulikasveille. Kukilla voi koristella kakkuja ja salaatteja. Ihastuttava kukkakimpussa.

'Victoria Indigo-blue'**Annos n. 0,2 g / 3,20 €****til.no 3191****Punakellukka**

(praktnejlikrot)

Geum quellyon

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdet tummanvihreät. Suuret,

kerrannaiset ja kirkkaanpunaiset kukat, jotka muistuttavat unikkoo. Kukinta heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itää +20 °C:ssa 3 viikossa. Viihtyy auringossa tai lievässä varjossa tavallisessa, hiekkapitoisessa maassa, savimaassakin. Kukki jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin, reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

'Blazing Sunset'

annos n. 0,1 g / 4,90 €

til.no 3676

Punakonnanyrtti

(röd sköldpaddsort)

Chelone lyonii

1 g = 330 siementä

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 40 cm. Kompaktasvuinen, tummanvihreä laaja lehdistö ja vaaleanpunaiset kukat tiiviissä tähkämäisissä kukinnoissa. Kukki heinäkuusta syyskuulle.

Viljely: Viihtyy puolivarjoisassa tai aurinkoisessa kasvupaikassa, tuoreessa, runsasmultaisessa ja ravinteikkaassa kasvualustassa. Kylvä syksyllä tai keväällä, keväällä 2-4 viikon kylmäkäsittely voi parantaa itävyyttä.

'Pink Temptation'

annos n. 0,1 g / 4,40 €

til.no 3232

Purppurapunalatvio

(rosenflockel)

Eutrochium purpureum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til.no 3345

1 g = 500-1 500 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Afrikasta. Roteva kasvutapa, korkeus 150-240 cm. Kukinnot tumman purppuranpunaiset ja miedosti vaniljantuokuiset. Kukinta-aika elo-syyskuu. Erityisesti päiväperhosten suosiossa, viiden tähden perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kevät- tai syyskylvö. Keväällä kylvettäessä siemenet kylmäkäsitteltävä. Itää 2-4 viikossa.

Purppuramalvikko

Callirhoe involucrata

annos noin 0,5g / 4,40 €

til.no 3384

Mv. Korkeus noin 20cm. Näyttävä, malvakasvien heimon kuuluva, Yhdysvaltojen suurilta tasankoalueilta ja Pohjois-Meksikosta kotoisin oleva matala maanpeiteperenna. Kukki silkkimäisin, kuppimaisin kirkkaan

karmiinpunaisin kukin heinä-syyskuussa. Houkuttaa pölyttäjiä. Sekä juuria, että lehtiä on käytetty ravinnoksi kypsennettynä.

Viljely: Menestyy vain hyvin läpäisevässä kasvualustassa. Preerikasvina muutoin vaatimaton ravintetarpeen suhteen ja kestää kuivuutta. Sopii hyvin kivikkopuutarhaan. Aurinkoinen, lämmin ja kuiva kasvupaikka. Esikasvatus tai avomaakylvö. Kylmäkäsittely tai siementen hankaaminen hiekkapaperilla parantaa itävyyttä. Kylvätty viihtyessään helposti, mutta paalujuuren takia taimia voi olla vaikea istuttaa uudelle kasvupaikalle. Purppuramalvikon lehdet maistuvat jäniksille, mutta kasvin pitäisi olla turvassa peuroilta.

Purppurasilkkiyrtti

Asclepias incarnata

'Iceballet'

annos noin 0,5g / 4,40 €

til.no 3386

Mv. Korkeus noin 100cm. Kestävä, kaunis perenna, jolla on puhtaan valkoiset kukinnot. Soveltuu hyvin myös kosteahkoille kasvupaikoille. Kukinta heinä-syyskuussa. Houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa hajakylvöksenä. Koulitut taimet istutetaan ulos toukokuussa ilmojen lämmentyksi. Taimiväli noin 40cm. Viihtyy aurinkoisessa tai puolivarjoisessa kasvupaikassa. Ravinteikas, multava, tuore, hapahko ja kostea kasvualusta.

Ruusujuuri

(rosenrot)

Rhodiola rosea

annos n. 0,1 g / 4,90 €

til.no 3081

1 g = 10 000 siementä.

Mv. Mehikasveihin kuuluvaa kasvia tavataan meillä myös luonnossa harvinaisena. Korkeus n. 30 cm. Siniharmaat, nahkeat lehdet ja keltaiset mykerökukinnot. Hede- ja emikasvit ovat eri yksilöissä. Juurakko tuoksu ruusuiselta.

Viljely: Esikasvatetaan. Kylvölämpötila n. 22 °C, käytetään kevyttä kylvömultaa. Siemeniä ei peitetä. Itäminen voi kestää 1-3 kk ja on epätasaista. Taimetumisen jälkeen siirretään viileämpään. Istutetaan hiekansekaiseen multaun valoisaan kasvupaikkaan. Taimiväli n. 30 cm.

Käyttö: Kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Lääkekasvi, piristävä ja yleiskuntoa kohottava. Piristävä uute saadaan uuttamalla juurta etanoliin (1:5). Maanpäällisiä kasvinosia voi käyttää kohtuudella teehen ja tuoreena salaattiin.

Rohtoraunioyrtti (äktä vallört)*Symphytum officinale*

Luomusiemen

annos n. 20 siementä / 5,30 €**til.no 3230**

Mv. Euraasiasta kotoisin oleva rohtoraunioyrtti voi kasvaa 120 cm korkeaksi. Se on tunnettu vanha koriste- ja rohdoskasvi. Sen lehdet ovat ruodillisia ja kierteisesti kasvava lehtilapa on suikea-puieka ja molemmin puolin karvainen.

Viljely: Kylvetään keväällä helmikuussa esikasvatukseen ja taimet karaistetaan ja siirretään toukokuussa ulos. Sopii myös syyskylvöihin.

Käyttö: Raunioyrtin juurta on käytetty rohdoksena vaikeasti paranevien haavojen ja luunmurtumien hoitoon. Se on erinomainen lannoitekasvi (Mg ja K) valmistettuna samoin kuin nokkoskäyte.

Ruusunätkelmä (rosenvial)*Lathyrus latifolius*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Laji on kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta kuumilta ja usein kivikkosilta rinteiltä. Vanhanajan koriste- köynnös, korkeus 2–3 m. Voi kasvaa myös maata pitkin aurinkoisessa paikassa. Kukat muistuttavat tuoksuher- nettä. Annos on sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilianpunertavista kukista. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Melko hyvä mesikasvi ja tärkeä ravintokasvi perhosille. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, runsasmultaisessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö, kun maa on vähintään +13 °C. Hyötyy kylmäsittelystä. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itä- misaika 3–4 vk. Ei pidä siirrosta. Voidaan lisätä vain siemenistä.

'Mixed'

annos n. 1 g / 3,00 €**til.no 3004**

Annos sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilian- punertavista kukista.

Rönsyakankaali

(revsuga)

*Ajuga reptans***annos noin 0,2g / 2,90€****til.no 3110**

Mv. Nopeakasvuinen, rönsyillen mattomaisesti kasvava maanpeiteperenna, jolla on siniset kukinnot. Tunne-

taan myös nimellä rentoakankaali. Korkeus noin 15 cm. Kukinta touko-heinäkuussa.

Viljely: Menestyy monenlaisilla kasvualustoilla, vaatimatonta kasvupaikan suhteen. Viihtyy parhaiten aurinkoisella tai puolivarjoisella, keskisävyisellä ja kostealla kasvupaikalla. Syyskylvö tai avomaakylvö keväällä, kylmäsittely tehostaa itämistä. Jatkossa kasvia on helppo lisätä juurtuneista rönsyistä.

Sinipallo-ohdake

(blå bolltistel)

Echinops bannaticus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 60 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanin niemimaalta. Viljelty meillä 1940-luvulta lähtien. Korkeus 100–150 cm. Sileät lehdet päältä harmahvaneita vihreitä, alapuolelta harmaat ja nukkaiset. Lehden reunojen piikit 2–4 mm:n pituiset. Pallomainen, metallinsininen kukinto suuri, Ø n. 3–5 cm. Kukinta-aika heinä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkitus- ja läpäisevässä moreenimaassa. Avomaakylvö keväällä tai syyskylvö.

Käyttö: Komea perennanpenkin kaunistus. Käytetään leikko- ja kuivakukkana. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Erityisesti ison hopeatäplän suosiossa. Myös kimalaisten mieleen.

'Blue Glow'

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 3297**

'Star Frost'

annos n. 1 g / 4,40 €**til.no 3047**

Valkokukkainen, noin 100 cm korkea, hyvä hyönteis- kasvi.

Sinipellava

(berglin)

*Linum perenne***annos n. 5 g / 3,00 €****til.no 3577**

1 g = n. 700 siementä.

Mv, mutta lyhytikäinen. Muutaman vuoden kuluttua kasvusto taantuu. Korkeus 40–50 cm. Taivaansiniset kukat kesä-heinäkuussa.

Viljely: Viihtyy vain kuivahkossa, lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa ravinteikkaassa, mutta kevyessä mullassa. Esikasvatus maaliskuussa tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syksyllä kasvusto leikataan lyhyeksi. Siemenkodat voi kuivata kuivakukiksi.

Valkopärskäjuuri (vit nysrot)*Veratrum album***annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3037**

Mv. Sudenmarjakasveihin kuuluva, monivuotinen, erittäin myrkyllinen valkopärskäjuuri on komea ja kestävä koristekasvi. Sitä on joskus kutsuttu myös aivastusjuureksi. Kukkii heinä-elokuussa. Korkeus noin 150 cm. Vihertävänvalkoiset, suuret kukinnot. Suomessa on vain yksi luontainen kasvupaikka Pohjois-lapissa, jonka vuoksi laji on äärimmäisen uhanalainen.

Viljely: Kasvupaikka aurinkoinen tai puolivarjainen. Kylvä maahan varhain keväällä (tai esikasvatus), myös syyskylvö.

SORMUSTINKUKAT

(fingerborgsblomsläktet)

Digitalis

Hyönteiskasvi

Näyttävät kukinnot. Kimalaisten suosimia. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa maassa. Kylvä alkukesällä, jotta lehtiruusuuket ehtivät isoiksi ja talvehtivat. Siementä ei peitetä. Itää valossa, 18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kasvia käsiteltäessä on syytä käyttää käsineitä.

Kellosormustinkukka*Digitalis purpurea* 'Gloxiniiflora'

'Mixed'

annos n. 0,5g / 3,00€ til.no 3205

Korkeus n. 120 cm. Sekoitus valkoisen ja punaisen pastellisista sävyistä. Kukkavarressa tiiviisti ja runsaasti kellomaisia kukkia.

Rohtosormustinkukka

(vanlig fingerborgsblomma)

Digitalis purpurea

1 g = n. 10 000 siementä.

Kv. Vanha Englannista ja Etelä-Euroopasta kotoisin oleva koristekasvi. Kuuluu englantilaisen *cottage garden* -mökkipuutarhan kasveihin. Kukat toispuoleisessa, pitkässä tertussa. Kukinta-aika kesä-elokuu. Kylväytyy. Myrkyllinen.

'Excelsior Hybrids'

annos n. 0,1 g / 3,00 € til.no 3158

Korkeus 120–200 cm. Kellomaiset kukat vaalean ja tumman ruusunpunaisia sekä valkoisia.

Villasormustinkukka

(grekisk fingerborgsblomma)

Digitalis lanata

1 g = 1 000–2 000 siementä

Mv. Korkeus 50–80 cm. Jännittävä kukinto, kukat ruskehtavat. Myrkyllinen.

'Cafe Creme'

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 3725**SUOPAYRTIT**

(såpnejliksläktet)

*Saponaria***Kivikkosuopayrtti**

(liten såpnejlika)

Saponaria ocyroides

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,00 € til.no 3227

1 g = noin 500 siementä.

Mv. Mainio peittokasvi. Korkeus 15–20 cm. Vaalean purppuranpunaiset kukat kesä–heinäkuussa. Hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä kalkitussa maassa. Syyskylvö tai kylvä keväällä ruukkuun tai maahan tai 4 viikon kylmäkäsitelyn jälkeen. Itää hyvin.

Rohtosuopayrtti

(såpnejlika)

Saponaria officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = 500–600 siementä.

Mv. Vanha ja kestävä koriste-, lääke- ja hyötykasvi. Korkeus 50–70 cm. Lehdet suikeat, kolmisuonisat, vastakaiset ja kaljut. Kerrannaiset tai yksinkertaiset kukat ovat valkoiset tai vaaleanpunaiset. Ihastuttava tuoksukasvi.

Viljely: Kasvaa melkein missä tahansa, mutta viihtyy parhaiten auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa syvämultaisessa maassa. Kylvä keväällä (kylmäkäsitteily 2–4 vk), loppukesällä tai syksyllä. Leviää suikertelevan juurakkonsa avulla. Helppo lisätä jakamalla.

Käyttö: Juuresta tehdyllä vaahdolla voi pestä vanhoja arvokkaita tekstiilejä. Suopayrtistä valmistettiin kaupallisesti shampoota vielä 1930-luvulla. Kasvia ei pidä käyttää lääkinnällisiin tarkoituksiin omin päin. Juuri on myrkyllinen. Erittäin hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Etenkin kiitäjät ja yökköset suosivat lajia.

Yksinkertainen**annos n. 0,5 g / 3,00 €****til.no 3389**

Yksinkertaiset kukat valkoiset tai hennon vaaleanpunaiset.

Syyshohdekukka (trädgårdssolbrud)*Helenium Autumnale*-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Keski-Euroopassa suosittu. Korkeus n. 120 cm. Kukintojen laitakukkien värisävyt ihastuttavan lämpimiä keltaisen, punaisen ja oranssinruskean vivahteita. Kukkiit elo-syyskuussa. Kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, multavassa ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö huhtikuussa 4 viikon kylmäkäsitelyn jälkeen tai syksyllä. Itämisaika 3–4 vk. Säilyy kauniina ja kukkivana, kun kasvuston jakaa n. joka 3. vuosi.

'Rotgold' hybr.**annos n. 0,2 g / 3,80 €****til.no 3007****Syysädekukka** (kokardblomster)*Gaillardia aristata*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus n. 40 cm. Suurissa kukissa oranssia ja tiilenpunaista sekä keltaiset reunat. Kukkiit heinäkuusta pakkasiin. Hyvä mesikasvi perhosille ja mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa, jotta kukkiit heinä-syyskuussa. Siementen 3–4 viikon kylmäkäsitteily nopeuttaa itämistä. Taimettuu 2–3 viikossa. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa, ojitetussa, hiekkanekaisessa mullassa. Kestää kohdallisesti kuivuutta.

'Arizona Sun'**annos n. 0,1 / 3,00 €****til.no 3426****Tarhaillakko** (trädgårdsnattviol)*Hesperis matronalis*

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 3,00 €**til.no 3314**

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Kotoisin Etelä-Euroopasta sekä Pohjois- ja Länsi-Aasiasta. Kasvatettu puutarhoissa 1600-luvulta lähtien. Korkeus 50–100 cm. Suloiselle tuoksuvat kukat

vaaleanpunertavat, liilat tai valkoiset. Kukinta kesä-heinäkuussa. Hyvä mesikasvi yöperhosille, erityisesti kiitäjille ja yökkösille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, kalkittu maa. Kylvö suoraan avomaalle keväällä, kun yölämpötila on yli 5 °C. Itämisaika 20 °C:ssa 7–10 vrk. Siemenet peitetään ohuelti, tarvitsevat valoa itääkseen. Myös syyskylvö mahdollinen. Helppohoitoinen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylväytyy. Sopii villiin ja luonnonmukaiseen puutarhaan.

Tarhalaukkaneilikka (trädgårdstrift)*Armeria Maritima*-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 100 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Muodostaa tiheitä mattoja. Lehdet tummanvihreät. Muistuttaa hieman ruohosipulia. Ruusunpunaiset kukat loppukeväästä syksyyn. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Rauhoitetun laukkaneilikkoin ravintokasvi.

Viljely: Kuivien paikkojen kasvi. Viihtyy auringossa. Kylvetään keväällä lämpimään ja kosteaan maahan. Kasvualustan tulee olla vettä läpäisevää. Itää 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Splendens'**annos n. 0,5 g / 4,90 €****til.no 3380****Tarharistikki** (aubrieta)*Aubrieta ×cultorum*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvutapa mätästävä. Korkeus n. 10 cm. Suurikukainen, voimakkaan karminpunainen. Kukkiit alkukesällä. Hyvä mehiläiskasvi. Sopii kivikkoon, muureihin ja reunuskasviksi. *Royal Horticultural Society*n palkitsema lajike.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään kevyesti painaen kylvömultaan, jätetään melko pintaan. Idätyslämpötila n. 20 °C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimien istutusväli 20–30 cm. Mieluiten aurinkoinen kasvupaikka. Läpäisevä (hiekkapitoinen), kalkkipitoinen ja multava maa.

'Cascade Red'**annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3162****Tarhasalkoruusu** (stockros)*Alcea rosea*

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Vanha koriste- ja hyötykasvi. Kukinta kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy lämpimässä, aurinkoisessa paikassa, ravinteikkaassa mullassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Itämisaika n. 2 vk 20 °C:ssa. Istutus lopulliselle paikalle elokuussa. Taimiväli 60 cm. Jos kukkavarsi katkaistaan heti kukinnan jälkeen, voi kukkia seuraavanakin vuonna.

Käyttö: Nuppuja ja nuoria lehtiä voi lisätä salaattiin. Kukista haudutettua teetä on käytetty erilaisiin vaivoihin. Mesikasvi! Käytetään myös värjäyskasvina.

'Chater's Double Mix'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,00 € **til.no 3717**

Korkeus n. 180 cm. Sekoitus kerrannaisista tummanpunaisista, ruusunpunaisista ja valkoisista kukista. Kuuluu englantilaiseen *cottage garden* -mökkipuutarhaan.

'Ficifolia Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3706**

1 g = n. 100 siementä.

Korkeus n. 150 cm. Lehdet muistuttavat viikunanlehteä. Ihana värisekoitus punaisen ja kellertävän sävyisiä kukkia. Kukut suuria ja yksinkertaisia. Annalan puutarhassa talvehtinut erinomaisesti.

'Nigra' (*Alcea rosea*. var. *nigra*)

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3724**

Korkeus n. 150 cm. Komea, huomiota herättävä! Yksinkertaiset, joskus puolikerrannaiset kukat mustanruskeat. Kukkien lääkinällinen arvo suurempi kuin vaaleilla lajikkeilla.

TULIKUKAT

(kungsljussläktet)

Verbascum

Hyönteiskasvi

Mehiläis- ja kimalaiskasveja. Ravintokasvi harvinaiselle kaapuyökköselle.

Viljely: Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö joko varhain keväällä tai syksyllä. Siemenet itävät 1-3 vk lämpimässä ja kosteassa maassa.

Purppuratulikukka

(violkungsljus)

Verbascum phoeniceum

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. tai mv. Korkeus n. 100 cm. Isot vaaleanpunaiset kukat ovat pystyssä kukinnossa. Kukki kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa,

keskiravinteisessa, kalkitussa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö alkukesällä. Siemenet peitetään ohuelti. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyessään kylväytyy.

'Rosetta'

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til.no 3346

Kynttilätulikukka

(franskt kungsljus)

Verbascum chaixii

1g = n. 8000 siementä

Kv tai mv. Korkeus 100 cm. Puhtaan valkoiset kukat, joissa violetit heteet. Aurinkoinen tai puolivarjainen kasvupaikka, vaatimaton kasvualustan suhteen. Kukinta-aika heinä-elokuussa.

'Wedding Candles'

annos n. 0,1 g / 5,30 €

til.no 3576

Tummatulikukka

(mörkt kungsljus)

Verbascum nigrum

1 g = n. 1 000 siementä.

Kv. tai mv. Näyttävä perenna. Kukki heinä-syyskuussa. Kukinto harvempi kuin ukontulikukalla. Sopii leikkokukaksi.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaammilla paikoilla kuin ukontulikukka. Viihtyy auringossa erittäin kuivassa tai kuivassa keskiravinteisessa moreenimaassa. Helppohoitoinen, viihtyessään kylväytyy.

Luonnonlaji

annos n. 0,1 g / 3,00 €

til.no 3425

Korkeus 50-100 cm. Keltainen kukinto, oranssit heteet, palhot koristeellisen sinipunaiset. Voidaan löytää asutuksen liepeiltä Etelä-Suomesta

'Album'

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3438

Korkeus 50-100 cm. Valkoinen kukinto. Heteet punertavat. Isona ryhmänä näyttävä.

TÄDYKKEET

(veronikor)

Veronica

Tähkätädyke

(axveronika)

Veronica spicata

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3440

Mv. Kuusiston piispanlinnan tärkeimpiä kulttuurijääniteitä: kirjallinen tieto jo vuodelta 1750. Oletetaan saapuneen keskiajalla hevosten rehun joukossa. Korkeus

n. 50 cm. Siniset kukat tähkämäisessä kukinnossa heinä-elokuussa.

Viljely: Esikasvatus maaliskuuhun. Itämisaika 2-3 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kalkkipitoisessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä maassa.

Unelmatädyke (porslinsveronika)

Veronica gentianoides

annos n. 0,1 g / 4,40 € til.no 3452

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 50 cm. Kukkii Etelä-Suomessa aikaisin kesällä viehättävin 'unelmansinin' kukin. Kukut ovat pitkissä, tiheissä terttukukinnoissa.

Tähkäkellopeippi (darkmynta)

Physostegia virginiana

annos n. 0,1 g / 4,40 € til.no 3098

1 g = n. 500 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus 50 cm. Erikoinen, sylinterimäinen, kermankeltainen tuoksuva kukinto. Kukkii heinä-elokuussa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Siemeniä ei peitetä, itää valossa.

UKONHATUT (stormhattar)

Aconitum

Viljely: Kylvö mieluiten syksyllä tai varhain keväällä, jolloin kylmäkäsitely (8-12 vk, 2-4 °C). Kylvettäessä ja jaettaessa on hyvä käyttää käsineitä. Myrkyllinen.

Keltaukonhattu (alpstormhatt)

Aconitum lycoctonum subsp. *lycoctonum*

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3018

1 g = 300-400 siementä.

Mv. Kasvaa Keski-Euroopassa luonnonvaraisena. Korkeus n. 100 cm, pystykasvuinen. Keltakukkainen harvinaisuus. Kukinta-aika heinä-elokuu. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ainakin 40 cm paksussa, kosteutta pidättävässä multamaassa.

UNIKOT (vallmor)

Papaver

Englanninunikko (engelsk bergvallmo)

Papaver cambricum

annos n. 0,1 g / 3,80 € til.no 3525

1 g = n. 3 000 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Länsi-Euroopassa. Korkeus n. 45 cm. Pitkäperäiset, 4-5-senttiset kukat. Kukkii alkukesästä syksyyn.

Viljely: Vaatimaton kasvupaikan suhteen; menestyy auringossa tai varjossa, kuivassa tai tuoreessa, ravinteikkaassa ja multavassa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Siementä kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Voidaan myös kylvää suoraan ulos syksyllä tai keväällä maan sulettua.

Tarhaidänunikko (jättevallmo)

Papaver Orientale-Ryhmä

1 g = n. 4 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Viljely aloitettu Ranskassa v. 1700. Kesä-heinäkuussa isot, upeat kukat, joissa on musta keskusta. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa maassa. Kylvö avomaalle aikaisin keväällä (12 °C). Siemenet peitetään ohuelti, itävät pimeässä. Saat-
taa kukkia ensimmäisen kerran vasta 2-4-vuotiaana. Kasvusto kiihtyy kukinnan jälkeen.

'Brilliant'

annos n. 0,1 g / 3,80 € til.no 3730

Korkeus 80-120 cm. Isot, loistavanpunaiset kukat, joissa on musta keskusta.

'Royal Wedding'

annos n. 0,3 g / 4,90 € til.no 3033

Korkeus n. 80 cm. Upeat suuret valkoiset kukat, joissa musta keskusta. Erikoisuus.

UINUKOT (bergvallmosläktet)

Meconopsis

Siniuinukko (blå bergvallmo)

Meconopsis betonicifolia

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv., mutta lyhytikäinen. Kotoisin Himalajalta. Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset kauniin vaaleansiniset, hieman nuokkuvat kukat (Ø n. 10 cm). Kukkii kesä-heinäkuussa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Siemeniä on kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Itämisaika +16-24 °C:ssa 21-35 vrk. Kasvatus viileässä, alle +12 °C:ssa. Istutetaan rinteeseen tai kohopenkkiin. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, ravinteikkaassa ja syvämul-
taisessa maassa, pH 5,2-6,2. Ei siedä talvimärkyttää.

Kuivina jaksoina kasteltava. Pakkasella on hyvä suojata havuilla ja lumipeitteellä.

'Hensol Violet'

annos 0,1 g / 5,30 €

til. no 3723

Yksinkertaiset, kauniin lilan punertavat kukat.

Verihanhikki

(blodfingerört)

Potentilla atrosanguinea

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kuuluu ruusukasveihin, kotoisin Afganistanista ja Himalajalta. Mansikanlehteä muistuttavat lehdet. Syvän verenpunaiset kukat yksittäin 30–60 cm pitkien varsien päissä. Kukinta-aika loppukesällä, heinä-elo-kuussa. Vanha lääkekasvi.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään maaliskuuhun kevyesti painaen kylvömultaan. Itää hieman epätasaisesti. Itämisaika n. 20°C:ssa 2–3 vk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa. Talvenkestävä, muttei siedä talvimärkyyttyä.

'Red'

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til. no 3172

VUOKOT

(sippor)

Anemone

Amerikanvuokko

(flickanemon)

Anemone multifida

1 g = n. 1000 siementä

Mv. Korkeus n. 30 cm. Kukkii karmiininpunaisena hehkuvin kukin kesä- heinäkuussa. Matalakasvuisena sopii hyvin reunuskasviksi tai kivikkoistutuksiin.

Viljely: Viihtyy puolivarjoisella tai aurinkoisella kasvupaikalla, runsasmultaisessa, ravinteikkaassa, hiekkapitoisessa, kuivassa ja hyvin vettä läpäisevässä kasvualustassa. Kylvö syksyllä tai keväällä, 2–4 viikon kylmäkäsittely voi edesauttaa itämistä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kestää kuivuuttakin. Paras kasvualusta on kalkkipitoinen, hiekansekainen multa. Kylvö alkukesästä suoraan kasvupaikalleen. Siementä ei peitetä, itää valossa +20°C:ssa 1–2 viikossa.

'Rubra'

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til. no 3080

VILJELYMAA ON kuin pankki, johon kannattaa tehdä "talletuksia" viherlannoituksen avulla. Hyötyjä on paljon: eloperäisen aineksen ja ravinteiden lisääntyminen, maanparannusvaikutus, maanpinnan suojaus eroosiolta, kasvitautien, tuholaisten ja rikkakasvien väheneminen sekä tuholaisten luontaisten vihollisten lisääntyminen.

KUKKIVAT KASVIT tuovat keittiötarhaan silmäniloa, mutta ne voivat myös auttaa tuholaisten torjunnassa. Pölyttäjiä, päiväperhosten ja tuholaisten luontaisten vihollisten suosimia lajeja ovat esimerkiksi hunajakukka, tattari, härkäpapu ja erilaiset virnat. Kukinnan on hyvä ajoittua mahdollisimman kattavasti koko kesän ajalle. Jo alkukaudesta olisi hyvä olla tarjolla myös kukintojen ulkopuolista mettä, jota monet hyödylliset hyönteiset pystyvät käyttämään. Luonnontilainen, palstan reunassa kukkiva pien-narkasvusto tarjoaa hyödyllisille lajeille otollisen elinympäristön. Mitä runsaammin pientareella kasvaa lajeja, sitä monimuotoisempi hyötyhyönteisten kirjo pystyy siellä elämään.

VOIMAKASTUOKSUISET LAJIT, kuten yrtit ja kääpiö-samettikukat, ovat kokeilemisen arvoisia esimerkiksi kaalin ja muiden tuholaisten suosimien lajien kumppanuuskasveina. Täysin niiden varaan ei kannata tuholaistorjuntaa laskea, sillä hyönteisillä on hajuaistin lisäksi muitakin keinoja suunnistaa ravintokasvien kimppuun. Hyönteisverkko on hyvä tapa suojata kasvit herkimpinä aikoina, kuten taimivaiheessa ja tuholaisten esiintymisaikana. Karkotekasvit voivat kuitenkin olla avuksi muina aikoina.

KUKAT, YKSIVUOTISET

AURINGONKUKAT

(solrosor)

Helianthus

Hyönteiskasvi

Isoauringonkukka

(solros)

Helianthus annuus

1 g = 20–50 siementä.

Kotoisin Yhdysvaltojen etelä- ja länsiosista. Pohjois-Amerikan alkuperäisasukkaat viljelivät siementä ravinnoksi jo n. 3 000 v. sitten. Tuli Eurooppaan aluksi koristekasviksi 1500-luvulla. Kukkii heinä-syyskuussa. Komea mykerö kääntyy aina auringon suuntaan. Kukka kestää maljakossa 6–10 vrk. Kohtalainen perhoskasvi. Osa lajikkeista tuottaa hyönteisille tärkeää siitepölyä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa moreeniomaassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö maan lämmentyä. Kylmäkäsitteily (4 vk) edistää itämistä. Myös syyskylvöä voi kokeilla. Kylvösyvyys 1–2 cm. Itämisaika 10–20 °C:ssa 2–3 vk. Taimen tilantarve 30 × 30 cm.

'Double Sunking' F1**annos n. 15 siementä / 2,70 €****til.no 3224**

Korkeus n. 1,6 m. Keltaiset, kerrannaiset ja suurikokoiset kukat. Varret eivät haaraudu. Koristeellinen kukkaistutuksiin ja leikkokukaksi.

Isoauringonkukka

'La Torre'

Biodynaaminen siemen

annos n. 20 siementä / 2,90 €**til.no 3042**

Voimakaskasvuinen, kahteen metriin kurkotteleva lajike. Haaroo ja täten muodostaa useita kukintoja yhteen yksilöön. Kukat ovat noin 15 cm läpimitaltaan ja avautuvat kalpean keltaisen, keltaisen ja punertavan sävyissä. Sopii erinomaisesti leikkokukaksi.

'Velvet Queen'

Luomusiemen

annos n. 20 siementä / 3,00 €**til.no 3421**

Korkeus n. 1,8 m. Runsaasti haarautuva lajike. Näyttävissä kukissa tummanruskea keskus ja voimakkaan mahongin punaiset terälehdet.

Kääpiöauringonkukka

(liten solros)

Helianthus annuus Nanus-Ryhmä**'Distino Mixture'****annos n. 1 g / 3,00 €****til.no 3069**

Korkeus n. 60 cm. Ilmainen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia joissa ruskea tai vihertävä keskus. Tanakat varret eivät haaraudu. Sopii hyvin ryhmäkasvi-istutuksiin ja ruukkuun.

'Sunspot'

Luomusiemen

annos n. 25 siementä / 3,20 €**til.no 3213**

Korkeus n. 50 cm. Kirkkaan keltaiset kukat, joissa vihertävä keskus. Tanakat kukkavarret kannattelevat suurikokoisia, 20cm, kukkia. Sopii hyvin kasvatettavaksi myös ruukussa tai parvekkeella.

'Twilight Zone'**annos n. 1g / 3,00 €****til.no 3041**

Korkeus n. 80 cm. Terälehdissä keltaisen, punaisen ja ruskean sävyjä, keskus tumman ruskea. Kasvutapa haarautuva, kukkien halkaisija n. 5 cm. Sopii hyvin leikkokukaksi.

Belladonna

(belladonna)

*Atropa bella-donna***annos 0,1 g / 4,40 €****til.no 3038**

Yv. Belladonna on Suomessa yksivuotinen, 50–100 cm korkeaksi kasvava kasvi. Sen varsi on pysty ja yläosasta pensasmaisesti haarova. Ruskeanvioletit, riippuvat koristeelliset kukat ovat yksittäin. Kukan tuoksu on epämiellyttävä. Pallomainen, aluksi vihreä, mutta kypsänä kiiltävän musta marja on halkaisijaltaan noin sentin. Koko kasvi on erittäin myrkyllinen. Nykyään harvinainen rohdoskasvi, joka on myrkyllisyydestään huolimatta tärkeä lääkekasvi. Erään kasvista saatavan aineen nimi on atropiini. Sitä käytetään silmätutkimuksissa, koska se laajentaa silmäterää. Muilla kasvista saatavilla valmisteilla hoidetaan vatsa- ja suolistosairauksia sekä astmaa.

Viljely: Esikasvatus sisällä. Kylvö tammi-maaliskuussa. Peitä ohuella sora- tai perliittikerroksella.

Käyttö: Ainoastaan koristekasvi, koko kasvi myrkyllinen!

ELÄMÄNLANGAT (praktvindeläktet)*Ipomoea***Aitoelämänlanka** (purpurvinda)*Ipomoea purpurea*

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3201

Korkeus n. 3 m. Sinivioletit trumpettimaiset kukat ja sydämenmuotoiset lehdet.

Kirjopäivänsini (blomman för dagen)*Ipomoea tricolor*

1 g = n. 30 siementä.

Yv. Kasvaa monivuotisena trooppisessa Amerikassa. Kuuluu runsaslajiseen bataatin sukuun. Korkeus 2,5–3 m. Suuret kukat avoinna aamupäivisin. Kukat kestävät vain yhden päivän, mutta uusia tulee jatkuvasti. Kukki kesäkuusta syyskuuhun riippuen kylvöajankohdasta.**Viljely:** Esikasvatus tammi-huhtikuussa. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä itämisen jouduttamiseksi. 3–5 siementä 10–12 cm:n ruukkuun. Itämisaika 20 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa lämpimällä paikalla tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa mullassa. Viihtyy myös suojaisalla parvekkeella. Vaatii tukemista.**'Heavenly Blue'****annos n. 1 g / 3,00 € til.no 3199**

Suuret, taivaansiniset kukat. Leveä, suppilomainen teriö, jonka nielu ja torvi valkeat.

Etelänrasti (afrikansk oxtunga)*Anchusa capensis*

Hyönteiskasvi

1 g = noin 500 siementä.

Yv. tai kv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Korkeus n. 30 cm, monihaarainen. Pysty kasvutapa. Koko kasvi karvainen muiden lemmikkikasvien tapaan. Suloisen taivaansiniset kukat, Ø n. 1 cm. Mainio astiakasvi. Kohtalaisen hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, ravinteikkaassa ja kalkitussa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Jos kylvetään suoraan avomaalle, kukinta alkaa myöhemmin.**'Blue Angel'****annos n. 1 g / 3,20 € til.no 3058****Hyasinttipapu** (hjälmböna)*Lablab purpureus***annos n. 5 g / 3,20 € til.no 3024**

1 g = n. 4 siementä.

Yv. Trooppinen köynnös. Korkeus 150–200 cm. Kukat kauniin violetit, koristeelliset palot. Kukki heinä-syyskuussa. Nuoria papuja voi käyttää ravinnoksi, keittoaika 30 min.**Viljely:** Suojaisa, aurinkoinen kasvupaikka. Viihtyy kalkitussa, kosteutta pidättävässä ja ravinteikkaassa mullassa. Kylvö avomaalle huhti-toukokuun vaihteessa.**Isoaurankukka** (åkerklätt)*Agrostemma githago*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 200 siementä.

Yv. Kotoisin Mustanmeren ja itäisen Välimeren alueelta. 1930-luvulla kasvoi monin paikoin rikkakasvina viljapelloissa. Nykyään Euroopassa hyvin suosittu. Korkeus n. 100 cm. Ilmeeltään herkkä, pystykasvuinen, hentovartinen ja vähälehtinen. Pitkäperäiset, liilahtavat ruusunpunaiset kukat yksitellen kukkavarren latvassa. Ahkera kukkija kesä-heinäkuussa. Siemenet myrkyllisiä!
Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, laihakkossa ja kuivanpuoleisessa maassa. Kylvetään suoraan kasvupaikalleen maan lämmentyä.**Käyttö:** Ryhmäistutuksiin, leikkokukaksi. Siemenkodat kuivakukaksi! Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!**'Milas'****annos n. 5 g / 2,70 € til.no 3429****Iso-olkikukka** (jätte-eternell)*Xerochrysum bracteatum*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 400 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Kotoisin Australiasta. Ensimmäisen kerran viljeltiin Ranskassa 1799. Kukki heinäkuusta pakkasiin. Erinomainen kuivakukka, tärkeä kuivakukkateollisuudessa. Erittäin hyvä perhoskasvi.**Viljely:** Vaatii aurinkoisen, tuoreen, runsasravinteisen, kalkkipitoisen moreenimaan. Esikasvatus huhti-toukuussa. Etelässä avomaakylvö. Itämisaika 18–20 °C:ssa 8–10 vk. Esikasvatetut taimet kukkivat jo heinäkuussa.**Korjuu:** Kukat korjataan aurinkoisena päivänä laita-kukkien ollessa avoinna. Varsista poistetaan lehdet ja kukat ripustetaan kuivumaan ilmavaan paikkaan.

'Copper-Red'**annos n. 1 g / 3,00 €****til.no 3150**

Korkeus n. 100 cm. Upean kuparinpunaiset, suuret ja kerrannaiset kukat.

'Monstrosum'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,00 €**til.no 3174**

Korkeus 80–100 cm. Upea värisekoitus mm. hehkuvan punaisia, vaaleanpunaisia, keltaisia ja kuparinvärisiä kukkia. Hyvä kuivakukka.

'Salmon-Rose'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,80 €**til.no 3144**

Korkeus n. 100 cm. Lohenpunaiset kukat.

Jättiverbena

(jätteverbena)

Verbena bonariensis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 4 000 siementä.

Laji on kotoisin Amerikan subtrooppisilta ja trooppisilta alueilta, missä on monivuotinen. Korkeus n. 120 cm. Kauniin tummanliilat kukat tiheissä, 5–8 cm:n levyisissä huiskiloissa. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Kukkaistutuksiin ja leikkokukaksi. Erinomainen mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus helmikuussa. Siementen kylmäkäsitely (4 vk) ennen kylvöä ja idätys n. 20 °C:ssa. Itää n. 20 °C:ssa mutta itäminen voi olla epätasaista ja hidasta. Siementen itämistä voi edesauttaa 4 vk:n kylmäkäsitelyllä.

'Lilac'**annos n. 0,1 g / 3,00 €****til.no 3349****Kaliforniantuliunikko**

(sömntuta)

Eschscholzia californica

1 g = n. 650 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Kalifornian tunnuskukka. Hienoliuskaiset lehdet ovat yleensä hopeanharmaat. Kukki heinä–elokuussa. Kukat houkuttelevat mehiläisiä. Nuppuisena kerätyt kukat kestävät hyvin maljakossa.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö avomaalle matalaan vakoon mahdollisimman aikaisin keväällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukki 7–8 vk:n kuluttua kylvöstä. Kukinta jatkuu koko loppukesän, jos kuihtuneet kukat poistetaan. Sietää pari miinusastetakin. Saattaa kylväytyä itse.

'Carmine King'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3398**

Korkeus n. 40 cm. Kukat upean karmininpunaiset. Kaunis maisemointikasvi.

'Ivory Castle'**annos n. 0,3 g / 3,00 €****til.no 3212**

Korkeus n. 45 cm. Harmaanvihreä lehdistö tyylittää tillimäisesti liuskoittunut. Silkkimäinen, kermanvalkea kukka vaaleankeltaisella keskustalla. Kuutamopuutarhaan!

Karvaskaunokki

(cnicus)

*Centaurea benedicta***annos 1 g / 3,80 €****til.no 3143**

Yv. Karvaskaunokki (Pyhän Benediktuksen ohdake) on kotoisin Välimeren alueelta ja se on n. 0,5–1 m korkuinen, piikkinen, ohdakkeita hieman muistuttava ruohokasvi. Runsashaarainen varsi on karvainen ja lehdet piikkilaitaiset. Mykeröt kasvavat yksittäin, ne ovat keltakukkaiset ja niiden kehto-osa on haarautuvien piikkien ympäröimä.

Viljely: Aurinkoinen, vettä läpäisevä hiekkapitoinen maa on paras viljelyyn. Voidaan kylvää suoraan avomaalle keväällä.

Käyttö: Karvaskaunokki on yksi vanhimmista yrtiläkkeistä, jota on käytetty teenä ja tinktuurana, se on jopa mainittu ensimmäisen kerran Turnerin yrtiljulkaisussa vuonna 1568. Nykyään karvaskaunokkia käytetään kihdin hoidossa, sekä erilaisissa muissa kiputiloissa, kuten kuukautiset tai migreeni. Sitä käytetään myös helpottamaan ruoansulatusta.

KEHÄKUKAT

(ringblommor)

*Calendula***Peltokehäkukka**

(åkerringblomma)

*Calendula arvensis***annos n. 0,5 g / 3,80 €****til.no 3039**

Yv. Peltokehäkukka kasvaa alkuperäisenä eteläisessä Keski-Euroopassa, Pohjois-Afrikassa, Kanariansaarilla, Lähi-idässä ja Kaukasiassa. Se kasvaa 5–40 senttimetriä korkeaksi ja pienet mykerökukinnot kasvavat yksittäin latvoissa. Mykerön laitakukat ovat keltaisia tai oransseja.

Viljely: Kylvä haja- tai rivikylvönä suoraan maahan, kun maan lämpötila on n. +14 °C.

Käyttö: Koristekasvina ja kukkia voidaan käyttää ravinoksi samoin kuin tarhakehäkukkaa.

Tarhakehäkukka (ringblomma)*Calendula officinalis*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Viljelty jo 1300-luvulla. Korkeus 25–75 cm. Kukat keltaisen ja oranssin eri sävyjä. Pitkä kukinta kesäkuusta pakkasiin. Käytetty nimiä rinkeplumma ja rinkuna. Vanha koriste- ja lääkekasvi. Mehiläiskasvi.

Viljely: Helppo. Kylvä suoraan avomaalle, kun maan lämpötila n. 14 °C. Riviväli 30 cm, taimiväli 15–20 cm. Kukki 9–10 vk kylvöstä. Kylväätyy.

Käyttö: Kukista voi valmistaa simaa, teetä ja viiniä. Sopii mausteeksi kalaruokiin, risottoihin, vanukkaisiin ja munakkaisiin. Kehälehdet antavat väriä salaatteihin. Leivonnassa voidaan käyttää mm. pulliin, sämpylöihin sekä pannu- ja hedelmäkakkuihin. Laitukukkia on vanhastaan käytetty voin värjäämiseen ja sahramin korvikkeeksi. Suosittu kasvi myös ihonhoidossa. Terälehdet kuivataan talven varalle. Karkottaa tuholaisia puutarhasta.

Tarhakehäkukka (ringblomma)*Calendula officinalis*

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,80 € **til.no 3085**

Loistava ja rohdosarvoltaan hyvä peruslajike, jonka kukat oranssit ja kerrotut. Kerrottu lajike tuottaa runsaasti terälehtiä, joita voit käyttää ruoanlaitossa salaatteihin tai makeiden leivonnaisten koristeluun, yrttiteehen, salvoihin tai vaikka kehäkukkasaippuaan. Satoa kerätään jatkuvasti kukkien muodostuessa, jolloin kasvi jatkaa kukkimistaan pitkälle syksyyn.

'Geisha Girl'**annos n. 1 g / 3,80 €** **til.no 3087**

Korkeus noin 60 cm. Voimakkaan oranssi, suurikukkainen, kokonaan kerrottu lajike. Tuottaa paljon terälehtimassaa.

'Golden Emperor'**annos n. 2 g / 2,70 €** **til.no 3331**

Voimakkaan kerrannainen, kullankeltainen kukinto.

'Indian Prince'**annos n. 2 g / 3,00 €** **til.no 3323**

Korkeus 60–70 cm. Upea tummanoranssi kukka. Kehälehtien alapinnat ruskehtavanpunaiset. Keskusta tummanruskea. Monen suosikki.

'Pacific Beauty Cream'**annos n. 2 g / 3,00 €** **til.no 3390**

Korkeus n. 60 cm. Kerratut ja puolikerratut kukat kermanvalkoisia ja vaalean keltaisia. Pitkien kukkavarsien ansiosta hyvä leikkokukka.

'Pacific Beauty Mix'**annos n. 2 g / 2,70 €** **til.no 3417**

Korkeus n. 60 cm. Värisekoitus. Kukat puolikerrannaisia. Kasvu aika n. 55 vrk. Kaunis leikko- ja ryhmäkukka.

'Sunset Buff'**annos n. 2 g / 3,00 €** **til.no 3473**

Korkeus n. 60 cm. Kauniit kerratut kukat, joiden terälehtien alapuoli on karmiininpunainen ja yläpuoli herkkä ja vaalea lohenpunainen.

Keijunmekko (törnrosas kjörtel)*Rhodochiton atrosanquineum*

1 g = n. 2 900 siementä.

annos n. 0,01 g / 4 € **til.no 3011**

Mv. Suomessa yksivuotinen köynnös. Kotoisin Meksikosta, sukunsa ainoa laji. Kasvatettiin jo 1920-luvulla, nyt tullut uudestaan suosituksi. Korkeus 180–300 cm. Kukka koostuu kahdesta osasta: verenpunaisesta, hamemaisesta verhiöstä, jonka keskeltä roikkuu suppilomainen, tumman purppuranpunainen teriö. Teriön varistua, leveä verhiö säilyy pitkään koristeellisena. Kylmänkestävä, kukki pitkälle syksyyn. Köynnös- ja amppelikasvi. **Viljely:** Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa puutarhamaassa. Saattaa talvehtia viileässä paikassa.

Kelloköynnös (klockranka)*Cobaea scandens*

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Trooppinen köynnös on kotoisin Meksikosta. Kasvista on maininta jo Kupittaaan puutarhan siemenluettelossa v. 1845. Aikaisemmin talvetettiin kartanoiden orangerioissa ja lisättiin keväällä pistokkaista. Pituus 5–6 m. Kiipeilee lehtien kärjissä olevien kärhien avulla. Saanut nimensä kellomaisista, isoista, sinivioletin sävyisistä, joskus kermanvalkoisista kukistaan. Ulospistävät heteet ja emit lisäävät kukkien koristearvoa. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Itämisaika 12–18 vrk 20 °C:ssa. Viljelyaika 10–12 vk 16 °C:ssa. Ulostitutus aurinkoon tai puolivarjoon, runsasravinteiseen, kosteutta pidättävään puutarhamultaan.

'Alba'

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 3418

Isot kukat ihastuttavan valkoiset.

Sinivioletti

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 3023

Viehättävät kukat sinivioletteja.

Kesäharso

(sommarslöja)

Gypsophila elegans

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Valkeat, suuret, huntumaiset kukinnot. Kukkii heinä-elokuussa. Nopeakasvuinen kesäkukka ja hieno leikkokukka.

Viljely: Kylvetään varhain keväällä avomaalle aurinkoiseen, kuivaan tai tuoreeseen, runsaravinteiseen, syvämultaiseen kalkittuun moreenimaahan. Uusintakylvöjä voi tehdä pari kertaa kesässä. Voidaan myös kuivata.

'Govent Garden Market'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3099

Kesäkuuruoho

(judaspenningar)

Lunaria annua

annos n. 10 g / 3,00 €

til.no 3282

1 g = n. 50 siementä.

Yv/Kv. Viljely aloitettiin Sveitsissä 1830. Korkeus n. 90 cm. Pysty ja tanakka varsi. Tuoksuvat kukat violetit tai valkoiset. Kukkii kesä-heinäkuussa. Koristeelliset hopeanhoitoiset ja soikeat lidut kerätään kuivakukiksi, kun siemenet ovat varisseet.

Viljely: Viihtyy auringossa-tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, vettä läpäisevässä humuspitoisessa maassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Itämisaika 20 °C:ssa 14-20 vrk. Kylväytyy helposti.

Käyttö: Kukkatarhaan. Leikko- ja kuivakukaksi.

Kesämalvikki

(sommarmalva)

Lavatera trimestris

1 g = n. 125 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kaunis ryhmäkasvi. Kukkii runsaasti heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, keskiravinteisessa ja syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Esikasvatus huhtikuussa, jos halutaan kukkivan jo kesäkuussa.

'Mont Blanc'

annos n. 0,7 g / 2,70 €

til.no 3464

Korkeus 60-75 cm. Haaroittuva. Suuret, silkkimäiset, puhtaanvalkoiset kukat.

Vaaleanpunainen

Luomusiemen

annos n. 1g / 2,70 €

til.no 3490

Korkeus n. 1m. Malvaa muistuttavat kukat voimakkaan vaaleanpunaiset, haaroittuu runsaasti.

Kesäpäivänhattu

(sommarrudbeckia)

Rudbeckia hirta

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 800 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Isot kerrannaiset tai puolikerrannaiset mykerökukat. Fantastinen heinä-syyskuun kukkija. Hyvä ryhmäkasvi, voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kestävä leikkokukka. Sopii kuivakukaksi, myös siemenkoti on kaunis kuivattuna. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 16 °C:ssa 14-20 vrk. Viihtyy auringossa, ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa ja tuoreessa hiekkamultaseoksessa. Istutusväli 25 cm. Voi kylväytyä.

'Marmalade'

annos n. 750 siementä / 3,00 €

til.no 3363

Matalahko, 35-45 cm. Raikas ja pirteä kesäpäivänhattu, jolla iso oranssinkeltainen kukka, jossa ruskea keskusta. Esikasvatus maaliskuulla aikaistaa kukintaa elo-syyskuussa. Hyvä kukkaryhmässä ja leikkokukkana.

Siropäivänhattu

(sommarrudbeckia)

Rudbeckia hirta var. *pulcherrima*

Värikasvi

'Autumn Forest'

Annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3370

Korkeus 60 cm. Suuri, kaksivärinen, puna-keltainen kukka, teräväkärkiset terälehdet ja ruskean sävyinen kukkamykerö. Pitkä kukinta-aika keskikesästä syksyyn.

Kiinanasteri

(sommaraaster)

Callistephus chinensis

1 g = n. 450 siementä.

Yv. Sukunsa ainoa laji. Aito kiinanasteri tuotiin Eurooppaan v. 1731. Siitä jalostetut lajikkeet ovat suosittuja syyskukkijoita. Kukat ovat väriltään valkoisia sekä punaisen, violetin, valkoisen ja keltaisen eri sävyjä.

Kukkii myöhäiseen syksyyn (heinä–syyskuu). Kestävä ja kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Hyvä mesikasvi perhosille!
Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Kylvösyvyys 1 cm. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Itää 17 °C:ssa 7–12 vrk:ssa. Viljelyaika 14–16 vk. Kasvupaikka vaihdettava vuosittain kasvitautien välttämiseksi.

'Dwarf Milady White'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3208

Matala, korkeus vain n. 25 cm. Haaroittuu hyvin, varsi tanakka. Upean kerrannaiset suurikokoiset ja lumivalkoiset kukat (Ø n. 11 cm). Sopii ruukkuun ja penkin reunaan.

'Milady Mixed'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3457

Korkeus n. 25 cm. Tukevavartinen. Ihastuttava sekoitus kerrannaisista valkoisista ja pastellisista vaaleanpunaisista, liiloista ja punaisista kukista. Ihanteellinen kukkapenkin reunakasviksi ja ruukkuihin.

'Princess Mix'

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3120

Korkeus n. 70 cm Upea sekoitus isoista, kerrannaisista violeista, punaisista, keltaisista ja valkoisista kukista.

'Serenade Mix'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3123

Korkeus 60 cm. Suloiset, pienet ja puolikerrannaiset kukat loistavat punaisen, keltaisen, purppuran, vaaleanpunaisen ja valkoisen väreissä. Kasvutapa haaroittunut ja varret tanakat. Erinomainen leikkokukka.

Kirjokohtalonkukka (nemesia)

Nemesia strumosa

1 g = n. 3 500 siementä.

Yv. Korkeus 20–30 cm. Pirteä sekoitus punaisia, keltaisia, oransseja ja vaaleanpunaisia kukkia. Terttumaiset kukinnot haarautuvat. Lehdet vaaleanvihreät. Ahkerasti kukkiva kesäkukka ruukkuihin ja kesäistutuksiin.

Viljely: Kylvetään huhtikuun puolivälissä sisälle tai lavaan. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimiväli 15–20 cm. Paras kukinta lämpimillä aurinkoisilla paikoilla hyvässä puutarhamaassa. Kukkineet kukat poistetaan.

'Carnival Mixed'

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 3084

Rikkaporkkana (Vildmorot)

Daucus carota subspp. *carota*

Hyönteiskasvi

Yv.Kv. Korkeus n. 90 cmm. Kauniit valkoiset tai purppuran ja roosan sävyiset sarjakukinnot. Hienoliuskainen lehdistö. Sopii leikkokukaksi, voi myös kuivattaa kuivakukkakimppuihin ja kransseihin. Kukkii toisena vuonna. Soveltuu myös syyskylvöihin. Houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Esikasvatus tai avomaakylvö varhain keväällä tai edellisenä syksynä. Viihtyy aurinkoisella ja karullakin paikalla.

'Purple Kisses'

annos 0,3 g / 3,80 € til.no 3719

Tumman purppuraiset ja roosan sävyiset sarjakukinnot. Korkeus n. 120 cm.

Loistoperhoskukka (praktfjärlsblomster)

Schizanthus x wisetonensis

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Kotoisin Chilestä. Kukissa punaisen sävyjä ja hieman valkoistakin. Kukkia on niin paljon, ettei lehtiä juuri näy. Kukkii pitkään heinä–elokuussa. Sopii kasvatettavaksi ruukussa ikkunalla ja kukkapenkissä. Hyvä leikkokukka. "Köyhän miehen orkidea".

Viljely: Esikasvatus maalisi–huhtikuussa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Ei siedä märkyyttä. Hallanarka.

'Dr. Badgers's Hybrids Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,90 € til.no 3228

Korkeus n. 55 cm. Kirjavien kukkien väri vaihtelee punaisesta violettiin ja valkoiseen.

Koreatörmäkukka (praktvädd)

Scabiosa atropurpurea

Hyönteiskasvi

Yv. Korkeus n. 90 cm. Dramaattisen syvän tummanpunaiset, miltei mustanpuhuvat mykerökukat houkuttelevat mehiläisiä ja perhosia. Ihastuttava leikko- ja kuivakukka.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö ulos toukokuussa tai kesäkuun alussa. Voi tarvita tuen. Kuittuneet kukat poistetaan tai koristeelliset siemenkodat kuivataan.

'Tall Double Rose'

annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3114

Upea, näyttävä ruusunpunainen kukinto, jolla tummempi keskusmykerö. Kukan makea tuoksu muistuttaa hunajaa ja vaahtokarkkeja!

Koristeportulakka (praktportlak)*Portulaca grandiflora*

1 g = n. 11000 siementä.

Yv. Korkeus 10 cm. Kukinta kesäkuusta alkaen myöhäiseen syksyyn, riippuen esikasvatus ajasta. Hiukan lamoava kasvutapa, lehdet mehevät ja sirot. Helppo ja kiitollinen kasvi. Viihtyy aurinkoisella, kuivalla ja vaatimattomalla kasvupaikalla. Sopii reunuskasviksi, kivikkopuutarhaan ja muureille.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa tai suorakylvö lämpimään maahan. Itää kahdessa viikossa. Istutus kasvupaikalle maan lämmettyä.

'Extra Double Mix'**annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3091**

Ilmainen värisekoitus suuria kerrannaisia kukkia. Väreinä valkoinen, keltainen, oranssi, vaaleanpunainen, punainen ja violetti.

KOSMOKSET (rosenskäresläktet)*Cosmos***Keltakosmos** (gullskära)*Cosmos sulphureus*

Värikkökasvi

1 g = n. 120 siementä.

Yv. Suomessa harvinainen. Korkeus n. 70 cm. Karvaiset lehdet vähemmän liuskoittuneita ja keltaiset kukat (Ø n. 5 cm) pienempiä kuin punakosmoksella. Värjäyskasvi, kukista saadaan keltaista väriä.

Viljely: Samanlainen kuin punakosmoksella. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa moreenimaassa.

'Cosmic Crest Red'**annos n. 2 g / 3,20 € til.nro 3368**

Korkeus n. 60 cm. Hehkuvan lämpimän punaiset kukat, joissa keltainen keskusta. Kukki pitkään ja soveltuu hyvin kukkakimppuihin. Perhosten suosikki.

'Polidor Mixture'**annos n. 2 g / 3,20 € til.no 3476**

Sekoitus kirkkaan- ja kullankeltaisia, oransseja ja punaoransseja kukkia.

Punakosmos (rosenskära)*Cosmos bipinnatus*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 180 siementä.

Yv. Kotoisin Meksikosta. Vanha koristekasvi. Siroliuskainen koristeellinen lehdistö. Suuret kukat. Kukki heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka: kestää parikin viikkoa maljakossa. Kohtalainen perhoskukka! Värjäyskasvi, saadaan keltaista väriä.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö heti maan lämmettyä matalaan vakoon. Esikasvatus aikaistaa kukintaa. Pohjoisessa esikasvatus maalishuhtikuussa. Itämisaika 5–7 vrk 20 °C:ssa. Taimiväli 20–30 cm. Kuituneet kukat poistetaan.

Sekoitus

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 3430

Korkeus n. 100 cm. Yksinkertaisten kukkien väri vaihtelee tumman pinkistä vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

'Attraction'**Annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3136**

Korkeus noin 110 cm. Yksinkertaiskukkainen lajike, kukissa erittäin kaunis pinkin sävy. Suuret kukat ja napakkavartinen, soveltuu erinomaisesti leikkokäyttöön.

'Cupcake Blush'**Annos n. 20 siementä / 3,00 € til.no 3128**

Yv. Korkeus 120 cm. Puolikerrrotut kuppikakun malliset valkeat kukat, joissa häivähdyks hentoa vaaleanpunaa.

'Double Click Bicolor Pink'**annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3209**

Korkeus 60–90 cm. Kerrannaisten kukkien terälehtien väri vaihtelee vaaleanpunaisesta purppuran sävyihin. Viehättävä lajike romanttiseen puutarhaan.

'Velouette'**annos n. 0,3 g / 3,80 € til.no 3169**

Korkeus 80–90 cm. Kaunis sekoitus valko-punaraidallisia ja tummanpunaisia kukkia.

KÖYNNÖSKRASSIT (krassesläktet)*Tropaeolum***Isoköynnöskrassi** (indiankrasse)*Tropaeolum majus*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Kotoisin Perusta ja Chilestä. Viljelty 1600-luvulla vihanne- ja lääkekasinä. Nopeakasvuinen köynnös. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta

pidättävässä runsasravinteisessa, syvämultaisessa maassa. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalle. Siemeniä voi liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 20 °C:ssa 7–12 vrk. Esikasvatus huhti-toukokuun vaihteessa. Taimikasvatusaika n. 3 vk. Kukkii ensimmäisiin pakkasiin asti, kun kuihtuneet kukat poistetaan.

Käyttö: Kirpakoita lehtiä ja kukkia voi käyttää salaattissa. Siemeniä käytetään kapriksen tapaan. Kuivattuja ja jauhettuja siemeniä voi käyttää pippurin korvikkeena. Käytetään vain kohtuullisia määriä. Voi torjua kirvoja.

Kelta-oranssi

Luomusiemen

annos n. 3g / 3,20 €

til.no 3219

Yksinkertaiset kukat keltaisia ja oransseja.

Nukkaköynnöskrassi

Tropaeolum peltophorum

'Yeti'

annos n. 3g / 2,90 €

til.no 3313

Kermanvalkoiset kukat ja köynnöstää yli kaksi metriseksi.

Pensasköynnöskrassi

(buskkrasse)

Tropaeolum majus Nanum-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Pensastava ja rentovartinen. Sopii kasvimaan- ja kukkapenkin reunaan sekä ruukkuviljelyyn. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Viljellään kuten köynnöskrassia.

'Alaska Salmon Orange'

annos n. 3g / 3,00 €

til.no 3198

Korkeus n. 20 cm. Kirjavat, valkoisen marmoroimat lehdet. Viehättävät, yksinkertaiset pastellisen lohennaiset kukat. Ilmeeltään herkkä. Kukkii aikaisin.

'Jewel Mix'

Luomusiemen

annos n. 3g / 2,70 €

til.no 3734

Korkeus 20–30 cm, leveys 40–50 cm. Kirkasvärinen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia. Kukat asettuvat näyttävästi lehdistön yläpuolelle. Pitkä kukinta-aika. Hyvä mehiläiskasvi.

'Princess of India'

annos n. 25 siementä / 3,00 €

til.no 3442

Korkeus 20–25 cm. Lehdet tummanvihreät ja koristeelliset. Hehkuvanpunaiset, yksinkertaiset kukat.

VIUHKALOBELIAT

(lobelior)

Lobelia

Riippalobelia

(hänglobelia)

Lobelia erinus Pendula-Ryhmä

1 g = n. 30 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Kannukselliset kukat. Kukkii kesäkuusta pakkasiin asti.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa. Pieni siemen itää 12 °C:ssa 1–2 viikossa. Viihtyy parhaiten puolivarjossa, ei kestä paahdetta. Kasvutellaan säännöllisesti ja lannoitetaan viikoittain. Kasvuston voi leikata välillä lyhyeksi kukinnan varmistamiseksi.

'Cambridge Blue'

annos n. 650 siementä / 3,00 €

til.no 3355

Taivaansiniset kukat. Englantilaisittain: "Lovely cool colour". Kultamitalilla palkittu lajike!

'Rosamond'

annos n. 0,05 g / 3,00 €

til.no 3353

Korkeus n. 15 cm. Tummanvihreä lehdistö ja voimakkaan karmiininpunaiset kukat joissa valkoinen keskus.

Tarhalobelia

(rabattlobelia)

Lobelia xspeciosa

Hyönteiskasvi

'Starship Scarlet'

annos n. 10 siementä / 5,30 €

til.nro 3192

Korkeus noin 50 cm. Hehkuvan kirkkaanpunaiset, kookkaat ja pystyt kukinnot. Houkuttelee pölyttäjiä. Näyttävä tummalehtinen kesäkukka sopii penkkiin ja isoon ruukkuun. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Itää valossa, siementä ei peitetä. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Meksikonhuovinkukka

(husarknappar)

Sanvitalia procumbens

'Oranssi'

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.nro 3012

Yv. Korkeus n. 10cm. Meksikosta kotoisin olevan kasvin kukat muistuttavat tsinnian kukkia. Rennot versot muodostavat mattomaisen kasvuston. Terälehdet ovat oranssit ja mykerö ruskea. Kukkii heinäkuusta lokakuulle.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella paikalla, läpäisevässä maaperässä. Esikasvatus maaliskuussa. Sopii myös ruukkukasvatukseen.

Nukenkaulus (dockkrage)*Brachyscome iberidifolia*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 3109**

Yv. Korkeus 25-30 cm. Rentovartinen, tuuhea, pallomaisesti kasvava ja runsaasti kukkiva kesäkukka. Loistavan vaaleahkot sinivioletit kukat. Kukan Ø n. 2 cm. Kukki myöhäisestä toukokuusta syksyyn. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa, siementä ei peitetä, itää valossa. Ulosistutus ilmojen lämmentyä. Taimiväli 15 cm, riviväli 20 cm. Viihtyy aurinkoisella ja lämpimällä kasvupaikalla, mutta voi kasvattaa myös puolivarjossa. Sopii myös ruukkuistuksiin, amppeleihin ja parvekkeelle. Tasainen kastelu, kestää hyvin sadetta.

Otahämähäkikukka (paradisblomster)*Tarenaya houtteana*

Vaaleanpunakukkainen

annos n. 0,5 g / 4,40 €**til.no 3112**

Yv. Yksivuotinen, yleensä valkoinen tai vaaleanpunainen koristeellinen, vienosti tuoksuva ja näyttävä kesäkukka. Korkeus 50-80 cm.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa, itää noin parissa viikossa. Taimien ulosistutus säiden lämmentyä kesäkuussa avomaalle tai ruukkuun. Taimiväli 30-40 cm. Suojainen, aurinkoinen kasvupaikka, keskivirteinen kasvualusta. Annalassa hämähäkikukka on tuottanut siementaimia myös seuraavana kesänä, kun sen on annettu siementä vapaasti.

Pallerokiurunkukka (bollgilia)*Gilia capitata*

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 3025**

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus 60-80 cm. Runsashaarainen, siro kesäkukka. Lehdet hienoliuskaiset. Pallomaiset kukat taivaansiniset. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Voidaan myös kuivata. Parhaita perhoskukkia. Amiraali- ja neitoperhosen suosikki.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa moreenimaassa. Avomaakylvö toukokuussa. Kylmänkestävä!

Piiankieli (blå snokört)*Echium plantagineum*

Hyönteiskasvi

'Rose Bedder'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3509**

1 g = n. 230 siementä.

Yv. (Kv) Korkeus 30-50 cm. Lehdet karkeakarvaiset. Vaaleanpunainen, suurikukkainen lajike. Erinomainen mehiläiskasvi. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kuivahkossa mullassa. Avomaakylvö toukokuussa. Tiheä kylvös kannattaa harventaa, jotta kukkii runsaasti.

Somapellava (blomsterlin)*Linum grandiflorum***'Rubrum'****annos n. 5 g / 2,70 €****til.no 3100**

1 g = n. 350 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Kukat tumman karminpunaiset, keskusta musta. Kukki runsaasti heinä-syyskuussa. Sopii kukkaistutuksiin, reunuskasviksi ja ruukkuunkin.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa kivennäismaassa. Kylvö avomaalle mahdollisimman aikaisin heti maan lämmentyä. Siemeniä kannattaa liottaa 1-2 tuntia ennen kylvöä. Harventaminen suositeltavaa (taimiväliksi 5-10 cm): taimet haarautuvat sekä kukkivat runsaasti ja pitkään. Helppohoitoinen.

Pyöröjänönputki (harört)*Bupleurum rotundifolium*

1 g = n. 330 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Tanakat pitkät varret. Kellanhvihreät kukinnot vihreiden ja pyöreiden suojuslehtien ympäröiminä. Kukinnot muistuttavat tyräkkiä, lehdet taas eukalyptusta. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Viljely: Viihtyy auringossa ja runsasravinteisessä maassa. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa 4 cm:n välein 0,5 cm:n syvyyteen. Riviväli 40-50 cm. Helppo viljellä. Kukki runsaasti.

Käyttö: Kukat kerätään täysin auenneina kuivakukaksi ja leikoksi. Yhdistää värikäät kukat kauniiksi kimpuksi.

'Griffiti'**annos n. 1 g / 3,00 €****til.no 3166**

Ruiskaunokki (blåklint)*Centaurea cyanus*

Hyönteiskasvi

1 g = noin 220 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta. Levinnyt Pohjolaan maanviljelyksen myötä hyvin kauan sitten. Kantamuoto on vanha ruispellon rikkakasvi. Siemeniä oli myynnissä Kupittaan puutarhan siemenluettelossa jo 1845. Sinikukkainen. Kukkii heinä-syyskuussa. Medessä hyvin korkea sokeripitoisuus, hyvä mehiläiskasvi. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa keskiravinteisessa moreenimaassa. Kylvö suoraan avomaalle matalaan vakoon keväällä tai syksyllä. Kukintaan kuluu kylvöstä n. 10 vk.

Käyttö: Kukkia voi käyttää salaattiin. Voimakkaasta kukkahauteesta saadaan liilaa sävyä harmaille hiuksille. Kukista saatavaa väriä on käytetty myös vesiväriin. Vanha lääkekasvi. Kukat kuivataan pimeässä paikassa.

'Black Ball'**annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 3111**

Korkeus 60–80 cm. Kukka kerrannainen, tumman purpuranpunainen, lähes musta.

'Blue Ball'**annos n. 5 g / 2,70 €****til.no 3104**

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kerrannaiset, kirkaansiniset kukat.

'Tall Double Pink Ball'**annos n. 2 g / 3,20 €****til.no 3030**

Korkeus n. 80 cm. Pinkit kerrotut kukat, hienon värinen. Kaunis koristeistutuksissa, kimpuissa ja asetelmissa. Käy myös syötäväksi kukaksi.

Värisekoitus

Luomusiemen, biodynaaminen siemen

annos n.1g / 2,70 €**til.no 3132**

Korkeus n. 90 cm. Sekoitus sinisiä, vaaleanpunaisia ja valkoisia kukkia.

Ryhmäleijonankita (lejongap)*Antirrhinum majus* Nanum-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 7 500 siementä.

Yv. Vanhanajan kesäkuukka. Kukkii runsaasti ja pitkään heinä-syyskuussa. Kestää pientä hallaakin. Tuoksuton. Kimalaiskasvi.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siementä ei

peitetä, itää valossa n. +20 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Istutetaan lannoitettuun ja aurinkoiseen paikkaan. Kuintuneet kukat poistetaan. Kaunis ja kestävä ryhmä- ja leikkokukka.

'Lucky Lips'**annos n. 0,2 g / 3,80 €****til.no 3073**

Palkittu lajike. Korkeus n. 50–70 cm. Voimakkaan kontrastisissa kaksivärisissä kukissa valkoista ja purppuranpunaista. Menestyy parhaiten aurinkoisilla paikoilla, mutta viihtyy myös hiukan varjoisemmassa. Upea ja näyttävä leikkokukka, houkuttaa pölyttäjiä!

'Monarch Mix'**annos n. 0,5 g / 3,00 €****til.no 3072**

Korkeus n. 45 cm. Värisekoitus kauniita ja tuoksuvia leijonankitoja, jotka sopivat sekä kukkapenkkiin että ruukkuun. Ruosteenkestävä.

Leikkoleijonankita (lejongap)*Antirrhinum majus* Maximum-Ryhmä**'Snowflake'****Annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 3051**

Korkeus 90 cm. Puhtaan valkoiset kukat. Erinomainen leikkokukka.

SAMETTIKUKAT (sammetsblomstersläktet)*Tagetes*

Kääpiö-, haisu- ja rohtosamettikukka, ks. yrtit s. 65 ja 66.

Isosamettikukka (stortagetes)*Tagetes erecta*

Hyönteiskasvi, väriukasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Meksikosta. Espanjalaiset toivat Eurooppaan 1573. Suomessa tiedetään kasvatetun jo 1700-luvulla. Kukkia käytettiin syöpäläisten torjuntaan. Hyvä ja arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Esikasvatus maaliskuun lopulla. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämis aika 20 °C:ssa 3–10 vrk. Taimikasvatusaika n. 9–11 vk. Viihtyy auringossa ja tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa moreenimaassa. Etelärannikolla voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka!

Käyttö: Käytetään tuholaisen torjumiseen kaalimaalla. Sopii lankojen ja ruokien värjäämiseen, saadaan sitruunankeltaista väriä. Kukista voi valmistaa virkistävä juomaa.

'Crackerjack Mixed'**annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3347**

Korkeus n. 65 cm. Komeat, kerrannaiset ja väreiltään voimakkaat kukat keltaisesta oranssiin. Erittäin aikainen.

'Kilimanjaro White'**annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3831**

Korkeus n. 45 cm. Kerrannaiskukkainen, vaniljanvalkoinen kaunotar. Muistuttaa neilikkaa.

Punainen

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3312

Korkeus n. 80 cm. Ihastuttava, kaunislehtinen punakukkainen lajike, joka sopii kukkaryhmiin katseenvangitsijaksi kukkien pitkälle syksyyn. Yksinkertaiset kukat.

'Smiles'**annos n. 1 g / 2,70 € til.no 3311**

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kirkaankeltaiset ja kerrannaiset kukat. Kukkii kesä-syyskuussa. Kasvivärykseen.

Ryhämasettikukka (sammetstagetes)*Tagetes patula*

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 360 siementä.

Pitkä kukinta-aika pakkasiin asti. Värjäyskasvi, saadaan sitruunankeltaista väriä. Karkottaa kirvoja. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Viljely isosammettikukan tapaan.

'Disco Red'**annos n. 0,3 g / 3,00 € til.no 3234**

Korkeus n. 20 cm. Yksinkertaisten kukkien terälehdet kirkaan punaiset ja keskus kullankeltainen. Kukkapienin iloinen piristys! Varhainen ja runsaasti kukkiva sekä kasvutavaltaan kompakti ja haarautuva lajike.

'Fiesta'**annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 3237**

Korkeus n. 30 cm. Kaunis kerrottukukkainen lajike, jonka kukinnoissa mahonginpunaisia terälehtiä reunustaa oranssinkeltainen reunus.

'Spanish Brocade'**annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 3238**

Kauniit kerrotut kukat ovat mahonginpunaisia joissa keltainen reunus. Korkeus n. 30 cm.

'Tiger Eyes'**annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3241**

Korkeus n. 45 cm. Hurmaava väryhdistelmä: yksinkertaiset tai kerrannaiset kukat mahonginpunaisen ja keltaisen yhdistelmiä. Säänkestävä. Reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

SIEVIKIT

(kärleksblomstersläktet)

Nemophila

Sopivat kukkamaan reunaan, kivikkoon, ruokkuun ja amppeleihin.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, runsasravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 10 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja.**Sinisievikki**

(kärleksblomster)

*Nemophila menziesii***annos n. 1 g / 3,00 € til.no 3113**

1 g = n. 260 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 15 cm. Hätkähdyttävät, lähes hiilenmustat kukat, joissa kapea valkoinen reunus. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Mustakukkainen

annos n. 1,5 g / 2,70 € til.no 3179

1 g = noin 500 siementä.

Yv. Korkeus 15-20 cm. Lehdet hienoliuskaiset ja harmahtavat. Taivaansiniset kukat, joissa valkoinen keskusta, Ø n. 2,5 cm. Nopeakasvuinen, kukkii 5-6 vk:n kuluttua kylvöstä.**SILKKIKUKAT**

(clarkiasläktet)

Clarkia

Ihastuttavia kylvökukkia kukkatarhaan ja kasvimaalle. Kukinta heinä-syyskuussa. Suosittu leikkokukka. Viihtyvät auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa moreenimaassa.

Komeasiikkikukka

(clarkia)

Clarkia unguiculata

1 g = n. 3 250 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukkia on runsaasti pitkin vartta. Vanha koristekasvi. Helppo kasvattaa.**Viljely:** Kylvö avomaalle heti maan lämmentyä, pohjoisessa taimikasvatus huhtikuussa. Siemenet kylvetään puolen sentin syvyyteen. Taimet harvennetaan 12-15 cm:n välein. Osan taimista voi latvoa, jolloin kasvi haaroituu ja kukinta siirtyy myöhemmäksi.

'Double Flowered Mixture'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3472

Kerrannaiset kukat valkoisia, punaisia, oransseja ja vaaleanpunaisen eri sävyjä.

Sirosilkikukka

(fjärilsclarkia)

Clarkia pulchella

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Yksinkertaiset, viehättävästi eri sävyiset ruusunpunaiset kukat kapeateräisiä. Antaa kevyen, ruusuisen vaikutelman. Kaunis kukkatarhassa.

Viljely: Kylvö suoraan avomaalle keväällä. Harvennetaan 10–15 cm:n välein, jotta taimet tuhistuvat.

'Monarch Mix'

annos n. 130 siementä / 3,00 €

til.no 3475

Silkimaloppi

(praktmalva)

Malope tridifa

Yv. Korkeus n. 90 cm. Kolmihalkoiset, herttamaiset lehdet kauniin vihreät. Pystykasvuinen ja haarautuva. Sekoitus kukista, joiden suonikkaat terälehdet ovat joko valkoiset tai tumman tai vaalean ruusunpunaiset. Nielu on tumma. Kukan Ø parhaimmillaan 7,5 cm. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Sopii seinustalle. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, keskiravinteisessa, syvämultaisessa moreeniimaassa. Avomaakylvö toukokuussa.

'Mixed'

Annos n. 0,5 g / 3,00 €

til.no 3079

Sini-ikiviuhko

(blårisp)

Limonium sinuatum

1 g = noin 420 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty Hollannissa vuodesta 1610. Korkeus n. 80 cm. Kukat voimakkaan pinkin värisiä. Ikiviuhkoista on olemassa myös valkoisia, keltaisia ja punaisia lajikkeita. Tuoksuton.

Viljely: Esikasvatus helmikuun lopusta huhtikuun alkuun. Siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvöä. Kylvösyvyys 1 cm. Itää epätasaisesti, 8–20 °C:ssa 7–18 vrk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsaravinteisessa, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa moreeniimaassa.

Korjuu ja käyttö: Kukat kerätään avautuneina. Kestävä kuiva- ja leikkokukka. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

'Roselight'

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 3342

Sinialvia

(blåsalvia)

Salvia patens

1 g = 110 siementä.

Yv. (Mv.) Suomessa viljellään yksivuotisena kesäkukkana. Korkeus n. 60 cm, haarautuu hyvin. Upeat, taivaansiniset kukat tukevissa kukkavanoissa, jonka yksittäiset kukat ovat n. 5 cm pitkiä. Hieno isona ryhmänä.

Viljely: Kylvö maaliskuussa. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan ja jätetään melko pintaan. Itää nopeasti n. +20 °C:ssa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan ulos n. 30 cm:n välein.

'Blue Angel'

annos n. 0,5 g / 3,80 €

til.no 3134

Sirokesäkynttilä

(sommarrjus)

Oenothera lindheimer

1 g = n. 60 siementä.

Yv. Kasvatetaan yksivuotisena. Korkeus n. 85 cm. Ilmeeltään siro ja keveä kasvi romanttisiin istutuksiin! Satumaisen kauniit, tähtimäiset ja valkoiset kukat, jotka vivahtavat nuppujen tavoin ruusunpunaiselta. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Maitohorsman sukulainen. Tämä lajike on muita kylmänkestävämpi. On siis mahdollista, että se voi talvehtia otollisissa olosuhteissa.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Itää parhaiten 20–25 °C:ssa. Paras aurinkoinen, puolivarjainen ja suojaisa kasvupaikka. Kylvöstä kukintaan kestää n. 100 pv.

'Summer Breeze'

annos n. 1 g / 3,80 €

til.no 3503

Välimerenleukoja

(lövkoja)

Matthiola incana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 600 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty jo 1200-luvulla Euroopassa. Kukinta-aika kesä–elokuu. Kaunis leikkokukka. Hyvä ja arvokas mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Itämisäika 21 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa puutarhamaassa.

'Mixed'

annos n. 0,5 g / 3,00 €

til.no 3027

Korkeus n. 35 cm. Kasvutavaltaan haarautuva. Suurikokoisten ja suloisien tuoksuisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta punaiseen, vaaleanpunaisen eri sävyihin, laventelinsinisestä purppuraan.

Tarhaneito (jungfrun i det gröna)*Nigella damascena*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Kotoisin Lähi-idästä. Viljelty vuodesta 1542. Vanhanajan kesäkukka.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa maassa. Kylvä avomaalle aikaisin keväällä tai syyskylvö 1–2 cm:n syvyyteen. Kovapintaisia siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvöä. Itävyysprosentti yleensä 50–60. Taimiväli 10 cm.**Käyttö:** Tuoksuton leikkokukka, siemenkotaa käytetään kuivakukkana. Siemeniä voi syödä ("Damaskon kumina"). Ennen uskottiin, että siemenien hierominen hiuksiin karkottaa täit ja kirput. Hyvä mesikasvi.**'Miss Jekyll'**

Perinnelajike

annos n. 1 g / 3,00 €**til.no 3139**

Korkeus n. 65 cm. Kukat kauniin indigonsiniset, lehdet tillimäiset. Kukkii pitkään heinä-elokuussa.

'Persian Jewels Mixed'**annos n. 1,5 g / 3,00 €****til.no 3155**

Korkeus n. 40 cm. Ihana, suurikukkainen sekoitus valkeita, sinisiä ja roosanvärisiä kukkia.

Tarhaorvokki

(pensé)

Viola xwittrockiana

1 g = n. 800 siementä

Yv. Rakastetuimpia kesäkukkia. Pitkä ja runsas kukinta sekä isot kukat. Ryhmäkasviksi penkkiin ja ruokkuun.**Viljely:** Esikasvatus tammi-helmikuussa. Itämisaika 15–20 °C:ssa 10–21 vrk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, kosteahkossa mullassa. Kuituneet kukat poistetaan.**'Clear Chrystal Scarlet'****annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3129**

Korkeus n. 15 cm. Ainutlaatuiset voimakkaan tummanpunaiset kukat, joiden keskustaa koristaa mustat viivat. Kasvutapansa vuoksi sopii erityisen hyvin ruokkuun ja amppeleihin.

'Orange Sun'**annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3356**

Korkeus n. 15 cm. Upeat hehkuvanoranssit ja suuret kukat.

Tarhapetunia

(petunia)

Petunia xatkinsiana

Värikasvi

1 g = n. 8 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Ensimmäiset petunian siemenet tuotiin Eurooppaan vuonna 1830. Suomeen petunia tuli 1800-luvun loppupuolella. Aikaisemmin sitä kasvatettiin myös huonekasvina. Mesikasvi kiitäjille.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa pakkaus varovasti. Itää valossa, siementä ei peitetä. Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, syvämultaisessa, vettä läpäisevässä mullassa. Kuituneet kukat postetaan, jottei kukinta lakkaisi. Lannoitetaan viikoittain luonnonmukaisella lannoitteella. Latvominen tuuheuttaa taimet. Helppohoitoinen.**'Plum Veined'****annos n. 0,01g / 3,80 €****til.no 3140**

Korkeus n. 25 cm. Kukkien ulkoreuna vaaleanvioletti ja nielu tumman luumunvioletti. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Tiikerikaunosilmä

(tigeröga)

Coreopsis tinctoria

Hyönteiskasvi, värikasvi

Yv. Näyttävä koriste- ja värjäyskasvi, joka kukkii heinäkuusta syyskuuhun. Hyvä leikkokukka ja perhoskasvi.**Viljely:** Kylvä huhtikuussa potteihin. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, multavassa puutarhamaassa. Syyskylvö mahdollinen.**'Radiata Mixed'****annos n. 0,2 g / 3,00 €****til.no 3361**

Korkeus n. 30 cm. Matalakasvuinen lajike. Laikukkaiden kukkien väri vaihtelee keltaisesta punaiseen.

'Tall Varieties Mixed'

Ks. värikasvit, sivu 112.

Tipuhilppa

(sumpört)

Limnanthes douglasii

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3330**

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Lamoava kasvutapa. Keltaiset kukat. Kehälehdten kärkiosa on valkoinen. Kukkii runsaasti heinä-elokuussa. Meillä harvoin viljelty. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, runsasmultaisessa savi-
maassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Kylvöstä kukin-
taan kestää n. 10 viikkoa. Kaunis reunakasvina ja ruukussa.

TSINNIAT (zinniasläkätet)

Zinnia

Isotsinnia (zinnia)

Zinnia elegans

Hyönteiskasvi

1 g = n. 100 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Jäykkien varsien latvoissa isot (5–10 cm) mykerökukinnot. Kukat muistuttavat daaliaa. Kukki heinä-syyskuussa. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi varsinkin päiväperhosille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 18 °C:ssa 5–10 vrk. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, ravinteikkaassa, multavassa ja vettä läpäisevässä maassa. Etelässä voi suotuisilla paikoilla kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka.

'Double Zahara Mix Brilliant'

annos n. 20 siementä / 3,80 € til.no 3137

Korkeus n. 45 cm. Isot kerrannaiset kukat, väreinä oranssi, purppuranpunainen ja keltainen. Kukki syksyyn saakka. Kestävājuurinen. Sopii ruukkuun ja penkkiin.

'Formula Mixture'

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 3675

Korkeus n. 80 cm. Sekoitus erityisen isoja, kerrannaisia ja kirkkaan värisiä kukkia.

'Scabiosa Flowered Mix'

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 3362

Korkeus n. 80 cm. Teriön uloimmat kehälehdet ovat pidemmät ja muodostavat kauniin reunuksen keskustan ympärille. Värioseos valkoisista, keltaisista, oransseista, punaisista, vaaleanpunaisista ja pinkeistä kukista.

'Zahara Total Mix' F1

annos n. 20 siementä / 3,80 € til.no 3142

Korkeus n. 30 cm. Sievä ja ihastuttava sekoitus yksinkertaisia kukkia. Väreinä keltainen, oranssi, kirkkaan punainen, valkoinen, lohenpunainen, vaaleanpunainen ja pinkki. Kestää hyvin kuivuutta, hometta ja härmää.

'Liliput Canary Yellow'

annos n. 0,5g / 3,00 € til.no 3029

Korkeus n. 60 cm. Pienet, keltaiset, kerrannaiset kukat. Ilahduttaa kukinnallaan kukkapenkissä tai ruukussa.

Korutsinnia (dvärgzinnia)

Zinnia angustifolia

Biodynaaminen siemen

Annos n. 1 g / 3,80 € til.no 3028

1 g = n. 40 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Syksyinen väriosekoitus keltaisen, oranssin ja mahongin värisistä pienehköistä puolikerrotuista ja kerrotuista kukista.

Tuoksuherne (luktärt)

Lathyrus odoratus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 12 siementä.

Yv. Kotoisin Sisiliasta. 1600-luvun lopulla palermolainen pappi, Franciscus Cupani, lähetti luonnonvaraisen tuoksuherneen siemeniä Hollantiin ja Englantiin. 1800-luvun lopussa alettiin kiinnostua kasvista ja kehittää lajikkeita. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreeni-
maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvö
avomaalle touko-kesäkuussa. Kovakuorisia siemeniä
on hyvä liottaa haaleassa vedessä pari tuntia ennen
kylvöä. Kuorta voi myös hangata kevyesti hiekkapaperilla.
Siemenet kylvetään pieniin, mutta korkeisiin ruukkuihin,
sillä juuristo on pitkä ja herkkä. Itämisaika 16 °C:ssa
14–18 vrk. Korkeiksi kasvavat lajikkeet on hyvä latvoa
15–20-senttisinä. Latvaversot, joissa on vähintään kaksi
lehtiparia, voi juurruttaa vesilasissa pikkutaimiksi. Kor-
keiksi kasvavat lajikkeet tulee tukea heti alkuvaiheessa.
Kuihtuneet kukat poistetaan, jotta kukinta jatkuu pitkään.
Käyttö: Seinustalle, ruukkuun, amppeleihin ja leikkokukaksi..

'Cupani'

Perinnelaji

annos n. 20 siementä / 3,20 € til.no 3434

Ns. alkuperäinen tuoksuherne, joka tuotiin Englantiin v. 1699. Korkeus 1,5–2,5 m. Kukassa tummanpunaiset venhot violeteilla purjeilla. Suloinen tuoksu!

'Henry Eckford'

Perinnelaji

annos n. 2 g / 3,20 € til.no 3216

Upea perinnelaji tuottaa runsaasti pieniä ja keskiko-
koisia voimakkaan oransseja kukkia. Korkeus n. 250 cm.

'Lavender'

annos n. 2 g / 3,80 € til.no 3478

Royal Family -sarjaa. Korkeus n. 250 cm. Upeat, kook-
kaat laventelinsiniset kukinnot pitkissä kukkavarsissa.

'Little Sweetheart Mix'**annos 2g / 3,20 € til.no 3433**

Korkeus n. 20 cm. Matalakasvuinen sekoitus valkoisia, vaaleanpunaisia, punaisia, violetteja ja sinisiä kukkia.

'Pink Cupid' -loistosekoitus**annos n. 2g / 3,00 € til.no 3481**

Matalakasvuinen, korkeus 20–30 cm. Pienissä kukissa on ihastuttavan vaalean ruusunpunainen purje, venho on valkoinen. Ihana voimakas tuoksu! Kasvu aika n. 90 vrk. Jalostettu erityisesti ruukkuviljelyyn.

'Ripple Mix'**annos n. 2g / 3,20 € til.no 3461**

Korkeus 2,5 m. Kirjavissa, raidallisissa kukissa valkoista, vaaleanpunaisen ja punaisen sävyjä, purppuraa ja sinistä.

Tuoksupielus (strandkrassing)*Lobularia maritima*

1 g = n. 2 500 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Kukkii runsaasti, tuoksuvin kukin, heinä-elokuussa. Muodostaa matalan, tuuhean maton. Kukkii runsaasti heinä-elokuussa. Reunuskasviksi ja ruukkuun! Sopii erityisen hyvin kivikko-puutarhaan. Kuulunut monen lapsuuden kesäkukkiin!**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa tai avomaakylvö toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Ruukkuun kylvetään useampi siemen. Itämissaika 4–6 vrk 18 °C:ssa. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Taimikasvatusvaiheessa lämpötila mielellään 15 °C. Ränstynyt kasvi voidaan leikata alas, jolloin kukkii uudelleen. Kestää aurinkoa.**'Rosie O' Day'****annos 0,5 g / 2,70 € til.no 3221**

Korkeus n. 12 cm. Ihastuttavat ruusunpunaiset kukat.

'Snowcloth'**annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3222**

Valkokukkainen lajike, jonka kukat tuoksuvat ihanasti hunajalle. Korkeus noin 12 cm.

Tuoksurese (luktreseda)*Reseda odorata*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 750 siementä.

Mv. ja Yv. Ei talvehdi Suomessa. Kuivattuja kukkia on löydetty muumioiden hautakammioista. 1700–1800-luvun taitteessa oli yksi Euroopan muotikasveista. Pystykasvuinen. Ihana vanhan ajan tuoksu kasvi. Kukkii heinä–syyskuussa. Hyvä mesikasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö maahan aikaisin keväällä. Pohjoisessa taimikasvatus. Taimiväli 10–15 cm. Kasvu aika 75–85 vrk. Voidaan kasvattaa myös ruukussa.**Korjuu:** Kuivataan nopeasti kimppeina, kun suurin osa kukista on avoinna.**'Ameliorata'****annos 1 g / 2,70 € til.no 3782**

Korkeus 30 cm. Kermanvalkoiset kukinnot, joissa punertavat heteet.

TUPAKAT (tobakssläktet)*Nicotiana***Lumotupakka** (färgväxartobak)*Nicotiana glauca***Yv.** Korkeus n. 1,2 m. Kotoisin Brasiliasta. Voimakkaasti haarautuva kasvu ja sinivihreä lehdistö. Kukkii runsaasti heinä–syyskuussa. Kukkien halkaisija on 2,5 cm, ja ne ovat aluksi valkoisia ja vaihtavat väriä kalpean vaaleanpunaisen kautta ruusunpunaiseen! Koko kasvissa on samaan aikaan kaikkia näitä sävyjä. Hieno leikkokukkana. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20°:ssa 1–2 vkossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, hyvin vettä läpäisevässä hiekkapitoisessa kasvualustassa. Hallanarka.**'Marshmallow'**

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 4,40 € til.no 3096**Narsissitupakka** (narcisstobak)*Nicotiana sylvestris*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3086

1 g = n. 29 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 150 cm. Valkoiset, tuoksuvat n. 10 cm:n pituiset kukat. Pitkä kukinta-aika heinä–syyskuussa. Koristeellinen. Upea ryhmäkasvi. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille. Myrkyllinen.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20°:ssa 1–2 vkossa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa maassa. Kukkimisen jatkumiseksi lakastuneet kukat poimitaan pois. Hallanarka.

Palturitupakka (bondtobak)*Nicotiana rustica*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Kotoisin Yhdysvaltain eteläosista ja Meksikosta. Suomessa vanhin tieto tupakan viljelystä on vuodelta 1671. Mielenkiintoinen kasvi muistuttaa vanhoista ajoista. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille! Korkeus n. 1 m. Kukkii heinä-elokuussa kellanvihrein kukin.

Viljely: Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Kasvupaikka aurinkoinen, kuiva tai tuore, runsasravinteinen. Ei viihdy savimaassa. Karais-
tut taimet ulos hallojen mentyä. Taimi- ja riviväli 50 cm.

Käyttö: Paitsi tupakan valmistamiseen, kessua on käytetty aikaisemmin tuholaistorjuntaan. Nyt sen käyttö ei ole enää sallittua luomuviljelyssä! Myrkyllinen!

'Amersfort'

annos n. 0,2 g / 3,20 € til.no 3095

Siemen tuotettu Annalan puutarhassa.

UNIKOT (vallmor)*Papaver*

Yv. Upeita kukkijoita kukkatarhaan ja kasvimaalle. Siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

Viljely: Viihtyvät auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa maassa. Kylvä aikaisin keväällä suoraan maahan. Pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan, jolloin kylvöksestä tulee riittävän harva.

Oopiumiunikko (opievallmo)*Papaver somniferum*

'Double Violet Blush'

annos 0,5 g / 3,20 € til.no 3190

Korkeus n. 80 cm. Näyttävät, suuret, kerrannaiset violetit kukat muistuttavat pionin kukintoa.

'Hen & Chicken'

Perinnelajike

annos 0,5 g / 3,00 € til.no 3125

Korkeus n. 80 cm. Erikoinen! Suurta siemenkotaa ympäröi useita pieniä kotia, joista tulee mieleen "kanaemo poikasineen". Kasvatetaan erityisesti leikko- ja kuivakukaksi siemenkotien vuoksi. Yksinkertaisten kukkien terälehdet purppuranpunaiset.

'Planete Rouge Du Jura'

Luomusiemen, perinnelajike

annos 0,5 g / 3,00 € til.no 3175

Vanha perinnelajike Saksan Freibergistä. Yksinkertaisten kukkien terälehdet vaalean violetit, joissa tumma täplä.

Pioniunikko (pionvallmo)*Papaver somniferum* Paeniflorum-Ryhmä

'Antique Shades'

annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3133

Yv. Korkeus n. 90 cm. Hieno värisekoitus, jossa kirjavissa kukissa toistuu upeita väriyhdistelmiä valkoista, purppuraa ja tummaa lohenpunaista.

Silkkiunikko (kornvallmo)*Papaver rhoeas*

ks. myös maisemointi- ja maanparannuskasvit s. 109

'Pastel Double Flowered Mixed'

annos n. 0,2 g / 3,80 € til.no 3393

Pehmeän pastellisävyinen sekoitus kerrottuja kukkia. Korkeus noin 70 cm.

'Shirley Mix'

Perinnelajike

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3387

1 g = n. 9 000 siementä

Korkeus n. 60 cm. Puolikerrannaisten kukkien väri vaihtelee punaisen eri sävyistä valkoiseen. Terälehtien tyvessä usein musta täplä. Nuokkuva nuppu suoristu auetessaan. Kukkii pitkään heinäkuusta pakkasiin. Viihtyessään kylvääytyy! Terälehdistä saadaan väriä viineihin ja lääkkeisiin.

'Von Reconvilier'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3870

Perinnelajike, joka kukkii pitkään punaisen erisävyin. korkeus n. 75cm.

Turkinunikko (fläckvallmo)*Papaver commutatum*

'Ladybird'

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 3170

1 g = n. 7 700 siementä.

Korkeus n. 40 cm. Kasvattaa runsaasti suuria, kirkkaanpunaisia kukkia, joissa on keskellä mustat läiskät. Kukan väritys muistuttaa leppäkerttua. Tiivis kasvutapa, sopii mainiosti reunakasviksi ja ruukkuun.

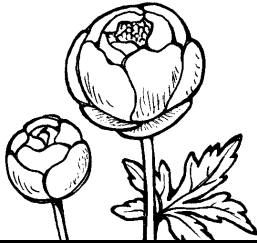

YKSIVUOTISTEN KUKKIEN SIEMENSEOKSET

Mehiläislaidun**Annos n. 10 g / 4,90 €****til.no 4172**

Uutuus, biodynaaminen siemen, hyönteiskasvi

Yv. Sekoitus kukkivia ja tuoksuvia yksivuotisia kasveja houkuttelemaan mehiläisiä ja muita hyönteislajeja. Sopii aurinkoisille ja puolivarjoisiin kasvuolosuhteisiin. Sisältää tattaria, ruiskaunokkia, kehäkukkaa, kurkkuryrttiä, tilliä ja aithunajakukkaa.

Pörriäisparatiisi

Uutuus, hyönteiskasvi

Annos n. 10 g / 3,80 €**til.no 4174**

Yv. Sekoitus kukkivia ja hyönteisiä houkuttelevia, yksivuotisia hyönteiskasveja. Vaaleanpunaisena kukkiva aurankukka houkuttelee erityisesti päiväperhosia, vaaleansinisävvyisenä kukkiva aithunajakukka on erinomainen mehiläis- ja kimalaiskasvi, oranssinkeltaisena hohtava kehäkukka on sekoin erinomainen hyönteiskasvi. Viljatattari toimii tukena muille kasveille ja houkuttaa niin ikään hyönteisiä. Kylvä keväällä ja nauti kukkaloistosta ja hyönteisten surinasta! Sisältää isoaurankukkaa, viljatattaria, kehäkukkaa ja aithunajakukkaa.

MAISEMOINTI- JA MAANPARANNUSKASVIT

Esimerkkiseos (herne & kaura & ruisvirna)

Lajeista voi tehdä oman seoksen maanparannukseen tai kylvää yksittäisiä kasveja.

Herneen, kauran ja ruisvirnan seos sopii myös kovalle savimaalle. Herne ja virna keräävät tyypeä ja mureuttavat maata. Kaura toimii herneen tukena ja vähentää tyyppihävikkiä. Kaura on vaatimaton maan laadun suhteen, ja se viihtyy myös tiiviissä savimaassa. Sato korjataan elokuussa herneen ja kauran tuleentua. Kasvusto voidaan niittää ja käyttää ravintona eläimille ja pikkulintujen talviruokintaan. Seuraavana keväänä sänki ja muu viheraines muokataan maahan. Paikkaan voi kylvää esim. sipulia, porkkanaa, punajuurikasta, kyssäkaalia, lanttua, naurista, persiljaa ja tilliä. Seuraavana keväänä lohkolle voi istuttaa perunaa. Siementarve aarille n. 1 kg. Kylvöajankohta toukokuun puolivälissä. Kylvösyvyys n. 6 cm.

Aithunajakukka (honungsfacelia)*Phacelia tanacetifolia*

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 3,20 €**til.no 4077****annos n. 200 g / 7,10 €****til.no 4078**

1 g = n. 580 siementä

Yv. Kotoisin läntisestä Pohjois-Amerikasta. Korkeus 20–70 cm. Tuoksuva sininen kukinto.

Viljely: Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Kasvaa kaidenlaisilla mailla. Ei ole hallanarka eikä kaipaa paljon lannoitusta. Kasvaa myös syksyn alhaisissa lämpötiloissa. Siementarve 100–300 g / aari.

Käyttö: Maanparannus- ja koristekasvi. Suosittu maisemointikasvi. Yksi parhaimmista mesikasveista. Lisäksi siitepölyn tuotto on hyvä. Kesantokasvina vähentää ravinteiden huuhtoutumista. Hyvä leikkokukka.

Korjuu: Kuivakukaksi kerätään juuri avautuneena. Sininen väri ja hyvä tuoksu säilyvät pitkälle talveen.

APILAT

(klöversläktet)

*Trifolium***Persiantuoksuapila** (stor doftklöver)*Trifolium resupinatum* var. *majus*

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,70 €**til.no 4404****annos n. 200 g / 4,90 €****til.no 4072**

Yv. Korkeus n. 30–40 cm. Vaaleanpunaiset, tuoksuvat kukat. Matala juuristo, muodostaa tiheän maton. Siementarve 100 g / aari.

Puna-apila (rödkläöver)*Trifolium pratense*

Hyönteiskasvi

Mv. Korkeus 15–50 cm. Kukkii kesä-elokuussa.**Viljely:** Viihtyy kosteutta pidättävässä maassa, mutta syvä paalujuuri kärsii korkeasta pohjavedestä. Kylvetään keväällä, kun maan lämpötila on n. +10 °C. Kylvösyvyys 1–2 cm. Siementarve 200 g / aari. Voidaan kylvää myös seoksena kauran tai raiheinän kanssa (120 g puna-apilaa + 100 g raiheinää aarille).**Käyttö:** Palleromaiset kukinnot antavat teeheen hunajaista makua. Tuottaa paljon hyönteisille tärkeää mettä ja siitepölyä. Rehukasvi eläimille ja kaunis maanpeitekasvi aurinkoisille tai puolivarjoisille paikoille. Arvokas maanparannuskasvi. Toipuu hyvin niitosta, joten sopii viherkatteeksi. Hyvä maan kuohkeuttaja erityisesti savimailla.**'Jögeva' 433****annos n. 100 g / 4,40 €****til.no 4024**

Nopeakasvuinen ja kilpailukykyinen lajike, mutta ei välttämättä talvehdi suomessa hyvin. Ei menesty määrisä paikoissa.

Valkoapila 'Isokallio' (vitkläöver)*Trifolium repens*

Hyönteiskasvi

annos n. 100 g / 6,40 €**til.no 4022****annos n. 500 g / 25,20 €****til.no 4023****Mv.** Korkeus n. 5–20 cm. Kotimainen erinomaisesti talvehtiva ja hillittykasvuinen lajike. Tallauksen kestäväenä sopii myös nurmikkosiemenen joukkoon sekä yksinään riviväliin ja käytävälle. Kylvö keväällä n. 1 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa. Hyvä ja tärkeä mesi- ja ravintokasvi perhosille, mehiläisille ja kimalaisille. Kukkia voi lisätä teesekoituksiin.

Siementarve 75 g / aari.

Veriapila (blodkläöver)*Trifolium incarnatum*

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 €**til.no 4405****Yv.** Korkeus n. 40–50 cm. Kasvutapa lamoava, joten näyttää matalalta. Tumman verenpunaiset, pitkulaiset kukinnot.**Viljely:** Vaatimaton, mutta vaatii lämpimät kasvuolosuhteet. Kasvaa kaikenlaisilla mailla, suosii kalkkia. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Nopeakasvuinen

ja hallankestävä. Siementarve 70 g / aari.

Käyttö: Erinomainen viherlannoite- ja maisemointikasvi joko yksinään tai raiheinän kanssa. Sopii koristekasviksi ja esim. kaalimaan aluskasviksi (lisälannoitteeksi). Kaunis leikkokukka, mutta kuivattaessa kukintojen väri haalenee. Kukat sopivat salaattiin ja siemenet idätettäväksi vihanneskrassin tavoin. Hyvä mehiläiskasvi. Hehtaarilta saadaan n. 250 kg hunajaa ja siitepölyä.**Rehuesparsetti** (esparsett, helghö)*Onobrychis viciifolia*

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 100 g / 3,80 €**til.no 4030****Mv.** Typeä keräävä hernekasvi, joka on kotoisin Keski- ja Itä-Euroopasta. Korkeus 30–60 cm. Vaalean ruusunpunaiset kukinnot kesä-elokuussa. Voimakas, kuivuutta kestävä juuristo. Lannoitus-, rehu- ja maanparannuskasvi. Erinomainen mehiläiskasvi.**Viljely:** Viihtyy hyvin monilla maalajeilla, myös karuilla hiekkamailla. Parhaiten kasvaa kalkkipitoisilla, hyvin ojitetuilla, aurinkoisilla mailla. Avomaakylvö, kun maa on lämmennyt. Siemeniä on hyvä liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Kylvösyvyys 0,5 cm. Taimiväli 30 cm, riviväli 40 cm. Itää 10–30 vrk:ssa. Siementarve 800–900 g / aari.**Isoauringonkukka** (solros)*Helianthus annuus*

Hyönteiskasvi

annos n. 20 g / 3,00 €**til.no 4073****annos n. 100 g / 6,40 €****til.no 4074**

1 g = n. 20–50 siementä

Yv. Korkeus n. 1,6 m. Kukat keltaiset, tumma keskus.**Viljely:** Kasvaa parhaiten auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Noin 4 viikon kylmäkäsittely ennen kylvöä edistää itämistä. Kylvö avomaalle touko–kesäkuussa 3–4 cm:n syvyyteen. Riviväli 30 cm ja taimiväli 20 cm. Siementarve 100 g / aari.**Korjuu:** Kukkinnot kukinnot korjataan, kun ne alkavat nuokkua. Kukinnot ripustetaan kuivumaan, kunnes siemenet varisevat. Voidaan jättää myös pellolle, jolloin linnut syövät siemenet suoraan lapakosta.**Käyttö:** Maanparannus-, öljy-, mesi-, rehu- ja maisemointikasvi. Kuoritut siemenet esim. salaattiin, myslisiin ja leipätaikinaan. Siemenet sisältävät runsaasti E-vitamiinia. Keltaisia terälehtiä on käytetty teenä kuumeen alentamiseen vilustumissairauksissa. Teehen laitetaan 1 tl kuivattuja terälehtiä ja 2,5 dl kiehuvaa vettä ja annetaan hautua 10 min. Kukka kestää pitkään maljakossa.

Kukkalapakko siemenineen on näyttävä kuivakukka. Kukista saadaan keltaista väriä. Kasvin poltetuista varista saadaan kaliumia sisältävää maanparannusainetta.

Keltalupiini (gul lupin)

Lupinus luteus

annos n. 10 g / 3,00 € til.no 4406

annos n. 100 g / 7,10 € til.no 4075

1 g = n. 6 siementä.

Yv. Viljeltiin jo 4 000 v. sitten. Korkeus n. 30–60 cm. Muistuttaa tavallista lupiinia, mutta on sitä matalampi ja sirompi. Keltaiset hyväntuokuiset kukat heinä-syyskuussa. Koriste- ja viherlannoituskasvi. Sitoo typpeä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskivinteisessä kivennäismaassa. 1–2 tuntia liotetut siemenet kylvetään, kun maan lämpötila on n. +10 astetta. Kylvyssyvyys 3–4 cm. Siementarve 300 g / aari. Myrkyllinen.

Keltasinappi (vitsenap)

Sinapis alba

'Iris'

Annos 100 g / 3,00 € til.no 4021

Yv. Korkeus noin 1 m. Nopeakasvuinen maanparannuskasvi peittää maan nopeasti ja tehokkaasti, torjuu taudinaiheuttajia ja puhdistaa maata. Ei sovellu perunan esikasviksi. Nopean kasvunsa vuoksi erinomainen kerääjäkasvi, joka voidaan kylvää loppukesällä sadonkorjuun jälkeen, jotta maa pysyy kasvipeitteisenä pitkän ajan vuodesta.

Viljely: Avomaakylvö keväällä, loppukeväällä tai loppukesällä. Siementarve 200 g / aari. Huom! Ylläpitää maahometta joten ei sovellu perunan esikasviksi.

Kuitupellava (spånadslin)

Linum usitatissimum Kuitupellava-Ryhmä

annos n. 50 g / 3,20 € til.no 4089

annos n. 200 g / 7,10 € til.no 4090

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Pellavakangasta on löydetty kivikautisista paalutuksista, jonka iäksi on arvioitu 3 000–4 000 vuotta. Korkeus 80 cm. Sinikukkainen kuitu- ja maisemointikasvi. Voidaan viljellä myös kuivakukaksi.

Viljely: Viljely onnistuu vain Etelä- ja Keski-Suomessa. Maaperän suhteen vaatimaton, paras maalaji on hietasavikko, pH väh. 6,2. Kylvö toukokuun alussa. Vanhan kansan perinteinen kylvöpäivä on ollut Eerikin päivä 18.5. Harataan kork. 1,5 cm:n syvyyteen. Kasvuharso jouduttaa tasaista taimettumista. Siementarve 1,2–1,3 kg / aari.

Korjuu: Nyhdetään maasta aurinkoisella säällä. Kerätään kuiduksi ja siemeneksi yleensä 30–35 päivän kuluessa kukinnasta. Kuivakukaksi kerätään, kun siemenkodat ovat vielä vihreitä. Säilytetään kuivassa, pimeässä ja viileässä.

Peltoherne (foderärt)

Lathyrus oleraceus var. *arvensis*

'Dolores'

annos n. 1 kg / 3,80 € til.no 4100

Syötäväksi ja maanparannukseen. Hyvä kumppani kauralle. Siementarve n. 1,3 kg / aari.

Peltolinnunjalka (serradella)

Ornithopus sativus

Luomusiemen

annos n. 200 g / 5,30 € til.no 4076

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 30–60 cm. Kukki runsaasti vaaleanpunaisin kukin. Maanparannus- ja rehuksa. Juurissa ilmakehän tyypeä sitovia nystyräbakteereita, jotka lisäävät maan typpipitoisuutta.

Viljely: Viihtyy happamassa, vettä läpäisevässä hiekkamaassa. Sopii viljeltäväksi köyhillä mailla. Avomaakylvö keväällä. Hyvä esikasvi, aluksi kehitys on hidasta. Kasvaa vielä alkusyksyn alhaisissa lämpötiloissa ja kestää jopa -5 asteen pakkasta. Sopii seoksiin. Siementarve 400 g / a, 6–9 kg / ha. Kokeilijalle!

Ruisvirna (luddvicker)

Vicia villosa

annos n. 100 g / 2,70 € til.no 4099

Puolimetrisen ja rentovartinen. Liilakukkainen viljelykasvi, jota kasvatetaan Suomessa viherrehuksi ja kesantopelloilla. Siementarve 500 g / aari.

Silkkiunikko (kornvallmo)

Papaver rhoeas

1 g = n. 9 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukat kirkaanpunaisia, terälehtien tyvessä musta täplä. Nuokkuvat nuput suoristuvat auetessaan. Kukki pitkään heinäkuusta pakkasiin.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa maassa. Kylvö aikaisin keväällä avomaalle. Pienen siemenet voi sekoittaa hiekkaan kylvön helpottamiseksi. Viihtyessään kylväytyy itse. Siementarve 20–30 g / aari.

'Corn Poppy'

annos n. 20 g / 6,40 €

til.no 4026

Sinimailanen

(blåusern)

Medicago sativa

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 3,20 €

til.no 4271

annos n. 200 g / 7,10 €

til.no 4170

Mv. Suomessa yleensä yksivuotinen nurmipalkokasvi. Voidaan kasvattaa yksivuotisena Kemin seudulle asti. Kasvuston korkeus n. 50–150 cm. Sinikukkainen maanparannus-, mehiläis-, koriste- ja nurmipalkokasvi. Juuri erittäin voimakas ja syväälle tunkeutuva. Maan rakennetta parantava vaikutus voi säilyä useita vuosia. Saat-taa talvehtia Etelä-Suomessa.

Viljely: Viihtyy runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, syvämultaisessa maassa, pH 6,5–7,5. Kylvö aikaisin keväällä tai syksyllä lähelle maan pintaa. Siementarve n. 100 g/aari. Kehittyy aluksi hitaasti. Kestää hyvin kuivuutta. Jos aiotaan saada talvehtimaan, on kasvuston annettava kukkia kerran kesässä. Niitettäessä on jätettävä riittävän pitkä säntki, eikä kasvustoa pidä niittää elokuun puolivälin jälkeen.

Käyttö: Maanparannus-, mehiläis- ja koristekasvi. Sinimailasen siemenen eli alfalfan idut ovat terveysruokaa. Riistapellolla sato maistuu peuroille ja hirville.

Tarhakehäkukka

(ringblomma)

Calendula officinalis

Hyönteiskasvi

annos n. 250 g / 19,20 €

til.no 3329

1 g = n. 100–150 siementä.

Yv. Korkeus 60 cm. Vanha koriste- ja lääkekasvi, joka sopii myös maisemointikasviksi.

Viljely: Kylvö haja- tai rivikylvönä suoraan maahan, kun maan lämpötila on n. +14 astetta. Kukkii 9–10 viikon kuluttua kylvöstä. Vihermassa käännetään myöhään syksyllä maata parantamaan. Siementarve 25–30 g/aari.

Westerwoldinraiheinä

(westerwoldiskt rajgräs)

Lolium Westerwoldicum-Ryhmä

annos n. 500 g / 5,30 €

til.no 4025

Yv. Kotiviljelijän mainio ruohokatekasvi. Peittää maanpinnan nopeasti. Etelä-Suomessa italianraiheinää satoisampi, Pohjois-Suomessa taas nopeampi. Siementarve n. 1 kg / n. 30 neliömetrille.

Viljely: Vaatii melko ravinteikkaan maan. Kasvaa parhai-

ten hikevillä hietä- tai hiesumailla, mutta voidaan viljellä myös multamailla. Ei viihdy kosteilla, muttei myöskään kuivilla mailla. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa.

Korjuu: Niitetään ennen tähkimistä. Voidaan niittää useamman kerran.

Öljyretikka

(oljerättika)

Raphanus sativus var. oleiformis

'Valencia'

Annos 100 g / 3,00 €

til.no 4019

Yv. Korkeus jopa 2 m. Voimakasjuurinen ja rotevavartinen maanparannuskasvi muokkaa maata tehokkaasti, puhdistaa ja torjuu taudinaiheuttajia. Muodostaa tiheän kasvuston. Nopean kasvunsa vuoksi erinomainen kerääjäkasvi, joka voidaan kylvää loppukesällä sadonkorjuun jälkeen, jotta maa pysyy kasvipeitteisenä mahdollisimman pitkän ajan vuodesta.

Viljely: Avomaakylvö loppukevällä tai loppukesällä.

VILJAT

VILJAT

Vehnä

(vete)

Triticum aestivum

Luomusiemen

annos n. 1 dl / 2,70 €**til.no 4585****annos n. 1 kg / 5,30 €****til.no 4586**

Idätykseen, pääsiäisruohoksi ja kissanheinäksi. Vehnänoras on arvostettu ravintokasvi, joka sisältää mineraaleja, aminohappoja ja vitamiineja. Yli 90 mineraalista huomattavimpia ovat kalium, magnesium ja rauta.

Ohra

(korn)

*Hordeum vulgare***annos n. 1 dl / 3,00 €****til.no 4901****annos n. 1 kg / 5,30 €****til.no 4902**

Yv. Lujakortinen, suurijyväinen lajike. Aikaisin tuleentuva. Taudinkestävä eikä kovin vaateliias. Kaksitahoiseksi ohraksi sietää hyvin maan happamuutta.

Käyttö: Kissanheinäksi, pääsiäisruohoksi, rehukseksi ja tarkelyskasviksi. Kimpuiksi kuivattuina myös sidontatöihin.

Kaura

(havre)

Avena sativa

Luomusiemen

annos n. 100 g / 2,70 €**til.no 4087****annos n. 500 g / 4,90 €****til.no 4082**

Suhteellisen lyhyt- ja tanakkakortinen lajike. Hyvä maanparannuskasvi herneen kanssa. Kaunis ja käytökelpoinen myös kukkasidonnassa.

KAURA PARANTAA MAATA JA RUIS SUOJAA SYKSYLLÄ RIKKAKASVEILTA

1. Kylvä keväällä tai alkukesällä kaura maanparannuskasviksi herneen kanssa.
2. Kylvä sadonkorjuun jälkeen loppukesällä ruis keräämään maahan jääneitä ravinteita sekä estämään rikkaruohottuminen. Jätä kasvusto talveksi maan suojaksi ja käännä keväällä maahan.

Spelttivehnä

Triticum aestivum subsp. *spelta*

'Oberkulmer'

annos n. 100 g / 2,90 €**til.no 4085**

Syvä- ja laajajuuristoinen speltti muokkaa maata tehokkaasti. Kylvetään syksyllä elo-syyskuun vaihteessa. Vaatimatonmaalajin suhteen mutta viihtyy parhaiten viettävillä kivennäismailla. Siementarve 180-200kg/ha. Kylvösyvyys noin 4-5cm.

Tattari

(bovete)

Fagopyrum esculentum

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 3,00 €**til.no 4079****annos n. 200 g / 5,30 €****til.no 4080**

1 g = n. 80 siementä.

Yv. Todennäköisesti kotoisin Aasian keskiosista. Kulkeutunut tataarien mukana Eurooppaan. Ollut täällä viljelykasvina 1400-luvulta lähtien. Korkeus n. 50-80 cm. Lehdet herttamaiset, kukat punertavat tai vihertävät. Kukinta alkaa heinäkuun puolenvälin jälkeen. Erinomainen viherlannoituskasvi ja hyvä tukikasvi palkokasville. Sopii vilja-allergikolle. Mehiläiskasvi.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Viihtyy parhaiten multavilla, kalkkipitoisilla kivennäismailla. Kylvetään myöhään keväällä lämpimään maahan 3 cm:n syvyyteen. Riviväli 40 cm, taimiväli 5 cm. Hallanarka. Viherlannoituskasviksi voidaan kylvää heinäkuun loppuun asti. Itää nopeasti. Hyönteispölytteinen. Siementarve 500 g/aari.

Ruokaherne

(trädgårdsärt)

Lathyrus oleraceus var. *oleraceus***annos n. 100 g / 3,20 €****til.no 9002**

Nopeakasvuinen ja miedon makuinen laji versokasvatukseen tai idätykseen. Siemeniä liotetaan 1-2 tuntia ennen kylvää.

Isoauringonkukka

(solros)

*Helianthus annuus***annos n. 100 g / 5,30 €****til.no 9001**

Maukas ja nopea, versokasvatukseen.

IDÄTYS JA VERSOTUS

Linssi (lins)*Vicia lens***Belugalinssi**

Luomusiemen

annos noin 20 g / hinta 5,30 € til.no 9019

Idätykseen ja versotukseen sopiva proteiinipitoinen laji. Pähkinäinen, aromaattinen maku.

Mungopapu (mungoböna)*Vigna radiata***annos n. 20 g / 3,80 € til.no 9014**

Nopeakasvuinen, miedon makuinen herkkupapu idätykseen. Siemeniä liotetaan 1-2 tuntia ennen kylvöä. Idätys lasipurkissa, huuhtelu 2-3 krt / vrk.

Niittysuolaheinä*Rumex acetosa*

'Red Veined'

annos noin 5 g / 4,80 € til.no 1131

Raikkaan kirpeä laji versotukseen, vihreät lehdet, joissa punaiset lehtisuonet.

Parsakaali (sparriskål)*Brassica oleracea Italica*-Ryhmä**annos n. 50 g / 4,90 € til.no 9003**

Idätykseen ja versotukseen. Mehukas ja raikas maku.

Rohtosarviapila (bockhornsklöver)*Trigonella foenum-graecum***annos n. 50 g / 4,90 € til.no 9021**

Versokasvatukseen kaalinmakuinen satoisa herkku, jota voidaan syödä raakana ja kypsennettynä.

Vihannessinappikaali (äktä senapskål)*Eruca vesicaria* subsp. *sativa*

Luomusiemen

annos n. 10 g / 3,80 € til.no 9007

Maku pirteän kirpeä. Suosittelemme versokasvatukseen.

Sinimailanen (blålusern)*Medicago sativa***annos n. 100 g / 4,40 € til.no 9013**

Idätykseen ja versotukseen.

Vihannesportulakka (trädgårdsportlak)*Portulaca sativa***annos n. 10 g / 4,40 € til.no 9010**

Rapea ja maukas laji versotukseen. Runsaasti C-vitamiinia ja omega-3-rasvahappoja.

Valkolupiini (vitlupin)*Lupinus albus*

'Energy'

annos n. 30 g / 3,80 € til.no 9022

Nopeakasvuinen, napakan ja herkullisen verson kasvattava laji, joka sopii syötäväksi sellaisenaan mutta myös lämpimiin ruokiin kuten wokkeihin ja paistoksiin. Siemeniä voi pikkelöidä ja käyttää tapaksen tapaan.

Isovesikrassi (källfräne)*Nasturtium officinale***annos n. 10 g / 4,90 € til.no 9016**

Versokasvatukseen ympäri vuoden. Vanhimpia ihmisen hyödyntämiä kasveja. Sisältää paljon K-vitamiinia, huomattavasti myös C-, A- ja B-ryhmän vitamiineja.

Vihanneskrassi (smörgåskrasse, kryddkrassing)*Lepidium sativum*

Luomusiemen

annos n. 25 g / 4,90 € til.no 9008

Versotukseen. Kirpeän pähkinäinen makuelämys salaattiin ja leivän päälle.

IDÄTYS JA VERSOTUS

Versokasvatus: Siemenet ripotellaan kosteaan kylvömultaan. Vain versot käytetään. Versojen kasvatus onnistuu ilman lisävaloa helmi-maaliskuulta syys-lokakuulle. Talvella lisävalo on eduksi.

Idätys: Siemenet kasvatetaan iduiksi esimerkiksi puhtaassa lasipurkissa. Syödään kokonaisina juuri itäneinä. Siemenet voi idättää esimerkiksi astiakaapissa, joten idätys onnistuu ympäri vuoden. Kasvatusohjeet tulevat siementen mukana.

VÄRIKASVIT

Tässä ryhmässä on villalankojen ja kankaiden värjäykseen sopivia kasvilajeja. Monet niistä sopivat myös koristekasveiksi.

Keltasauramo (färgkulla)*Cota tinctoria*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. tai **mv.** Tullut meille 1800-luvun loppupuolella heinänsiemenen mukana. Paikoin villiintynyt. Tavataan Lapissakin. Korkeus n. 60 cm. Keltaiset, päivänkakkaramaiset kukat. Näyttävä, kestävä kukinta heinälokakuussa. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreeni- ja maastomaassa. Kylvä keväällä tai loppukesällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Itää 1–3 viikossa. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta kylväytyy helposti.

Käyttö: Kaunis leikko- ja kuivakukka. Kukista saa kirkaankeltaista väriä.

'Kelway'

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 3720****Lännenkermesmarja** (ameriskanskt kermesbär)*Phytolacca americana***annos n. 1g / 3,80 €****til.no 3035**

1 g = n. 140 siementä

Mv. Kotoisin Amerikasta. Korkeus n. 120–150 cm. Valkoiset kukat heinä-elokuussa. Kauniit, kiiltävät lähes mustat marjat. Saattaa kylväytyä itseksensä. MYRKYLLINEN. **Viljely:** Esikasvatus tammi-maaliskuussa, siemen vaatii kylmäsäätelyä tai syyskylvö suoraan ulos. Siemenet itävät lämpimään otettuna 3–4 viikossa.

Käyttö: Marjoista saadaan punaista, ruskeaa ja ruosteentunnetta väriä.

Värimorsinko (vejde)*Isatis tinctoria*

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,80 €**til.no 3474**

1 g = n. 140 siementä.

Kv. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna lehtiruusukkeen, toisena vuonna n. 90 cm korkean kukkavanan. Kukinto keltainen, kukkii kesä-heinäkuussa. Syvälle ulottuva paalujuuri. Siemenet lähes mustat. Itävyys säilyy hyvänä

5 vuotta oikein varastoituna. Vanha värikasvi. Siemen tuotettu Annalan puutarhassa.

Viljely: Aurinkoinen ja suojaisa kasvupaikka. Lämpöä, kalkkipitoinen ja ravinteikas maa. Esikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle maan lämmettyä. Itämisäika 15–40 vrk. Taimet istutetaan ulos, kun niissä on 4 kasvulehteä.

Korjuu ja käyttö: Värjäykseen käytetään tuoreita, ensimmäisenä vuonna kasvavia lehtiä. Korjuu aloitetaan alemmista lehdistä. Satoa voi korjata useamman kerran kesässä. Parhaimmillaan yksilö tuottaa satoa n. 250 g kasvukaudessa. Sisältää samaa sinistä väriainetta kuin indigo, mutta määrällisesti vähemmän. Lämpiminä kesinä väriainepitoisuus on suurimmillaan. Mehiläiskasvi.

Pensasväriherne (färgginst)*Genista tinctoria*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 3439**

1 g = n. 270 siementä.

Mv. Puuvartinen euraasialainen laji. Korkeus n. 90 cm. Kukki keskikesällä keltaisin kukin.

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, kuivassa hiekkapitoisessa maassa. Taimikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä. Itää 2–3 viikossa. Kasvaa aluksi hitaasti. Versot paleltuvat yleensä talvella, mutta pensas kasvattaa uudet, vielä samana kesänä kukkivat versot. Suojattava jäniksiltä!

Käyttö: Kukista ja versoista saadaan kirkaankeltaista väriä. Ravintokasvi monille harvinaisille perhosille!

Värisaflori (safflor)*Carthamus tinctorius*

Hyönteiskasvi

1 g = noin 25 siementä.

Yv. Ohdakekasvi, jota viljellään yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 90 cm. Tukeva varsi, piikkikää, kiiltävät lehdet ja latvassa voimakkaan oranssi kukka. Kestää väliaikaisesti jopa –15 °C pakkasta.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Etelässä suotuisilla paikoilla myös avomaakylvö. Aurinkoinen, suojaisa kasvupaikka. Multava, keskiravinteinen maa. Savessa jää matalaksi.

Korjuu: Värjäykseen kukat kerätään täysin auenneina, kuivakukiksi kukinnan alkuvaiheessa.

Käyttö: Kukista saadaan punertavankeltaista väriä. Kukkia voidaan käyttää myös ruokiin ja teesekeituksiin antamaan väriä. Siemenistä saatava hieno safloriöljy sopii ruuanlaittoon. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesi- kasvi päiväperhosille!

'Zanzibar'

annos n. 5 g / 3,00 €

til.no 3367

Tiikerikaunosilmä

(tigeröga)

Coreopsis tinctoria

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Kukat kaksiväriset: tyvestä ruskehtavan punalaikkuiset, kehräkukat lämpimänkeltaiset

MONIKÄYTTÖISET VÄRIKASVIT

- Antavat langoilte kauniin, luonnollisen värin.
- Monet värikasvit, kuten tiikerikaunosilmä, värisaflori, morsinko, keltasauramo ja pensasväriherne, ovat hyödyllisiä perhosille ja mesipistiäisille.
- Esimerkiksi keltasauramo ja tiikerikaunosilmä ovat viehättäviä leikkokukkia.
- Värisaflori sopii myös ruoan värjäämiseen.
- Keltasauramo sopii kukkaniitylle.

tai punaruskeat. Kukan Ø n. 5 cm. Kukkii heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Kylvö huhtikuussa suoraan ruukkuihin. Itämisaika 1–3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaassa.

Käyttö: Väri- ja koristekasvi. Kukista saadaan kestävä kellanoranssia väriä. Kestävä leikkokukka. Kukkia voi kuivata teeksi. Käytetty myös kahvin korvikkeena. Hyvä perhoskasvi!

'Tall Varietes Mixed'

annos n. 2 g / 2,70 €

til.no 3337

Ks. yksivuotiset kukat, s. 103.

Värireseda

(färgreseda)

Reseda luteola

annos n. 0,5 g / 3,20 €

til.no 3184

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Tunnettu värikasvina jo antiikin aikana. 1800-luvulla värireseda vietiin Euroopasta Pohjois-Amerikkaan, missä sitä alettiin viljellä värjäyskasvina. Korkeus 80–120 cm. Korkeat, keltaiset kukinnot toisena kasvukautena heinä-syyskuussa.

Viljely: Kylvö aikaisin keväällä tai loppukesällä ravinteikkaaseen, kalkittuun multaun aurinkoon tai puolivarjoon. Itää nopeasti.

Käyttö: Koko kukkivasta kasvusta saadaan keltaista väriä, joka on yksi kestävimmistä luonnosta saatavista väreistä.

KORISTEHEINÄT

Elefanttiheinä (glansmiskantus, japanskt gräs)

Miscanthus sinensis

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kiinassa ja Japanissa. Korkeus n. 250 cm. Kasvattaa tiheitä mättäitä. Kapeissa lehdistä hopeanharmaa keskisuoni. Röyhymäinen kukinto on hopeanharmaa. Kukkii loppukesällä.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Kylmäkäsitely parantaa itämistä. Siemenet kylvetään potteihin muutaman kappaleen rypäänä. Viihtyy aurinkoisessa tai lievästi varjoisessa, tuulilta suojatussa paikassa. Suomessa se ei aina ehdi kukkia ja talvenkestävyyskin on vaihteleva. Syksyllä kannattaa suojata tyvet olkipitteellä eikä lehtiä saa leikata. Talvehtimisesta on myös hyviä kokemuksia. Etelä-Suomeen kokeilijoille!

'Early Hybrids'

annos n. 0,1 g / 3,00 €

til.no 4165

Isosiniheinä

(jättetätel)

Molinia caerulea var. *arundinacea*

annos 0,2 g / 3,80 €

til.no 4004

1 g = 200 siementä.

Korkeus 175 cm. Monivuotinen, kestävä ja näyttävä koristeheinä. Lehdistö vihreä ja kukinto siro ja hopeainen. Hieno talventörröttäjä, jossa kaunis kullanuske syysväri. Upea yksittäiskasvina, mutta sopii myös yhdistettäväksi muiden kasvien kanssa. Aurinkoinen ja syvämultainen kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

Isoräpelö (italienskt darrgräs)*Macrobriza maxima***annos n. 2 g / 2,70 €** **til.no 4069**

1 g = n. 400 siementä.

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Siro kasvutapa. Kukinto sydämenmuotoinen roikkuva tähkä. Kukinta heinäelokuussa.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreenimaassa. Kylvetään suoraan ulos matalaan vakoon. Itämisäika 7–14 vrk.**Korjuu:** Kukinnan ollessa kauneimmillaan.**Käyttö:** Kesäkimpuihin tuoreena ja kuivakukaksi. Kivikkotarhan ja kasvimaan koriste.**Italianpantaheinä** (kolvhirs)*Setaria italica***annos n. 2 g / 3,20 €** **til.no 4093**

1 g = n. 300–400 siementä.

Yv. Korkeus 70–90 cm. Kevyesti nuokkuvan tähkän pituus 7–15 cm. Muodostaa kukkivia sivuversoja. Nopeakasvuinen. Tunnetaan myös koristehirsi-nimellä.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä maassa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle kesäkuussa sentin syvyyteen. Halanarka.**Korjuu:** Korjataan, kun tähkä on täysin kehittynyt.**Käyttö:** Linnunsiemeniksi ja kuivakukaksi. Ennen myös ihmiset käyttivät siemeniä ravinnoksi. Koristeellinen!**Jänönhätä** (harsvans)*Lagurus ovatus***annos n. 0,5 g / 2,70 €** **til.no 4070**

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 40 cm. Suloinen kukinto pörröinen, vihertävän harmaa tähkä. Kylvöstä kukintaan kuluu n. 3 kk.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle sentin syvyyteen.**Käyttö:** Kuivakukaksi.**Koristehirssi** (prynadshirs)*Panicum miliaceum 'Violaceum'***annos n. 5 g / 3,20 €** **til.no 4144**

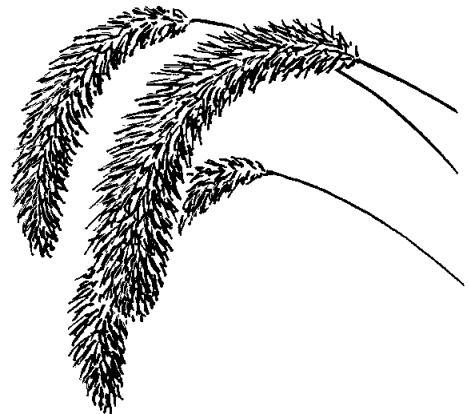
1 g = n. 220 siementä.

Yv. Korkeus n. 70 cm. Koristeelliset, violetinruskeat, puolittain nuokkuvat röyhht.**Viljely:** Paras kasvupaikka on aurinkoinen ja lämmin, maa kevyehköä, vettä läpäisevää ja kohtalaisen ravinteikasta. Esikasvatus huhtikuussa varmistaa kukinnan.**Käyttö:** Ryhmäkasviksi ja kuivakukaksi.**Nurmilauha** (tuvtåtel)*Deschampsia cespitosa*

1 g = n. 1000 siementä

Mv. Korkeus 60 cm. Kirkkaan vihreänhopeaiset lehdet, kullanuskea kukinto. Kompakti, mätästävä kasvutapa. Helppohoitoinen.**Viljely:** Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla, tuore tai kostea kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.**'Pixie Fountain'****annos 0,1 g / 3,00 €****til.no 4094****Tarhasininata** (blåsvingel)*Festuca Glauca*-Ryhmä

1 g = n. 950 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Kaunis koristeheinä, jolla on sinertävän harmaanvihreät lehdet. Kukinta kesä-heinäkuussa. Kaunis muiden heinien kanssa ja reunuskasvina.**Viljely:** Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa tai kuivassa, niukkaravinteisessa moreenimaassa. Kylvö varhain keväällä. Voidaan lisätä jakamalla.**'Varna'****annos n. 1 g / 3,20 €****til.no 4002**

HUONEKASVIT

Ahkeraliisa

(flitiga Lisa)

Impatiens walleriana

1 g = n. 1 800 siementä

Mv. Kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin trooppisen Itä-Afrikan vuoristosta ja Sansibarista. Ahkeraliisa löydettiin vuonna 1880, mistä alkoi jalostustyö. Oli meillä yksi jugendtyylin (1890–1915) suosikkikasveista. Uutera kukinta kesäkuusta pakkasiin. Impatiens tarkoittaa herkkää. Nimi johtuu siitä, että siemenet sinkoutuvat pienestäkin kosketuksesta. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus tammikuun lopusta maaliskuu-hun. Siementä ei peitetä. Itää +20–25 asteessa 7–14 vrk:ssa. Koulinta 3–4 viikon kuluttua kylvöstä. Taimikasvatusaika 8–12 vk. Pitää valosta, mutta kova paahde lopettaa kukinnan ja altistaa tuholaisille. Jos lämpötila on yli +22 astetta, on hyvä sumuttaa huoneilmaa. Tasainen kastelu ja viikoittainen lannoitus takaavat kukinnan. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa siemenpussi varovasti!

'Dezire Select Mix' F1**Annos n. 0,1 g / 4,90 €****til.no 3495**

Korkeus n. 25 cm. Sekoitus värejä vaaleanpunaisesta kirkkaan punaiseen, purppuraan, violettiin ja valkoiseen. Isot yksinkertaiset kukat ja tanakka kasvutapa.

HIBISKUKSET

(hibiskus)

Hibiscus

Mv. Huonekasviksi sopivia kukkivia pensaita, jotka ovat kiinanruusun sukulaisia. Voidaan kasvattaa huonekasvina ympäri vuoden ja kesällä parvekkeella sekä ulkona lämpimällä paikalla.

Kasvatus: Kylvö ruukkuihin tammi-toukokuussa. Itämisaika 14–30 vrk. Valoisa paikka, säännöllinen kastelu ja lannoitus. Pitää pohjalämmöstä.

Jättihibiskus

(prakthibiskus)

*Hibiscus Moscheutos-Ryhmä***'Galaxy' F1****annos n. 0,3 g / 6,40 €****til.no 3528**

Korkeus n. 100 cm. Värisekoitus poikkeuksellisen suuria kukkia, Ø saattaa olla jopa 25 cm. Lautasenmallisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta ruusunpunaisen ja punaisen sävyihin. Aikaisin kylvetty kasvi saattaa

kukkia jopa ensimmäisenä vuonna heinä-syyskuussa, mutta viimeistään kaksivuotiaana.

Teehibiskus

(rosellhibiskus)

*Hibiscus sabdariffa***annos n. 6 siementä / 6,40 €****til.no 3530**

Näyttävät valkoiset kukat, joilla punainen nielu. Kukkien verhiöitä käytetään tuoreena salaateissa ja kypsennettynä leivonnaisissa ja jälkiruoissa. Tuoreista ja kuivatusta verhiöistä voi myös hauduttaa punaista hauduketta tai jääteetä, joka on erittäin terveellistä. Myös nuoret lehdet ja siemenet sopivat ravinnoksi.

Isokirjopeippi

(palettblad)

Solenostemon scutellarioides

Mv. Kasvatetaan usein yksivuotisena. Oli jugendtyylin aikaan (1890–1915) suosittu huonekasvi. Korkeus n. 40–60 cm. Samettimaiset lehdet ovat ihastuttavan värikylläisiä, punaisen ja vihreän kirjavia. Soveltuu myös ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.

Kasvatus: Kylvö helmi-maaliskuussa. Itää parissa viikossa. Koulitaan 5–6 cm:n mittaisina usean taimen rypäinä pienehköön ruukkuun. Pienimmistä ja heikoimmista taimista voi kehittyä värikkäimmät yksilöt. Latvaa typistetään silloin tällöin, jotta kasvi pysyy tuuheana ja vaatimaton kukinta estyy. Pitää happamasta mullasta ja viihtyy valoisassa, lämpimässä paikassa. Kesällä kastellaan runsaasti. Liian voimakas lannoitus vähentää lehdistön värikykyä. Talvetus viileässä. Helppo lisätä pistokkaista.

'Wizard Mix'**annos n. 30 siementä / 4,90 €****til.no 3335**

Upea sekoitus eri värisistä, kirjavista lajikkeista. Kompakti, tuuheaa kasvutapa, korkeus noin 30–40 cm.

Kärsimyspassio

(blå passionsblomma)

*Passiflora caerulea***annos n. 0,1 g / 3,00 €****til.no 3031**

1 g = n. 210 siementä.

Mv. Herrasväen huonekasvi jo biedermeier-kaudella (1820–1850). Kasvutapa köynnöstävä, kiipeilee kärhien avulla. Kymmenen kehälehteä muodostaa kukan teriön, jossa on sinivioletin sävyjä. Lisäteriö muistuttaa pyhi-

myksen sädekehää. Kukka kestää vain päivän, mutta nuppuja voi kasvaa jokaiseen lehtihankaan.

Kasvatus: Vaatii aurinkoisen ikkunan. Kylvä helmi-maaliskuussa. Pitkä itämisaika: 20–40 vrk, itämislämpötila +20 astetta. Talvella pidetään viileässä ja keväällä versot leikataan lyhyiksi. Helppo juurruttaa pistokkaista.

Mustasilmäsusanna (svartöga)

Thunbergia alata

1 g = n. 40 siementä.

Yv. Alun perin trooppinen köynnös. Sopii suojaisalle paikalle puutarhaan ja parvekkeelle sekä huonekasviksi.

Kasvatus: Esikasvatus maaliskuussa. Itää +20–25 asteessa 14–21 vrk:ssa. Tarvitsee tuennan. Vaatii paljon valoa, viihtyy kosteutta pidättävässä, kalkitussa, hiekkapitoisessa mullassa. Hallanarka.

'Sunrise Formula Mixed'

Annos n. 0,5 g / 3,00 € til.no 3034

Korkeus n. 2 m. Väreisekoitus kerman valkoisia, keltaisia sekä vaalean ja kirkkaan oransseja kukkia, joissa osassa on musta keskus.

Oleanteri (oleander, nerium)

Nerium oleander

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 3145

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Vanhan ajan ruukkukasvi. Punaiset, vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat kehittyvät edellisen vuoden versoihin, mikä on muistettava leikatessa. Kukki kesikesällä. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Viihtyy +20–25-asteessa ja täydessä auringonpahteessa. Viedään kesällä ulos aurinkoiselle seinustalle tai pidetään sisällä eteläpuoleisella ikkunalla. Kesällä runsas kastelu. Hoito-ohjeet kiteytettynä: pää tuleessa, jalat vedessä. Talveksi viedään viileään (ei alle +5) paikkaan, jossa on hieman valoa. Kastellaan niukasti. Leikattaessa jätetään edellisikesän versoihin kolmannes jäljelle.

PARSAT (sparrissläktet)

Asparagus

Kotoisin Euroopan, Afrikan ja Australian lauhkeilta vyöhykkeiltä.

Kasvatus: Kylvä maaliskuussa. Siemeniä on hyvä liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 15–30 vrk yli +20 asteessa. Runsa hajavallo paras, kärsii pahteesta. Vanhoja yksilöitä voi uudistaa leikkaamalla alas.

Unelma (fjädersparris)

Asparagus plumosus

annos n. 1 g / 3,20 € til.no 3220

1 g = n. 25 siementä.

Mv. Kapeat ja sirot lehdykät muistuttavat havupuun neulasia. Nuorena tuuhea ja moniversoinen pensas. Vanhetessaan kasvattaa lehdettämiä versoja, joten jaettava usein. Arvokas leikkovihreä.

Kasvatus: Ei siedä vetoa, märkyyttä eikä kuivumista. Voidaan suositella huolelliselle hoitajalle!

PELARGONIT (pelargon)

Pelargonium

Kotipelargoni (zonalpelargon)

Pelargonium Zonale-Ryhmä

1 g = n. 240 siementä.

Mv. Lähes kaikki pelargonit ovat kotoisin Etelä-Afrikasta. Meillä viljely aloitettiin herrasväen kasvihuoneissa jo kustavilaisajalla (1775–1810). Sisäkasviksi kasvi ylennettiin empiiretyylin kaudella (1810–1830). Maaseudun rahvas alkoi kasvattaa pelargonia uusbarokin ja uusrenessanssin aikaan (1870–1900). Lehdissä luonteenomainen kehä eli vyöhyke, josta tulee vyöhykepelargoni-nimitys.

Kasvatus: Kylvä tammi-helmikuussa. Itämisaika 7–10 vrk +22 asteessa. Kasvatusaika 15–20 viikkoa. Tarvitsee runsaasti valoa. Paras ikkuna on etelään tai länteen. Hajavalossa versot kehittyvät hennoiksi ja kukinta jää vähäiseksi. Mullan tulee olla runsasravinteista. Vasta istutettuja kasveja ei saa kastella liikaa, mutta kukinnan alettua pitää kastella usein. Pintamullan on kuitenkin hyvä kuivahtaa kastelujen välillä. Parhaan kasvun ja kukinnan aikana runsas kaliumlannoitus takaa hyvän kasvun ja kukinnan. Liika typpilannoitus kostautuu huonona kukintana ja rehevänä kasvuna.

'Border Appleblossom' F1

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 3147

Border F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Yksinkertaiset kukat muistuttavat omenankukkaa.

'Bull's Eye Scarlet' F1

annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 3088

Korkeus 25 cm. Kasvutapa tiivis. Tummia, pienehköjä lehtiä kiertää soma vaaleanvihreä reunus. Ihastuttavat helakanpunaiset kukinnot. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Maverick White' F1**annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 3204**

Maverick F1- sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Näyttävät puhtaanvalkoiset ja yksinkertaiset kukat! Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Quick Silver'**Annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 3467**

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa vaaleanpunaiset, omenankukkaa muistuttavat kukat. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Scarlet Picotee'**Annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 3468**

Korkeus n. 30 cm. Suurien kukkien terälehdet ovat reunoiltaan helakanpunaiset ja vaalenevat keskustaa kohden vaaleanpunaisiksi tai valkoisiksi. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Violet Picotee'**Annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 3469**

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa olevien kukkien terälehdet ovat ulkoreunoiltaan purppuraiset ja keskustasta hennon vaaleanpunaiset. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Border Salomon' F1**annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 3149**

Kompaktinkokoinen noin 30 cm korkuinen, tyvihaarainen kasvatapa jolla lohenpunaiset pyöreähköt kukinnot.

Riippapelargoni (hängpelargon)*Pelargonium peltatum*

1 g = n. 135 siementä.

Mv. Ensimmäiset lajikkeet jalostettiin 1800-luvun loppupuolella. Kiiltävät lehdet muistuttavat muratin lehtiä. Riippa- ja vyöhykepelargonin risteytymät ovat kasvultaan vanhempiensa välimuotoja. Kukat ovat suuret.

Viljely: Kuten pelargoni.**'Si Cherry'****annos n. 10 siementä / 4,90 € til.no 3466**

Korkeus n. 75 cm. Kirkkaanpunaiset kukat.

Tuntomimosa (tuntokasvi) (sensitiva)*Mimosa pudica***annos n. 30 siementä / 2,70 € til.no 3223**

1 g = n. 180 siementä.

Mv. Brasialainen pikkupensas kasvaa kesän aikana n. 50–80 cm:n mittaiseksi. Lehdet sulkeutuvat kosketuksesta ja oikenevat yleensä 5–10 minuutissa riippuen

valon määrästä. Kasvia ei kuitenkaan pidä kiusata liikaa! Kukat ovat lehtihangoissa olevissa kukinnoissa. Tavallisesti sinipunainen väri tulee heteistä.

Kasvatus: Kylvetään maaliskuussa 5–6 siementä suoraan pieneen ruukkuun. Taimet kasvavat kauneimmaksi ilman koulintaa. Kun ruukkua ei täytä aluksi täyteen mullalla, sitä voi lisätä taimien kasvaessa. Kun taimet ovat 4–5 cm:n mittaisia, 2 heikointa nypitään pois. Ruukutus isompaan ruukkuun 1–2 kertaa. Tarvitsee valoa ja lämpöä, suoraa paahdetta varottava.

Tuoksuheliotrooppi (heliotrop)*Heliotropium arborescens*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Yksivuotisenä viljelty vanha huone- ja puutarhakasvi. Kotoisin Perusta. Korkeus n. 40 cm. Pienet, tumman violetin siniset kukat leveissä kukinnoissa. Kukki heinäkuusta lokakuuhun. Tuoksu hieman vaniljainen. Kasvataan hajuvesiteollisuuden tarpeisiin. Hyvä perhoskasvi.

Kasvatus: Kylvö tammi-maaliskuussa. Itää +18 asteessa. Pitkä taimikasvatus. Kasvatuslämpötila +12–15 astetta. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa maassa.

'Marine'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 3,00 €**til.no 3279****Vaahtera-aulio** (klockmalva)*Abutilon ×hybridum*

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta. Yli 100 vuotta kasvatettu huonekasvi viihtyy sisällä ikkunalaudalla ja kesäaikaan myös ulkona. Korkeus n. 80–100 cm. Vaaleanvihreät lehdet muistuttavat vaahteranlehtiä. Kellomaiset kukat, punaiset, oranssit ja keltaiset. Kukat puhkeavat jokaiseen lehtihankaan, joten kukkii miltei ympäri vuoden.

Kasvatus: Kylvö keväällä hiekansekaiseen multaan. Itää parhaiten +20–25 asteen lämpötilassa. Itämisaika 2–3 viikkoa. Typistetään pari kertaa haaroittumisen edistämiseksi. Nopeakasvuinen. Istutetaan joka kevät uuteen multaan. Kesällä runsas kastelu ja viikoittainen lannoitus. Viihtyy huoneenlämmössä, mutta lämpimässä kirvat voivat vaivata. Pitää runsaasta valosta, muttei paahteesta. Helppo lisätä pistokkaista.

'Bellavue Mixed'**annos n. 0,5 g / 3,00 €****til.no 3146**

ALKU & JUURI

Hyötykasviyhdistys
Nyttoväxtföreningen

AUKIOLOAJAT 2025

4.2.-28.2. ti-pe
klo 10-17

3.3.-13.6. ma-pe
klo 10-18

(pääsiäisenä sijaista)

26.4.-17.5. lauantait
klo 11-15

Puodin kesätauko 14.6.-8.9.

Verkkokauppa palvelee ympäri vuoden
<https://hyotykasviyhdistys.fi/shop/>

Vieraslajit

Suosimalla sekaviljelyksiä ja vanhoja kantoja tuet luonnon monimuotoisuutta. Pitämällä vieraslajit kurissa edesautat arvokkaiden luontotyyppien säilymistä.
<https://vieraslajit.fi/>

Vieraslajilla tarkoitetaan kasvia, eläintä tai muuta eliölajia, jonka siirtymistä luontaisen levinneisyysalueen ulkopuolelle ihminen on tahattomasti tai tarkoituksella edesauttanut.

HAITALLINEN VIERASLAJI

Vieraslaji, haitallinen vieraslaji sekä EU:ssa haitalliseksi säädetty vieraslaji on määritelty EU:n vieraslajiasetuksessa (1143/2014). Lisäksi vieraslajilaissa (1709/2015) on määritelty kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji. Haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan vieraslajia, jonka on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta tai siihen liittyviä ekosysteemipalveluita.

KANSALLINEN VIERASLAJILUETTELO

Suomen vieraslajilaissa ja -asetuksessa on säädetty kansallisesti haitallisista vieraslajeista. Nämä lajit lukeutuvat kansalliseen vieraslajiluetteloon, joka sisältää ne haitalliset vieraslajit, jotka eivät kuulu EU:n vieraslajiluetteloon, mutta joita voidaan pitää Suomen oloissa haitallisina. Kansallisessa vieraslajiluettelossa olevan lajin maahantuonti, kasvatust, myynti ja muu hallussapito sekä ympäristöön päästäminen on kielletty.

KANSALLISESSA

VIERASLAJILUETTELOSSA ON 22.12.2024

15 HAITALLISTA KASVILAJIA

(EU-LUETTELOSSA ON 56)

- Alaskanlupiini, *Lupinus nootkatensis*
- Hampuvillakko, *Jacobaea cannabifolia*
- Isopiisku, *Solidago gigantea*
- Japanintatar, *Reynoutria japonica*
- Kanadanpiisku, *Solidago canadensis*
- Kanadanvesirutto, *Elodea canadensis*
- Komealupiini, *Lupinus polyphyllus*
- Korkeapiisku, *Solidago altissima*
- Kurtturuusu, *Rosa rugosa*
- Lännenpalsami, *Impatiens capensis*
- Sahalinintatar, *Reynoutria sachalinensis*
- Tarhatatar, *Reynoutria × bohemica*
- Valkopajuangervo, *Spiraea alba*
- Viitapihlaja-angervo, *Sorbaria sorbifolia*
- Vuorivaahtera, *Acer pseudoplatanus*